

שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

אוסף שאלות ותשובות אקטואליות
העוסקות בכל תחומי החיים

אמונה

זוגיות

חינוך

בריאות

פרנסה

אקטואליה

שמחה

ועוד

חלק י"ט

הכְּתַבְת לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדָמוֹ"ר מוֹהֵר"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוּשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבֵנְאֵל
עִיר בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל

* * *

בְּאֶרְצוֹת הַבְּרִית
מִתִּיבְתָא הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ - חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

42nd st. 1129

Brooklyn N.Y. 11219

* * *

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי

מוֹסָדוֹת 'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ' חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב בְּאֶרֶץ וּבְחוּ"ל
שְׁעַל-יְדֵי עֲמַתַּת 'יִשְׁמַח צְדִיק - קֵהֶלֶת בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל'
בְּנִשְׂיאוֹת כ"ק מוֹהֵרֵי א"ש שְׁלִיט"א - הַצְּדִיק מִיְבֵנְאֵל
רַח' רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב 1, ת.ד. 421 יְבֵנְאֵל, 15225
טֶלְפוֹן רַב קוֹי: 04-6656666 - פֶּקֶס: 04-6656655
דְּאָר אֶלְקָטְרוֹנִי: info@breslevcity.co.il
אֶתֶר אִינְטֶרְנֶט: www.breslevcity.co.il

* * *

לְהַזְמִינָת סֵפֶר זֶה וְהַפְּרָכִים הַקּוֹדְמִים:
'בְּרֶסֶלֶב סְנַטֵר' - הַמְּרֻכָז לְתַשְׁמִישֵׁי קִדְשָׁה וְיוֹדְאִיקָה
הַגָּדוֹל בְּצֶפוֹן
04-6650050

תֵּכֵן הָעֵינַיִם

- הַקְדָּמָה** יז.....
- ב' שנט.** בָּנְנוּ הַקֶּטָן נּוֹפֵל כָּל הַזְמַן, וּבְבִדְיָקָת הַמְזוּזוֹת נִמְצָא שֶׁהַן כְּשֵׁרוֹת. מָה עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת? יט.....
- ב' שס.** הָאֵם יֵשׁ מְקוֹר לְאֲכִילַת שׁוֹם בְּמוֹצָאֵי שְׁבֵת? כ.....
- ב' שסא.** כֶּבֶר זְמַן רַב אֲנִי חוֹשֶׁשֶׁת וּמִפְּחָדַת שְׁאֲנִי חוֹלָה בְּסִרְטָן. הָאֵם עָלֵי לַעֲשׂוֹת בְּדִיקוֹת? כא.....
- ב' שסב.** בְּעָלֵי פּוֹגַע בִּי מְלוּלִית וְגוֹרֵם לִי לַחֲיּוֹת בְּמַתַּח וּבְפַחַד. כג.....
- ב' שסג.** הָאֵם רְאוּי לְהַקְפִּיד לְקַרְא קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמַּטָּה לְפָנַי הַשָּׁנָה מִמָּשׁ? כו.....
- ב' שסד.** הֵייתִי בְּצִיּוֹן שֶׁל רַבְּנוּ, אֶךְ כְּשֶׁחֲזַרְתִּי נִכְשַׁלְתִּי שׁוֹב בְּפָגַם הַבְּרִית. הָאֵם הַהֲבִטָּחָה שֶׁל רַבְּנוּ עָדִין בְּתַקְרָף? כז.....
- ב' שסה.** כֶּבֶר כַּמָּה שָׁנִים יֵשׁ לִי רְצוֹן חֲזָק לְטוֹס לְאוֹמֵן, אֶךְ בְּכָל פְּעַם יֵשׁ לִי מְנִיעוֹת וּבְלִבּוֹלִים אַחֲרַיִם. ל.....
- ב' שסו.** יֵשׁ לִי רְצוֹן חֲזָק לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה, אֶךְ אֲנִי מִרְגִּישׁ שֶׁמֵּהִשְׁמִיִּם לֹא נוֹתְנִים לִי לְהַחֲזִיק מֵעַמְד. לב.....
- ב' שסז.** כְּתוּב: "רַק אֵין יִרְאֵת אֱלֹקִים בְּמִקּוֹם הַזֶּה וְהָרְגוּנִי". הָאֵם מִי שְׁאֵין לוֹ יִרְאֵת שְׁמִיִּם כֶּבֶר חֲשׂוֹד עַל רְצִיחָה? לה.....
- ב' שסח.** לְאַחַרְוֹנָה נִתְקַלְתִּי בְּסִפֵּר שְׁנִקְרָא 'אִיף לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק', וְהִזְדַּעַצְתִּי לְרִאוֹת שֶׁרְבוּ מְדַבְּרֵי נִגְדָּכֶם. לו.....

- ב' שסט.** בְּכָל פְּעַם שְׁאֲנִי מִתְפַּלֵּל עַל מִצִּיאת הַזֶּהוּג אֲנִי רוֹאֶה מוֹל הָעֵינַיִם שֵׁם שֶׁל בַּחור מְסִיִּם. הָאֵם זֶה רִמָּז מֵהַשְּׂמַיִם?..... מט
- ב' שע.** בְּכָל פְּעַם שֶׁבְּעָלִי יוֹצֵא מֵהַבַּיִת תּוֹקְפִים אוֹתִי פְּחָדִים וְאֲנִי נִכְנָסֶת לְלַחֵץ..... נ1
- ב' שעא.** הֵבֵן שְׁלוֹנוֹ רָכַב עַל אוֹפְנִיִּים, הִיָּה מְעֵרֵב בְּתַאוּנָה, וְנִצַּל בְּנֶס. מָה עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת?..... נא
- ב' שעב.** לְמוֹשֶׁפֶּתָה שֶׁל בְּעָלִי קִשָּׁה לְקַבֵּל שְׂאֵסוֹר לְאִשָּׁה וּלְגַבֵּר זָרִים לְגַעַת אֶחָד בְּשָׁנִי..... נג
- ב' שעג.** אֲנִי שׁוֹקֵלֶת לְהִתְחִיל לְמוֹדֵי אַחוּת-מִילָדָת, אָךְ חוֹשֶׁשֶׁת מִשׁוּם שֶׁרַבְנוּ דְּבַר נֶגְדַּ הָרוֹפְאִים..... נה
- ב' שעד.** יֵשׁ לְאִשְׁתִּי סְבוּרָה בְּהַרְיוֹן, וְאֲנִי לֹא יוֹדְעִים אִם לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַהַרְיוֹן אוֹ לֹא..... נו
- ב' שעה.** הָאֵם אֶפְשָׁר לְקַיֵּם אֶת הָעֵנָן שֶׁל 'שִׂיחַת חֲבֵרִים' יַחַד עִם חֲבֵרָה, בְּאִמְצָעוֹת לְמוֹד מְשֻׁתָּף?..... נח
- ב' שעו.** הֵבֵן שְׁלוֹנוֹ מְסֻרָב לְהִתְפַּנּוֹת בְּשֵׁרוּתִים, אֲנִי חֹנֵן מְאֹד מִתְסַכְּלִים וּמְבַקְשִׁים אֶת עֲצַתְכֶם..... 0
- ב' שעז.** חֲשַׁבְתִּי שֶׁכְּשֶׁאֲחֲזֹר מֵאוֹמֵן הַכֹּל יִתְחִיל לְהִסְתַּדֵּר, אָךְ לְהִפָּךְ, הַכֹּל מְשֻׁתָּבֵשׁ..... 10א
- ב' שעה.** מַה הַדְּרָף הַנִּכְוָנָה בְּלִמּוּד הַקְּבֵלָה?..... 10ג
- ב' שעת.** הָאֵם זֶה נִכּוֹן שֶׁמִּי שְׁלוֹמֵד קְבֵלָה צָרִיךְ לְהִקְפִּיד מְאֹד עַל טְבִילַת מְקוּחָה?..... 10ו
- ב' שפ.** יֵשׁ לָנוּ קְשׁוּיִים בְּעֵינַיִם שֶׁבִּינוּ לְבִינָה, וְזֶה גוֹרֵם לָנוּ מִתַּח גְּדוֹל וְקִשֵׁי מְמוֹשֵׁי לַחַיִּי הַנְּשׂוֹאִין..... 10ז

תֵּן הָעֵינַיִם

ה

ב' שפא. מה צריכים לַחַן כְּשֵׁאוֹמְרִים "בְּרוּךְ אַתָּה ה' שֵׁם" בְּזִמְנֵי שְׂמֵרְכִים וּמִתְפִּלִּים?.....טו

ב' שפב. בן זוגי כוּעַס על ה'שֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּגִלְלַת הַמַּחְלָה שֶׁעָבַרְתִּי, וְהוּא שׂוֹאֵל שְׂאֵלוֹת קְשׁוֹת.....עא

ב' שפג. שְׁמִי 'אֵלֶּה'. הָאֵם הַשֵּׁם הַזֶּה הוּא טוֹב עֲבוּרֵי אוֹ שְׂאֵנִי צְרִיכָה לְהַחֲלִיף אוֹתוֹ?.....עד

ב' שפד. הַמְשָׁדֵךְ שְׁלִי חָתַר אֶת הַקֶּשֶׁר בְּצוּרָה פּוֹגַעַת מְאֹד וְאֵנִי שְׂבוּרָה לְרִסְיִסִים.....עה

ב' שפה. הָאֵם כְּשֶׁרַבְנוּ אָמַר לְהִתְרַחֵק מֵרֹפְאִים, הוּא הַתְּכַחֵן גַּם לְרֹפְאִים שֶׁמְרַפְאִים בְּרִפּוּאָה אֶלְטֵרְנָטִיבִית?.....עז

ב' שפו. הָאֶפְשָׁרוֹת הַיְחִידָה שְׁלִי לְמַמֵּן אֶת הַטִּיסָה לְאוֹמֵן הִיא מְכֻסֶּפֶי מְלַגַּת הַלְמוּדִים שֶׁקְבַּלְתִּי. הָאֵם כְּדַאי לִי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֶסֶף הַזֶּה?.....עט

ב' שפז. שְׁמַעְתִּי שֶׁרַבְנוּ אָמַר שְׂאָדָם שֶׁפְּאוֹתָיו מְקַדִּימָה אוֹ מְאַחֲרָה זֶה לֹא אוֹתוֹ יְהוּדִי. הָאֵם זֶה נָכוֹן?.....פא

ב' שפח. שְׁמַתִּי לֵב שְׂאֵתֶם מְנִיחִים אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ קֶצֶת לְמַטָּה. הָאֵם יֵשׁ בְּזֶה כּוֹנֵה?.....פב

ב' שפט. רַבְנוּ אָמַר: "זֶה כְּבֹר עֲבָרָה כְּשֵׂאֵתֶם עוֹשִׂים עֲבָרָה". מָה הַכּוֹנֵה?.....פד

ב' שפז. הַתְּגַרְשָׁתִּי לְמְרוֹת שְׂאֵמְרָתֶם לִי לֹא לְעֵשׂוֹת זֹאת, וְעִכְשָׁו אֵנִי מְצַטֵּר מְאֹד שְׂלֵא הַקְּשָׁבְתִי לָכֶם.....פה

ב' שפצ. הָאֵם זֶה בְּסֹדֵר שְׂאֵבְרָךְ יִשְׁחַק כְּדוֹרְגֵל כְּפֹה שְׁעוֹת בְּמוֹצָאֵי שְׁבֵת כְּדִי לְהִשְׁתַּחֲרַר וּלְהִתְרַעֵן?.....פח

- ב' שצב.** יש לנו חובות בבנקים ובשוק האפר. האם להמשיך לתת צדקה למרות זאת?.....צד
- ב' שגב.** איך אני יכולה לשכנע את בעלי להוציא את המחשב מהבית?.....צו
- ב' שצד.** מאז שהתקררתי אליכם הצלחתי מאד ברוחניות, אף בגשמיות שום דבר לא זז.....צח
- ב' שצה.** פטרו אותי מהעבודה, אני שבורה לגמרי ומרגישה שעולמי נחרב.....ק
- ב' שצו.** החתנה שלי תתקיים כשבועים לפני ראש השנה. האם עלי לטוס לאומן או להשאיר עם אשתי הטרייה?.....קב
- ב' שצז.** האם כשאדם חוזר בתשובה ומתודה העוונות שלו באמת נמחקים לגמרי?.....קד
- ב' שצח.** האם בכל פעם שיש התגברות של בלבולים ודמיונות על האדם זה אומר שהוא עלה בדרגה?.....קו
- ב' שצט.** מהו הענין של "ודוי דברים לפני תלמיד חכם"? וכיצד מקימים אותו בפעל?.....קח
- ב' ת.** לפני שנים קבלתי עצה מצדיק גדול ליבא דברים מסין, אף לא עשיתי זאת. האם כדאי לי לעשות זאת עכשו?.....קט
- ב' תא.** מאז שעברנו לדירה החדשה בעלי נהיה עצבני וכעסן. האם זה קשור לדירה?.....קיא
- ב' תב.** מדוע אתם מעוררים ללמוד הדף היומי, הרי הצדיקים והאדמו"רים מהדור הקודם דברו בפרוש נגד זה?.....קיג
- ב' תג.** אני לקוי מאד במדת הכעס, ובכל פעם אני מתפרץ על אשתי וגורם לה לבכות.....קטז

- ב' תד.** ההורים שלי מתנגדים שאסע לאומן. האם עלי לשמע בקולם בענין זה?.....קכ
- ב' תה.** אני מואשת, ומרגישה עיפה מהחיים האלה ומהקשיים שהם מציבים בפני. ....קכא
- ב' תו.** אני מאד רוצה להתחתן, אבל חוששת שאחי הגדול יקפיד שהתחתנתי לפניו. ....קכה
- ב' תז.** בעוונותי הרבים התיחדתי עם גויה. מה הכפרה שלי? ומהם אלקים יסלח לי?.....קכו
- ב' תח.** אשתי לא אוהבת לבשל וזה מפריע לי מאד. ....קכט
- ב' תט.** אני רואה את הדברים הלא טובים שבי, ואני מוצפת ברגשות שליילים. ....קלא
- ב' תי.** כבר שנתים אני בקשר עם החברה שלי, ויש לי נקיפות מצפון בגלל שאנחנו נכשלים. ....קלה
- ב' תיא.** התחלתי ללמוד להיות משגיח כשרות, ויש לי פחדים שלא אצליח במבחן. מה עלי לעשות?.....קלז
- ב' תיב.** אנחנו מנסים למכר את הדירה שלנו כבר כפנה שנים - אף לא מצליחים. מה עלינו לעשות?.....קלח
- ב' תיג.** אני בתהליכי גרושין, אנא ברך אותי בדרכי החדשה. ....קמ
- ב' תיד.** האם אני מחיבת להיות בקשר עם אמי, למרות שהיא פוגעת לי קשות בשלום-בית?.....קמב
- ב' תטו.** ברוך השם אני מתחזק, ואני רוצה לקנות טלית קטן: האם לקנות עם פתיל תכלת או לא?.....קמה
- ב' תטז.** אני מעדיף להמנע משיחות חלון, ובגלל זה להרבה אנשים אין כח לדבר אתי. ....קמו

- ב' תיז.** בכל פעם שהבית שלי רואה כלב, היא נתקפת בהלה וצורחת בהיסטריה. .... קמח
- ב' תיח.** האם כששומעים שיש חולה שזקוק להשתלת כליה יש חובה לתרם לו? ..... קמט
- ב' תיט.** מה המנהג בברסלב בשבת חל המועד: האם אומרים 'הודו', 'לכה דודי' ו'כגונא'? ..... קנ
- ב' תכ.** אני נמנע מללכת לשעורים וללמוד בספרים שאינם ספרי ברסלב. האם אני נוהג כשורה? ..... קנא
- ב' תכא.** האם התנאים הקדושים שמעיה ואבטליון אכן טבלו במקוה הנקרא על שמם? ..... קנד
- ב' תכב.** אני מסתכל בעין רעה על כלם ואני מלא בגאווה. איך אני יכול להנצל מהמדות הרעות האלו? ..... קנה
- ב' תכג.** האם יש ענין שילד בן שלש יטבל במקוה ביום החלאק'ה שלו? ..... קנח
- ב' תכד.** בגלל שאני מאריך בתפלת שמונה-עשרה, אני לא מספיק לענות לקדשה עם הצבור. האם זה בסדר? ..... קנט
- ב' תכה.** אני רוצה להפגש עם בחור מסוים למטרת נשואין, אך אינני יודעת כיצד ליצר אתו קשר. .... קסא
- ב' תכו.** פעמים רבות בעלי חוזר הביתה שפור. כיצד עלי לנהג במקרה כזה? ..... קסב
- ב' תכז.** בזמן עבודתי כגננת אחת האמהות צעקה עלי והשפילה אותי, ולכן אני חושבת לעזב את העבודה. .... קסד
- ב' תכח.** האם להמשיך בחברה בה אני עובדת למרות שהיא על סף קריסה, או להתחיל בעבודה חדשה? ..... קסו

- ב' תכט.** שָׁמַעְתִּי יֵשׁׁיִשׁ סִגְלָה לְהַפְקֵד - לְקִנּוֹת עֲגָלַת תִּינוּק וְלָשִׁים
אוֹתָהּ בְּסֻלּוֹן. הָאֵם זֶה נֶכֶן?.....קסח
- ב' תל.** אָמְרוּ לְגִיסְתִּי שְׁלַעֲבָר שֶׁבְּבִטְנָה יֵשׁ פָּגָם גְּבִטִּי שֶׁל 'שָׁפָה
שְׁסוּעָה'. אִיךְ נִתֵּן לַעֲזֹר לָהּ?.....קסט
- ב' תלא.** בְּטַלְתִּי אֶת הַשְּׂדוּךְ שֶׁהָיָה לִי בְּגִלּוֹל חֲשָׁשׁוֹת וּפְחָדִים, וְכָעַת
אֲנִי מֵעֵינַיִת לְחַדֵּשׁ אֶת הַקֶּשֶׁר.....קע
- ב' תלב.** קִשָּׁה לִי לּוֹמֵר סְלִיחוֹת כְּכֹר מְרֵאשׁ חֲדָשׁ אֱלוּל. מָה הָעֲצָה?.....קעא
- ב' תלג.** הֵיכֵן בְּסַפְרֵי רַבְּנֵינוּ מְזָכֵר הַעֲנִין שֶׁל 'הַפְּצָה' - שְׁפָרְיִים
לְצֵאת לְהַפְּצָה וּלְנִסּוֹת לְקַרֵּב אֲנָשִׁים לְדַעַת רַבְּנֵינוּ?.....קעד
- ב' תלד.** לְבַנְנוּ יֵשׁ בְּטַחֲוֹן עֲצָמֵי מְפָרָז וְאִין לָנוּ כְּלִים לְהַעֲמִידוֹ עַל
מְקוֹמוֹ. מָה נִתֵּן לַעֲשׂוֹת?.....קעה
- ב' תלה.** לְאַחַרְוֹנָה אֲבָרְכִים רַבִּים קוֹנִים דִּירָה לְהַשְׁקָעָה בְּלִיקוּוד
שְׁבִיבֵי-ג'רְזִי. הָאֵם זֶה כְּדַאי?.....קעט
- ב' תלו.** הָאֵם הַהֲבִטְחָה שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן לְבָאִים אֶל צִיּוֹנוֹ נֶאֱמָרָה גַּם
לְנָשִׁים?.....קפ
- ב' תלז.** פָּנֵי אֵלֵי מְאָרְגוֹן צְדָקָה שְׂאוּסוֹף תְּרוּמוֹת בְּשֵׁם רַבְּנֵי בְּרִסְלָב
וּבְשֵׁמְכֶם. הָאֵם אֶפְשָׁר לְסַמֵּךְ עֲלֵיהֶם וּלְתַרֵּם לָהֶם?.....קפב
- ב' תלח.** אֲנִי סוֹבֵל מִכְּפָה אֲנָשִׁים שְׂרוּדְפִים אוֹתִי וּמוֹקְרִים אוֹתִי
לְרִשְׁיֹת, לְמֵרוֹת שֶׁלֹּא עֲשִׂיתִי שׁוּם דְּבָר.....קפד
- ב' תלט.** אֲנִי רוֹצֵה לְהַתְּחִיל לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ שֶׁל רַבְּנֵינוּ. אִיךְ עוֹשִׂים אֶת
זֶה הַלְכָה לְמַעֲשָׂה?.....קפה
- ב' תמו.** בְּעֵלֵי קוֹרָא לַעֲצָמוֹ 'חֲסִיד בְּרִסְלָב', אַךְ הוּא לֹא מְכַבֵּד אוֹתִי
וּמְזַנִּיחַ אוֹתִי לְגַמְרִי.....קפט

תֵּכֵן הָעֵינַיִם

1

- ב' תמא.** אָנִי עוֹמְדָת עַל סֶף גְרוּשִׁינִי, וְכָל הַמְאָמְצִים לְהִשְׁכִּין שְׁלוֹם
בֵּית עָלוּ בַתְּהוֹ. .... קצג
- ב' תמב.** רַבְּנוּ אָמַר שְׁעֲבוּדַת הַשֵּׁם צְרִיכָה לְהִיּוֹת בְּלִי חֲכָמוֹת כָּלֵל.
עַל אֵיזָה חֲכָמוֹת מְדַבֵּר רַבְּנוּ? ..... קצה
- ב' תמג.** אִיךָ מִסְתַּדֵּר מָה שֶׁכָּתוּב בַּסֵּפֶר 'חֲלוּקֵי הַנַּחֲל' עִם עֵינַי
הַבְּחִירָה הַחֲפְּשִׁית? ..... קצז
- ב' תמד.** הָאֵם עָלֵי לְהִתְפַּלֵּל וְלִשְׁאַף לְהִתְחַתֵּן דּוֹקָא עִם בָּחוּר
שְׁיִלְמַד בְּכוּלָּל יוֹם שְׁלָם? ..... קרא
- ב' תמה.** מָה הַכּוֹנֵה שֶׁכָּתוּב בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן "וְעַיִן בְּהִשְׁמָטוֹת"? ..... קרב
- ב' תמו.** בְּשִׁנָּה שְׁעֵבֶרָה בְּעָלֵי חֲזָר מֵאוּמָן מֵאֵד שָׁבוּר וְאָמַר שֶׁהוּא
לֹא רוּצָה לְנַסֵּעַ הַשָּׁנָה. .... קרג
- ב' תמז.** כָּבֵר מְגִיל צָעִיר יֵשׁ לִי בְּעֵינָי בְּעֵינַי, וְכָל הַנִּתְוָחִים שֶׁעֲבַרְתִּי
עַד עֲכָשׁוּ לֹא הוֹעִילוּ. .... קרה
- ב' תמח.** בְּמָה עָלִינוּ לְהִתְחַזֵּק לְרְפוּאָתוֹ שֶׁל
מָרְן הָרַב עוֹבְדֵי יוֹסֵף שְׁלִיט"א? ..... קרז
- ב' תמט.** אֲשֶׁתִּי עֵקֶשְׁנִית מֵאֵד אֶפְלוּ בַּדְּבָרִים קִטְנִים, וְאֲנִי לֹא יָכוֹל
לְהִמְשִׁיךְ לְחַיּוֹת בְּצוּרָה כְּזוֹ. .... קרח
- ב' תנ.** יֵשׁ לִי סָכוּם כֶּסֶף גָּדוֹל לְתֵת לְצַדָּקָה. אֵיזוֹ צַדָּקָה הִיא
הַצַּדָּקָה הַכִּי גְדוֹלָה? ..... קרי
- ב' תנא.** קָרָאנוּ לְבִתְנוּ 'פִּיִּיגָא', וְאָבָא שְׁלִי פָּגוּעַ שְׁלֹא הוֹסֵפְנוּ לָהּ אֶת
הַשֵּׁם 'הֵלָה' כְּמוֹ שֶׁהוּא בִקֵּשׁ מֵאֲתָנוּ. .... קריג
- ב' תנב.** מָה הָעֲצוֹת שֶׁהָרַב יָכוֹל לְתֵת לִי כִּדֵי שְׁאֲתַחֲזֵק בְּשִׁמִּירַת
הָעֵינַיִם וּבִיְתֵר הָעֵינַיִם הַנוֹגְעִים לְקַדְּשָׁהּ? ..... קריז

- ב' תנג.** לַמְרוֹת שֶׁהִבְטַחְתִּי לַעֲצָמֵי שֶׁהֵבִית שְׁלִי יְהִיָּה בֵּית רְגוּעַ, אֲנִי מוֹצֵאת אֶת עֲצָמֵי צוֹעֶקֶת וּמְכָה אֶת הַיְלָדִים. ....רטז
- ב' תנד.** הָאֵם יִשְׁנֶה דְרָף כְּלִשְׁהִי לַעֲזֹר לְאֲנָשִׁים שְׂרוּצִים לְהִגִּיעַ לְצִיּוֹן רַבְנוּ, אֲךָ אֵין לָהֶם אִפְשָׁרוֹת כִּסְפִית לַעֲשׂוֹת זֹאת? .....ריט
- ב' תנה.** הָאֵם זֶה נִכּוֹן שֶׁכְּדִי לְקַיֵּם אֶת הַמְצוּהָ בְּשִׁלְמוֹת, הַסַּנְדֵּק צָרִיךְ לְהַחֲזִיק אֶת הַתִּינוֹק בְּזִמְנֵן הַבְּרָכוֹת וְלִשְׁתּוֹת אֶת הַיַּיִן? .....רכא
- ב' תנו.** בְּעָלֵי חוֹשֵׁב שְׂאֲנִי לֹא יוֹדַעַת לְאֵן הוּא גוֹלֵשׁ בְּאִינְטֶרְנֵט, אָבֵל לְצַעֲרִי אֲנִי יוֹדַעַת הַכֹּל. ....רכב
- ב' תנז.** אֲנִי בְּשָׁבוּעַ הַשְּׁלִישִׁים וּשְׁמוֹנֶה לְהַרְיוֹן, וְהֶעֱבַר עֲדִין בְּמַצַּב עֲכוּז. הָאֵם לְקַבֵּעַ תוֹר לְנִתּוּחַ קִיסְרִי? .....רכד
- ב' תנח.** הָאֵם זֶה בְּסֹדֵר שְׂאֲנָשִׁים יִשְׁנִים בְּאֵהָלִים בְּתוֹךְ בֵּית הָעֲלָמִין הַיִּשָּׁן הַסְּמוּךְ לְצִיּוֹן? .....רכו
- ב' תנט.** אֲנִי רוֹצָה לְהִתְחַתֵּן עִם הַחֲבֵר שְׁלִי, אֲךָ הַהוֹרִים שְׁלִי לֹא מִסְכִּימִים שְׂאִתְחַתֵּן אִתּוֹ. ....רכז
- ב' תס.** מְדוּעַ נוֹהֲגִים בִּישִׁיבוֹת לִיטְאִיּוֹת לומר בִּימֵי בֵּין הַמְּצָרִים תְּקוּן חֲצוֹת בְּחֲצוֹת הַיּוֹם? .....רכט
- ב' תסא.** בְּכֹל יוֹם אֲנִי מוֹחֲלִיט שֶׁמֹּחֵר בְּבִקֵּר אֶקוּם מִקֶּדֶם, אֲךָ שׁוֹב מִתְרַשֵּׁל וְקוֹם מֵאַחֵר. ....רל
- ב' תסב.** אֲנִי בַּחוּר מִמְשֻׁפָּחָה חִסִּידִית אֲדוּקָה, וְהִצִּיעוּ לִי שְׂדוּף עִם בַּחוּרָה מוֹדֶרְנִית. הָאֵם כְּדַאי לִי לְצֵאת לְשְׂדוּף כָּזֶה? .....רלב
- ב' תסג.** אֲשֵׁתִי עֲדִין מְדַבֶּרֶת עִם הַגְּרוּשׁ שְׁלָה, וְאוֹמֶרֶת שֶׁהִיא לֹא יְכוּלָה לְהַפְסִיק לְחַשֵּׁב עָלַי. ....רלד
- ב' תסד.** כְּשֶׁהֵייתִי בַּחוּרָה בְּסִמְיַר הֵייתָ מוֹרָה שֶׁהִתְעַלְלָה בִּי נִפְשִׁית, וְעַד הַיּוֹם אֵינְנִי מִסְגָּלֶת לְסַלַּח לָהּ. ....רלו

- ב' תסה.** אָנִי עוֹבְדֵת כְּבִיבִיסִיטֵר, וְחוֹשֶׁשֶׁת מִמְכָּשׁוֹל בְּעֵינַיִם
צְנִיעוֹת.....רמא
- ב' תסו.** אָנִי רוֹצֶה לְבַקֵּשׁ הָעֲלָאָה בַּמְשַׁכֶּרֶת, אֲךָ חוֹשֶׁשֶׁת מִכֶּמֶה
סֹבּוֹת.....רמב
- ב' תסז.** מֵאֵד קֶשֶׁה לִי וְלֹאשְׁתִּי בַתְּקוּפַת הַהֲרָקוֹת. מָה אֶפְשָׁר
לַעֲשׂוֹת?.....רמה
- ב' תסח.** נִקְשַׁרְתִּי רְגִישִׁית לְמִישָׁה, אֲךָ מֵאֵד הוּא הַדְּרָדֵר מֵאֵד, וְלֹא
שִׁיף שְׂאֵתְחַתֵּן אֹתוֹ.....רמו
- ב' תסט.** הָאֵם אֶפְשָׁר לְקַרְא אֶת ה'שְׁנַיִם מְקַרְא' שֶׁל הַפְּרָשָׁה הַבָּאָה
כְּבָר אַחֲרֵי מִנְחָה שֶׁל שַׁבָּת?.....רמט
- ב' תע.** נִפְלְתִי בִּיאֹשׁ טוֹטָאֵלִי, וְאָנִי מִתְרַסֶּקֶת גַּם בְּרוֹחַנִי
וְגַם בְּגִשְׁמִיּוֹת!.....רנ
- ב' תעא.** הָאֵם כְּדַאי לְלַמֵּד בְּכֶמֶה סְפָרִים בְּמִקְבִּיל, אוּ לְהִתְרַכֵּז
בְּסֹפֵר אֶחָד בְּלִבְד עַד שְׂאֵסִים אוֹתוֹ?.....רנב
- ב' תעב.** הַזְּמַנִּי לְבַעֲלִי מִשְׁטָרָה לְמֵרוֹת שֶׁהוּא לֹא עָשָׂה לִי שׁוֹם
דְּבַר. אִיךָ אָנִי יְכוּלָה לְתַקֵּן אֶת מַה שֶׁעָשִׂיתִי?.....רנה
- ב' תעג.** כָּל הַזְּמַן אָנִי מוֹסֵתֵבָּר בְּמֵרִיבוֹת עִם הַחֲבֵרִים וְעִם הַשְּׂכֵנִים,
אֲבָל קֶשֶׁה לִי לְהִשְׁתַּנּוֹת.....רנו
- ב' תעד.** הָאֵם כְּשִׁמְרָגִישִׁים עֲצָבוֹת בִּימֵי סְפִירַת הָעֵמֶר וּבִימֵי בֵּין
הַמְצָרִים מְתָר לְשִׁמְעַ נְגוּנִים?.....רנח
- ב' תעה.** מָה אָנִי יְכוּלָה לַעֲשׂוֹת כְּדִי לְמַצֵּא חֵן בְּעֵינַי בְּעָלִי וְלִגְרַם לוֹ
לְאַהֲבֵא אוֹתִי?.....רו
- ב' תעו.** אִיךָ צְרִיכִים לְהִתְנַהֵג עִם תְּלִמִידִים שֶׁהִזִּיקוּ וְשִׁבְרוּ דְבָרִים
בְּתִלְמוּד תּוֹרָה?.....רסא

תָּכֵן הָעֵינַיִם

יג

- ב' תעז.** כִּיצַד הַצְדִּיקִים עוֹשִׂים נְסִים, הֲרִי הֵם מִתְעַרְבִים בַּהַשְׁגָּחָה הָעֵלְיוֹנָה?..... רסג
- ב' תעה.** אֲנִי חוֹשֶׁשֶׁת שֶׁזּוּגִי מִתְעַכֵּב בְּגִלּוֹל שֶׁפָּגַעְתִּי בְּמִישָׁהוּ, אֶךְ אֵינְנִי זֹכֶרֶת בְּמִי פָּגַעְתִּי..... רסה
- ב' תעט.** אֲשֵׁתִי הַחֲלִיטָה לִפְתַּע שֶׁהִיא רוֹצָה לְהִתְגַּרֵּשׁ מִמֶּנִּי, וְאֲנִי אוֹבֵד עֲצוֹת לְגַמְרִי..... רסז
- ב' תפ.** קִבְּלֵנוּ אֶת בְּרַכְתְּכֶם לְיִשׁוּב טוֹב בְּיַבְנָאֵל, אֶךְ בְּעֵלֵי מִשְׁנָה אֶת דַּעְתּוֹ בְּכָל פְּעַם..... רסט
- ב' תפא.** הָאֵם גַּם אָדָם שֶׁקָּשָׁה לוֹ לְלַמֵּד יָכוֹל לְהִרְגִישׁ הַרְגָּשׁוֹת רוּחַנִיּוֹת וְדִבְקוֹת בַּהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ?..... ערב
- ב' תפב.** יֵשׁ לִי פֶחַד מוֹת מְנַשׂוֹאִין, אֶךְ הַהוֹרִים שְׁלִי לֹא מְבִינִים אוֹתִי..... רעה
- ב' תפג.** אֲנִי מְרַגֶּשֶׁה שֶׁבְּעֵלֵי אֲדִישׁ מְאֹד כָּלִפִּי, וּבְכָלֵל לֹא אֶכְפֹּת לוֹ מִמֶּנִּי..... רעז
- ב' תפד.** אֲנִי מוֹרָה לְחֲנוּף מִיָּחַד. הָאֵם כְּדָאֵי לִי לְגִדּוֹל בְּכַתָּה תַכִּים כְּדִי לְשַׁמּוֹחַ אֶת הַיְלָדִים?..... רפ
- ב' תפה.** אַחֻתִּי לֹא מְדַבְּרַת אֵתִי יַעַם אִמִּי. מָה אֲנִי יְכוֹלָה לַעֲשׂוֹת בְּעֵינָיִךְ?..... רפא
- ב' תפו.** חֲבֵרְתִּי הַטּוֹבָה לֹא זָכְרָתָה לְפָרִי בְּטוֹן, וּבְגִלּוֹל זֶה הִיא 'כּוֹעֶסֶת' עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְעַל רַבְּנָה..... רפג
- ב' תפז.** מֵרֵב הַעֵמֶס וְהַלְחָץ שֶׁרוֹבְצִים עָלַי, אֲנִי פּוֹגַעַת בְּהוֹרֵי וְלֹא מִתִּיַחֶסֶת אֲלֵיהֶם כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ..... רפה
- ב' תפח.** שִׁמְעֵתִי שֵׁיִשׁ אֲנָשִׁים שֶׁאֲסוּר לְדוֹן אוֹתָם לְכַף זְכוֹת. עַל אֵילוֹ אֲנָשִׁים מְדַבְּרִי?..... רפו

- ב' תפט.** מֵאֵז שָׁאֲבִי הַקְּפִיד עָלַינִי, אֲשֶׁתִּי לֹא נִפְקְדֶת. הָאֵם יִתְכַן
שֶׁבְּשָׂמִים מְקַפִּידִים עָלַינִי?..... רפט
- ב' תצ.** רַב אֶחָד אָמַר לִי שֶׁאֲנִי חוֹסֶמֶת לְעַצְמִי אֶת הַמְּזֹל. מַה דַּעְתָּךְ
בְּנוֹשָׂא?..... רצא
- ב' תצא.** אֵינְנִי מוֹסְפִיק לְלַמֵּד 'שְׁנַיִם מְקַרָּא וְאֶחָד תַּרְגוּם' בְּמִשְׁךָ
הַיּוֹם. הָאֵם אֲנִי יוֹכֵל לַעֲשׂוֹת אֶת זֶה בְּעֶרְבִי?..... רצב
- ב' תצב.** אֵיךְ זוֹכִים לְהִיּוֹת עֶקְבִיִּים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוֹחַנִיּוֹת?..... רצג
- ב' תצג.** פְּתַחְתִּי מִכְּתָב אִישִׁי שֶׁהִיא מֵיַעַד לְמִישָׁהּ אַחֵר, וְזֶה
מִיִּסַּר אוֹתִי מֵאֵד. .... רצה
- ב' תצד.** אֲנִי מֵאֵד רוֹצֵה לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַצְּדִיק וּלְהַתְחַזֵּק, אַךְ הֵיִצֵּר
הָרַע לֹא נוֹתֵן לִי לַעֲשׂוֹת זֹאת. .... רצו
- ב' תצה.** בְּנִינוּ בֶן הָעֶשֶׂר רוֹצֵה שֶׁנִּקְנָה לוֹ אוֹפְנִים לַיּוֹם הַהֶלְדֶּת. מַה
דַּעְתְּכֶם בְּעֵינַיִן?..... רצח
- ב' תצו.** הָאֵם הַשְּׂתַדְלוּת לְמִצִּיאַת שְׂדוּךְ אֵינְנָה בְּגִדְר 'אֶסוּר לְדַחֵק
אֶת הַשְּׁעָה'?..... רצט
- ב' תצז.** אוֹמְרִים שֶׁבַּיּוֹם שְׁשִׁי שֶׁל הַשָּׁבוּעַ בּוֹ קוֹרְאִים אֶת פְּרֻשֶׁת
חֻקֵּת לֹא כְּדָאִי לְנִסְעַ לְשׁוּם מְקוֹם. הָאֵם זֶה נִכּוֹן?..... שא
- ב' תצח.** מֵאֵז שֶׁהַתְּקַרְבָּתִי לְחִסִּידוֹת בְּרִסְלָב יֵשׁ לִי הֲרַבָּה צְרוּת.
לְמָה?..... שג

-
- תְּפִלָּה לְמַעֲבֵרַת**..... נז
- תְּפִלָּה מִהָרַב מִשְׁשַׁעְרֵי עַל סִימֵן קִיז בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן**..... צג
- תְּפִלָּה לְפָרְנֶסָה**..... קב

קלה.....	תְּפִלָּה לְשִׂמְחָה.....
רז.....	תְּפִלָּה עַל חֻכְמֵי יִשְׂרָאֵל.....
ריז.....	תְּפִלָּה לְהַנְצִל מֵהַכַּעַס.....
רכה.....	תְּפִלָּה לְלִידָה קְלָה.....
יור.....	תְּפִלָּה לְזוּג לְבַחֲוֶרָה.....
ש.....	תְּפִלָּה לְזוּג לְבַחֲוֶר.....
שב.....	תְּפִלָּה כְּשִׁיֵּצֵא מִבֵּיתוֹ וְחוֹזֵר לְבֵיתוֹ.....
שיג.....	תְּקוּן הַכָּלְלִי.....

**גַּם לָכֶם יֵשׁ שְׂאֵלָה?
עֲכָשׁוּ הַהַזְדַּמְנוֹת הַנְּדִירָה
לְשָׂאֵל שְׂאֵלָה וּלְקַבֵּל תְּשׁוּבָה -
אֶפְשָׁרִית!**

**בְּמִסְפַּר הַטֵּלְפוֹן שֶׁל
מְשִׁרַד הַקְּהֵלָה בִּיבְנֵאֵל -
04-6656666**

**אוּ בְדַאָר אֶלְקֵטְרוֹנִי -
info@breslevcity.co.il**

**אוּ בְאֵתֵר הָאִינְטֵרְנֵט -
www.breslevcity.co.il**

הַקְדָּמָה

הַסֵּפֶר הַזֶּה הוּא הַחֵלֶק הַתְּשֻׁעָה עֶשֶׂר בְּסִדְרַת 'שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב', וְבוֹ מוֹפְיעוֹת שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת בְּנוֹשָׁאִים שׁוֹנִים וּמְגוּנִים, הַנוֹתְנוֹת מֵעַנֵּה לַתְּהִיּוֹת וּסְפִקוֹת שֶׁל מִתְקַרְבִּים חֲדָשִׁים לְדַרְכָּהּ שֶׁל חִסְדוֹת בְּרִסְלָב, וְכֵן לַתְּלִמִּידִים וְתִיקִים, אֲשֶׁר מְעַנִּינִים לְדַעַת אֶת דַּעְתּוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ הַקְּדוֹשׁ, רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרִסְלָב זי"ע, וְאֵת הַדֶּרֶךְ שֶׁלְמֹד אוֹתָנוּ.

הַשְּׁאֵלוֹת, שֶׁהִגִּיעוּ מִכָּל רַחְבֵי הָעוֹלָם, נִשְׁלַחוּ לְלִשְׁכַּת כְּבוֹד קְדֻשַׁת מוֹהֲרַא"ש שְׁלִיט"א - הַצַּדִּיק מִיְבִנְיָאֵל, אֲשֶׁר הִשִּׁיב עֲלֵיהֶן בְּאֶפֶן אִישִׁי. הַתְּשׁוּבוֹת אוֹצְרוֹת בְּתוֹכָן עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִיךָ לְהַחֲזִיק מֵעֵמֶד בְּכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל, בְּרוֹחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְאִיךָ לְהַתְמוּדָד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים בְּזֶה הָעוֹלָם.

מֵאַמְצִים גְּדוֹלִים נַעֲשׂוּ עַל מִנְתַּל הַהִגִּישׁ לְקוֹרְאִים אֶת הַסֵּפֶר בְּאֶפֶן מְהֻדָּר וְאִיכוֹתִי, וּבְלִבְנוֹ תְּקוּהָ, שֶׁכָּל מִי שִׁיקְרָא בְּסֵפֶר הַזֶּה, יִהְיֶה וְיִחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, וְיִמְצָא תְּשׁוּבָה גַם לְשְׁאֵלוֹתָיו הַפְּרֻטִּיּוֹת, כִּי לְמֵרוֹת שֶׁהַמְּכַתְּבִים נִכְתְּבוּ בְּאֶפֶן אִישִׁי לְשׁוֹאֵל, מִיְעָדִים הֵם לְכָל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל.

על-ידי שאתה נוטל עצה מהרב, על-
ידי-זה תזכה לישועה.

(ספר המדות אות עצה סימן ה)

אי אפשר לבוא לאמונה אלא על-ידי
אמת... ואי-אפשר לבוא לאמת אלא
על-ידי התקרבות לצדיקים, וילך
בדרך עצתם.

(לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ז)

שאלות ותשובות בַּחֲסִידוֹת בְּרֵסְלָב

ב' שנט.

בְּנֵינוּ הַקָּטָן נוֹפֵל כָּל הַזְּמַן, וּבְבִדְיַקַּת הַמְּזוּזוֹת נִמְצָא שֶׁהֵן כְּשֵׁרוֹת. מָה עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת?

שאלה:

מֵאֵת תָּמָר: לְכַבֵּד מוֹהֲרָא"ש הַקְּדוֹשׁ. תּוֹדָה עַל כָּל הַתְּשׁוּבוֹת וְהַנְּהֻגוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁאֵנּוּ מְקַבְּלִים בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, הַצִּטְעָרְנוּ שֶׁהַצְּדִיק לֹא הִרְגִישׁ טוֹב בְּמוֹצָאֵי שִׁבְתִּי וְשֶׁלֹּא זָכִינוּ לְקַבֵּל בְּרַכָּה. בְּנֵינוּ בֶּן הָאַרְבַּע וְגַם אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים תְּהִלִּים לְרַפּוּאָתְךָ! הַתִּיעֵצְנוּ אֶתְךָ בְּעֵבֶר בְּעִינֵי הַתִּינוּק שֶׁלָּנוּ בֶּן הַשָּׁנָה, שֶׁנוֹפֵל כָּל הַזְּמַן, וְאִמְרַתְּ לָנוּ לְבַדֵּק אֶת הַמְּזוּזוֹת. שֶׁלַּחְנוּ אוֹתָן לְבִדְיַקָּה אֶצֶל סוֹפֵר בְּקִרְיַת סֹפֵר וְהוּא אָמַר שֶׁהַמְּזוּזוֹת מְצִינּוֹת. בְּרוּר לָנוּ שֶׁאֵם הַצְּדִיק אָמַר לְבַדֵּק, מִשֶּׁהוּ בָּהֵן לֹא תִקֵּין אֵף כִּכָּר פְּעָמִים בְּדַקְנוּ וְלֹא מְצָאוּ כְּלוּם. מָה עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת? הֲאֵם יֵשׁ צָרָךְ לְשַׁלַּח אוֹתָן לְעוֹד מְמַחֶה?

רק היום הוא טפס במהירות על השלחן ונפל, ובשבוע שעבר היינו אתו בבית חולים כי הוא נפל על הראש והקיא. בתקוה לתשובה, ותודה מראש על החסדים הגדולים שאתה עושה אתנו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בלק, ט' תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל תמר תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואת חן על התפלות שאתם מתפללים על רפואתי, וְכָל

המתפלל על חברו הוא נענה תחלה, שתזכו גם כן לראות כבר נחת מבנכם, ותהיה לו רפואה שלמה ולא יפל יותר וכו'.

אם המזוזות פשרות אז פדאי לבדק את התפלין, כי תמיד כשקורה משהו חריג בבית, אז הדבר הראשון צריכים לבדק את המזוזות ואת התפלין, ואחר כך צריכים להתחיל לבדק את פשרות המאכלים אם אין שום פקפוק במאכלים שאוכלים.

יען שהילדים הם שובבים צריכים לשמר עליהם מאד מאד.

הקדוש ברוך הוא ישלח לילדים רפואה שלמה רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד, ותרוו מהם רב נחת דקדשה ולא יחסר לכם שום דבר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' ש.ס.

האם יש מקור לאכילת שום במוצאי שבת?

שאלה:

מאת אורי יעקב: שלום לכבוד קדשת מוה"רא"ש שליט"א, שתזכו לרפואה שלמה מתוך בריאות איתנה ותזכו לגור בארץ הקדש בקרוב ממש. רציתי לדעת: האם יש מקור לאכילת שום במוצאי שבת? תודה רבה ושבוט טוב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בלק, ט' תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אורי יעקב גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה חכמינו הקדושים אמרו (גדרים ל"א). הנודר מאוכלי שום אסור בישראל, ופרש הר"ן מאוכלי השום - מתקנות עזרא הוא לאכל שום בלילי שבת לפי שהשום מרבה את הזרע, ועונת תלמיד חכם מערב שבת לערב שבת; הרי שמצוה לאכל שום בליל שבת, וכן אמרו (שם ס"ג): קונם שום שאני טועם עד שתהא שבת אינו אסור אלא עד לילי שבת, שלא נתכונן זה אלא עד שעה שדרך בני אדם לאכל בשום.

הרי שלף לפניה שרק בליל שבת אוכלים שום שזה מרבה זרע, ואין שום מקור על אכילת שום במוצאי שבת, ומה שיש צדיקים שהיו נוהגים לחלק שום במוצאי שבת, אולי היה זה כדי להזכיר מה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות נ"א). מי שאכל שום וריחו נודף, יחזר ויאכל שום אחר כדי שיהא ריחו נודף?; כדי שיזוהו כל השבוע לא להכשל בחטא של הוצאת זרע לבטלה וכו', ואת השום הזה מבשלים לכבוד שבת ואוכלים את זה בשבת, אבל במוצאי שבת אין שום מקור לאכל שום.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שסא.

**כבר זמן רב אני חוששת ומפחדת שאני חולה בסרטן.
האם עלי לעשות בדיקות?**

שאלה:

מאת מלכה: שמי מלכה, אני בת עשרים וארבע, וכבר זמן רב אני חוששת שיש לי סרטן. אני בדאגות נוראיות ופחדים, ולא

יודעת מה לעשות עם עצמי, כי בנוסף לפחדים האלו אני גם סובלת מקשיים נפשיים. האם עלי ללכת לעשות בדיקות? זה דחוף לי מאד, ואני מחכה לעצת הרב. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בלק, ט' תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל מלכה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שיש אנשים שסובלים על העצבים וכו', שמכניסים בדעתם פחדים יתרים וכו', פחדים של מה בכך וכו', כאלו יש להם איזו מחלה וכו', וחיים בפחד ורועדים מאד וכו', ופשוט אין להם מנוח, והכל בא רק מעצבים וכו', ואמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי שבת פרק י"ד הלכה ג') על הפסוק (דברים ז') "ונהסיר הוי"ה ממך כל חלי" - זו רעיון, דאמר רבי אליעזר (שם כ"ח) "ונתן על ברזל על צוארך" זה רעיון; הינו מה זה העל הכי קשה של האדם? זה הרעיונות והדמיונות שמסככים אותן, כי מרב עוונותיו וכו', הוא נמצא בלחץ תדירי ומדמין לעצמו כל מיני מחשבות של הבל וכו', ושל פחדים וכו', מה יעשה לו זה? ומה יעשה לו ההוא? וכן שיש לו מחלה זו במקום זה וכו', ויש לו מחלה אחרת במקום זה וכו', ואדם חי בפחד וכו', ובאמת אדם רודף את עצמו יותר ממה שאחרים רודפים אותו, כי מי שתמיד רק חושב ממנו יתברך, ומשתדל להכניס את הקדוש ברוך הוא בתוך מח מחשבתו, אזי מתפטר מכל אלו הרעיונות והדמיונות, ונעשה בן חורין אמתי, ואין עליו שום על.

ולכן ראי להתחזק ביתר שאת וביתר עז באמונה פשוטה בו יתברך, ותכניסי בדעתך אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ובמחשבה זו תלכי תמיד, וזה יטהר אותך מהכל, כי כשבר ישראל רק חושב ממנו יתברך, על ידי זה נדבק באין סוף ברוך הוא, ונצול מכל רע, אשרי האשה שזוכה להכניס במח מחשבתה תמיד אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ומצירת לפניה

איך שהכל לכל הוא אור האין סוף ברוך הוא, והיא נמצאת בתוך האור אשר אין עוד תענוג כתענוג הזה.

את יכולה להבדק רק אצל רופא ממחה גדול (לא אחד שרוצה להתלמד וכיו'), ותתודעי שהכל דמיון ולא חסר לך שום דבר, את בריאה וחזקה וכיו', וכל המחשבות שיש לך זה רק דמיון אחד גדול, והקדוש ברוך הוא יוציא אותך מהדמיונות, ותהיי בריאה ושלמה ונשמע ונתבשר תמיד בשורות משמחות, ולא יחסר לך שום דבר.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שסב.

בעלי פוגע בי מלולית וגורם לי לחיות במתח ובפחד

שאלה:

מאת ציפי: שלום לכבוד הרב. אני בת ארבעים ושלוש, ובעלי בן ארבעים ושש, נשאנו לפני חמש שנים ויש לנו ילדה בת ארבע וילד בן שלש. יש לציין שאלו לא הנשואין הראשונים ולבעלי יש שלשה ילדים מנשואין קודמים. בעלי מבזה אותי בדבורים פוגעים, ומבקש שלא אלך למקוה. הוא כועס עלי מאד שאיני עובדת, למרות שהוא זה שהתחייב לפרנס לפני שהתחתנו. הוא מגביל אותי מאד בכל דבר, וזה הגיע למצב שהוא כבר בלתי נסבל עבורי, אני חיה בגללו במתח ובפחד, וצריכה להסתיר מפני דברים כי אני יודעת שהוא יכעס עלי כשיגלה אותם. אני חיה בדלות ונאלצת לותר על דברים שחשובים לי.

הוא לא מוכן לקבל על עצמו רב, ולכן בעצת אחד הרבנים פניתי לבית הדין בירושלים בבקשה לשלום בית, ונקבע לנו דיון לזמן הקרוב. אשמח לקבל את עצת הרב בנושא ולקבל ברכה להתחזקות בשמחה ובאמונה. תודה רבה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בלק, ט' תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל ציפי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשה צריכה להיות חזקה מאד ולדעת מה היא רוצה מעצמה, בודאי זה דבר גדול מאד לכבד את הבעל, וכך אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פרק י' סימן ה') אין אשה כשרה אלא העושה רצון בעלה; וזה רק כשהבעל מכבד את אשתו, אבל אם הבעל הוא אכזר ומתעלל באשתו וכו', אפלו התעללות מלולית וכו', האשה צריכה להתגונן על עצמה ולפתח את הפה ולהגיד לו: "אם לא תפסיק להשפיל אותי, לחרף ולבזות אותי וכו', אני מתגרשת ממך!", כי כל הבעיות של הנשים שסופגות אלימות מלולית וכו', ואלימות פיזית וכו', היא משום שהן לא פותחות את הפה. אשה חזקה שיש לה אמונה בו יתברך, שעל ידי זה נכנס בה בטחון עצמי, תכף ומיד כשהבעל מתחיל להשפיל אותה ולהשתלט עליה וכו', בצורה מחפירה עד מאד וכו', היא צריכה לפתח את הפה ולהגיד לו כל מה שיש לה להגיד, ולא לפחד ממנו, כי לצערנו הרב יש גברים שהם פשוט רשעים שמצערים את נשותיהם ומנצלים את חלשתן וכו'.

ולכן האשה צריכה להיות חזקה בדעתה ולעצר את ההתעללות של הבעל תכף ומיד, ולהזהיר אותו: "אם עוד פעם אתה מתעלל בי וכו', משפיל ומבזה אותי, אני מתגרשת ממך!" וכו', אז היית רואה איך שהבעל היה מתקפל תכף ומיד, וזו הבעיה הכי רצינית אצל הנשים שיש להן אפי חלש שתכף ומיד שהבעל מתפרץ עליהן

בקללות והשפלות ובזיונות וכו', אזי הן מתקפלות וכו', ובוכות וסובלות סבל נורא וכו', וזו הבצעה של הנשים, ולכן אשה צריכה להיות חזקה בדעתה, ולא לתת שהבעל ישפיל אותה בשום פנים ואפן.

אשה צריכה לדעת שלזכות לבטחון עצמי זה בא על ידי אמונה בו יתברך, וככל שתהיה יותר חזקה באמונה בהקדוש ברוך הוא, יותר תכניס בה אמונה בעצמה, ותקנה לעצמה בטחון עצמי, ותוכל לקחת את עצמה בידיה ולא לתת שהבעל ישפיל אותה ויתעלל בה פיזית ומלולית וכו' וכו', ואמונה מתבטאת על ידי תפלה, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קנ"ה) כי בודאי אם היה לו אמונה שלמה, והיה מאמין שהשם יתברך עומד עליו, ושומע כל דבור ודבור שיוצא מפיו, ומאזין לקול תפלתו, בודאי לא היה לו שום עצבות ועצלות וכבודות בתפלתו, ובודאי היה מתפלל כראוי.

ולכן כל מי שרוצה לזכות לבטחון עצמי, עליו להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא בשפת האם שלו, ולבקש ממנו יתברך כל מה שצריכה, ועל ידי זה אף אחד בעולם לא יוכל להשפיל אותו, כי התפלה בונה את האדם.

את צריכה לדעת שכל העניות שיש בבתים היא רק מחמת הגברים שמשפילים את נשותיהם, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.) לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית י"ב) "ולאכרם היטיב בעבורה" והיגו דאמר להו רבא לבני מחוזא, אוקירו לנשיכו כי היכי דתתעתרו, (תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו) ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ט) שעקר העשירות בא בזכות האשה.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני

מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שסג.

האם ראוי להקפיד לקרא קריאת שמע שעל המטה לפני השנה ממש?

שאלה:

מאת שירן: לכבוד מוהרא"ש שלום. לפעמים קורה שאני קוראת קריאת שמע שעל המטה אבל לא הולכת לישן מיד אחר כך. האם זה בסדר, או שאני צריכה להקפיד לקרא את הקריאת שמע ממש לפני השנה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בלק, ט' תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל שירן תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

קריאת שמע שעל המטה צריכים לקרא סמוך מאד לפני שהולכים לישן, ובאם קראו קריאת שמע שעל המטה ועדין לא יכולים לישן, אזי אין בזה ברכה לבטלה, כי מקדם או אחר כך נופלים בשנה.

אני מכרח להגיד לך שלהקפיד על קריאת שמע שעל המטה זה דבר גדול מאד מאד, ולכן אשרי מי שזוכה לומר קריאת שמע שעל המטה לפני השנה, והוא תקון מאד מאד גדול לנשמה, ובפרט מי שקורא קריאת שמע שעל המטה על פי גסס האריו"ל, נמחלים לו כל עוונותיו, כמובא (לקוטי הלכות קריאת שמע שעל המטה הלכה ב'), וחכמינו

הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרִכּוֹת ה.) כָּל הַקּוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע עַל מִטָּתוֹ כְּאֵלוֹ אוּחְזוּ חֶרֶב שֶׁל שְׁתֵּי פִיּוֹת בִּידוֹ, שְׁנֵאמַר (תְּהִלִּים קמ"ט) "רוּמְמוֹת אֵל בְּגֵרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בִּידָם", וְאָמְרוּ (ש"ס) כָּל הַקּוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע עַל מִטָּתוֹ מְזִיקִין בְּדִילִין הֵימְנוּ, שְׁנֵאמַר (איוב ה' ז') "וּבְנֵי רֶשֶׁף יִגְבִּיהוּ עוֹף", הֲרֵי שְׁלֹךְ לְפָנֶיךָ מַעֲלַת הַקּוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמִּטָּה, הֵן הַגָּבֵר וְהֵן הָאִשָּׁה וְהֵן הַיְלָדִים צְרִיכִים לְקַרְא קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמִּטָּה, וְעַל יְדֵי זֶה יִהְיוּ שְׁמוֹרִים מִמְזִיקִים וּמִשְׁחִיתִים.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שִׁיְהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי תִשְׁכִּילִי וְתַצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' שו"ד.

הֵייתִי בְּצִיּוֹן שֶׁל רַבְּנוֹ, אֶף כְּשִׁחְזַרְתִּי נִכְשַׁלְתִּי שׁוֹב בְּפָגֶם הַבְּרִית. הָאֵם הַהִבְטָחָה שֶׁל רַבְּנוֹ עֵדִין בְּתַקְּפָא?

שְׂאֵלָה:

מַאת יַעֲקֹב: שְׁלוֹם לְכַבֹּד הַרַב, וְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה. הֵייתִי בְּאוֹמֵן אֶצֶל רַבְּנוֹ, אֶף אַחֲרֵי שִׁחְזַרְתִּי נִכְשַׁלְתִּי כְּפֹה פְּעָמִים בְּפָגֶם הַבְּרִית. כָּעֵת בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֲנִי נִזְהָר מִלְּפָגֶם שׁוֹב, אֶף אֲנִי מִבְּלָבֵל מְאֹד: הָאֵם הַהִבְטָחָה שֶׁנִּתֵּן רַבְּנוֹ לְמִי שִׁיבְקֵר בְּקִבְרֵי עֵדִין בְּתַקְּפָא? תּוֹדָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּלֶק, ט' תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יַעֲקֹב נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלִיתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אתה צריך מאד מאד לשמח בשמחה אין סופית שזכית להיות אצל ציון רבנו ז"ל, אשר אין למעלה מזה, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל אשר מי שיבוא אצלו אחר הסתלקותו הינו אל ציונו הקדוש בעיר אומן ויתן פרוטה לצדקה עבורו ויאמר את העשרה מזמורי תהלים הנקראים 'תקון הכללי', אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו יוציאו מהשאל תחתית, וזה סובב על כל מיני פגמי הברית רחמנא לישזבן.

ולכן אתה צריך מאד מאד להתחזק בזה שהיית אצל ציון רבנו ז"ל, ומה שאחר כך התגבר עליך יצרך ונכשלת עוד פעם וכו' וכו', אתה צריך להתחזק ביתר שאת וביתר עז לעשות תשובה בשמחה אמיתית שמחה אין סופית, ובדאי זה שזכית להיות אצל ציון רבנו ז"ל, יהיה לך לתקון גדול מאד, ומי יתן שתזכה לנסע גם על ראש השנה הבא עלינו לטובה אצל רבנו ז"ל באומן, כי כך אמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן ת"ו) שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף על פי כן בראש השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף על פי שבכל השנה אפלו הוא בעצמו ז"ל לא היה יכול לתקנם, אבל בראש השנה גם הם יכולים לקבל תקונים, כי אמר שהוא עושה בראש השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות.

נא ונא תעשה כל מה שביכולתך ללמד בכל יום מקרא: מפרשת השבוע, משנה: לגרס בכל יום כמה פרקים משניות, גמרא: להיות חזק מאד ללמד את הדף היומי, כי דף גמרא ליום זה חיות לנפש, ושלשת הלמודים האלו הם עקר העשירות של האדם, כי להפך אמרו חכמינו הקדושים (שבת ק"כ): "ובביתי אין לחם ואין שמלה" שאין בידי לא מקרא ולא משנה ולא תלמוד; שזה נקרא עני מי שלא לומד בכל יום את שלשת הלמודים האלו.

תעשה כל מה שביכולתך רק להיות בשמחה, כי הסמ"ך-מ"ם עובד על כל אדם כל כך חזק להפילו בעצבות ובמרירות ובדכאון

וכו', רק על ידי הדמיונות שִׁמְכְנִים בו וְכוּ' וְכוּ', כָּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ וְעֵינָיו, וְלִכֵּן אֶתָּה מְכָרָח לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבָעוּלָם רַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְהִרְגַע שֶׁתְּהִיָּה בְּשִׁמְחָה, זֶה יִרְחִיב לָךְ אֶת הַדַּעַת לְגַמְרִי, וְכִמּוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן י') מָה שְׁבַנֵּי אָדָם רְחוּקִים מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, זֶה מַחְמַת חֶסְרוֹן יָשׁוּב הַדַּעַת, וְלָמָּה אֵין יָשׁוּב הַדַּעַת? כִּי חֶסֶר מִהַשְׁמֵחָה, וְלִכֵּן תִּמְסַר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה וְאִז תִּזְכֶּה לְגַדְלוֹת הַמַּחֲיִין וְכִבֵּר לֹא יִחְסַר לָךְ שׁוּם דְּבָר, וְדַע לָךְ שֶׁעַקֵּר פָּגַם הַבְּרִית בָּא לְאָדָם רַק עַל יְדֵי עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה, וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן קס"ט) שֶׁאִם אָדָם תָּמִיד בְּשִׁמְחָה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֲצָמוֹ תָּמִיד יִשְׁמַר אוֹתוֹ שְׁלֹא יָבוֹא לִידֵי פָגַם הַבְּרִית, וְלִכֵּן תִּמְסַר אֶת נַפְשְׁךָ רַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְעַל יְדֵי זֶה תִּנְצַל מִלְּבוֹא עוֹד פַּעַם לְפָגַם הַבְּרִית שְׁזֶה עוֹן חַמוּר מְאֹד מְאֹד, וְכִמּוֹ שְׁכַתּוּב (תְּהִלִּים ק"ד) "אֲנֹכִי אֲשַׁמַּח בְּהִיָּ"ה יִתְמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ וְרַשְׁעִים עוֹד אֵינָם"; הִרְגַע שֶׁאָדָם שֶׁשׁ וְשִׁמַּח בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, עַל יְדֵי זֶה נִתְבַּטְּלִים כָּל הַחַטָּאִים שְׁלוֹ, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁתִּקְיָם אֶת זֶה בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשִּׁיטוֹת וְתִהְיֶה רַק בְּשִׁמְחָה, וְתִנְצַל מִכָּל רַע.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שִׁיְהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרַבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' שסה.

**כָּבֵר כִּמְה שָׁנִים יֵשׁ לִי רְצוֹן חֶזֶק לְטוֹס לְאוֹמֵן, אַךְ בְּכֹל
פְּעַם יֵשׁ לִי מְנִיעוֹת וּבְלִבּוּלִים אַחֲרֵים**

שאלה:

מאת פינחס: שלום רב לצדיק היקר שלנו. כבר כמה שנים יש לי רצון חזק לטוס לאומן ולהיות שם בראש השנה עם כל החסידים, אך בכל פעם יש לי מניעות ובלבולים אחרים, אשמח מאד לקבל מהצדיק חזק בענין. וכן אף אני יכול להסביר לאשתי את החשיבות של הנסיעה הזאת, כדי שהיא תסכים בלב שלם שאסע לאומן?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בלק, ט' תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל פינחס גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שאי אפשר להסביר לאדם במלים, לא בפה ומכל שכן שלא בכתב מה זה להיות אצל רבנו ז"ל בראש השנה, הרי חכמינו הקדושים אמרו (ראש השנה ח:): בראש השנה נדון מה יהיה בסופו; הינו בראש השנה הוא יום הדין הגדול והנורא שדנים את כלם כל הבריאה כלה, מה יהיה עם כל אחד ואחד בשנה זו, מי לחיים מי למות וכו', מי בחניקה ומי בשרפה וכו', וכן אמרו (ביצה ט"ז.) כל מזונותיו של אדם קצובים מראש השנה; הינו שאז כותבים את התקציב לאדם על כל השנה, וכן אמרו (בראשית רבה פרשה נ"ו סימן י"ג) כל ימות השנה ישראל נאחזין בעברות, ומסתבכין בצרות, ובראש השנה הן נוטלין שופר ותוקעין בו, ונזכרים לפני הקדוש ברוך הוא והוא מוחל להם; כשאדם חוטא בר מינו, אזי בלי שום ספק יקבל ענש, כי יש דין ויש דין, אבל כשאדם בראש השנה ומבקש סליחה,

ומכניע את עצמו לפניו יתברך, מיד הוא מוחל לו, כמאמר ז"ל (שוחר טוב תהלים ק"ב) "פנה אל תפלת הערער", אמר רבי יצחק, כלפי דורות אמרו, שאין להם לא נביא ולא כהן ולא בית המקדש שיכפר עליהם, אלא עוד תפלה אחת שנשתיר להם שהם מתפללין בראש השנה ויום הכפורים, ולא תבזה אותו מהם. הרי "ולא בזה את תפלתם".

הרי שלף לפניך, שבראש השנה אז הוא המשפט לכל העולם כלו. והנה ידוע כשיש משפט חמור צריכים לקחת עורך דין גדול, וככל שהמשפט יותר גדול ויותר מסבך, לוקחים את העורך דין הכי גדול, ואם נגזר עליו איזה ענש מות רחמנא ליצלקן, אזי לוקחים את העורך דין הכי גדול בעולם, ואף שזה עולה הון תועפות, מוכרים את כל מה שיש לו כדי לשלם לעורך דין, העקר שיציל אותו ממות בטוח לחיים, והנה רבנו ז"ל הוא העורך דין הכי גדול בעולם, והוא הכריז (חיי מוהר"ן סימן ת"ה) הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש השנה, לא מבעיא אתם כלכם, בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש השנה שלי; ולכן נוסעים אל רבנו ז"ל על ראש השנה, כדי שהוא יהיה לנו העורך דין במשפט ששופטים אז את כל אדם, והוא מוסר את נפשו עבור כל אחד שבא אליו וחוזר שם בתשובה שלמה ומבקש ממנו יתברך שישמר אותנו כל השנה מכל מיני צרות ורעות רבות וכו', וישנזכה להכתב לשנה של בריאות והצלחה בחיים, ופרנסה טובה, ושמירה מכל מיני גנבות וגזלות ואלימות, ומכל מיני מיתות משנות, כי הצדיק האמת הוא העורך דין הכי גדול, ורבנו ז"ל רצה שכלם יהיו אצלו בראש השנה בלי יוצא מן הכלל.

ולכן אשתך צריכה להבין כי בזה שאתה נוסע אל רבנו ז"ל, אתה מציל את עצמך ואותה ואת הילדים מכל מיני מארעות ומכשולות וסכנות שרק קורים בעולם, וכן שתכתב בפרנסה בשפע, ובכל הישועות שרק צריכים, האם לא כדאי בשביל זה להשאיר

לבד עם הילדים בסך הכל כמה ימים? הרי בראש השנה פועלים אצל רבנו ז"ל במיליונים וכו', כל אחד כפי האמונה החזקה בזה וכו', ולכן למה לנשים לדאג? אדרבה הן צריכות לגרש את בעליהן להיות בראש השנה באומן, כי אם שמה מחלקים בריאות, פרנסה, שלום בית, ילדים, נחת וכו' וכו', האם זה לא שנה פי מיליון מלנסע לעסקים מעבר לים למזרח הרחוק כמו סין, או במערב הפרוע כמו לוס אנג'לס?

ולכן הנשים צריכות לדעת שבעליהן לא נוסעים לחפשה של כמה ימים אצל ציון רבנו ז"ל בראש השנה, אלא ששם נמצא העורך דין הכי גדול בעולם שהוא ממליץ עבורנו, ובזכותו נביא הביתה כל מה שאנחנו צריכים וכו', והן צריכות לדעת שזה בכלל לא קל להיות שמה בכמה ימים האלו, הגשמיות אינה גשמיות בכלל וכו' וכו', וכל אחד עובר את התקון שלו וכו' וכו', אבל בודאי זה משתלם במיליון אחוז.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שסו.

יש לי רצון חזק לחזר בתשובה, אף אני מרגיש שמהשמים לא נותנים לי להחזיק מעמד

שאלה:

מאת יצחק: שלום לצדיק. יש לי רצון חזק לחזר בתשובה שלמה ולהיות חזק בעבודת השם, להתפלל וללמד תורה, ולזכות למדרגות כמו הצדיקים הגדולים, אף בכל פעם אני

נופל מהתשובה ונכשל שוב... זה גורם לי יאוש וחלישות
הדעת, כי אני מרגיש שמהשמים לא נותנים לי להחזיק
מעמד. אשמח מאד אם הצדיק יוכל לכתב לי חזק למצב
שלי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בלק, י' תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל יצחק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל ספר לנו שבהיותו ילד קטן ורצה להכנס בהקדשה,
היו לו אלה עליות וירידות ונפילות ביום אחד, וזה היה עוד בגיל
חמש או שש, אף על פי כן מרב תשוקתו ורצונו לחזור אליו יתברך,
לא עזב את עצמו, אלא התחיל בכל פעם מחדש.

והכלל שמי שרוצה לחזור בתשובה שלמה ולהשיג רוחניות
חיות אלקות, ויזכה להיות דבוק בו יתברך, צריך לידע שבהכרח יפל
נפילה אחר נפילה וכו', אבל העקר הוא התחזקות - להתחזק ולקום
ולהמשיך הלאה, כמו שכתוב (משלי כ"ד ט"ז) כי שבע' יפול' צדיק'
וקם', ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י"ט) שזה סופי תבות
עמל"ק שמקרה את האדם עם חכמות של הכל, ומכניס בו קרירות,
ומנסה להכניס בו ספקות באמונה, כי עמל"ק עולה כמספר ספ"ק,
כל ענינו של עמל"ק הוא ספקות (שמות י"ז) "היש הויה בקרבנו אם
אין, ויבא עמל"ק וגו', זה ענינה של קלפת עמל"ק - להכניס ספקות
באמונה הקדושה.

כי באמת מי שיש לו אמונה ברורה ומזככת אשר אין בלעדו
יתברך, אזי לא שיה אצלו ירידות ונפילות, והוא מוצא את הקדוש
ברוך הוא בכל מקום ובכל עת ובכל זמן.

רק בהתחלת העבודה עד שזוכה לזכך את מחו שמלא טנוף
וזהמא ולכלוף וכו', לוקח זמן עד שמגיע להכרה זו שאין בלעדו

יתברך כלל, ולכן הוא תמיד יכול לעשות התחלה חדשה, ואף פעם לא שיף אצלו ירידה ונפילה כלל, כי מאחר שמתחיל כל רגע ממש לדבר עמו יתברך, חוזר בתשובה בכל פעם מחדש, שזו מדרגת הצדיקים שמחזיקים עצמם להכי גרועים שבעולם, ובוכים ומבכים שמים וארץ על גדל רחוקם ממנו יתברך וכו', אף שאין לנו השגה בגדל מעלתם ודבקותם באין סוף ברוך הוא, בבטול כל הרגשותיהם וכו', אף על פי כן עשו בכל פעם התחלה חדשה, כמו רבנו ז"ל שבפרוש אמר שלא רק הדבור אצלו בכל פעם מחדש, אלא אפלו הנשימה וכו', כי הוא התחיל בכל פעם מחדש, ותמיד השתוקק לעלות יותר ויותר וכו', וכך זכה למה שזכה.

ולכן קח עצמך בידך והרגל עצמך לשכח את העבר לגמרי, ובכל יום ובכל שעה ובכל רגע ממש תעשה התחלה חדשה, ותדע שלא יודעים כלל מה נקראת עליה ומה נקראת ירידה וכו', צריכים תמיד לחזור בתשובה ולידע שעדין לא התחלתי לצאת מחל אל הקדש וכו', וכך אף פעם לא יהיו לו אכזבות וירידות וכו', אבל אם אדם חושב שכבר התחלתי וכבר זכיתי פעם לאיזו מדרגה וכו', ועכשו נפלתי וירדתי וכו', אזי תמיד יהיה שבור ויתיאש לחזור אליו יתברך.

ולכן דע לה, הדבר הראשון תכיר את עצמך היטב, ואל תטעה את עצמך וכו', כי יש אנשים שעושים מעשה זמרי ומבקשים שכר כפינחס, עושים כל מיני עברות חמורות וכו', זנות ונאוף מהסוג הכי גרוע וכו', ואחר כך מדברים גדולות וכו', ורוצים להשיג השגות וכו', בשעה שעדין לא יצאו מחל אל הקדש פחוט השערה, ואחר כך הם בוכים ומבכים שאין להם כפר כח, כי יש להם רק ירידות וכו'.

ולכן כלך משטיות כאלו וכו', תחזר בתשובה שלמה על העוונות המגנים שלך שעשית עד עכשו וכו', ולא תרצה רצון אחר מבלעדי רצונו יתברך, ואז דיקא תזכה להגיע אל מה שאתה צריך להגיע.

העקר הוא התחזקות - לחזק עצמו להיות בשמחה עם כל נקדה

טובה שיש בו, ותהלה לאל כל בר ישראל יש לו טוב הרבה, ציצית, תפלין, מזוזה, שבת, כשרות וכו' וכו', ובזה צריכים להחיות עצמו, והעקר עם 'שלא עשני גוי כגויי הארצות', שזו שמחה אין סופית, ועם זה צריכים להחיות עצמו, ואז דיקא כפי ההתחזקות שיש בו, כן יוכל להתקדם בעבודת השם יתברך, ויזכה לקנות לעצמו טוב אמתי ונצחי.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שסז.

כתוב: "רק אין יראת אלקים במקום הזה והרגוני". האם מי שאין לו יראת שמים כבר חשוד על רציחה?

שאלה:

מאת ישעיה דוד: מצינו בתורה שאברהם אבינו אמר: "רק אין יראת אלקים במקום הזה והרגוני על דבר אשתי". ואינני מבין: האם אדם שאין לו יראת שמים כבר מגדר כאחד שמסגל להרג? הרי העולם מלא עם אנשים בלי יראת שמים, האם כלם הם בחזקת רוצחים? תודה, ואשמח לקבל תשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בלק, י' תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל ישעיה דוד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שאם התורה הקדושה מספרת לנו שאברהם אבינו אמר (בראשית כ' י"א) "ויאמר אברהם כי אמרתי רק אין יראת אלקים במקום הזה והרגוני על דבר אשתי", זה פשוטו כמשמעו, ולצערו הרב אי אפשר להאמין לשום בן אדם בעולם, יהיה מי

שִׁיְהִיָּה וַיְהִיָּה אִיךְ שִׁיְהִיָּה, כָּל אֶחָד רַק חוֹשֵׁב מֵעֲצָמוֹ, כְּמוֹ שִׁפְרָשְׁתִּי אֶת מֵאֵמֶר הַתְּנָא הַקְּדוּשׁ (אֲבוֹת פָּרָק ב') הָיוּ זְהִירִין בְּרִשׁוֹת, שְׂאִין מְקַרְבִּין לוֹ לְאָדָם אֲלֵא לְצַרְךָ עֲצָמֵן. נִרְאִין כְּאוֹהֲבִין בְּשַׁעַת הַנְּאֻתָן, וַאֲיִן עוֹמְדִין לוֹ לְאָדָם בְּשַׁעַת דְּחֻקוֹ; בְּדַבְרִים שֶׁל רִשׁוֹת תְּהִיּוּ זְהִירִים מְאֹד מְאֹד, כִּי לְצַעֲרָנוּ הֵרַב כָּלֶם רְמָאִים וְעוֹבְדִים עַל הַזּוּלָת, וּמֵה שְׂאֵתָה רוּאָה שְׂאֵתָד חוֹנֵף אוֹתָךְ וּמְקַרֵּב אוֹתָךְ, דַּע לָךְ "שְׂאִין מְקַרְבִּין לוֹ לְאָדָם אֲלֵא לְצַרְךָ עֲצָמֵן" - זֶה שְׂמְקַרֵּב אוֹתָךְ זֶה רַק שְׂרוּצָה לְנַצֵּל אוֹתָךְ לְצַרְךָ עֲצָמוֹ, "נִרְאִין כְּאוֹהֲבִין בְּשַׁעַת הַנְּאֻתָן" - מְרָאָה אֶת עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ הוּא אוֹהֵב אוֹתָךְ, כָּל זְמַן שֵׁישׁ לוֹ הַנְּאָה מִמֶּךָ, כָּל זְמַן שִׁיְכוּל לְסַחֵט אוֹתָךְ, וְלַעֲבֹד עֲלֶיךָ, וְעֲלִיו הִרְאָיָה "וַאֲיִן עוֹמְדִין לוֹ לְאָדָם בְּשַׁעַת דְּחֻקוֹ" - כְּשֵׂאֲדָם בְּצָרָה וּבְדַחֵק, אֲזֵ אַף אֶחָד לֹא בָּא לְעוֹר לוֹ, וּבוֹרְחִים מִמֶּנּוּ.

וְזוֹ הַמְּצִיאוֹת הַמְּרָה שְׂקוּרָה עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם, וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד לְשִׁמּוֹר מִבְּנֵי אָדָם, כִּי בְּשִׁבְלֵי אֵינְטֵרְסִים עֲצָמִים הוּא יְהִיָּה מוֹכֵן לְהַכְנִיס אוֹתָךְ בְּבֵית הַסֵּהר וְאֶפְלוֹ לְהַרְג אוֹתָךְ בִּיּוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים וְכוּ' וְכוּ', וְלֹא צְרִיךְ לְהִיּוֹת הִרְיָגָה מִמֶּשׁ, אֲלֵא לְקַבֵּר אוֹתָךְ חַי, וְלִכֵּן כָּל מֵה שֶׁהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אוֹמְרָת הִיא תּוֹרַת חַיִּים תּוֹרַת אֱמֶת, לְמַעַן גִּדַּע אִיךְ לְחִיּוֹת עִם הַמְּצִיאוֹת הַמְּרָה, וְלְצַעֲרָנוּ הֵרַב כְּכֵה הִיא הַמְּצִיאוֹת שְׁבִנֵי אָדָם לֹא אֲכַפֵּת לָהֶם מִהַזּוּלָת, וּמֵה שְׁחוֹנֵף אוֹתָךְ וְכוּ', זֶה רַק לְטוֹבָתוֹ וְכוּ', וּכְשֵׂאֵתָה תְּהִיָּה בְּצָרָה, אֲזֵ תִרְאָה שְׂאֵף אֶחָד לֹא יִרְצָה לְגִשֵּׁת אֵלֶיךָ, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק ב' סִימָן ז') מִי שְׂאִין לוֹ אֲמוּנָה בְּהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא חִיָּה בְּדַמוֹת אָדָם, וּכְמוֹ חִיָּה טוֹרְפָת, כִּף אָדָם שְׂאִין לוֹ שׁוּם יִרְאֵת שְׂמִים הוּא יִטְרַף אוֹתָךְ, וְהוּא עוֹד יוֹתֵר גְּרוּעַ מִחִיָּה, כִּי חִיָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ שׁוּם דְּבָר אֲלֵא כְּשֶׁהִיא רַעֲבָה וְכוּ', מֵה שְׂאִין כֵּן בְּנֵי אָדָם הֵם מְלֵאִים אֵינְטֵרְסִים, וְצְרִיכִים לְשִׁמּוֹר מֵהֶם מְאֹד מְאֹד, וּכְלָל זֶה תִּקַּח בְּיָדְךָ שְׂאִין לְאָדָם חֲבֵרִים, הַכֵּל דְּמִיּוֹן אֶחָד גָּדוֹל.

וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הָאָדָם שְׂשֵׁם מִבְּטַחוֹ רַק בְּהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא

בְּבֶשֶׁר וָדָם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַנְּבִיא (יִרְמְיָה י"ז ה') "כֹּה אָמַר ה' הֲוִי"ה אֲרוּר הַגֹּבֵר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּאָדָם וְשֵׁם בֶּשֶׁר זָרְעוּ וּמִן הַוִּי"ה יִסּוּר לְבוֹ", וְלִכְן צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמַר מִבְּנֵי אָדָם, וּלְצַעֲרָנוּ הָרַב אֲנָשִׁים שֶׁמֵּרְאִים אֶת עַצְמָם הֵכִי קְרוּבִים לוֹ, הֵם הָרֵאשׁוֹנִים שֶׁיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ, וְלִכְן בְּוַדַּאי צָרִיכִים לְשָׁמַר מִבְּנֵי אָדָם, כִּי הֵם עֲלוּלִים לַעֲשׂוֹת אֶת הַהֵכֵי גְרוּעַ, וְזוֹ הַמְּצִיאוֹת הַמְּרָה, וְלִכְן אֲשֶׁרֵי הָאָדָם שְׁבוּטִחַ רַק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שֵׁם ז') "בְּרוּךְ הַגֹּבֵר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּהֲוִי"ה וְהָיָה הַוִּי"ה מִבְּטַחוֹ".

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵךְ שִׁיְהִי לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִשְׁכִּיל וְתַצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' שסח.

לְאַחֲרוֹנָה נִתְקַלְתִּי בַסֵּפֶר שְׁנֵקָרָא 'אִין לְהַתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק', וְהַזְדַּעְזַעְתִּי לְרֹאוֹת שְׂרָבוֹ מְדַבֵּר נִגְדָכֶם

שְׁאֵלָה:

מֵאת אֱלִיאָסָף: לְכַבֹּד הַצְּדִיק מִיִּבְנֵי אֵל הָרַב אֶלְיָעָזֶר שְׁלֵמָה שִׁיק שְׁלִיט"א. לְאַחֲרוֹנָה הִגִּיעַ לְיַדִּי סֵפֶר בְּשֵׁם 'אִין לְהַתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק', וְכִשְׁקֵרָאתִי אוֹתוֹ הִבְנֵיתִי מִבֵּין הַשּׁוֹרוֹת שֶׁכָּל הַסֵּפֶר מְדַבֵּר נִגְדָכֶם, אֲמָנָם שֶׁמְכַסֵּם לֹא מְזַכֵּר שֵׁם בְּפִרוּשׁ, אֶף יֵשׁ שֵׁם רְמִזִּים עִבִּים שֶׁכָּל מִי שֶׁקּוֹרָא מִבֵּין שֶׁמְדַבֵּר עֲלֵיכֶם.

כְּמוֹכֵן שֶׁהַזְדַּעְזַעְתִּי מְאֹד, כִּי אֲנִי בַעֲצָמִי יָכוֹל לְהַעֲדִיד כְּפֹה הַתְּחַזְקוֹת קִבְלַתִּי בְּזַכּוֹתְכֶם, וְכֹפֶה תּוֹרָה לְמִדַּתִּי בְּזַכּוֹת הַקּוֹנְטְרַס 'סִדְר-דְּרַף-הַלְמוּד' שֶׁחִבַּרְתֶּם, וְאֵינִי מִבִּין: אִין זֶה שֵׁשׁ אֲנָשִׁים רְשָׁעִים שֶׁלֹּא מִתְבַּיְשִׁים לְכַתֵּב נִגְדָכֶם?

וּלְמַעֲשֶׂה אַחֲרֵי שֶׁקֵּרָאתִי אֶת הַסֵּפֶר שֶׁאֲמוֹר לְדַבֵּר מֵהַעֲנָן שֶׁל

'איך להתקרב אל הצדיק', יצאתי מבלבל מאד, ולכן אני שואל:
מיהו 'הצדיק האמת' ואיך זוכים להתקרב אליו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בלק, י' תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אליאסף נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם כל, אני לא ראיתי את הספר הזה, ולכן אני לא יכול להגיב

תגובות וכו' וכו'.

הדבר השני - אף אחד לא מדבר עלי, כי לי אין עסק עם אף אחד, כל הענין שלי כבר חמשים שנה יום יום, לילה לילה, שבוע שבוע, חדש חדש וכו' וכו', שאני עוסק להפיץ את אור רבנו ז"ל בכל העולם כלו בלי שום גזמא כלל, ואין מקום בעולם שלא הגענו עם ספרי רבנו ז"ל, כי כל עסקי הוא רק לגלות ולפרסם את רבנו ז"ל בעולם.

ולכן כל מי שמדבר עלי הוא מדבר על רבנו ז"ל בעצמו, כי מה אני ומה חיי וכו', ולכן כל אלו העיזי פנים הנואפים ככלבים שמדברים עלי, לא מדברים עלי, אלא על רבנו ז"ל בעצמו, כמו שפרש רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן ל"ח) את הפסוק (תהלים ע"ג ט') "שתו בשמים פיהם ולשונם תהלך בארץ", כי עכשו נתפשט האפיקורסות שהתרה הרצועה לדבר סרה על כל הצדיקים ועל כל יראי השם, והוא כמו מי שפושט לשונו נגד כל העולם שאינו משגיח על כל העולם, ובאמת זה האפיקורסות הוא נגד השם יתברך בעצמו, אך שהם בושים לדבר בפיהם על השם יתברך, על פן הם מהפכין אפיקורסות שלהם לדבר על העולם. וזהו "שתו בשמים פיהם", שבאמת מה שמדברים בפיהם הוא באמת למעלה בשמים, כי עקר דבריהם נגד השם יתברך כביכול, אך "לשונם תהלך בארץ", שמחמת שבושים לדבר בפיהם נגדו יתברך, על פן לשונם תהלך בארץ שפושטין לשונם נגד העולם,

אבל באמת "שתו בשמים פיהם"; ולכן כל מי שמדבר עלי - מדבר על רבנו ז"ל בעצמו, כי כל הענין שלי זה רק לפרסם את רבנו ז"ל בעולם, ותהלה לאל הפצתי במשך החמשים שנה האלו כבר מיליונים של ספרים וקונטרסים בלי שום גזמא כלל, בשתים עשרה שפות, ויכול מאד להיות שהמגול הזה שחבר את הספר, גם כן נתקרב על ידי אחד מהחוכרות שאנשי שלומנו הפיצו בהרחובות או בדיסקוטיקים וכו', שמצאו אותו שמה וכו', וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות צדיק סימן קס"ג) הנואפים לרב הם מתנגדים על הצדיקים.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"א) שמי שמדבר על צדיק אמת שדבוק בהקדוש ברוך הוא, או שמדבר על ספרים שמגלים את הקדוש ברוך הוא, סימן שיש לו צואה וטנוף ומותרות בראש, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (עירובין כא:): הלועג על דברי חכמים נדון בצואה ורתחת, הינו שעשננים סרוחים מסבבים ומקיפים את המח ומבלבלים אותו, ואם רבנו ז"ל אמר את זה על דואג האדומי שהוא היה מראשי סנהדרין, אבל למד למודים פגומים כאלו דוד המלך לא ראוי לבוא בקהל וכו', אזי סימן שהיה לו צואה בראש, עין שם, ומכל שכן חדשים מקרוב באו, אדם ששלשום עבר על כל העברות שבתורה, ואתמול חזר בתשובה, והיום כבר נעשה מפרסם של שקר, והוא הוגה דעות בדבר רבנו ז"ל, האם זה לא מצחיק?

באמת לא הייתי צריך אפילו לענות ולהגיב על זה וכו', אף מה לעשות שרבנו ז"ל אמר שהיום יש מחות כל כך קטנים שאפילו צעף של אשה יכול לבלבל אותם וכו', ומכל שכן שאחד כותב ספר עב כרס וכו', ויורק מפיו הטמא כל מיני דעות נפסדות וכו', כמו העכביש הזה שיורק מפיו קורי עכביש, ובזה תופס זבובים וכו' וכו', כמו-כן אחד שמחבר ספר המלא דעות נפסדות ומינות ואפיקורסות, בקלות יכול לעבד על הזולת וכו', ומכל שכן כשמוציא דברים מהקשרם, אזי יכולים לפרש את התורה כמו שרוצים, כגון "קח לך סמים" או "ועבדתם אלהים אחרים", הרגע שלא כותבים מה שכתוב לפני זה,

ומה שכתוב אחריו זה, יכולים לזיף את הכל, ואפלו את דברי רבנו ז"ל וכו'.

ולכן תמיד צריכים לראות מי הבעל מחבר של הספר, אם הוא בא מקבוץ וכו', אזי ספק אם הוא לגמרי כשר להכנס ביהדות, כי הוא ספק ממזר וכו', כי שמה היה לצערנו הרב שלי שלף ושלף שלי, כי חיו כמו חיות, ודי לחכימא, והדבר השני כמה נדות הוא בעל? ועם כמה גויות הוא חי? ומה עם אכילה ביום הכפורים? וחמץ בפסח? ופטם את עצמו עם אכילת טרפות ונבלות בשר החזיר והשפנים? ואדם כזה מסגל לכתב ספר ולהיות הוגה דעות, ואנשים צריכים להתפעל מהספר הזה? אבל כנראה היום הכל הולך, יכולים לעבד על בני אדם מאד מאד, כי על התורה הקדושה אמרו חכמינו הקדושים (יומא ע"ב): אמר רבי יהושע בן לוי מאי דכתיב (דברים ד' מ"ד) "וזאת התורה אשר שם משה"? זכה - נעשית לו סם חיים, לא זכה - נעשית לו סם מיתה; וכתיב (הושע י"ד י') "כי ישרים דרכי הוי"ה וצדקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם", ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ל"א) שגם בדברי הצדיק האמת יש בהם שני כחות, סם חיים וסם המות, זכה - דברי הצדיק הוא לו סם חיים, כי הצדיק מתיה ומחזק ומעודד את כלל נשמות ישראל שעוברים עליהם כל מיני משברים וגלים ירידות ונפילות וכו', ומקרב את לבם אל אביהם שבשמים, לא זכה - דברי הצדיק הוא לו סם המות, שישגלה תמיד את דעותיו הפסולות כאלו שהוא לא בסדר ושהוא לא בסדר וכו', ולא יוצא שום תועלת מדבוריו, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן כ"ח) שמהשדין יהודאין לא יוצא שום דבר, זה סתם בני לן ביותא באורא, הוא סתם מקשקש באויר שלא יוצא שום דבר מדבריו, אדרבה בני אדם נופלים בכפירות ואפיקורסות על ידי דבריו, ולכן אין מה להשיב ולהתוכח על זה, יאחז כל אחד דרכו כי הבחירה חפשית, כי (קהלת ז' י"ד) "גם את זה לעמת זה עשה האלקים", ותמיד נגד הקדושה עומדת הטמאה, והבחירה חפשית בידי האדם.

ולפני שנתים יצא איזה מנגול נואף ומשחת שהיתה לו ישיבה בצפת, וחבר ספר מלא מינות ואפיקורסות, ומלא חרופים וגדופים נגד רבנו ז"ל בעצמו, ובאו אלי אנשי שלומנו ובקשו ממני שאצא נגדו בחרב ובחנית וכו', ואמרתי להם מה יש להתעסק עם מנגול נואף כזה, כי כבר אמר החכם "כל המתנול עם מנגול נעשה כמוהו", ולכן לא צריכים להגיב כי בסוף יתגלה קלונו, וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (שבת ל"ב.) שבקיה לרויא דמנפשיה נפיל; ופרש רש"י שבקיה לרויא, הנח לשכור, אינך צריך להפילו שהוא יפל מאליו; וכך הוזה לבסוף כל הבחורים ברחו ממנו, כי נתגלו מעשיו המתעבים וכו'. הכלל - כל מי שמדבר על רבנו ז"ל ועל ספריו הקדושים, ועל ספרים המגלים את אמתת מציאותו יתברך, מגלה קלונו ברבים, ומגלה מי הוא.

עכשו לגבי מה שאתה שואל: מהי הדרך להתקרב לצדיק האמת

באמת -

א. הדבר הראשון אם אדם רוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל, עליו להשליך את הדעת והשכל הפגום שלו לגמרי, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קכ"ג) העקר והיסוד שהכל תלוי בו, לקשר עצמו להצדיק שבדור, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר כי הוא זה, דבר קטן ודבר גדול. ולכלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ספרי פרשת שופטים) 'אפלו אומר לך על ימין שמאל ועל שמאל ימין תצית אותו', ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל, בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשא אצלו שום שכל עצמו, אינו בשלמות, ואינו מקשר להצדיק; כי העקר לבטל את שכלו המדמה והבדוי לגמרי, ולצית את הצדיק על כל אשר אומר, ורק זו נקראת התקרבות.

ב. עקר ההתקרבות לרבנו ז"ל תלוייה בלמוד ספריו הקדושים,

כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קצ"ב) אשר פניו שכלו וחקמתו נמצאים בתוך הספר, וככל שאדם לומד את ספריו

הקדושים, כמו כן הוא מקרב אל רבנו ז"ל, וצריכים ללמד את ספריו רבנו ז"ל עד שיהיו שגורים על פיו ממש, ומוהר"ת ז"ל מאריך (לקוטי הלכות שלוחין הלכה ה') שהצדיק משאיר אחריו תלמידים, והתלמידים האלו משאירים אחריהם עוד תלמידים, וכן מדור דור, והם מגלים ומפרסמים את הלמוד העמק של הצדיק האמת שהוא רבנו ז"ל בעצמו.

ולכן אי אפשר להתקרב אל רבנו ז"ל, אלא על ידי שקידה רבה בספריו הקדושים, שרק שם טמונה וגנוזה דעתו הקדושה, וצריכים ללכת אל התלמידים הבקיאים היטב הדק הדק היטב בדבריו הקדושים, ומקרבים את כלל נשמות ישראל אליו יתברך על פי הלמודים העמקים שגלה רבנו ז"ל, ולכן עקר ההתקרבות אל רבנו ז"ל תלויה רק כפי שמתמידים בספריו הקדושים, אשר שם הוא נמצא.

ג. רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס') כשאדם שומע את קול הצדיק, על ידי זה הוא פותח את הפה שלו ומדבר אל הקדוש ברוך הוא, שזו הדרך והשער להכניס אל הקדוש ברוך הוא, (עין לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן פ"ד).

ולכן אם אדם מרבה בשיחה בינו לבין קונו, זה סימן ששומע את קול הצדיק האמת, וככל שמדבר יותר אל הקדוש ברוך הוא, כמו כן הוא שומע יותר את קול הצדיק האמת, ולכן זו ההתחלה והעקר והיסוד של ההתקרבות אל הצדיק האמת באמת - שיהיה רגיל לדבר אל הקדוש ברוך הוא מהרגע שפותח את העינים מהשנה, עד הרגע שסוגר את העינים בשנה, אדם צריך להרגיל את עצמו תמיד לדבר אל הקדוש ברוך הוא, וככל שמדבר אל הקדוש ברוך הוא מזדככים מחו ודעתו לגמרי, עד שזוכה למח נקי, ויוצא מכל הדמיונות וכו', ורואה תכף ומיד את האמת וכו', איך מגיל ומכה שחין שיש מאחוריו קפה של שרצים נאוף וכו', טרפות ונבלות וכו', חלול שבת וכו' וכו', ואכילת חמץ בפסח וכו', הוא יכול להיות המשפיע שלי? וגם לחבר

ספר ויהיה לו דעות להגיד מי כן צדיק ומי לא צדיק, מי הולך בדמיון ומי לא הולך בדמיון וכו'?! קדם שישתכל טוב טוב בראי ויזכר את מעשיו המלכלכים והמזהמים וכו' וכו', וככל שאדם יותר מתבודד להקדוש ברוך הוא זוכה למח נקי שלא יכולים לעבד עליו יותר.

ד. סדר-דרך-הלמוד של רבנו ז"ל זה היסוד מוסד אצל רבנו ז"ל, לזכות ללמד את כל התורה כלה, כי כלל זה תדע לה, בלי למוד תורה הקדושה זה הכל שקר והבל הבלים, ורבנו ז"ל רצה שנוכה לטיל בכל חלקי התורה הקדושה, ומובא בדברי רבנו ז"ל שאמר (שיחות הר"ן סימן כ"ח) ראוי לאדם שיעבר וילך בזה העולם בכל הספרים הקדושים, וללמד כלם כדי שיהיה בכל מקום, כמו שנמצא השרים הגדולים שהולכים ועוברים במדינות, ומוציאים הוצאות רבות על זה כדי שיוכל אחר כן להתפאר ולומר שהיה במדינות כמו שדרך השרים להתפאר ולומר: הייתי בורשא וכיוצא בזה. כמו כן ראוי שיהיה האדם בעולם הזה בכל מקומות הקדושים של התורה, כדי שיוכל להתפאר בעולם הבא שהיה בכל מקום דהינו בכל הספרים הקדושים, ולעמיד בעולם הבא מזכירין אותו כל מה שלמד בעולם הזה.

וכן מובא (שיחות הר"ן סימן ע"ו) שפעם אחד חשב רבנו ז"ל מה שהאדם צריך ללמד בכל יום עד שאין היום מספיק. דהינו לגמר בכל שנה ש"ס עם הר"ף והרא"ש, וארבעה שלחן ערוך הגדולים, וכל המדרשים כלם, וכל ספרי הזהר והתקונים וזהר חדש, וכל ספרי קבלה מהאריז"ל, גם צריכין ללמד איזה שעור ביום בקצת עיון, ועוד חשב הרבה דברים. גם צריכין לומר תהלים בכל יום, ותחינות ובקשות הרבה הרבה. ואז ספר הרבה מענין זה שצריכין ללמד במהירות גדול ובזריזות ולבלי לבלבל דעתו בדקדוקים הרבה מענין לענין, והדברים הללו הם בדוקים ומנסים, גם לא היה מצוה לחזור תכף על למודו רק רצונו תמיד היה ללמד הספר או הפוסק שלומד כסדר מראשו לסופו בזריזות, ואחר כך יתחיל פעם שני ויגמר אותו

כלו. וכן פעם אחר פעם; ואמר לי הרב הקסיד רבי לוי יצחק בנדר ז"ל ששמע הרבה פעמים באומן מה שרבנו ז"ל רצה שנזכה לסיים פעם בשנה, הלאי שנזכה לסיים את זה פעם בחיים, כי יכולים לעבר לאדם כל החיים שלו, ולא סיים אפלו פעם אחת ששה סדרי משנה, ש"ס בבלי וכו', ומכל שכן לא ש"ס ירושלמי, ותוספתא, וכל המדרשים כלם וכו', וכו', ובושה וחרפה שאנשים פגומים בנאוף ילמדו אותנו שעור מה זה להתקרב אל הצדיק האמת באמת, בשעה שהוא בעצמו רחוק לגמרי לגמרי, הן משיחה בינו לבין קונו, והן מסדר-דרך-הלמוד של רבנו ז"ל.

ה. כל אחד מאנשי שלומנו, מי שדעת רבנו ז"ל יקרה בעיניו, עליו למסור את נפשו פשוטו כמשמעו ולעסק בהפצת דעתו בעולם, ולהוסיף שכנים אל בית התפלה, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן ח') שצריכים להוסיף שכנים לבית התפלה, הינו לגלות גם לאחרים את הענין של תפלה והתבודדות - שיחה בינו לבין קונו, ולכן כל אחד מאנשי שלומנו צריך להפיץ את ספריו הקדושים של רבנו ז"ל בתוך שכבות העם, כי בפרוש גלה לנו (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן י"ד) שעל ידי שמקורבים בני אדם לעבודת השם יתברך מעלים את כבוד השם יתברך לשרשו, ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פ"ח.) על הפסוק (ירמיה ט"ו) "אם תוציא יקר מזולל" אלו שמקורבים בני אדם לעבודת השם יתברך, כי זה נקרא מוציא יקר מזולל, הינו מזילותה דגלותא.

ולכן כל מי שהולך להפיץ, אין לתאר ואין לשער את גדל התקון והזכות שיש לו, כי בזה שמקורב בני אדם להקדוש ברוך הוא, גורם שעשוע גדול למעלה בכל העולמות, והלאי שכל אחד מאנשי שלומנו היה מצית את מוהרנ"ת ז"ל שהניח לנו צוואה ארבעה ימים לפני הסתלקותו ואמר אז לאנשי שלומנו: "העבדא שלכם יהיה יפוצו מעינותיך חוצה", ואיך מעז איזה מגול ומכה שחין נואף וכו', לחלק על הפצת מעינות החכמה חוצה, בשעה שגם הוא התקרב

ונתודע מרבנו ז"ל על ידי אחת מהחוכרות והקונטרסים שמחלקים בכל הבתי כנסיות ובתי המדרשות, ובשיבות וכו', על הרחובות, על האוטובוסים ועל הרכבות, ובכל המקומות המזהמים וכו', אשר משם הוציאו את הנפשות הנפולות וכו', שעכשו הם נעשו מחשובי משפיעי אנשי שלומנו... כנראה ששכחו את מעשיהם המגנים וכו', ויש שגם עכשו לא השתנו כלל וכו', ועליו הראייה שיכולים לחבר ספרים ואחר כך להעיר את אשתו ולהתגרש ממנה, ולהתחתן עם תלמידה צעירה וכו', ואלו עוד נקראים מחשובי משפיעי אנשי שלומנו... אשר חכמינו הקדושים כבר קדמו והקדימו ואמרו (סוטה מ"ט): בעקבות משיחא חוצפא יסגא וכו', ומלכות תהפוך למינות ואין תוכחת, בית וועד יהיה לזנות וכו', פני הדור כפני הכלב וכו', כי הכלב הוא חצוף וכן אינו מתביש לעשות מעשיו המגנים ולהתחבר וכו', לפני כל, ועוד נובח לכל עובר ושבו וכו' וכו'.

ו. יסוד מוסד אצל רבנו ז"ל לבוא אליו בראש השנה לאומן דיקא, ולא במקום אחר, כי רבנו ז"ל נמצא באומן, ושם מקום גניזתו, כמו שכתב מוהר"נ ת"ז"ל (ימי מוהר"נ ת"ס ימין ס"ו) "העיר אשר בחר בו בחיים חיותו להקבר שם כאשר נשמע מפיו הקדוש פעמים אין מספר, שאמר לפני כמה אנשים שקהלת אומן הוטבה בעיניו להקבר שם, מחמת שהיו שם קדושים הרבה וכו', ובשביל זה היה עקר שבא לאומן חצי שנה קדם הסתלקותו וכו', כי שם המקום המוכן לו מששת ימי בראשית לעסק שם בתקון העולם לדורות, לכל מי שיבוא אליו לשם ויאמר העשרה קפיטל תהלים הנקראים אצלנו וכו', אשרי הזוכה לזה", עין שם.

וידוע מה שאמר רבנו ז"ל (ימי מוהר"נ ימין ת"ג) הראש השנה שלי עולה על הכל, והיה פלא אצלי מאחר שהמקרים שלי מאמינים לי ולמה לא יזהרו כל האנשים המקרבים אלי שיהיו כלם על ראש השנה איש לא יעדר, כי כל ענין שלי הוא רק ראש השנה. והזהיר לעשות כרוז שכל מי שסר אל משמעתו ומקרב אליו יהיה על ראש השנה

אצלו לא יחסר איש ומי שזוכה להיות על ראש השנה ראוי לו לשמח מאד מאד, כמו שכתוב (נחמיה ח) "אכלו משמנים ושתו ממתקים וגו' כי חדות הוי"ה היא מעוזכם" וזה נאמר על ראש השנה; ואמר (חיי מוהר"ן סימן ת"ה) הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש השנה, לא מבעיני אתם כלכם, בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש השנה שלי; ואמר רבנו ז"ל לענין ראש השנה שלו (חיי מוהר"ן סימן ת"ו) שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף על פי כן בראש השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף על פי שבכל השנה אפלו הוא בעצמו ז"ל לא היה יכול לתקנם, אבל בראש השנה גם הם יכולים לקבל תקונים, כי אמר שהוא עושה בראש השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות.

וידוע אצלנו ש'הרב הקדוש רבי אהרן הרב מברסלב זכותו יגן עלינו, לא היה יכול להיות אצלו בראש השנה האחרון בשנת תקע"א וכו', (עין חיי מוהר"ן סימן ת"ו) ענה רבנו ז"ל ואמר אז בקול חזק מעמק הלב, מה אמר לכם אין דבר גדול מזה, הינו מלהיות אצלו על ראש השנה. ואמר בזה הלשון בקול זיע סגיא: "ווי אזוי זאל איך אייך זאגיין, קיין גרעסערס דער פון איז ניט פאר האנדיין. איי אנדערע גוטע יודיין זאגיין ניט אזוי, איז נאך אקשיא" [מה אמר לכם אין דבר גדול מזה, ואם צדיקים אחרים אינם אומרים כך אז עוד קשיא] (כלומר הלא בלא זה כבר מקשין עליו קשיות הרבה, ויהיה קשה עוד קשיא זאת גם כן מה שהקפיד כל כך להיות אצלו על ראש השנה דיקא).

וכתב מוהר"ן ת"ז ל' (ש) ומכלל דבריו הקדושים שדבר אז עמנו למדנו כמה דברים: למדנו עוד הפעם עצם גדל החיוב להיות אצלו על ראש השנה, כי אף על פי שידענו זאת מכבר, אף על פי כן מרובי דבריו הקדושים אז בזה, ומתנועותיו הנוראות אז, הבינו עצם החיוב

יותר ויותר, שאי אפשר לבאר זאת בכתב. וגם אז למדנו שרצונו חזק להיות אצלו באומן על ראש השנה תמיד לאחר הסתלקותו, ושאינ דבר גדול מזה. וגם למדנו כמה צריכין לחזק לשבר המניעות מדבר שבקדשה, בפרט המניעות מלהיות על ראש השנה שצריכים לשברם ביותר ולהיות דיקא על ראש השנה, עד שאפלו אם הוא ז"ל בעצמו מצוה ומסכים לבלי להיות אצלו על ראש השנה, חלילה להסתכל על זה, וצריכין להזהר מאד לבלי לשאל אותו שום שאלה על זה, כי הוא ישיב בודאי לבלי להיות אצלו, ואף על פי כן בנקדת האמת לאמתו צריכין להיות דיקא [וכן הוא נוהג לדורות].

וענין זה נוגע למה שאמרו חכמינו הקדושים (מכות י): 'בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו' כמו שפרש רש"י, והוא מדברי חכמינו הקדושים על הפסוק (במדבר כ"ב) "לך עם האנשים", וכן בשלוח מרגלים שהכרח משה רבנו בעצמו לשלחם, אף על פי שבאמת רצונו לא היה כלל בזה. וענין זה ראינו מרבנו ז"ל כמה פעמים, בפרט בענין ראש השנה שהיו אנשים שהיו להם מניעות מלהיות אצלו על ראש השנה, ושאלו אותו בעצמו והשיב להם שלא יהיו על ראש השנה. והתחילו להתעקש, הלא שמענו מכם גדל האזהרה להיות אצלכם על ראש השנה, ועשה עצמו כמקפיד עליהם וגער בהם שלא ידברו יותר, וכן עשו ולא באו על ראש השנה. ואף על פי כן אנהנו זכינו להיות רגילים לעמד לפניו. ושמענו והבנו ברמז ובפרוש שפנימיות רצונו אינו נוחה בזה כלל, רק הוא מכרח לומר להם כך מחמת ששואלים אותו על זה. ויש בזה הרבה לספור [כמובא (שיחות הר"ן סימן רי"ד) כשאדם שואל להצדיק אם לעשות דבר שיש בו מסירות נפש בשביל השם יתברך, הוא ראוי לו להשיב ולצוות עליו שלא לעשות. ואף על פי כן השואל אין צריך לקים דבריו, ואמר אז רבנו ז"ל כל מה שהצדיק מצוה לעשות צריך לקים, רק כשמצוה שלא לסע על ראש השנה אצלו, זה אין צריך לקים וכו', עין שם].

וכן הוא נוהג לדורות שכששואלין להרב והמנהיג על דבר שיש

בו כעין מסירת נפש, צריך להשיב לאו, אף על פי שבאמת לאמתו רצונו שימסר נפשו וישבר כל המניעות. על כן מי שרוצה להתקרב ולשבר המניעות באמת לאמתו, צריך להזהר מאד לבלי לשאל אותו בזה כלל, עין שם בחיי מוהר"ן כל זאת באריכות, ולכן צריכים מאד מאד לשמר מאלו השועלים קטנים המחבלים פְּרָמִים וכו', שרוצים לקרר בני אדם לא לנסע על ראש השנה באומן.

על כל פנים בכלליות לא כדאי לדבר מאלו המתנגדים המנוולים וכו', לא עכשו ולא לעתיד, פי מוהרנ"ת ז"ל אמר על המתנגדים שלו, כל אלו מאנשי שלומנו שדברו עמָהם והתוכחו עמָהם, לבסוף נפלו והתרחקו, כי לא צריכים להתוכח עם אף אָחד.

תהלה לאל רבנו ז"ל בונה 'היכל הקדש' פּמוּבא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן נ"ט), וצריכים מאד מאד לשמר מהרע של אלו המקרבים שלא ידבק בו, ותהלה לאל בהרבה עירות בארץ ישראל כבר הקימו בתי כנסיות 'היכל הקדש חסידי ברסלב', וגם בארצות הברית יש כבר שבועה בתי כנסיות 'היכל הקדש חסידי ברסלב', וכנראה שהקנאה אוכלת את המתנגדים לזאת הם נובחים ככלבים וכו', כמו שאין סבה לענות לכלב שנובח, כך אין סבה להתוכח עם אנשים פגומים וכו' וכו', כי מופוחים לא יוצא שום דבר, אקוה שתבין דבר מתוך דבר.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שסט.

**בְּכֹל פְּעַם שְׁאֲנִי מִתְפַּלֵּל עַל מְצִיאת הַזּוּג אֲנִי רוֹאֶה
מוֹל הָעֵינַיִם שֶׁם שֶׁל בַּחֲוֹר מְסִיָּם.
הֲאֵם זֶה רָמַז מֵהַשְּׂמַיִם?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת שָׂרָה: לְכַבֹּד הָרַב שְׁלוֹם רַב. אֲנִי בַחֲוָרָה בַּת שְׂמוֹנָה
עֶשְׂרֵה וְאֲנִי רוֹצֶה לְהִתְחַתֵּן, וּבְכֹל פְּעַם שְׁאֲנִי מִתְבּוֹדֶדֶת אוֹ
חוֹשֶׁבֶת עַל חֲתֻנָּה אֲנִי רוֹאֶה מוֹל הָעֵינַיִם שֶׁם שֶׁל בַּחֲוֹר מְסִיָּם.
הֲאֵם זֶה אוֹמֵר מִשְׁהוּ? הֲאֵם זֶה מְסַר אוֹ רָמַז מְבוֹרָא עוֹלָם?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּלֶקֶת, י' תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל שָׂרָה תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֶת צְרִיכָה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רַק אֶת בֶּן הַזּוּג שְׁלֶךְ,
וְלֹא לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמָךְ מֵאַף אַחַד, וְזוֹ שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר
לְבַקֵּשׁ אֲנִי רוֹצֶה דוֹקָא אֶת זֶה וְכוּ', כִּי אוֹלִי הוּא לֹא מִשְׁרֵשׁ הַנְּשֻׁמָּה
שְׁלֶךְ? וְלֵמָּה לְבַקֵּשׁ דוֹקָא עַל פְּלוֹנִי אוֹ עַל אֶלְמוֹנִי? אֶת צְרִיכָה לְבַקֵּשׁ
מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שְׂאֵת רוֹצֶה לְהִתְחַתֵּן מֵה שְׂיֹתֵר מֵהַר וְלִבְנוֹת בֵּית נְאֻמָּן
בְּיִשְׂרָאֵל, וּבּוֹדָאֵי מֵה שְׂתְּפִלָּה פּוֹעֵלֶת שׁוֹם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא פּוֹעֵל,
וּכְדָאֵי לְקַנּוּת אֶת הַקּוֹנְטֵרַס 'מְצִיאת הַזּוּג', וְלִקְרִי: כֹּל מֵה שְׁנֹאֲמֵר
שֶׁם, וְתִרְאִי שְׂתִמְצָאֵי אֶת בֶּן זִוְגֵךְ הַשִּׁיךְ לְשֵׁרֵשׁ נִשְׁמַתְךָ וְתִתְחַתְּנִי לְשֵׁם
שְׂמַיִם, רַק אֵל תִּתְיָאֲשִׁי וְאֵל תִּפְנְסִי בְּלַחֲץ.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתִפְלִיתִי שְׁאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שְׂיִהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנִי
תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשְּׂמַיִם...

ב' שע.

בְּכָל פְּעַם שֶׁבְּעָלִי יוֹצֵא מֵהַבֵּית תּוֹקָפִים אוֹתִי פְּחָדִים וְאֲנִי נִכְנָסֶת לְלַחַץ

שאלה:

מאת רחלי: לכבוד הצדיק. בכל יום בשעות הערב בעלי יוצא מהבית לתפלת ערבית ולמוד בכלל, וכמוכן שאני שמחה שהוא הולך להתפלל וללמד תורה. הענין הוא שמיד כשהוא הולך אני נכנסת ללחץ ומתעוררים אצלי פחדים, אני שומעת רעשים מוזרים ועד שהוא חוזר אני נשארת בחדה אולי אני מדמינת... מה אני יכולה לעשות, אולי כדאי שאצא מהבית עד שהוא חוזר?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בלק, י' תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל רחלי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה כל כך לשמח שבעלך יוצא לעת ערב ללמד תורה, וכן מתפלל במנין, אבל אסור לך להתבלבל משום דבר, כי הכל דמיון אחד גדול שאת רודפת את עצמך על לא דבר וכו', שום דבר רע לא יקרה לך. יש נשים שמפחדות להיות לבד בבית, וזה בא מחלשת עצבים וכו' וכו', ולכן את לא צריכה להתבלבל מזה ולעשות עסק מזה, ואם את מרגישה שטוב לך לצאת אז לטיל קצת בחוץ, מה טוב ומה נעים, אף אחד לא מפריע לך.

נא ונא ראי להיות בשמחה עצומה, ותשתדלי מאד מאד לא לתת לעצבות ולדכאון שיתפסו אותך, כי הסמ"ך-מ"ם רוצה רק לשבר את האדם ולהפילו בעצבות, במרירות ובדכאון, כי זה כל כחו, ורבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד על מדת השמחה, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב')

סימן כ"ד) שצריכים להכריח את עצמו עם כל הכחות להיות בשמחה, ואת צריכה לדעת שלהיות בשמחה זה בא במסירות נפש הכי גדולה, ולכן אשרי מי שמכריח את עצמו להיות בשמחה, ואז טוב לו כל הימים, וכן הרגילי את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא, אשר אין טוב מזה, כי כל דבור ושיחה שאדם מדבר ומשיח לפני הקדוש ברוך הוא, נשמעים ונתקבלים בכל העולמות, וגורמים נחת רוח למעלה, אשרי האשה שחזקה בזה בכל יום.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שעא.

**הבן שלנו רכב על אופנים, היה מערב בתאוונה, ונצל
בנס. מה עלינו לעשות?**

שאלה:

מאת יעל: לכבוד מוהרא"ש היקר קרה לנו נס: הבן שלנו בן השנים-עשרה הלך לתקן את האופנים של אחיו הקטן, ובדרך חזרה הביטה קרתה לו תאוונה עם רכב שיצא מהחניה ולא ראה אותו. הילד עף מהאופנים והראש שלו נחבט בכביש, הזמינו אמבולנס ומשטרה ופנו אותו לבית החולים. לשמחתנו הרבה, בבדיקות הרפואיות נמצא שהכל תקין, וחץ משפשוף קטן ברגל שמאל ונפיחות קלה בראש - הכל בסדר. יש לצין שהילד מאד מקפיד ללבש הקמע שילבש. מה עלינו לעשות לאחר הנס שקרה לנו?

תודה רבה על כל הטוב שאתם גומלים לעם ישראל גם ברוחניות וגם בגשמיות, וכמוכן אין סוף תודות לבורא עולם!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בלק, י' תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל יצל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להודות ולהלל ולשבח את הקדוש ברוך הוא, ובעלך צריך ללכת לבית הכנסת ולברך ברכת "הגומל לחיבים טובות שגמלני כל טוב".

חכמינו הקדושים אמרו (נדה ל"א.) לעולם אפלו בעל הנס אינו מכיר בנסו; ואמרו (שוחר טוב תהלים ק"ו) אי אפשר לעולם בלא נסין ובלא פלאין. כיצד? אדם נתון על גבי המטה והנחש בארץ לפניו ובא לעמד והרגיש בו הנחש, כיון שבא לתן רגלו עליו ברח הנחש מפניו. ואינו יודע מה פלאי עשה הקדוש ברוך הוא עמו. ומי יודע? הקדוש ברוך הוא, שנאמר (תהלים קל"ד) "לעשה נפלאות גדלות לבדו", הוא לבדו יודע נסים ונפלאות שעושה עמנו; ואמרו (שמות רבה פרשה כ"ד סימן א') בא וראה כמה נסים עושה הקדוש ברוך הוא עם האדם והוא אינו יודע, שאלולי היה אוכל פת כשהיא חיה, היתה יורדת בתוך מעיו ומשרטת אותו, אלא ברא הקדוש ברוך הוא מעין בתוך גרגרתו שהוא מוריד את הפת בשלום; אדם חושב שזה טבע שאוכל וכולע את האכל וכו', ואינו שם לב לרטיבות שיש בתוך פיו וכו', שעולה לו רק וכו', וזה כמו מעין שברא לו הקדוש ברוך הוא בגרונו, כדי שהאכל ירד בשלום, וזה נס בתוך נס, אך אדם חושב שזה טבע.

הקדוש ברוך הוא עושה נסים ונפלאות עם כל בר ישראל בכל יום, בכל שעה ובכל רגע ממש, ואתם צריכים להתקרב יותר ויותר אליו יתברך על ידי גדל החסד חנם שעושה עמכם שהציל את הבן שלכם.

אני תמיד מזהיר שלא כדאי לקנות לילדים אופנים, כי הם נוסעים על הכבישים ולא נזהרים, וזו לא סתם איזו חמרא, זו פשוט סכנת נפשות, ואמרו חכמינו הקדושים (חולין י.) חמירא סכנתא מאיסורא; ולכן כדאי להפטר מהאופנים, והקדוש ברוך הוא ישמר אתכם מכל רע.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שעב.

למשפחה של בעלי קשה לקבל שאסור לאשה ולגבר זרים לגעת אחד בשני

שאלה:

מאת נעה: לצדיק מוה"רא"ש שלום, ותודה על כל העצות הנפלאות.

למשפחה של בעלי קשה מאד לקבל את הענין של שמירת נגיעה, והם לא מקבלים את זה שלפי ההלכה אסור לגבר ואשה זרים לגעת אחד בשני, אצלם זה כבר הפך להיות משהו רגיל ומתה, וכל דודה ובת דודה של בעלי שנפגשת אתו מחבבת אותו. אני יודעת שזה אסור וזה לא לענין, ובטח כשאני אתו ואני עם כ40 ראש...

הוא נסה להסביר למשפחה שלו את הענין, אך הם טוענים שזה מתה, ואין כאן בעיה של צניעות כי זה כבוד המשפחה... אני חזקה בזה ברוך השם, והבהרתי למשפחה שלי את הענין, הבעיה היא עם המשפחה מהצד שלו. מה אני יכולה לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בלק, י' תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל נצה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

זה אסור חמור מאד מאד לגעת באשת איש, ואפלו קרובת משפחה, כמוכא (שליח ערוך אבן העזר סימן כ"א סעיף ז') המחבק או המנשק אחת מהעריות שאין לבו של אדם נוקפו עליהם כגון אחותו הגדולה ואחות אביו וכיוצא בהם, אף על פי שאין לו שום הנאה כלל הרי זה מגנה ביותר ודבר אסור הוא, ומעשה טפשים, שאין קרובים לערוה כלל בין גדולה בין קטנה; וכו' עין שם.

ולכן אם אחד חוזר בתשובה זה צריך להיות עם כל הלב, ולקבל על עצמו לקיים כל מה שהזהירונו חכמינו הקדושים, כי אין אפוטרופוס לעריות, והרחק מן הכעור ומן הדומה לו, ולכן בעלך צריך להסביר למשפחה שאסור לגעת באשה בשום פנים ואפן, כי זה אסור חמור מאד, הן מצד אסור נדה והן מצד אסור ערוה וכו' וכו', צריכים לשמר מאד מאד מנגיעות, ואנחנו לא צריכים ללמד ממה שאחרים עושים וכו', כי זה עוון חמור מאד שמביא אחר כך לכל מיני צרות ויסורים וכו'.

הקדוש ברוך הוא ישמר אותנו מכל מיני קריבות של עריות, ומן הכעור והדומה לו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שעג.

אני שוקלת להתחיל למודי אחות-מילדת, אך חוששת משום שרבנו דבר נגד הרופאים

שאלה:

מאת אסתר: לכבוד מוה"רא"ש שליט"א שלום וברכה. קדם כל תודה רבה לכם על הדבורים המחזקים והאוהבים! רציתי להתייעץ אתכם: אני שוקלת להתחיל ללמד למודי אחות-מילדת, והלמודים דורשים ארבע שנות למוד סעות, אך אני חוששת משום שרבנו כתב על רופאים ודוקטורים שצריכים להזהר ולהתרחק מהם וכו'. האם אכן יש בעיה ללמד למודי אחות או מילדת לפי דבריו של רבנו? והאם עדיף לכתחלה לבחר מקצוע אחר, ולהתרחק ממוקצועות הקשורים לרפואה? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בלק, י' תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל אסתר תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם מושך אותך ללמד להיות אחות וכו', או להיות מילדת וכו', מה טוב ומה נעים, אדרבה, מה שיכולים לעזור לזולת זה דבר גדול מאד מאד, כי אין עוד חסד יותר גדול מזה כשעוזרים לזולת, והקדוש ברוך הוא אוהב את זה מאד מאד, כמאמרם ז"ל (ילקוט הושע רמז תקכ"ב) אמר הקדוש ברוך הוא חביב עלי חסד שאתם גומלים זה לזה יותר מכל הזבח שזבח שלמה לפני אלף עולות; ולכן תלמדי מקצוע שמושך אותך, והקדוש ברוך הוא יצליח את דרכך, ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

רק ראי להיות בשמחה עצומה תמיד, כי השמחה זו הצלחה

לְאָדָם, כְּמוֹ שְׂאֵמֶר רַבְּנֵנוּ ז"ל (ספר המדות אות שמחה חלק ב' סימן א') מִי שֶׁהוּא שֹׁמֵחַ תָּמִיד עַל יְדֵי זֶה הוּא מְצַלִּיחַ, וְלִכֵּן אִם אֶת רוּצָה לְהַצְלִיחַ בַּחַיִּיךָ, תִּשְׁתַּדְּלֵי עִם כָּל הַכַּחוֹת לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וְאַף שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לָךְ לְהַגִּיעַ לְשִׂמְחָה מְרַב הַבְּלוּלִים שְׂעוּבָרִים עֲלֶיךָ וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת תִּכְרִיחֵי אֶת עֲצֻמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתִרְאִי שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְלָחָה בַּחַיִּים.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ עֲלֶיךָ שֶׁתַּצְלִיחֵי בְּכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' שעד.

יֵשׁ לְאִשְׁתִּי סְבוּךָ בְּהַרְיוֹן, וְאֲנִי לֹא יוֹדְעִים אִם לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַהַרְיוֹן אוֹ לֹא

שאלה:

מאת ניר: שְׁלוֹם רַב. אִשְׁתִּי בֵּת אַרְבָּעִים, וְנִמְצְאָת בְּשָׁבוּעַ הַשְּׁמוֹנָה עָשָׂר לְהַרְיוֹן מִהַפְרָיָה חוּץ גּוֹפִית שֶׁהַצְּלִיחָה לְאַחַר טְפוּלִים שֶׁל שָׁנָה. הִיא מְאֻשָּׁפֶזֶת בְּבֵית הַחוּלִים רַמב"ם כְּכַר שְׁלִשָּׁה שָׁבוּעוֹת יַעֲקֹב דְּמוּמִים לְלֹא הַפְסָקָה, צִירִים חֲזָקִים וְצוּאָר רָחֵם מִתְקַצֵּר.

אִשְׁתִּי סוֹבֶלֶת נוֹרָא מְכַאֲבִים בְּגִלְל הַצִּירִים, הַרוֹפְאִים אוֹמְרִים שֶׁלְּדָה מְקַדְּמֵת יְכוּלָה לְגַרֵם לְעֵבֶר לְהִיּוֹת פֶּגַע עִם בְּעִיּוֹת קְשׁוֹת מְאֹד, וּמִבְּקָשִׁים שְׁנִחְלִיט בְּיָמִים הַקְּרוּבִים אִם לְהַפְסִיק אֶת הַהַרְיוֹן אוֹ לֹא. אֲנַחְנוּ אוֹבְדֵי עֲצוֹת. מַה לַעֲשׂוֹת? תּוֹדָה מְרַאשׁ עַל הַתִּיחֻסוֹתְכֶם.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בקל, י' תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל ניר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בשום פנים ואפן לא כדאי להפסיק את ההריון מאחר שחפיתם כל כך הרבה זמן, רק לעשות ולקיים מה שהרופאים ממליצים, ויעזור הקדוש ברוך הוא שהכל יעבר בקלות, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

העקר שאשתך תהיה רגילה לומר בכל יום שמות הצדיקים שמאד מסגלים ללדה קלה, ורבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות צדיק חלק ב' סימן כ') על ידי הזכרת שמות הצדיקים יכולין להביא שנוי במעשה בראשית כלומר לשנות הטבע.

ולכן טוב שתאמר בכל פעם את כל השמות של הצדיקים שיודעת בעל פה כגון אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף, דוד, שלמה, רבי שמעון בר יוחאי, רבי יצחק לוריא אשכנזי, רבי ישראל בעל שם טוב, רבי נחמן בן פייגא מברסלב, רבי נתן מברסלב וכו' ועוד כל מיני שמות של הצדיקים שרק זוכרת שתהיה רגילה לומר את זה מדי פעם, ואחר כך תאמר את התפלה הזאת, ותראה שתלד בקלות:

יהי רצון מלפניך אבי שבשמים שבזכות הזכרת שמות הצדיקים שהזכרתי לפניך בזכות צדקתם ותורתם ומסירות נפשם שהייתה להם בשבילך, שתעזור לי להוליד בקלות ולד בריא בחושיו ובאיבריו, ואזכה לעבר את ההריון בקלות, ותסיר ממני כל מיני עין הרע שלא יפגע בי משום אדם בזה העולם, ואזכה להוליד בנים ובנות חיים וקיימים שיעשו את רצונך, ואזכה להיות בריאה כל ימי חיי, ולעשות נחת רוח לפניך, יהי רצון אמרי פי והגיון לבי לפניך הוי"ה צורי וגאלי, אמן כן יהי רצון.

הקדוש ברוך הוא יעזר שֶׁהַכֵּל יַעֲבֹר בְּקִלּוֹת, וְהַכֵּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְתִבְשְׂרוּ לִי בְשׂוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' שעה.

הָאֵם אֶפְשָׁר לְקַיֵּם אֶת הָעֵינֵן שֶׁל 'שִׁיחַת חֲבָרִים' יַחַד עִם חֲבֵרָה, בְּאִמְצָעוֹת לְמוֹד מְשֻׁתָּף?

שאלה:

מאת הדסה: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, שלום וברכה.

שמי הדסה ולבעלי קוראים צדוק, ואנו בעלי תשובה כעשר שנים ברוך השם. יש בי צרף רוחני ללמידה, כי כחוזרים בתשובה לא קבלנו רקע תורני בבית ההורים וזה חסר לנו, אף אני לא כל-כך מצליחה למלא אותו.

אני מאד אוהבת מוזיקה וכאשר אני לא עוסקת בשני הדברים, כלומר במוזיקה ובלמוד רוחני אני מאד עצובה ומדכדכת, כי זה פשוט מחיה אותי.

האם לאשה יש אפשרות לקיים את העינים של 'שיחת חברים' יחד עם חברה, באמצעות למוד משתף של חמש, השקפה, אמונה וחסידות שמחזקים אותנו ואת תפקידנו כנשים המחנכות את הדור הבא?

תודה על תשובתכם, ואנו מאחלים לכם בריאות איתנה והמשך עשייה פורייה.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּלֶק, י' תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל הַדְּסָה תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲדַרְבֶּה, אֲשֶׁה צְרִיכָה לְלַמֵּד מוֹזִיקָה וְכִלִּי זָמֵר, וְזֶה יִקְרַר אֶת
הַעֲצָבִים שְׁלָה, וּבִפְרֹט שֵׁישׁ לְךָ נְטִיָּה לְזֶה וְרִצּוֹן לְקִיּוֹם אֶת זֶה, אֲזִי אֵין
בְּזֶה שׁוֹם אֲסוּר, וְכַמוֹכֵן שְׁלֵגָבֵר אֲסוּר לְשִׁמְעַ קוֹל אֲשֶׁה.

בְּעֵינֵי הַחֲבֵרָה, מַה טוֹב וּמַה נְעִים שֶׁתַּתְּחַבְּרוּ יַחַד וְתִלְמְדוּ יְהוּדוֹת
וְכוּ', הֵלְכוֹת שֶׁל יוֹם יוֹם, שְׁזֶה מְאֹד מְאֹד נְחוּץ לְבַעֲלַת תְּשׁוּבָה.

וְעַל כָּלֵם אֲסוּר לְהִשְׁבֵּר מִשׁוֹם דְּבָר, רַק לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה,
וְהַשְׂמָחָה זֶה יְסוּד מוֹסֵד בִּיהוּדוֹת, כִּי כָּל שְׂאֵדָם יוֹתֵר בְּשִׂמְחָה זוֹכָה
לְהַרְחֵב הַדַּעַת וּלְגַדְלוֹת הַמַּחֲיִן, וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכִים לְבּוֹא לְאַמוּנָה
בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, לְהַכְנִיס תָּמִיד בְּדַעְתּוֹ אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדוֹ
יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וְדָבָר גְּדוֹל דְּבָר קָטָן לֹא
נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ אֵלָּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמְּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וְזֶה מְכַנִּיס בְּאָדָם
עֲרֻבוֹת, וְנַעֲיֵמוֹת וְשִׂמְחָה אֲמֵתִית.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׂאֵנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ שִׁיְהִי לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנִי
תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאֲחֵל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' שעו.

הבן שלנו מסרב להתפנות בשרותים, אנחנו מאד מתסכלים ומבקשים את עצתכם

שאלה:

מאת טובי: שלום וברכה לרבנו מוהרא"ש הקדוש. ראשית, ברצוני לאחל החלמה מהירה ורפואה שלמה ולהודות על כל הטוב אשר אתם גומלים עם הצבור כלו.

ברצוני לקבל עצה, ואני מתנצלת מראש על השאלה: בני בן השש הוא תלמיד חידה, מכֶּשֶׁה חכם ונבון. הילד מסרב להתפנות גדולים בשרותים, והדבר מפריע לו מאד, כי הוא מתאפק ומתאפק וממש מתאמץ כְּדִי שלא יצא לו. הוא סובל מעגמת נפש ואי נעימות, כי מדי יום הוא לא מצליח להתאפק ו'מפספס'.

הוא מתבייש ומרגיש אשם, גם אחיותיו לועגות לו, ואף אני ובעלי כועסים עליו. נסינו לעשות לו מבצע פרסים, אך גם זה לא עזר. אנחנו מאד מתסכלים מכֶּף ומבקשים את עצתכם בענין. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בלק, י' תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל טובי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אסור ללכת עם בן או בת בכח וכו', כי זה מכניס אותו בלחץ, ויוצאים מזה הרבה קלקולים, ורבנו ז"ל הזהירנו על זה מאד מאד, ואמר (חיי מוהר"ן סימן תל"ב) מה שהמלמדים דוחקין את התינוק ביותה, על ידי זה אינו יודע התינוק כלל, רק צריכים להיות אמן גדול בזה, ללמד את התינוק בהדרגה, בלי איום הרבה, ובלי דחק יותר וכו'.

ועל ידי זה התינוק יתפס ויקלט את הלמוד בנקל וכו', ועצה זו שיכת לכול דבר וכו'.

כנראה שאתם הולכים עם הבן ביד חזקה, ומה גם שאתם כועסים עליו, והאחיות עושות צחוק ממנו וכו' וכו', אזי מה אתם רוצים? צריכים ללכת עם ילדים בסבלנות גדולה מאד מאד, ורק עם הדברות, זו העצה הכי קלה והכי טובה, ולשמר מאד מאד לא לדחוק את הבן או את הבת ולאיים עליהם וכו', כי זה גורם אחר כך ההפך ממש.

אשרי ההורים שיש להם שכל ויודעים איך לגדל את הילדים בסבלנות גדולה מאד מאד, אשר אין עוד דבר יותר חשוב מזה.

אני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שתבינו דבר מתוך דבר לא להלחיץ אותו ולהעלים עין ממנו וכו' וכו', ותראו איך שהכל יסתדר לבסוף וכו', ואתם צריכים להבין שגם מבגר אם היו לוחצים עליו, או צוחקים ממנו וכו', אז היתה לו אותה בעיה.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שעז.

חשבתי שכשאחזר מאומן הכל יתחיל להסתדר, אך להפך, הכל משתבש

שאלה:

מאת שושנה: שלום. לפני כחדש הייתי בציון של רבנו באומן, והתפללתי המון על אזג ופרנסה. אני מרגישה שמאז

שְׁחֻזְרָתִי הַכֹּל מִשְׁתַּבֵּשׁ לִי: אֲנִי רוֹצֵה מְאֹד לְהִקָּיֵם בֵּית, אֲךָ אֲנִי
 לֹא מוֹצֵאת אֶת הַזּוּג שְׁלִי, וְלִמְרוֹת שְׁמִצָּאתִי עֲבוּדָה, אֲנִי עֲדִין
 בְּחֹבוֹת שְׁגוּרָמִים לִי לַעֲצָבוֹת.
 הַצִּיעוּ לִי לְבוֹא אֲלֵיכֶם לִיבְנָאֵל, וְאֶכֶן בְּאִתִּי וְלִמְדָתִי תִקְוָה
 מְסִימַת בְּפִדְרָשָׁה לְבַעֲלוֹת תְּשׁוּבָה בִּיבְנָאֵל, אֲךָ כָּל הַבְּנוֹת
 הַתְּחַתְּנוּ וְרַק אֲנִי לֹא. אֲנִי לֹא יוֹדַעַת בְּמָה אֲנִי טוֹעָה. בְּבִקְשָׁה
 תֵּיעָצוּ לִי: מָה אֲנִי צְרִיכָה לַעֲשׂוֹת?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּלֶק, י' תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל שׁוֹשְׁנָה תַחֲיָה

לְנֶכֶן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֶת צְרִיכָה לְהִבִּין שְׂמִי שְׂזָכָה לְהִיֹּת אֶצֶל צִיּוֹן רַבְנוּ ז"ל וְהַתְּפַלֵּל
 עַל שְׁדוּךְ אוֹ עַל פְּרִנְסָה וְעַל שְׁאָר דְּבָרִים, בּוֹדָאֵי כְּבָר נוֹשַׁע וְכוּ', כִּי
 רַבְנוּ ז"ל הִבְטִיחַ גְּדוּלוֹת וּנְצוּרוֹת לְאֵלוֹ שְׁיִבֹאוּ אֶל צִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ
 בְּעִיר אוּמָן, וְיִתְפַּלְלוּ וְיִבְקָשׁוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שְׁאֵז בּוֹדָאֵי תְּפַלְתֶּם תִּתְקַבַּל
 לְרַחֲמִים וְלְרִצּוֹן, וְכַמּוּבָא בְּדְבָרֵינוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת צְדִיק סִימָן קע"ג) עַל
 יְדֵי הַשְּׁתַּטְּחוֹת עַל קַבְרֵי הַצְּדִיקִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה לוֹ טוֹבוֹת
 אֲךָ עַל פִּי שְׁאִינוֹ רְאוּי לְכָךְ; וּבִפְרָט בְּקַבְרֵי רַבְנוּ ז"ל שְׁבִקְשׁ מֵאֲתָנוּ
 לְבוֹא אֵלָיו, בּוֹדָאֵי כְּשִׁמְתְּפִלְלִים שֵׁם נַעֲנִים תְּכַף וּמִיד.

וְלָמָּה זֶה רוֹאֶה כְּבָר יְשׁוּעָה וְכוּ', וְהַשְּׁנֵי עֲדִין לֹא רוֹאֶה יְשׁוּעָה
 וְכוּ'? הַכֹּל תְּלוּי כְּפִי הָאֲמוּנַת חֻכְמִים שֵׁישׁ לוֹ, כִּי בְּאֲמַת רַבְנוּ ז"ל
 רָצָה שֶׁנִּבְּאוּ לְקַבְרוּ וְיִהְיֶה לָנוּ עֶסֶק עִמוֹ, וְיִדְוַע הַסְּפּוֹר שְׁסַפֵּר רַבְנוּ ז"ל
 (שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן קנ"ו) כְּשֶׁהָיָה בְּאוּמָן, שָׁמַע בְּבֵיתוֹ קוֹל שֶׁל הַצּוֹעֵקִים
 עַל הַבַּיִת עֲלָמִין עַל קַבְרֵי אֲבוֹתָם שְׁדָרְכָם לְצַעֵק וְלְהַתְּפַלֵּל שֵׁם בְּקוֹל
 מֵר כְּנֶהוּג, וּפְעַם אַחַת שָׁמַע אִשָּׁה אַחַת שֶׁהִיְתָה צוֹעֶקֶת שֵׁם עַל קַבְרֵי
 אֲבִיהָ: אָבִי, אָבִי, בְּקוֹל מֵר מְאֹד וְכוּ' וְכוּ', וּבְתוֹ אֶדֶל תַּחֲיָה, הִיְתָה
 עוֹמְדַת אֶצְלוֹ אֲז, עָנָה וְאָמַר לָהּ רַבְנוּ ז"ל, הָאִשָּׁה הַזֹּאת צוֹעֶקֶת בְּכּוֹנָה
 הֵיטֵב אָבִי אָבִי, אָבֵל אֲבִיהָ אֵינוֹ בְּכָאן כָּלֵל וְכוּ'. וְאָמַר אֲז שְׁטוֹב

כְּשֶׁבָּאִים עַל קְבְרֵי אָבוֹת לֹמֵר לְהִמָּתִים הַשּׁוֹכְנִים סְבִיב סְבִיב לְקַבֵּר אָבִיהֶם וְאִמָּם וְכִיּוֹצֵא שְׂבָאִים אֵלָיו, לְבַקֵּשׁ מֵהֶם שְׂיֻדְיעוּ לּוֹ שְׂבָא בְּנָם אוֹ בֵּתָם אֵלָיו. כִּי בּוֹדָאֵי לֹא כָּל הַמֵּתִים נִסְתַּלְקִים מִמְּקוֹם קְבוּרָתָם לְמָקוֹם שְׁנַטְרָדִים, כִּי הִרְבֵּה שְׂרוּיִים עַל קְבָרָם. עַל כֵּן טוֹב לְהוֹדִיעַם כְּדֵי שֶׁהֵם יוֹדִיעוּ לְאָבִיהֶם וְכו'.

וְאָמַר אָז: אָבֵל אֲצֵל הַצַּדִּיק אֵין צְרִיכִים לְחַשֵּׁשׁ עַל זֶה שְׂמָא אֵינוֹ שָׂם, כִּי מִיתַת הַצַּדִּיק הוּא רַק כְּמוֹ מִי שְׂיֻצֵא מִחֻדְרֵי לְחֻדְרֵי אַחֵר. וְהַמְשִׁיל אֲזַי לְבִתּוֹ עַל עֲצָמוֹ: כְּמוֹ שְׂאֵנִי עֲתָה בְּחֻדְרֵי זֶה וְאַחֵר כֶּף אֲנִי יוֹצֵא מִחֻדְרֵי זֶה וְנִכְנָס לְחֻדְרֵי הַשְּׁנַי וְסוּגֵר הַדֶּלֶת אַחֲרַי, אִם אֵת תְּבוּאֵי אֲצֵל הַדֶּלֶת וְתִצְעֲקֵי אָבִי וְכו', לֹא אֶשְׁמַע דְּבַרְיָךְ? [כְּדַבְּרִים הָאֵלֶּה נִשְׁמַע מִפִּי הַקְּדוֹשׁ כְּמָה פְּעָמִים שְׂרָמְזוּ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּמָה גְּדוֹל הַמַּעֲלָה שֶׁל מִי שְׂיֻזְכֶּה לְבוֹא עַל קְבָרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא. כִּי בּוֹדָאֵי יִשְׁמַע דְּבַרְיִו וְיַעֲזֹר וְיִוְשִׁיעַ לוֹ בְּכָל מָה דְּאֶפְשָׁר].

רַק חֲזָקִי וְאִמָּצִי מְאֹד וְתִשְׁמָחֵי שְׂזִכִּית לְהִיּוֹת אֲצֵל צִיוֹן רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה, וּבּוֹדָאֵי סוּף כָּל סוּף אַחֵר הָרַע יְבוֹא הַטּוֹב וְתִהְיֶה לָךְ יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה מְאֹד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' שעה.

מַה הַדְרָף הַנִּכְוָנָה בְּלִמּוּד הַקְּבֵלָה?

שְׂאֵלָה:

מַעַת שְׁלוּמֵי: לְכַבּוֹד הָרַב שְׁלוֹם. יְהִי-רְצוֹן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁלַח לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ וְרְפוּאָת הַגּוּף. רְאִיתִי שֶׁיֵּשׁ מַחְלוקוֹת וְשִׁטוֹת שׁוֹנוֹת בְּעִנְיַן לִמּוּד הַקְּבֵלָה: יֵשׁ הַסּוֹבְרִים שְׂצָרִיף לְלַמֵּד אֶת הַדְּבָרִים כְּפִשׁוּטָם, וְיֵשׁ אוֹמְרִים שְׂצָרִיף לְהַתְּבוּנָה וְלִלְמַד יוֹתֵר לְעֵמֶק. מָה הַדְרָף הַנִּכְוָנָה?

למדתי רבות בספרי חסידות, בספרי הרמח"ל ובספרי בעל 'הסלם', אך בשום שיטה לא החזקתי מעמד, וברצוני לדעת באיזו דרך עלי ללכת, כי אני מאד מבלבל וזה מפריע לי בעבודת השם. תודה מראש, המצפה לתשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בלק, י' תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל שלומי גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם רוצים ללמד קבלה, אזי העצה היעוצה קדם ללמד הרבה את ספרי הרמ"ק וזכותו יגן עלינו, ובפרט את ספרו 'אילימה' וכן את ספרו 'פרדס רמונים', וכך יהיה לו משג מה זה רוחניות וכו', ומה זה ספירות וכו', ומה זה עולמות וכו', והעקר שתחדר בו אמונה פשוטה בו יתברך, לידע אשר אין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ובמחשבה זו תמיד ילך, וזה יטהר אותו מהכל, כי כשבר ישראל רק חושב ממנו יתברך, על ידי זה נדבק באין סוף ברוך הוא, ונצול מכל רע. אשרי האדם שזוכה להכניס במח מחשבתו תמיד אשר אין בלעדו יתברך כלל, ומציר לפניו איך שהכל לכל הוא אור האין סוף ברוך הוא, והוא נמצא בתוך האור אשר אין עוד תענוג כתענוג הזה.

ואחר כך לומדים את כתבי האריז"ל 'עץ חיים' ו'פרי עץ חיים' וה'שמונה שערים' וכו', ותכלית הלמוד הוא להמשיך על עצמו את אור האין סוף ברוך הוא, ולהתענג בזיו שכינת עזו יתברך, כי קבלת הרמ"ק מדברת בכלליות, וקבלת האריז"ל מדברת בפרטיות פרצוף כל העולמות וכו' וכו', ואיך שתמיד יהיו לפני עיניו את שמותיו הקדושים מהעולמות וכו', וימשיך על עצמו אור וזיו וחיות ודבקות, שאין לה עוד נעם יותר גדול מזה.

קבלה צריכים ללמד במציאות, אבל לא במהות, הינו שצריכים

לדעת שַׁכָּךְ הוּא סֵדֶר הָעוֹלָמוֹת כְּמוֹ שֶׁהָאֲרִיז"ל מְגַלֵּה, וְלִדְעַת שַׁי"ש מְצִיאוֹת וְדָבָר כָּזֶה, וּבִלְמוּד כָּזֶה מְצַלִּיחִים מְאֹד, מֵה שָּׂאִין בֶּן כְּשִׁמְתַחִילִים לַחֲקֹר בְּמַהוּת וְכוּ', מֵה הַסְפִירוֹת וְאִיךְ הַסְפִירוֹת וְכוּ', עַל יְדֵי זֶה הוּא נִטְעָה בְּדַרְכִים נְבוֹכִים, וְכֵן נִכְנָס בְּחִקְרוֹת שְׂמִפִּלוֹת אוֹתוֹ אַחַר כֵּךְ לְכַפִּירוֹת רַחֲמָנָא לִיצְלָן.

הָאֲרִיז"ל גֵּלֶה לְתַלְמִידוֹ רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל ז"ל אִיךְ הִגִּיעַ לְכָל מְדַרְגוֹתָיו - רַק עַל יְדֵי גְדֹל הַשְּׂמֻחָה, כִּי בְּכָל מַצְוָה וּמַצְוָה שֶׁקָּיָם, הִיָּה כָל כֵּךְ שְׂמֻחָה, שְׂאֵפְלוֹ אָדָם שְׂמֻרוּיָח אֶת כָּל הַכֶּסֶף שֶׁבְּעוֹלָם, לֹא בֹא אֶל הַשְּׂמֻחָה שֶׁשְּׂמַח עַל קִיּוּם מַצְוֹתָיו, וְרַק עַל יְדֵי זֶה הִגִּיעַ לְגְדֹל מְדַרְגוֹתָיו. וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָל מֵה שֶׁבִּיכְלֶתְךָ רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַסֵּמ"ך-מ"ם עוֹבֵד עַל כָּל אָדָם כָּל כֵּךְ חֲזַק לְהַפִּילוֹ בְּעַצְבוֹת וּבְמִרְרוֹת וּבְדַכְאוֹן וְכוּ', רַק עַל יְדֵי הַדְּמִיוֹנוֹת שֶׁמְכַנִּיס בּוֹ וְכוּ' וְכוּ', כָּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ וְעִנְיָנו, וְלִכֵּן אֶתְּהָ מְכָרַח לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְהִרְגַע שֶׁתְּהִיָּה בְּשִׂמְחָה, זֶה יִרְחִיב לָךְ אֶת הַדְּעַת לְגַמְרִי, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוֹ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק ב' סִימָן י') מֵה שֶׁבָּנִי אָדָם רַחֲוִקִים מֵהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, זֶה מַחֲמַת חֲסָרוֹן יִשׁוּב הַדְּעַת, וְלִמָּה אֵין יִשׁוּב הַדְּעַת? כִּי חֲסַר מֵהַשְּׂמֻחָה.

וְלִכֵּן תִּמְסַר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה וְאִז תִּזְכֶּה לְגְדֹלוֹת הַמַּחֲזִין וְכִבְּרֵה לֹא יִחְסַר לָךְ שׂוֹם דָּבָר, וּבַפְּרָט בְּלִמּוּד קַבְּלָה צְרִיכִים לְהִיּוֹת מְאֹד מְאֹד שְׂמֻחָה שְׂזוּכָה לְלַמֵּד מַגְלוֹי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמַּתְמִיד בְּסִפְרֵי קַבְּלָה, אֲבָל רַק בְּהַצְנָע, וְעַל יְדֵי זֶה יִצְלִיחַ דְּרַכּוֹ.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ שִׁיְהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרַבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' שעט.

האם זה נכון שמי שלומד קבלה צריך להקפיד מאד על טבילת מקוה?

שאלה:

מאת מאיר: שלום לרב הצדיק. יש לי רצון חזק ללמוד בספרי קבלה. מה דעת הצדיק בנושא? והאם זה נכון שמי שלומד את חכמת הקבלה צריך להקפיד מאד על טבילת מקוה?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר בלק, י"א תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל מאיר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי פדאי וכדאי שתלמד קדם כל הרבה ספרי רבנו ז"ל, 'לקוטי מוהר"ן', 'ספורי מעשיות', 'ספר המדות', ואת שיחותיו הקדושות שבשיחות הר"ן וכו' חיי מוהר"ן, והעולה על הכל ללמד הרבה 'לקוטי הלכות', כי מי שנוכנס בלמוד קבלה, אמר רבי חיים ויטאל ז"ל שהקלפות יתאחזו בו מאד, ולכן מה טוב ומה נעים אם מקדים ללמד קדם הרבה את ספרי רבנו ז"ל, שהם יתנו לו התחזקות בכל המצבים, וכבר כתב מוהר"ן ז"ל (לקוטי הלכות תפלין הלכה ה' אות ל"ח) כי על פי הדברים האלה [היגו דברי רבנו ז"ל ודבריו ז"ל] והיוצא בהם המבארים בדברינו, תוכל לעשות לה דרך להבין מעט מזער בדרכי הקבלה של הזהר הקדוש, והאריז"ל, להוציא מהם דרכים ועצות למעשה, על פי הקדמות נוראות ועצות אמתיות של דברי תורתו של רבנו ז"ל, שכל תורה ותורה וכל מעשה ומעשה היא פותחת שערים רבים של השגת אלקות, שעל ידי זה יכולין להבין גם כל דרכי הקבלה, אם תזכה לשקד על תורתו הקדושה יום יום בשקידה רבה; עיני שם. הרי שלך לפניך, אם אדם מרבה ללמוד בספרי רבנו ז"ל, אזי תהיה לו דרך להבין בספרי קבלה.

ובְּנֹדָאי מִי שְׁלוֹמֵד סִפְרֵי קִבְלָה, מְכָרַח לְהִזְהַר בְּטִבִּילַת מִקְוֵה, כְּמוֹבָא (מֵאוּר וְשֵׁמֶשׁ פִּרְשֵׁת אָמַר) שְׁבִלְתֵי אֶפְשָׁר לִידַע מַה הִיא יִרְאָה שְׁיִלְמַד וְיִתְפַּלֵּל בְּרַתֵּת וּבִזְיַע, כִּי אִם שְׁיִהְיֶה נִזְהָר בְּטִבִּילַת עֲזָרָא, וְאִם הוּא לּוֹמֵד אוֹ מִתְפַּלֵּל וְאִינוּ נִזְהָר בְּטִבִּילָה זֶה, אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אֶפֶן לְהִגְיַע לְגוֹפֵי תוֹרָה וּמִצְוֹת, וְאִם הוּא לּוֹמֵד סִפְרֵי קִבְלָה וְהוּא בְּלִתֵי טְהוֹר, יוֹכֵל לְבוֹא חֲלִילָה עַל יְדֵי זֶה לִידֵי אֶפִיקוֹרְסוֹת. וּבְזִמְנִים הַקּוֹדְמִים שְׁהָיָה דְבַר הַשֵּׁם יָקָר בְּפִיהֶם, וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים מִיִּרְאֵת הַרּוּמָמוֹת כָּלֵל, זֹאת הָיָה מִחֻמַּת שְׁהָיוּ לּוֹמְדִים תּוֹרָה וְלֹא נִזְהָרוּ בְּטִבִּילָה זֶה, וְהִכַּת שְׁבִתֵי צְבִי יִמַּח שְׁמֵם שְׁהָיוּ אֹז בְּיָמֵם הָהֵם, וּמִזֶּה נֶעֱשׂוּ אֶפִיקוֹרְסִים שְׁלִמְדוּ סִפְרֵי קִבְלָה בְּטִמְאֵת הַגּוֹף וְכוּ', עֵינִ שָׁם. וְכֵן הוּא (דִּבְרֵי יִשְׂרָאֵל פִּרְשֵׁת בְּשֵׁלַח) מִקְוֵה הִיא סִגְלָה לְאַמוּנָה, וּבְמִדְיִנוֹת שְׁמַמְעֵטִין בְּמִקְוֵה נִתְרַבָּה הָאֶפִיקוֹרְסוֹת, וּמִכָּל שְׁכֵן מִי שְׁלוֹמֵד בְּסִפְרֵי קִבְלָה בְּלֹא מִקְוֵה, זֶה הַלְמוּד הוּא לְאָדָם סֵם הַמּוֹת מִמֶּשׁ, שְׁמִתְרַבָּה אֲצִלוֹ הָאֶפִיקוֹרְסוֹת וְקָרוֹב לְהִשְׁתַּמֵּד רַחֲמָנָא לִיצְלָן; עֵינִ שָׁם, וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִזְהָר בְּטִבִּילַת מִקְוֵה, וּבְפָרֵט מִי שְׁלוֹמֵד סִפְרֵי קִבְלָה.

עַקֵּר הַלְמוּד צְרִיף לְהִיּוֹת לְהַכְנִיס אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא בְּתוֹךְ הַלְמוּד, הֵינּוּ שֶׁהַלְמוּד צְרִיף לְהִיּוֹת לְעִבְדָּא וּלְמַעֲשֵׂה, שְׁיִרְגִישׁ מִחִין עֲלָיִן בְּדַבְּקוֹת הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ בְּרַכָּה וְהִצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' שפ.

יֵשׁ לָנוּ קִשְׁיִים בְּעֵנִינִים שְׁבִינוּ לְבִינָה, וְזֶה גּוֹרֵם לָנוּ מִתַּח גְּדוֹל וְקִשְׁיִי מִמִּשְׁיִי לְחַיֵּי הַנְּשׂוֹאִין

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת יְאִיר: שְׁלוֹם לְרַב הָאֱהוּב. מָה עוֹשִׂים כְּשֵׁיִשׁ אֲהַבָּה וְרַעוּת בֵּין הַבַּעַל וְהָאִשָּׁה, אַף יֵשׁ קִשְׁיִים בְּעֵנִינִים שְׁבִינוּ לְבִינָה

שגורמים למתח גדול ולקשי ממשי לחיי הנשואין? האם כדאי להתייעץ עם ממחים או עם רבנים? תודה ורפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בלק, י"א תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל יאיר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין עוד דבר יותר חשוב מאהבה ומהבנה הדדית בין הבעל לאשה, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה ואי אפשר לאשה בלא איש אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצא שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי שלום אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש ברוך הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש ברוך הוא בתוך הבית.

ובענינים שבינו לבינה וכו', בודאי צריכים ללכת אל איש כשר וירא שמים העוסק בדברים אלו, ולהתייעץ עמו על כל פרט ופרט ולא להתבייש, כי כך אמר התנא (אבות פרק ב') ולא הבישן למה, וזה עקר ויסוד הנשואין שמתחברים יחד בקדושה ובטהרה, ועל ידי זה נעשה יחוד למעלה בכל העולמות, ואין זה דבר פשוט כלל, אלא זה הרצון של הקדוש ברוך הוא, ולכן אם יש איזו בעיה, צריכים לשאל ולהתייעץ עם ירא שמים.

נא ונא אל תכנסו בלחץ, כי כל בעיה יכולים לתקן אם רק רוצים, ודבר זה יש בין הרבה זוגות צעירים שרק התחתנו וכו', ומאחר שאף אחד לא למד אותם וכו', מזה יוצאות בעיות בשלום בית, ולכן טוב מאד שתתייעצו עם ירא שמים, והכל יסתדר על הצד הכי טוב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שפא.

מה צריכים לכוון כשאומרים "ברוך אתה השם" בזמן שמברכים ומתפללים?

שאלה:

מאת ירון: שלום וברכה לכבוד הצדיק מוה"ר"ש שליט"א, ותודה רבה על התשובות המחזקות והמועילות. רציתי לשאל את הצדיק בקשר למשמעות הברכות שאנו מברכים בכל יום: האם כשמברכים "ברוך אתה השם" וכו' הכוונה היא להכיר בגדלת הבורא, כלומר שהשם יתברך הוא מקור הברכה והשפע, ואנו מתכננים להגיד שהוא "ברוך" כמו שאנו אומרים שהוא רחום וחנון, או שהכוונה היא בפשיטות - שאנחנו מברכים את השם יתברך ממש כמו שמברכים איש את רעהו? הרי יש מציאות כזו שאנחנו מברכים ממש את השם, כמו שאומרים בברכת המזון בברכה השנייה: "אנחנו מודים לך ומברכים את שמך".

השאלה הזו לא נותנת לי מנוח זמן רב, ואשמח לקבל את תשובתכם. תודה רבה לצדיק על כל העזרה לעם ישראל, הצלחה בכל ורפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בלק, י"א תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל ירון נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל גלה לנו את מעלת הפשטות, שאדם צריך להתנהג בכל דבר בתמימות ופשיטות דיקא, ואפלו בתפלה צריך להתנהג בפשיטות גמורה, לדבר אליו יתברך בלי שום חכמות והשפלות כלל, ואמר שעם תמימות ופשיטות יכולים להגיע אל המדרגות הכי גדולות, ועקר התפלה צריכה להיות פשוטה בתכלית הפשיטות

לדבר לפניו יתברך בלשון נוכח וכו', ובשעה שאדם מברך את הברכות, הוא צריך לכוון בתמימות ובפשטות גמורה - ברוך אתה הוי"ה וכו', אתה רבוננו של עולם מברך, ותמשיך עלי ברכה מהברכה העליונה. וכן בכל פעם שמזכיר את שמו יתברך, שיכוון בתמימות ובפשטות גמורה שהוא מדבר עכשו אליו יתברך, כי הוא נמצא ואין בלעדו נמצא, וזה יסוד גדול ביהדות להשליך ממנו את כל החכמות וההשכלות וכו', ולהיות יהודי פשוט בלי שום חקירות וחקמות וכו', ובפרוש גלה לנו (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י"ב) כשאדם הולך אחר שכלו וחקמתו, יוכל לפל בטעותים ומכשולות רבים, ולבוא לידי רעות גדולות, חס ושלום. ויש שקלקלו הרבה, כגון הרשעים הגדולים מאד המפרסמים, שהטעו את העולם, והכל היה על ידי חכמתם ושכלם. ועקר היהדות הוא רק לילך בתמימות ובפשטות, בלי שום חכמות, ולהסתפל בכל דבר שעושה, שיהיה שם השם יתברך, ולבלי להשגיח כלל על כבוד עצמו, רק אם יש בזה כבוד השם יתברך - יעשה, ואם לאו - לאו, ואזי בודאי לא יכשל לעולם.

ולכן בשעה שאדם מזכיר בכל סדר התפלה את שמו יתברך, או איפה שמזכירים "אתה" או "לך" וכדומה, שיכוון בתמימות ובפשטות שאני עכשו מדבר עמו יתברך בלי שום השכלות ושכל וחקמות כלל, וזו המדרגה הכי עליונה, וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן מ"ד) שגם מחכמות שיש בעבודת השם יתברך בעצמו צריך להרחיק מאד. כי כל אלו החכמות של העולם, שיש להנכנסין ומתחילין קצת בעבודת השם, אינם חכמות כלל, והם רק דמיונות ושטותים ובלבולים גדולים. ואלו החכמות מפילין מאד את האדם מעבודת השם, דהינו מה שחושב וחוקר ומדקדק ביותר, אם הוא יוצא כראוי במה שעושה, כי בשר ודם אי אפשר לו שיצא ידי חובתו בשלמות, ואין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עם בריותיו (עבודה זרה ג.), ולא נתנה תורה למלאכי השרת (קדושין ג"ד). ועל אלו המדקדקים ומחמירים בחמרות יתרות, עליהם נאמר (ויקרא י"ח) "וחי בהם" - ולא שימות בהם, (וימא פ"ה:) כי אין להם שום חיות כלל,

וְתָמִיד הֵם בְּמֵרָה שְׁחוּרָה, מִחֲמַת שְׁנֵדָמָה לָהֶם שְׁאִינֶם יוֹצְאִים יְדֵי חוֹבָתָם בְּהַמְצוּוֹת שְׁעוֹשִׁין, וְאִין לָהֶם שׁוּם חֵיווֹת מִשׁוּם מְצוּהַ מִחֲמַת הַדְּקָדוּקִים וְהַמְרָה שְׁחוּרוֹת שְׁלָהֶם (וְאָמַר רַבְנּוּ ז"ל שֶׁהוּא בְּעֵצְמוֹ אֵינוֹ מִחְמִיר שׁוּם חֲמָרָא כָּלֵל).

אָנִי מְאֹד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁתַּכְנִי אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ בְּתוֹךְ לְבָבְךָ, וְאִז לֹא תָבוֹא לְשׁוּם בְּלִבוּלִים, וְיִהְיֶה לְךָ טוֹב כָּל הַיָּמִים. הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' שפב.

בן זוגי כוּעַס עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּגַלּל הַמַּחְלָה שְׁעַבְרָתִי, וְהוּא שׁוֹאֵל שְׁאֵלוֹת קְשׁוֹת

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת מְרִיָּם: שְׁלוֹם לְצַדִּיק הַיְקָר. הַשֵּׁם זָכָה אוֹתִי בְּרַב חֶסֶדְוֹ לְהִגִּיעַ לְאוֹמֵן אַרְבַּע פְּעָמִים, וּבְכָל פַּעַם הִרְגַּשְׁתִּי הַתְרוֹמְמוֹת רוּחַ אֲדִירָה שְׁלֹא נִתֵּן לְתֵאָר בְּמַלְיָם.

לְפָנַי שָׁנָה גָלוּ אֶצְלִי אֶת הַמַּחְלָה, דָּבַר שְׁחִזַק אֶצְלִי אֶת הָאֱמוּנָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יְדַעְתִּי שֶׁהַכֹּל מֵאֵתוֹ יִתְבָּרַךְ וְהַכֹּל לְטוֹבָתִי, וְהַדְרָךְ הַיְחִידָה לַעֲבֹר אֶת זֶה הִיא שְׂמֻחָה. אִף אֶחָד לֹא הִבִּין מִסְבִּיבֵי אִיךְ אֲנִי לֹא נִפְחָדַת וְכוּעַסְתִּי, אֲבָל אֲנִי יְדַעְתִּי בְּעַמְקֵי נִשְׁמָתִי שֶׁהַשֵּׁם אֶתִּי וּמְרַחֵב לִי הַרְחֻבוֹת גְּדוּלוֹת גַּם בְּצַרְתִּי.

בְּחֶסֶדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַתְּרַפְּאוֹתִי מֵהַמַּחְלָה בְּזָכוֹת הַרוּפָא הַגְּדוֹל - הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ! הַרוּפְּאִים הָיוּ בְּהֵלֶם אִיךְ הַגּוֹשִׁים נִמְסּוּ מֵהַטְּפוּל, וְגַם כְּאִשֶּׁר עֲבַרְתִּי צְלוּמִים בְּמַכּוֹנוֹת הַהַדְמָיָה דְבַרְתִּי עִם הַשֵּׁם, הִרְגַּשְׁתִּי שֶׁהוּא אֶתִּי, לִידֵי, מַחְזִיק לִי אֶת הַיָּד וּמַעוֹדֵד אוֹתִי. אֲנִי זוֹכֵרֶת שְׁבָעַת הַצְלוּם הַדָּהַד בְּרֵאשֵׁי מִשְׁפָּט

חֶזֶק שְׁאִמְרֵי אוֹתוֹ לֹא הִפְסְקָה: "מִי שֶׁהֲצִיל אֶת דְּנִיָּאל מִגִּבּוֹ הָאֲרִיִּים הוּא יִצִּיל אוֹתִי".

תּוֹדָה לָאֵל, אֲנִי מִתְחַזְּקֵת וְאוֹהֶבֶת אֶת חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב בְּכָל נַפְשִׁי, וּמִתְרַגְּשֵׁת מִכָּל חֲסִיד שֶׁמַּחֲלֵק חוֹבְרוֹת בְּרַחוּב. אֲנִי מַחֲכָה בְּכִלְיוֹן עֵינַיִם לַחֲזֹר שׁוּב לְצִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ וְלִקְיָם אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוֹ הַקְּדוֹשׁ.

בֵּן זֹגֵי מְכַבֵּד אֶת דְּרָכָי, אֲךָ יַחַד עִם זֹאת, בְּכָל הַתְּקוּפָה שֶׁהֵייתִי חוֹלָה הוּא כָּעַס וְשָׂאֵל שְׂאֵלוֹת קִשּׁוֹת מְדוּעַ קָרָה לִי מִה שֶׁקָּרָה. הִיָּה קִשָּׁה לוֹ לְהַבִּין אִיךְ אֲנִי שִׂמְחָה, וּמְדוּעַ אֲנִי לֹא כוֹעֶסֶת עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲךָ הִיָּה קִשָּׁה לִי לְהַסְבִּיר לוֹ אֶת אֲשֶׁר בְּלִבִּי. אִיךְ אֶסְבִּיר לוֹ עַל כָּל הַהֲרַחְבוֹת הַנִּפְלְאוֹת שֶׁהִיוּ לִי בְּתוֹךְ הַצָּרָה? וְאִיךְ אֶסְבִּיר לוֹ שֶׁאֲנִי יוֹדַעַת שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶתִּי וְעוֹשֶׂה הַכֹּל לְטוֹבֹתַי? אֲנִי כָּל-כָּךְ רוֹצָה לְהַבְעִיר לוֹ אֶת הָאֵשׁ הַפְּנִימִית הַזֹּאת, הָאֵשׁ הַקְּדוֹשָׁה וְהַנִּפְלְאָה שֶׁל חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב. אִיךְ עוֹשִׂים זֹאת?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בְּלֶק, י"א תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל מְרִים תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְךָ שְׂזִכִּיתִי לְהִיּוֹת אֶצְלֵ צִיּוֹן רַבְּנוֹ ז"ל, אֲשֶׁר בְּוֹדָאֵי כָּל הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁקָּרוּ לָךְ, הֵם בְּזִכּוֹת שֶׁהֵייתִי אֶצְלֵ צִיּוֹן רַבְּנוֹ ז"ל, כִּי לְעַקֵּר הָאֱמוּנָה הַפְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ זוֹכִים עַל יְדֵי הַצְּדִיק הָאֵמֵת.

חֲזָקִי וְאִמְצִי מְאֹד לְהִתְחַזֵּק בְּיָתֶר שְׂאֵת וּבְיָתֶר עֵז בְּאֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק ב' סִימָן ה') הֶעֱקֵר הוּא אֱמוּנָה, וְצָרִיכִים לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ בְּעֶצְמוֹ אִיךְ מִחֲזִיק בְּאֱמוּנָה, כִּי יֵשׁ סוּבְלֵי חֲלָאִים שֶׁכָּל הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים רְעִים זֶה רַק מַחֲמַת חֲסָרוֹן הָאֱמוּנָה, וְלִכֵּן צָרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ

יתברר, ותמיד להחזיר בעצמו אשר דבר גדול דבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, וכפי שמתחזקים באמונה זוכים לרפואה בגשמיות וברוחניות.

ואם את רוצה להכניס את האש הקדושה של רבנו ז"ל בעולם, תתחילי עם בעלך להסביר לו מה זו אמונה, ובאמת רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ב) שמי שיש לו אמונה ברוחה ומזככת בו יתברר, הוא לא יכול להסביר לשני מה זה אמונה וכו', כי אמונה הוא דבר רוחני, וכמו שאי אפשר להסביר לשני מה זה אויר וכו', ואיזה צבע יש לאויר וכו', ואיזה טעם יש לאויר וכו', כך לא יכולים להסביר לשני מה זו אמונה ואיך זה אמונה וכו' וכו', ולכן תשתדלי מאד מאד לחזק ולעודד את בעלך, ולהסביר לו שהקדוש ברוך הוא אב הרחמן ורוצה רק את הטוב מאתנו, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ד') כשאדם יודע שכל מארעותיו הם לטובתו, זאת הבחינה היא מעין עולם הבא, ותמיד נותן תודה להקדוש ברוך הוא על החסדים והרחמים גמורים שעושה אתו, ובאמת מי שיש לו אמונה, החיים שלו חיים אחרים לגמרי, כי הוא חי רק עם הקדוש ברוך הוא, ותמיד מדבר אליו יתברך כדבר איש אל רעהו והבן אל אביו.

אשרי מי שזוכה לאמונה פשוטה בו יתברך, ומרבה לדבר עם הקדוש ברוך הוא, שבודאי יראה על ידי זה נסים ונפלאות.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שפג.

**שְׁמִי 'אֵלֶּה'. הָאֵם הַזֶּה הוּא טוֹב עֲבוּרֵי אוֹ שְׁאֲנִי
צְרִיכָה לְהַחֲלִיף אוֹתוֹ?**

שְׁאֵלָה:

מַאת אֵלֶּה: לְכַבוֹד הַצְּדִיק. שְׁמִי 'אֵלֶּה'. הָאֵם הַזֶּה הוּא טוֹב עֲבוּרֵי אוֹ שְׁאֲנִי צְרִיכָה לְהַחֲלִיף אוֹתוֹ? וְאִם כֵּן, לַאיִזָּה שֵׁם לְהַחֲלִיף? בְּתוֹדָה מְרַאשׁ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעֵי לְסֵדֶר בְּלֶק, י"א תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל אֵלֶּה תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּוֹדָאֵי אֶת צְרִיכָה לְהוֹסִיף שֵׁם, כִּי 'אֵלֶּה' זֶה בְּכֻלּוֹ לֹא שֵׁם, וְאֲנִי אִישִׁית לֹא מַחֲזִיק מִלְּהַחֲלִיף שְׁמוֹת, אֶלְאִי לְהוֹסִיף שֵׁם, כִּי הַשְּׁמוֹת הֵם הַיְסוּד שֶׁל עֲתִיד הָאָדָם, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (בְּרַאשִׁית ב') "וְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָא לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ" כִּי הַשֵּׁם הוּא הַנֶּפֶשׁ, וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד לְשַׁמֵּר לֹא לְתַת שְׁמוֹת בְּדוּוּיִים שְׁאִין לָהֶם שׁוּם עֶרֶךְ וְכוּ'.

וְלִכֵּן צְרִיכִים לְשַׁמֵּר מְאֹד אִיזָּה שֵׁם נוֹתְנִים לְיִלְדִים, כִּי כִּפִּי הַשֵּׁם כֶּךָ נִמְשָׁכִים נִשְׁמַת וּמְזִל הַיִּלְדִים, לְכֵן מֵה טוֹב וּמֵה נֶעִים לְתַת שֵׁם אַחַר צְדִיק אוֹ אַחַד מִשְׁמוֹת הָאָבוֹת וְהָאֲמָהוֹת הַקְּדוּשִׁים, אוֹ הַנְּבִיאִים וְהַנְּבִיאוֹת וְכוּ', שֵׁם תַּנְכ"י, כְּמוֹבָא מִהַצְּדִיק הַקְּדוּשׁ הַרְבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מְלִיז'עֶנְסֶק זְכוֹתוֹ יִגְן עָלֵינוּ (נַעַם אֱלִימֶלֶךְ - בְּמַדְבָּר) שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא גָזַר בְּבְרִיאַת הָעוֹלָם שֶׁיְהִי כֶּךָ וְכֶךָ שְׁמוֹת רַאוּבֵן, וְכֶךָ וְכֶךָ שְׁמוֹת שְׁמַעוֹן. וְעַתָּה כְּשֶׁנִּתְגַּלְגַּל אִיזָּה אָדָם בְּעוֹלָם וְנוֹתְנִין לוֹ שֵׁם בְּשֵׁם צְדִיק אַחַד שֶׁיְהִי כְּכָר בְּעוֹלָם, זֶה גּוֹרֵם לְאִישׁ הַלְּזָה שֶׁיְהִיָּה גַם כֵּן צְדִיק מַחֲמַת שְׁנַתְעוֹרֵר הָאוֹר שֶׁל הַצְּדִיק שֶׁהוּא בְּעוֹלָם הָעֲלִיוֹן.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי

מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שפד.

המשדך שלי חתך את הקשר בצורה פוגעת מאד ואני שבורה לרסיסים

שאלה:

מאת טלי: ראשית, אוֹדָה לְכּוּדוֹ עַל הָעֲצָה הַטּוֹבָה שֶׁנָּתַן לִי: שְׁאַלְתִּי אֶת הָאֲדָמוֹ"ר לְגַבִּי שְׂדוּךְ עִם בְּחוֹר מִסִּים וְהָאֲדָמוֹ"ר אָמַר שֶׁכֵּדָאִי לִי לְבַדֵּק טוֹב טוֹב... עֲשִׂינוּ כִּכָּר וְוֹאֲרֵט וְהִרְגַּשְׁתִּי שֶׁהִנֵּה הַגִּיעָה הַיְשׁוּעָה הָאֲמִתִּית, וְאֲנִי עוֹמְדִים לְהִתְחַתֵּן, אָף לְבִסּוֹף הַתְּבַרֵּר שֶׁהִכַּל אֲשַׁלְּיָהּ, וְהַבְּחוֹר סִים אֶת הַקֶּשֶׁר בְּצוּרָה לֹא יָפָה וְפּוֹגַעַת מְאֹד.

אֲנִי שְׂמֵחָה שֶׁזֶה לֹא יֵצֵא לְפִעֵל, וְאֲנִי מְבִינָה שֶׁהִכַּל לְטוֹבָה, אָף בְּגִרְמָה לִי עֲגָמַת נֶפֶשׁ גְּדוֹלָה וּבְצִיּוֹנוֹת רַבִּים כִּי כִּכָּר הַתְּפָרְסִים שֶׁהִשְׁתַּדְּכְנוּ. אֲנִי מְרַגֶּשֶׁה שֶׁכֵּר כָּלִי, אִין לִי יוֹתֵר כַּח, וְאֲנִי קָרוֹבָה לְיֹאוֹשׁ מִכָּל עֵינֵן הַשְּׂדוּכִים.

אֲנִי בֵּת שְׁלִשִׁים וְשֵׁשׁ וּמְרַגֶּשֶׁה צָרָךְ עֲצוּם לְהִתְחַתֵּן וּלְהִבְיֵא יְלָדִים, אָף מִשׁוּם מָה אֲנִי חוֹשֶׁבֶת שֶׁהַשֵּׁם לֹא רוֹצֵה לָתֵת לִי אֶת זֶה. אֲנִי לֹא יוֹדַעַת מָה לַעֲשׂוֹת, כִּי עֲשִׂיתִי כִּכָּר כָּל מָה שֶׁבִּיכָלְתִּי. בְּסֹף הַכֵּל אֲנִי רוֹצֵה לְהַקִּים בֵּית שֵׁל תּוֹרָה, עִם אָדָם טוֹב, בְּעַל מְדוּת טוֹבוֹת, יֵרָא שְׂמִים וְלוֹמַד תּוֹרָה, בְּחוֹר אִיכוּתִי שֶׁאֲהַנֵּה לְשׁוֹחֵחַ אֲתוֹ, אָף לְצַעְרֵי מְצִיעִים לִי שְׂדוּכִים שֶׁבְּכָלִּ לֹא מִתְאַמִּים לִי.

אָנָּא, בְּבִקְשָׁה, אֲנִי מְבַקֶּשֶׁת בְּדַמְעוֹת וּבִתְחַנוּנִים תְּשׁוּבָה בְּרוּרָה לְמַצְבִּי, אֲנִי יְתוּמָה וְסוֹבֶלֶת צַעַר נוֹרָא, בְּבִקְשָׁה תִּגִּידוּ

לי למה ועל מה כל העכוב הנורא הזה, במה אוכל לתקן והאם יש תקוה למצבי, ומה עם הזוג שלי. איך אדע מה השם רוצה ממני? האם חלילה נגזר עלי לא להתחתן? מאין יבא עזרי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בלק, י"א תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל טלי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שלפעמים מרב לחץ שיש לאדם וכו', הוא מוכן להפגס אפלו לתוך הקיר וכו', או אל תוך האש וכו', ולכן את צריכה להודות ולהלל ולשבח את הקדוש ברוך הוא על החסד חנם שהציל אותך מהפח הזה וכו' וכו', כי נשואין זה לא משחק ילדים, זה העתיד של כל החיים, ועל כן את צריכה להתחזק ביתר שאת וביתר עז.

בודאי אני מבין את הכאב לב שלך, שהגעתי כבר לגיל שלשים ויש, אבל אני תמיד אומר: למה באים הרוקים או הרוקות לגיל כל כך מבגר? כי כך אמרו חכמינו הקדושים (יבמות סג). נחית דרגא נסיב איתתא; הינו בחורה צריכה לרדת מדרגה ואז היא תמצא את הזוג שלה, כי בדרך כלל בחורה היא גאותנית וכו', ולא מתאים לה לקחת את זה או את זה וכו', וחושבת לעצמה: "אני הכי חכמה והכי יפה וכו', אקח את זה?" או "אני הכי חכמה והכי יפה והכי משפילה וכו', אקח את זה?" והיא מסתובבת ומחפשת את בן הזוג שלה כפי הדמיון שנקנס בה כאלו מי יודע מה היא, והיא רוצה שיבוא אליה זוג משהו שעדין לא נברא וכו', ועל ידי זה מחפשת וכו', ומסתובבת ויוצאת לפגישות פן ואולי אמצא את בחיר לבבי שיבוא אלי על סוס לבן עם שקים מלאים כסף וכו', ובשביל זה הבחורה מחכה עד שיולד זוג כזה, ובין כך היא לא קולטת שהזמן לא מחכה, כמאמר החכם "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", ועד שתופסת את עצמה, היא רואה שהיא כבר בגיל שלשים, ומה עושים עכשו? על

זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עצה (יבמות סג.) נחית דרגא נסיב איתתא - תרדי מדרגה ואל תחזיקי מעצמך כל כך גדלה וכו', ואז תמצאי בקלות בן זוג שיתאים לך.

ולכן אני מאד מבקש אותך - ראי להתחזק ביתר שאת וביתר עז, ולהמשיך להתפלל להקדוש ברוך הוא ותראי את הנסים הנגלים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל, תמשיכי להתפלל ובפרט אצל קברי הצדיקים אשר בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (ספר המדות אות צדיק סימן קע"ג) על ידי השתטחות על קברי הצדיקים הקדוש ברוך הוא עושה לו טובות אף על פי שאינו ראוי לכהן.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שפה.

האם כשרבנו אמר להתרחק מרופאים, הוא התכוון גם לרופאים שמרפאים ברפואה אלטרנטיבית?

שאלה:

מאת אסתר: שלום רב. ידוע שרבנו הזהיר פעמים רבות בספריו להתרחק מאד מרופאים. האם כונתו היתה גם על רופאים שמרפאים ברפואה אלטרנטיבית?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר בלק, י"א תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל אסתר תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד לשמר מרופאים וכו', אך האמת נתנת להאמר שמאז ועד עתה חכמת הרפואה התקדמה באלף אחוז וכו', עם כל זאת צריכים מאד מאד לשמר מסתם רופא מתלמד וכו', וידוע מה שרבנו ז"ל אמר שאם כבר הולכים אל רופא, שילכו אל הרופא הכי ממוחה, וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ג') שקדם שהולכים אל רופא, שיתן פדיון ויבקש מהקדוש ברוך הוא שהמלאך רפאל יעמד על ימין הרופא, וכלל גדול הוא מה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ס.) על הפסוק (שמות כ"א י"ט) "ורפא ירפא" - מכאן שנתנה רשות לרופא לרפאות, ואמרו צדיקים שנתנה רשות לרופא לרפאות, אבל לא ליאש, ולכן אסור להתפעל אם רופא מיאש וכו', פי הוא רק בשר ודם, ולא אליל וכו', ולכן לענין נתוח וכו', או דבר רציני, כדאי תמיד להתיעץ עם שנים או שלשה רופאים ממחים גדולים בתחום הזה.

ואודות רפואה אלטרנטיבית וכו', לדעתי זה יותר פסיכולוגי מאשר מציאותי וכו', וכבר אמר החכם "אם לא יועיל לא יזיק", וכן אודות רפואת דקור סיני וכו', אני מוכרח להגיד לך שבעת שנקרע לי גיד בכתף הימנית, ופרופסור עולמי המליץ לי לעשות נתוח, ואמר שאני לא אצא מזה אם לא אעשה נתוח, וכששאלתי אותו כמה זמן זה צריך לקחת להתרפאות, אמר לי ששה עד שמונה חודשים, ולא רציתי לעשות את הנתוח אף שהיו לי כאבים עזים מאד שאי אפשר להסביר, ואחד הציע לי רפואת דקור סיני, ותהלה לאל הוא רפא אותי לגמרי.

היוצא מדברינו, העקר הוא תפלה - להתפלל להקדוש ברוך

הוא שתהיה לו רפואה שלמה ברמ"ח אבריו ובשס"ה גידיו ובכל טפי דמיו, ולא להפסיק להתפלל, וגם שהמלאך רפאל יעמד על ימין הרופא, ובזכות התפלה והאמונה והצדקה מתרפאים.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שפ.

האפשרות היחידה שלי לממן את הטיסה לאומן היא מכספי מלגת הלמודים שקבלתי. האם כדאי לי להשתמש בכסף הזה?

שאלה:

מאת שושנה: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, אני מאחלת לכם בריאות איתנה, ושנים רבות, נעימות וטובות. בסיעתא דשמיא גדולה קבלתי מלגת למודים בסך ארבעת אלפים ש"ח עבור למודים אקדמיים. בד בבד גליתי שיש טיסה מארגנט לציין הקדוש של רבנו ושל עוד צדיקים גדולים באוקראינה, כגון הבעל שם טוב וכו' בסביבות ראש חודש אלול (שאז היה מקבל רבנו הקדוש קויטלאר מהנשים, משמע שזהו זמן טוב לנסע).

אני מרגישה כסופים רבים לנסע לרבנו, אף אין לי אפשרות כספית לממן את הנסיעה חוץ מהכסף הזה של המלגה, הבעיה היא שתכננתי לממן מהכסף הזה את הנסיעה של בעלי לראש השנה באומן וחלק משכר הלמוד שלי בשנה הבאה. האם כדאי לי להרשם לטיסה ולהוציא מהכסף של

המלגה למרות זאת, ולסמוך על השם יתברך שישמון לנו עוד
כסף עבור הנסיעה של בעלי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בלק, י"א תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל שושנה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין לתאר ואין לשער את גדל הזכות שיש לזה שזוכה להגיע
לציון רבנו ז"ל, כי בפרוש גלה לנו והבטיחנו בחייו אשר מי שיבוא
אצלו אחר הסתלקותו הינו אל ציונו הקדוש בעיר אומן ויתן פרוטה
לצדקה עבורו, ויאמר את העשרה מזמורי תהלים הנקראים 'תקון
הכללי', אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו - יוציאו מהשואל
תחתית, וזה טוב על כל מיני עברות שבעולם רחמנא לישזבן, ולכן
אשרי מי שזוכה לקים את דבריו, ובא אל ציונו הקדוש, אשר אין עוד
צדיק בעולם שהבטיח הבטחה כזו שיעשה טובה נצחית למי שיבוא
אל ציונו הקדוש, רק רבנו ז"ל הוא הבטיח ובקש שנבוא אל ציונו,
ונגרם לו נחת רוח גדול מאד מאד.

ולכן אם עדין לא היית אף פעם אצל ציון רבנו ז"ל, אל תדאגי,
הקדוש ברוך הוא יזמין לך כסף חדש ויהיה לכם שפע גדול הן
בשבילך והן בשביל בעלך, רק חזקי ואמצי מאד להיות בשמחה על
גדל הזכות שתהיה לך שתסעי אצל ציון רבנו ז"ל, ואי אפשר להסביר
את זה בפה ומכל שכן בכתב.

הרגילי את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא, אשר כל דבור
ודבור שמדברים אליו יתברך זו הצלחה נצחית, הצלחה כזו אשר
אין לתאר ואין לשער כלל.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני
מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה נצחית, ובכל אשר תפני
תשכילי ותצלחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שפז.

**שְׁמַעְתִּי שָׂרְבְנוּ אָמַר שְׂאָדָם שְׂפָאוֹתָיו מְקַדִּימָה אוּ
מֵאֲחוּרָה זֶה לֹא אוֹתוֹ יְהוּדִי. הָאֵם זֶה נִכּוֹן?**

שאלה:

מאת דביר: שלום למשמח הלבבות, הרב היקר שליט"א. שמעתי שרַבְנוּ אָמַר שְׂאָדָם שְׂפָאוֹתָיו מְקַדִּימָה אוּ מֵאֲחוּרָה זֶה לֹא אוֹתוֹ יְהוּדִי. הָאֵם זֶה נִכּוֹן? וְאֵם כֵּן, מֵדוּעַ? אֶשְׂמַח לְתִשׁוּבָה.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֹדֵר כֶּלֶק, י"א תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל דְּבִיר נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֵין שִׁיחָה כְּזוֹ מְרַבְנוּ ז"ל, אֲלֵא הוּא אָמַר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן י"ז) כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל מִסְלָסֵל עִם הַפְּאוֹת שְׁלוֹ, הוּא גוֹרֵם נִחַת רוּחַ גְּדוֹל לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן כָּתַב מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (חיי מוהר"ן סימן תק"ז) שְׂרַבְנוּ ז"ל דְּבִר עֲמוּ מֵעַנִּין פְּאוֹת תְּלַתִּים, שְׂיֵשׁ בְּזֶה סוּד גְּדוֹל מְאֹד, וְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַעִידוּ שָׂרְאוּ בְּכֹל פְּעַם כְּשֶׁרַבְנוּ ז"ל יֵצֵא מֵהַבַּיִת, הַרְטִיב אֶת יָדָיו הַקְדוּשׁוֹת וְסִדֵּר אֶת פְּאוֹתָיו, כְּדִי שֶׁלֹּא יִהְיוּ מְפֹזְרוֹת.

וְאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לקוטי הלכות גלות הלכה ג' אות ב') עֶקֶר הַדַּת יִשְׂרָאֵל וְעֶקֶר הַיְיְהוּדוּת תְּלוּי בְּזִקְן וּפְאוֹת וּבְהֵם נִכְרַ הַיְיְהוּדִי, כִּי הוּא מְזַרְע בְּרַךְ הַשֵּׁם, מְזַרְע יִשְׂרָאֵל. וּמִי שְׂרוּחַ אַחֲרַת עֲמוּ חַס וְשְׁלוֹם, וְרוּצָה לְכַפֵּר חַס וְשְׁלוֹם בְּאַלְקֵי יִשְׂרָאֵל, תַּחֲלַת הַכְּפִירָה הוּא שְׂמִשְׁלִיךְ חַס וְשְׁלוֹם מֵעֲלֵיו הַזִּקְן וְהַפְּאוֹת, כִּי בְּאַמַּת כָּל דַּת יִשְׂרָאֵל הַקְדוּשׁ הוּא תְּלוּי בְּזִקְן וּפְאוֹת; עֵינֵי שָׁם.

אֲשָׁרֵי מִי שֶׁנִּזְהָר לְלַכֵּת עִם זִקְן וּפְאוֹת, שְׂזֶה הַצֵּלָם אֲלֵקִים.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׂאֲנִי

מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה
תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שפח.

**שְׁמִתִּי לֵב שְׂאֵתָם מְנִיחִים אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ קֶצֶת
לְמִטָּה. הָאֵם יֵשׁ בְּזָה כּוֹנֵה?**

שְׂאֵלָה:

מאת ישראל: לכבוד כבוד קדשת מוה"ר א"ש שליט"א, יאריף
השם יתברך ימיכם ושנותיכם בטוב ובנעימים ובבריאות
שלמה תמיד. קדם כל, רציתי להודות לכם על כל הספרים
הנפלאים ועל ההתחזקות העצומה שאתם מכניסים בכלל
ישראל בכל עת, יעזר השם ותזכו למלאות כל הארץ עם אור
רבנו ז"ל, אור השכינה, ונזכה לקבל פני משיח צדקנו במהרה
בימינו אמן.

כשהייתי במחנכם, שמתי לב שאתם נוהגים להניח את
התפלין של ראש קצת למטה, כך שזה מונח קצת על המצח
למטה משורת השערות, ורציתי לדעת: האם זה מנהג
שנוהגים בחסידות ברסלב, או שלא היה בזה כונה כלשהי,
ואולי התפלין נשמטו קצת ממקומן? אקוה מאד שכתוב
קדשתו יסלח לי על השאלה, אבל תורה היא וללמד אני צריך.
בכבוד ובראה, ישראל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בלק, י"א תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל ישראל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואת חן על התפלות והאחולים, וכל המברך מתברך מפני אל עליון.

התפלין של ראש צריך להיות עד שורת השערות, ושל א ירד על המצח, אבל הרבה פעמים מרב התאמצות בתפלה זה מחליק למטה וכו', ולכן צריכים תמיד לסדר אותן ולהחזיר אותן למקומן.

נא ונא תעשה כל מה שביכולתך ללמד בכל יום מקרא: מפרשת השבוע, משנה: לגרס בכל יום כמה פרקים משניות, גמרא: להיות חזק מאד ללמד את הדף היומי, כי דף גמרא ליום זה חיות להנפש, ושלשת הלמודים האלו הם עקר העשירות של האדם, כי להפך אמרו חכמינו הקדושים (שבת ק"כ.) "ובביתי אין לחם ואין שמלה" שאין בידי לא מקרא ולא משנה ולא תלמוד; שזה נקרא עני - מי שלא לומד בכל יום את שלשת הלמודים האלו.

העקר תרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא בכל יום, אשר כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך זו הצלחה נצחית, הצלחה כזו אשר אין לתאר ואין לשער כלל, ואם בני אדם היו יודעים מה זה לדבר אל הקדוש ברוך הוא, היו מתמידים בזה מאד מאד, ולכן אל תהיה בטלן, ואפלו כמה דבורים שמדברים עמו יתברך, זה עושה רשם גדול בשמים.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שפט.

**רבנו אָמַר: "זֶה כָּבֵר עֲבָרָה כְּשֵׁאתֶם עוֹשִׂים עֲבָרָה".
מָה הַכּוֹנֵה?**

שְׁאֵלָה:

מַאת אֱלִיעֶזֶר: שְׁלוֹם לְרַב הַיְקָר. מוֹבֵאת בְּסִפּוּר חַי מוה"ר"ן שִׁיחָה כְּזוֹ: אָמַר "עַס אִיז שׁוִין אִיין עֲבָרָה אַז אִיר טִיט אִיין עֲבָרָה" [זֶה כָּבֵר עֲבָרָה כְּשֵׁאתֶם עוֹשִׂים עֲבָרָה] רְצוֹנוֹ לומר מַעֲתָה.

לֹא הַבְנַתִּי מָה הַכּוֹנֵה, וְאוּדָה לָכֶם מֵאֵד אִם תּוֹכְלוּ לְהַסְבִּיר לִי אֶת הַשִּׁיחָה הַזֹּאת. תִּזְכְּוּ לְבְרִיאוֹת טוֹבָה וְאַרְיִכוֹת יָמִים.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֶר בְּלֶק, י"א תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֱלִיעֶזֶר נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַכּוֹנֵה הִיא פְּשוּטָה: מֵאֲחֵר שֶׁזִּכְּנוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְהוּא גָּלָה לָנוּ נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת אִיךָ לְהִתְחַזֵּק בְּחַיֵּינוּ, בְּחַיֵּי הַיּוֹם יוֹם, וְלֹא לְהִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר, אֲלֵא לַעֲשׂוֹת בְּכָל פְּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְלְהַרְגִיל אֶת עַצְמָנוּ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא מְחַזֵּק וּמַעֲוֹדֵד וּמְשַׂמַּח אוֹתָנוּ, וּמְדַרִּיךְ אוֹתָנוּ עַל הַדְּרָךְ הַנִּכּוֹנָה וְכוּ' וְכוּ', וְאִין שׁוּם צְדִיק בְּעוֹלָם שִׁיחֵזֵק כָּל כֶּף כְּמוֹ שֶׁרַבְּנוּ ז"ל מְחַזֵּק אוֹתָנוּ, וְלִכֵּן אַחַר הַקְּדָמוֹת כְּאֵלוֹ זֶה כָּבֵר עֲבָרָה גְּדוֹלָה מֵאֵד אִם חוֹטְאִים, הֲרִי יֵשׁ לָךְ רַבִּי כְּזֶה שֶׁמְחַזֵּק וּמַעֲוֹדֵד וּמְשַׂמַּח אוֹתְךָ, וְאִיךָ אֶתָּה בָּא לְיַדִּי עֲבֵרוֹת? כִּי אֶת עֵקֶר הַשְּׂמִחָה מְקַבְּלִים מֵהַצְּדִיק הָאֵמֶת. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוה"ר"ן חֶלֶק א' סִימָן קס"ט) כְּשֵׁאֲדָם שְׂמִיחָה אֲזִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעַצְמוֹ שׁוֹמֵר אוֹתוֹ שְׁלֹא יָבוֹא לְיַדִּי פֶּגַם הַבְּרִית, וְלִכֵּן מֵאֲחֵר שֶׁאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מְרַבִּי אֵמֶת כְּזֶה, הַמְּשַׂמַּח וּמְחַזֵּק וּמַעֲוֹדֵד אוֹתָנוּ, יִתְבָּעוּ אוֹתָנוּ גַּם עַל זֶה: הֲרִי יֵשׁ לָךְ רַבִּי כְּזֶה, וְאִיךָ אֶתָּה חוֹטֵא?

אשרי מי שזוכה לחזק את עצמו עם הלמודים הקדושים של רבנו ז"ל, ותמיד הוא שמח ומשמח את אחרים, ועל ידי זה לא יבוא לשום חטא ועוון, אלא יזכה להתחזק ביתר שאת וביתר עז, ולא רק שהוא יהיה חזק, אלא יחזק עוד את אחרים.

וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן קע"ז) שראוי לכם לשמח בהשם יתברך, ואף על פי שאין אתם יודעים מגדלת השם יתברך ראוי לכם לסמך עלי, כי אני יודע מגדלתו יתברך. והזכיר אז הפסוק (תהלים קל"ה ה') "כי אני ידעתי כי גדול הוי"ה וגו', גם ראוי לכם לשמח בי, מה שזכיתם שיהיה לכם רבי כזה.

אשרינו אשרינו שיש לנו רבי כזה, שמחזק ומעודד ומשמח אותנו בכל יום, אשרינו אשרינו שיש לנו רבי כזה, שמעורר אותנו לדבר בכל יום עמו יתברך בשפת האם שלנו, אשרינו אשרינו שיש לנו רבי כזה, שמדריכנו איך ללמד בכל יום שעורים כסדרן בתורה הקדושה, טוב להודות להקדוש ברוך הוא על כל החסד חנם שעשה עמנו שקרבנו אליו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שצ.

התגרשתי למרות שאמרתם לי לא לעשות זאת, ועכשו אני מצטער מאד שלא הקשבתי לכם

שאלה:

מאת אהוד: לכבוד מוהרא"ש שליט"א. ספרתי לכם שאני רוצה להתגרש מאשתי, כי אני לא יכול להמשיך את החיים שלי אתה, ואתם אמרתם לי לא להתגרש בשום פנים ואופן, אף לא הקשבתי בקולכם והתגרשתי. עכשו אני רואה

שְׂצֻדָּתָם וְאֲנִי מִצְטַעַר מְאֹד שְׁלֹא צִיְתִי לְמֹה שְׁאַמְרָתֶם לִי,
וְאֲנִי רוֹצֵה לְבַקֵּשׁ סְלִיחָה וּמְחִילָה.

תשובה:

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֵדֶר בְּלֶק, י"א תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אַהוּד נְרוּ יֵאִיר

לְנֶכֶן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹי לָךְ וְאוֹי לְנַפְשְׁךָ, רֵאָה מֶה שֶׁעָשִׂיתָ, אִמְלַלְתָּ אִשָּׁה וְאַרְבָּעָה
יְלָדִים חֲמוּדִים, תְּמִיד הֵייתָ אוֹמֵר לִי שְׂאֵתָה הֵכִי מְאֹד, וְאִין לָךְ מְלִים
לְהוֹדוֹת לִי עַל שֶׁשְׂדַכְתִּי לָךְ שְׂדוּף כָּל כֶּף טוֹב, וּבִפְרָט שְׂזַכִּיתָ לִילָדִים.

אֲנִי אֶגִּיד לָךְ אֶת הַבְּעֵיָה שְׁלָךְ וְלִמָּה הִתְגַּרְשְׁתָּ, הִיָּה בְּבֵיתְךָ
אֶת הַכְּלִי מִשְׁחִית הַנֶּקְרָא מִחֶשֶׁב (מְכַשֶּׁף) שְׂזָה כְּמוֹ כְּשׁוּף, וְהִתְחַלַּתָּ
לְהִתְכַתֵּב בְּפִיסְבוּק עִם נָשִׁים וְכו', וְזֶה מֶה שֶׁגָּרַם לָךְ לְהִתְגַּרֵּשׁ, וְכִבֵּר
אָמַר הַחֶכֶם מְכַל אָדָם (מְשַׁלֵּי ז') "לְשִׁמְרָךְ מֵאִשָּׁה זָרָה מִנְּכַרְיָה אֲמַרְיָה
הַחֲלִיקָה: כִּי בַחֲלוֹן בֵּיתִי בְּעַד אֶשְׁנָבִי נִשְׁקַפְתִּי" וְגו', "וְהִנֵּה אִשָּׁה
לְקִרְאָתוֹ שֵׁית זִוְנָה וְנִצְרַת לִבּ" וְגו', "הוֹלֵךְ אַחֲרֶיהָ פְתָאם כְּשׁוֹר אֶל
טַבַּח יְבֵא וְכַעֲכֵס אֶל מוֹסֵר אוֹיֵל" וְגו', וְהוּא צוֹעֵק וּמְבַקֵּשׁ וּמִתְחַנֵּן
לְחַכְמִים כְּמוֹתְךָ - "וְעַתָּה בָנִים שָׁמְעוּ לִי וְהִקְשִׁיבוּ לְאִמְרֵי פִי: אֵל יֵשֵׁט
אֶל דְּרָכֶיהָ לְבָךְ אֵל תִּתַּע בְּנִתִּיבוֹתֶיהָ: כִּי רַבִּים חָלְלִים הִפִּילָה וְעֲצָמִים
כָּל הַרְגִיָּה: דְּרָכֵי שְׂאוּל בֵּיתָה יִרְדוֹת אֶל חֲדָרֵי מוֹת", וְאַתָּה הַחֶכֶם לֹא
שָׁמַעְתָּ בְּקוֹלִי, רֵאָה וְגַם רֵאָה מֶה קוֹרָה עִמָּךְ?

וְלִכֵּן אֲנִי מְכַרַח לְהִגִּיד לָךְ וּלְכָל הַנוֹאֲפִים כְּמוֹךָ, לְמַעַן יִדְעוּ מֶה
קוֹרָה בְּעוֹלָם: יֵשׁ עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם קְלָפָה עֲצוּמָה שְׁכוּבֶשֶׁת כָּל חֲלָקָה
טוֹבָה, וּמְקַרְרַת אֶת הָאֱמוּנָה וְאֶת הִירְאָת שָׁמַיִם מִבְּרֵי יִשְׂרָאֵל, וּמְכַנִּיסָה
בוֹ כְּפִירוֹת וְאִפִּיקוֹרְסוֹת, וְהוּא הַכְּלִי מִשְׁחִית הַנֶּקְרָא מִחֶשֶׁב (מְכַשֶּׁף)
הַמְּחַבֵּר אֶל אֵינְטֵרְנֵט, אִיפֹד, בְּלֶקְבְּרֵי וְכו', וְכָל מִינֵי כְּלֵי מִשְׁחִית
הַדּוּמִים זֶה לְזֶה וְכו', שְׁבָהֶם יְכוֹלִים לְרַאוֹת כָּל מִינֵי שְׁקוּץ תְּעוּב
עִרָם וְזוֹהוּם, וְיְכוֹלִים לְהִתְכַתֵּב עִם כָּל מִינֵי מְפַקְרוֹת וְכו', עַד שֶׁעַל יְדֵי

זה מאמללים את עצמם וכו', ואת הילדים וכו', עד שבאים לגרושין רחמנא ליצלן.

ולכן כל מי שיש לו את הזהמא הזו בביתו, עליו לראות לזרק מהבית את המחשב שמחבר לאינטרנט, או האיפד, או הבלקברי וכו' וכו', כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מה). אין יצר הרע שולט אלא במי שעניו רואות; ואמר החכם "אין חוצץ בפני התאוה כעצימת העינים"; ואמר "אין לך אבר באברי האדם שיגרם לו מכשול כמו העינים". ואני מכרח להגיד לך שהרבה בתים נהרסו לגמרי רק מפני שהיה להם מחשב שהיה מחבר לאינטרנט בבית, ואף שזה נדמה כאלו שזו הגזמה וכו', אבל רבים נפלו בפח בגלל הכלים הארורים האלו וכו', ונשבר ביתם, ולבסוף התגרשו רחמנא לישזבן, כמו שקרה לך וכו', ועל פן מה אתה מבקש ממני עכשו מחילה וסליחה וכפרה, בשעה שאמלת את אשתך ואת ילדיך, והיא נשארה אלמנה חיה, והילדים נשארו יתומים חיים, איך יכולים למחל לך על דבר כזה?

ולכן צריך כל אחד לדעת שאסור בהחלט שיהיה בבית מחשב שמחבר לאינטרנט, כי זה הורס כל חלקה טובה של היהדות, ומוריד את היראת שמים עד השאול רחמנא לישזבן, ולכן אשרי מי שמבער את החמץ הזה מביתו, ואז השכינה תשמר עליו.

ואני מאד מאד מבקש מכל אחד שיש לו את הטמאה הזו בביתו, שיצית אותי בדבר זה, ויוציא את הפלי משחית הזה מביתו לפני שיהיה מאחר מאד, וקלונו יתגלה ברבים, שאז יהיה הכי אמלל בחייו, וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן ק"ח) הלא האדם בשביל תענוג קטן אחד של רבע שעה הוא יכול לאבד ולהפסיד כל העולם הזה עם העולם הבא. ואמר בלשון אשכנז בזה הלשון: א מענטש פון איין תענוג'ל וועגן פון א פערטל שעה, קאן ער אן ווערן גאר דעם עולם הזה מיט דעם עולם הבא; אשרי מי שמרחיק מתוך

ביתו את הכלי משחית האלו מחשב (מכשף) המחבר אל אינטרנט, איפד, או בלקברי וכו'.

הקדוש ברוך הוא שאמר לעולמו די, יאמר לצרותינו די, כי זה הנסיון הכי קשה לעם ישראל בעתים הללו - מצד אחד הנאוף מתגבר ומתפשט מאד בעולם, בצורה כזו שעדין לא היה מימות עולם, ומצד שני הכפירות והאפיקורסות מתגברות ומתפשטות מאד בעולם עד שכל אחד הולך עם חכמות והשכלות ועוקר את עצמו לגמרי ממנו יתברך, וצריכים לבקש בכל יום ממנו יתברך רחמים שלא יתפס בנאוף ובכפירות, אשר הם תלויים זה בזה, כמאמרם ז"ל (ברכות י"ב:) על הפסוק (במדבר ט"ו ל"ט) "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", אחרי לבבכם - זה מינות, ואחרי עיניכם - זה נאוף, וכבר אמר החכם מכל אדם (משלי ח' ל"ד) "אשרי אדם שמע לי לשקד על דלתתי יום יום לשמר מזוזת פתחי".

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שצא.

**האם זה בסדר שאברך ישחק כדורגל כפה שעות
במוצאי שבת כדי להשתחרר ולהתרענן?**

שאלה:

מאת אברהם: אני גר בקהלת ברסלב במרכז הארץ, ויש קבוצה מאנשי שלומנו, רבם בעלי תשובה, שנופגשים בכל מוצאי שבת במגרש הכדורגל ומשחקים כפה שעות. מה דעתו של הצדיק בענין: האם זה בסדר שאברך ישחק כפה שעות בשבוע כדי להשתחרר ולהתרענן מכל השבוע ולחלץ מעט את העצמות? מאד אשמח לקבל את תשובת הצדיק בענין.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בלק, י"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל מרדכי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קי"ז) הענין שקשה לישן במוצאי שבת, כי במוצאי שבת מתחיל התגלות אליהו, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (עירובין מ"ג:) שאין אליהו בא בשבת ולא בערב שבת, ובמוצאי שבת יוכל לבוא, ועל כן מאז מתחיל התגלות אליהו. ואמרו חכמינו הקדושים (עדויות פרק ח') אין אליהו בא אלא לרחק המקרבין בזרוע, ולקרב המרחקין בזרוע, והינו לרחק השקר ולקרב האמת. וכמו שאמרו חכמינו הקדושים בזהר (כי תשא קפ"ח) דשאל האי מינא כתיב (משלי י"ב י"ט) "שפת אמת תכון" וכו', והשיב לו רבי אלעזר כוננת לא כתיב אלא תכון, כי האמת עתיד להתקיים, דהינו כשיבוא אליהו ומשיח, עין שם. וכאשר יבוא אליהו ובימיו יושע יהודה וישראל, אזי יקיים "שפת אמת תכון". וירחק המקרבין בזרוע' עד עכשו שהוא בשקר, ויקרב המרחקין בזרוע', שהם בחינת אמת. וזה 'לרחק המקרבין ולקרב המרחקין', הינו לרחק השקר ולקרב האמת, כי אמרו חכמינו הקדושים (שבת ק"ד) 'שקר מקרבין מיליה ואמת מרחקין מיליה', והבן.

והנה אליהו יבוא לרחק השקר, שהוא מבחינת הנחש, הנקרא ארוור (בראשית ג'), והנחש הביא מיתה לעולם, והשנה הוא אחד מששים במיתה (ברכות נ"ז:), וכיון שבמוצאי שבת מתחיל התגלות אליהו, נדחה השקר שהוא הנחש, לכן קשה לישן. כי אמרו חכמינו הקדושים (קדושין מ"ט:) 'עשרה קבין שנה ירדו לעולם, תשעה נטלו עבדים'. ועבד הוא בחינת (בראשית ט') "כנען עבד עבדים", והוא בחינת ארוור (שם) בחינת הנחש, וכיון שבמוצאי שבת הוא בחינת התגלות אליהו, ונדחה בחינת הנחש, שהוא בחינת כנען עבד עבדים, נדחת השנה שירדה לעבדים. ועל כן אליהו בגימטריא בן, הפך

בחינת עֶבֶד, ועוד כי אם אין דעת הבדלה מנין (ירושלמי ברכות פרק ה'), נמצא שבמוצאי שבת שיש הבדלה, הוא בבחינת דעת, כי אם אין דעת וכו'. ועל כן קשה לישן, כי השנה הוא הסתלקות הדעת.

רואים מזה שבמוצאי שבת אז מתגלה אליהו הנביא זכור לטוב, שהוא יבשר את הגאולה שנגאל מהגלות המרה והארפה הזו, וכמו שכתוב (מלאכי ג' כ"ג) "הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום הוי"ה הגדול והנורא", ולכן סגלה גדולה במוצאי שבת להזכיר מאה ועשרים פעם אליהו הנביא, כי אז הוא זמן של גלוי אליהו הנביא, ויש שלומדים במוצאי שבת פרק בתנא דבי אליהו, שזה הלמודים שלמד אליהו הנביא עם רבי ענן.

עכשו אשאל אותך: אחר שעברה שבת קדש שאז היה גלוי אלקות בתכלית המדרגה העליונה, וזכו לאכל את השלש סעודות שהם מרמזים נגד חקל תפוחין קדישין (שזה מלכות), אחר כך עתיקא קדישא (שזה כתר), אחר כך זעיר אנפין (שזה השש ספירות מחסד עד יסוד) הינו על ידי שלש הסעודות ממשיך על עצמו את שלשת השמות אהי"ה הוי"ה אדנ"י, ואמרו חכמינו הקדושים (שבת ק"ח.) כל המקיים שלש סעודות בשבת, נצול משלוש פרעניות - מחבלו של משיח, ומדינה של גיהנום, וממלחמת גוג ומגוג. איזה זכות זו לאדם לאכל את השלש סעודות בשבת קדש, שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן נ"ז) אכילת שבת כלה קדש כלה אלקות, והנה בא מוצאי שבת ואנחנו מכינים את עצמנו לגאולה, שקדם יבוא אליהו הנביא ויבשר לנו בשורות טובות, שמשיח צדקנו כבר עומד מוכן לבוא, ובין כך חבורה שלמה יתישבו שהם הולכים לשחק כדור רגל...

ולכן אשאל אותך האם בשביל זה חזרו בתשובה שבמוצאי שבת ילכו לשחק כדור רגל כמה שעות כדי לחלץ את העצמות? הרי עכשו במוצאי שבת אנחנו מחכים לגלוי אליהו שייבשר לנו את הגאולה, ואיך יש לנו זמן לבלות כמה שעות לרוץ ולהתרוצץ וכו',

אחר הכדור וכו', לבעט את הכדור וכו', ולתפס את הכדור וכו', ומה
יאמר אליהו הנביא על זה? האם בשביל זה חזרנו בתשובה?

והנה מובא בדברי מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות ברכת השחר הלכה ג'
אות י"ב) כי הגאולה שתבוא במהרה בימינו על ידי משיח צדקנו נקראת
אור יום, כמו שכתוב (תהלים צ"ב) "להגיד בבקר חסדך". דהיינו בעת
הגאולה אז לילה פיום יאיר וכו', וכמו שפרש רש"י בכמה מקומות,
כי הגלות נמשל ללילה, והגאולה נמשל לאור יום. ואז כשיאיר בקרן
של ישראל ויבוא משיח צדקנו ויגלה האמת בעולם, אז לא תהיה
ההבחנה חדוש, כי הכל ידעו האמת אז. ועקר החדוש הוא מי שזוכה
עכשו בתקף חשכת הגלות שדומה ללילה, להבחין בין האמת ובין
שאינו אמת, שזהו סוד להבחין בין יום ולילה, הינו בין אור וחשך,
כי בעבודתנו לא עזבנו אלקינו ויט עלינו חסד בתקף הגלות הזה,
ששולח לנו בכל דור ודור צדיקים אמתיים להחיותנו פיום הזה, כי
אין דור יתום כדורותינו אלו, שאנו רחוקים בתכלית הרחוק ממנו
יתברך, והצדיקים אמתיים הם מחיין אותנו בתקף חשכת לילה, שהוא
סוד חשכת הגלות המר הזה, והם מקימין בנו (משלי ל"א) "ותקם בעוד
לילה ותתן טרף לביתו וחק לנערתיה", דהיינו שהצדיקים אמתיים
שבכל דור בימי הגלות הם כמו מי שקם קדם אור היום ועוסק בתורה
עם תלמידים, שזהו יקר מאד בעיני השם יתברך כידוע, שזהו סוד
(שם) "ותקם בעוד לילה".

כמו כן בכלליות העולם - הם מתעוררים קדם אור בקרן של
ישראל וקמים בעוד לילה בעוד התגברות חשכת הגלות שדומה
ללילה, ונותנים טרף לביתם וחק וכו', דהיינו שלומדין עם תלמידיהם
ומגלים להם אלקותו יתברך ומעוררים אותם לתשובה, ומקרבין
אותם לאביהם שבשמים. ואז קדם אור היום, דהיינו קדם ביאת
משיח, אז עקר הרבותא מי שזוכה להבחין עתה בין יום ובין לילה,
דהיינו בין הצדיקים האמתיים, שהם בחינת אור יום, כי כל צדיק אמת
הוא בחינת משה משיח, שזה אור יום, שהוא אור האמת, ובין השקר

שהוא בחינת חשכת לילה, שהוא עבד, הינו שנה, כי עשרה קבין שנה ירדו לעולם, תשעה נטלו עבדים (קדושים מ"ט), שהם סוד ארור כנען, הינו זהמת הנחש סטרא דמותא, שהוא שקה, וכמבאר בדברי רבנו ז"ל על הענין שקשה לישן במוצאי שבת (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קי"ז) שאז נעשית ההבדלה בין האמת להשקה, בין האור לחשך, ועל כן אז מתחיל התנוצצות משיח צדקנו.

ולכן איך יכולים לשחק אז פדור-רגל, שדבר זה שיהי לחכמת היונים לבטע בכדור וכו', ולרוץ לתפס את הפדור וכו', שעות על גבי שעות וכו', האם בשביל זה חזרנו בתשובה? האם עדין השכל שלנו נשאר ברגלים כמו אמות העולם שכל שכלם הוא רק ברגלים לבטע בפדור וכו', ולרוץ אחר הפדור וכו', ועל זה הם מבלים שעות על גבי שעות, זה בועט את הפדור, וזה רץ לתפס את הפדור וכו', וכן חוזר חלילה שעות על גבי שעות, האם בשביל זה התקרבו אל רבנו ז"ל? ולכן מה טוב ומה נעים באם תחזרו יותר ויותר בתשובה, ומה טוב ומה נעים לומר את התפלה שתקן הרב הקדוש מטשערין ז"ל על תורה זו (תפלות ותחנונים תפלה י"ג):

דרך שקר הסר ממני ותורתך חנני, דרך אמונה בחרתי משפטיך שויתי, כל מצותיך אמונה שקר רדפוני עזרני, מפקודיך אתבונן על כן שנאתי כל ארח שקה, שקר שנאתי ואתעבה תורתך אהבתי, ואל תצל מפי דבר אמת עד מאד, כי למשפטך יחלתי, עיני בנאמני ארץ לשבת עמדי, הלך בדרך תמים הוא ושרתני, לא ישב בקרב ביתי עשה רמיה דבר שקרים לא יפון לנגד עיני. רבונו של עולם, אתה ידעת גדל התפשטות השקר בעולם, עד שרב העולם מקרבין רק את השקר ומרחקין האמת, ואתה הודעת לנו כי עקר התגלות האמת יהיה לעתיד לבוא פשיבוא אליהו ומשיח, כמו שכתוב שפת אמת תכון לעד, כי אין אליהו בא אלא לרחק המקרבין בזרוע, ולקרוב המרחקין בזרוע, הינו לרחק השקר ולקרוב האמת, ואתה הודעת לנו שבכל מוצאי שבת

מתחיל בחינת התגלות אליהו, על פן חוס וחסל נא עלינו וזכנו לקבל קדשת שבת קדש כראוי, ועל ידי זה נזכה תכף במוצאי שבת לקבל הארה אמיתית מבחינת התגלות אליהו הנביא זכור לטוב, וזכנו לקיים מצות הבדלה על היין בכל מוצאי שבת קדש, ועל ידי זה נזכה לקבל הארת הדעת האמתית דקדושה, עד שנזכה גם בכל ימי החל לעבד אותך בדעת שלם ואמת, ולרחק השקר הנמשך מבחינת הנחש שהביא מיתה לעולם, ונזכה לדבק עצמנו במדת האמת שהוא בחינת סם חיים, ותצילני מכל מיני עבודות, ונזכה לקבל עלינו על תורה, ותפרק מעלינו על מלכות ועל דרך ארץ, ונזכה לעבד אותך עבודה שלמה עם דעת שלם ומחין גדולים, עד שנזכה שתהיה עבודתנו לפניך בבחינת עבודת הבן שעובד את אביו, שזה למעלה ממדרגת העבד שעובד את אדונו, ותזכנו למעט בשנה בכל האפשר, ויקים מקרא שכתוב אל תתן שנה לעיניך ותנומה לעפעפיה, ונאמר מעט שנות מעט תנומות מעט חבק ידים לשכב, ובא כמהלך ראשך ומחסרך כאיש מגן, אמן בן יהי רצון.

לדעתי אחר שתלמדו את המאמר הזה מלקוטי מוהר"ן, ותאמרו את התפלה עליו, כבר לא יהיה לכם חשק לצאת למגרש כדור רגל ולשחק כדור רגל, לבעט בכדור וכו', ולרוץ אחר הכדור וכו', ולתפס את הכדור וכו', וכן חוזר חלילה.

הקדוש ברוך הוא שהוא חונן דעת, יתן לכם דעת אמיתית, ועקר הדעת הוא (דברים ד') "אתה הראת לדעת כי הוי"ה הוא האלקים אין עוד מלבדו", וכתוב (שם ד' ל"ט) "וידעת היום והשבת אל לבבך כי הוי"ה הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד".

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שצב.

יש לנו חובות בבנקים ובשוק האפר. האם להמשיך לתת צדקה למרות זאת?

שאלה:

מאת אפרת: יש לנו חובות בבנקים, ולבעלי יש חובות גם בשוק האפר. האם להמשיך ולתת צדקה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בלק, י"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל אפרת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

צדקה צריכים לתת בכל יום אפילו כמה פרוטות, כי סוף כל סוף פה נדמית הצדקה דבר קטן, ואדם חושב לעצמו מה יהיה כבר אם אני אתן כמה פרוטות, אבל למעלה בשמים זה מאד מאד חשוב, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ט:): מאי דכתיב (ישעיה נ"ט) "ויילבש צדקה כשריון"? לומר לה מה שריון זה כל קלפה וקלפה מצטרפת לשריון גדול, אף צדקה כל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול. ורב בני אדם לא נותנים צדקה, כי חושבים שצריכים לתת סכום גדול מאד מאד, ויעץ שאין להם וכו', אזי לא נותנים כלום, וכך עובר יום אחר יום ולא נותנים צדקה, בעת שמצות צדקה היא דבר גדול מאד מאד, ואפילו עני חייב בצדקה, וזו הלכה מפרשת שאפלו עני שהוא בעצמו מתפרנס מהצדקה חייב לתת צדקה, כמוכא (רמב"ם פרק ז' מהלכות מתנות עניים הלכה ה') ואפילו עני המתפרנס מן הצדקה חייב לתת צדקה לאחר; וכן הוא (שליחן ערוך יורה דעה סימן רמ"ח סעיף א') כל אדם חייב לתת צדקה אפילו עני המתפרנס מן הצדקה חייב לתת ממה שיתנו לו.

ולכן אשרי מי שמשיג קפת צדקה 'קרן הצדיק', ומכניס כמה

פרוטות לפני כל תפלה, שחרית, מנחה וערבית, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא דף י') רבי אלעזר יהיב פרוטה לעני והדר מצלי, אמר דכתיב (תהלים י"ז ט"ו) "אני בצדק אחזה פניך", וכן נפסק ברמב"ם (פרק י' מהלכות מתנות עניים הלכה ט"ו) גדולי החכמים היו נותנין פרוטה לעני קדם כל תפלה ואחר כך מתפללין שנאמר (תהלים י"ז ט"ו) "אני בצדק אחזה פניך"; וכן נפסק בשלחן ערוך (ארח חיים סימן צ"ב סעיף י') טוב לתן צדקה קדם תפלה.

ולכן אשרי ואשרי מי שנוזהר לפני כל תפלה להכניס כמה פרוטות לצדקה, שאז נכון יהיה לבו בטוח שלא תחזור תפלתו ויקם, ואל יקל בעיניו דבר זה, כי צדקה חייב כל יהודי לתת אפלו כשהוא עני גדול מאד, וכמו שצריכים לשמר שבת ולהניח תפלין בכל יום, ולאכל כשר, כך אדם חייב לתת צדקה, אבל כשאין לו, הוא לא פטור מלתת כמה פרוטות וכו', ורב בני אדם מזלזלים במצות צדקה שזו המצוה הכי גדולה, מפני שחושבים שצריכים לתת איזה נתינה גדולה, אבל שוכחים שבאלו הפרוטות הקטנות שאדם נותן בכל יום, בזה הוא קים מצות צדקה, ורק זה מה שילווה אותו אחר מיתתו, כמו שכתוב (ישעיה נ"ח) "והלך לפניך צדקך כבוד הוי"ה יאסף", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (סוטה ג:) כל העושה מצוה אחת בעולם הזה מקדמתו והולכת לפניו לעולם הבא שנאמר "והלך לפניך צדקך"; איזה נחת רוח יהיה לאדם כשנשמטו תצא מגופו ותעלה למעלה, ואלו הפרוטות שנתן בכל יום ילכו לפניו ועוד דרשו על פסוק זה (בבא בתרא יא.) אבותי גנזו לעולם הזה ואני גנתי לעולם הבא, שנאמר "והלך לפניך צדקך כבוד הוי"ה יאסף".

את לא יכולה לתאר איזו שמחה תהיה לך שם בשמים עם הפרוטות האלו שנתת בכל יום לקפת הצדקה, ולהפך לא יכולים לתאר את הצער שיהיה לאדם "איך לא הייתי חכם בזה העולם, ועל ידי כמה פרוטות שהייתי נותן כל יום לצדקה היה מאיר לי כאן

בעולם הבא...", אבל אז כבר מאחר, כי 'היום לעשותם' - כל זמן שאדם חי הוא יכול לקיים את מצוותיו יתברך, ואחר כך כבר מאחר.

תאמיני לי אם תזהרו להכניס בכל יום כמה פרוטות בקפת הצדקה 'קרן הצדיק' ותתפללי להקדוש ברוך הוא שיוציא אתכם מכל הצרות והחובות שנסתבתכם בהם, אזי תראו נסים נגלים שיעשה עמכם הקדוש ברוך הוא, ובלבד שתשמרו מהיום והלאה לא להכניס בחובות, ובפרט לא להסתבך עם השוק האפר שהם אנשים מסכנים מאד, ודעי לך שמה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל.

הקדוש ברוך הוא יוציא אתכם מכל הצרות והחובות, וכדאי לכם לבדק את המזוזות בביתכם, ואת התפלין של בעלך, והעקר להקפיד לשמר שבת קדש, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה י"א סימן א') על הפסוק (משלי י') "ברכת הוי"ה היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה" ברכת הוי"ה היא תעשיר - זו השבת, שנאמר (בראשית ב' ג') "ויברך אלקים את יום השביעי"; בזכות שמירת שבת זוכים לעשירות מפלגת.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שצג.

איך אני יכולה לשכנע את בעלי להוציא את המחשב מהבית?

שאלה:

מאת גילת: אני מנסה לפעול אצל בעלי שיוציא את המחשב מהבית, אך אין לי שליטה על מעשיו, וכמה שאני מנסה לדבר יפה זה לא עוזר, כי בעלי חושב אחרת ממני. מה אני יכולה לעשות כדי שהוא ישמע לי ויוציא את המחשב מהבית?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר בלק, י"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל גילת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, היום יש קלפה עצומה שכוּבַשֶׁת כָּל חִלְקָה טוֹבָה, ומקרת את האמונה ואת היראת שמים מבר ישראל, ומכניסה בו כפירות ואפיקורסות, והוא הכלי משחית הנקרא מחשב (מכשף) המחבר לאינטרנט, או איפד, או בלקברי וכו', שבזה יכולים לראות כל מיני שקוץ תעוב ערם וזהום, ומאמללים את עצמם וכו', ואת הילדים וכו'.

ולכן העקר ראו לזרק מהבית את המחשב שמחבר לאינטרנט או איפד או בלקברי וכו' אם יש לכם דבר כזה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מה). אין יצר הרע שולט אלא במי שעניו רואות; ואמר החכם "אין חוצץ בפני התאנה כעצימת העינים"; ואמר "אין לך אבר באברי האדם שיגרם לו מכשול כמו העינים". ואני מרחח להגיד לך שהרבה בתים נהרסו לגמרי רק מפני שהיה להם מחשב שמחבר לאינטרנט בבית, והבעל או האשה התחילו להתכתב דרך הפיסבוק וכו' וכו', וכך נפלו בפח, ולבסוף או הבעל או האשה ברחו מהבית וכו', ודבר זה מאד מאד מצוי בעתים הללו, ואף שזה נדמה כאלו זו הגזמה וכו', אבל רבים נפלו בפח בשביל הכלי הארוך הזה וכו', ונשבר ביתם, ולבסוף התגרשו רחמנא לישזבן.

ולכן אסור בהחלט שיהיה בבית מחשב שמחבר לאינטרנט, כי זה הורס כל חלקה טובה של היהדות, ומוריד את היראת שמים עד השאול תחתית רחמנא לישזבן, ומה גם שמאבדים את הילדים, כי ילד שלוקח כלי משחית כזה בתוך ידו וכו', הוא כבר נופל בשאול תחתית ומתחתיו, ולכן אשרי מי שמבער את החמץ הזה מביתו, ואז השכינה תשמר עליו.

הקדוש ברוך הוא יכניס רוח טהרה בבעלה, ויתפטר מהקלפה הזו, כי בקלות יכולים לאבד את העולם הזה ואת העולם הבא גם יחד, ומה גם שבאים אחר כך לידי גרושין רחמנא ליצילן, כי מתחילים להתכתב בפייסבוק עם נשים אחרות וכו', ולא חסר פרוצות, לכלוך וזהמא וכו', מגולים ומשחתים וכו' וכו', שבקלות יכולים לפל בפח על ידם, אשרי האדם שיש לו שכל ורואה מה לפניו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' שצד.

מאז שהתקרבותי אליכם הצלחתי מאד ברוחניות, אך בגשמיות שום דבר לא זז

שאלה:

מאת אהרן: לכבוד הצדיק שליט"א. זכיתי להתקרב אליכם לפני שש שנים, והרבה טוב זכיתי לחטף במשך השנים האלו: סימתי חמש פעמים ששה סדרי משנה, פעם אחת את כל הש"ס, וכן חלק גדול מהשלחן ערוך, ואף זכיתי להיות חמש פעמים בציון רבנו.

הבעיה היא שעדין אני רוק ואני לא מצליח למצא שדוך, וגם מצב הפרנסה קשה ואין לי עבודה מסודרת. מה אני אמור לעשות כדי להצליח בשני הדברים האלו? תודה על ההתיחסות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בלק, י"ג תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אהרן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אלי לא מתקרבים, כי אני רק שמש אצל רבנו ז"ל, ולכן יותר טוב שתכתב שהתקרבת אל רבנו ז"ל זה שש שנים. והנה אתה בעצמך כותב מה הרוחת בזה שהתקרבת אל רבנו ז"ל, סימת חמש פעמים ששה סדרי משנה, פעם אחת את כל הש"ס וכו', וזכית להיות אצל ציון רבנו ז"ל כבר חמש פעמים. מה אתה מתלונן? אתה צריך לרקד מרב שמחה על גדל הזכות שיש לך, ובודאי תזכה למצא את בת זוגך, אתה רק צריך לקיים מה שאמרו חכמינו הקדושים (יבמות ג.ג.) נחית דרגא נסיב איתתא; אתה צריך לרדת מדרגה ואז תמצא את הזוג שלך, כי בדרך כלל בחור הוא גאותן וכו', ולא מתאים לו לקחת את זו או את זו וכו', ואומר לעצמו: "אני הכי חכם והכי יפה וכו', אקח את זו?" או "אני הכי חכם והכי יפה והכי משכיל וכו', אקח את זו?" והוא מסתובב ומחפש את הבת זוג שלו כפי הדמיון שנקנס בו כאלו מי יודע מה הוא, והוא רוצה שיבוא אליו זוג משהו שעדין לא נברא וכו', ועל ידי זה מחפש וכו', ומסתובב ויוצא לפגישות פן ואולי אמצא את בחירת לבי שתבוא אלי על סוס לכן עם שקים מלאים כסף וכו', ובשביל זה הבחור מחכה עד שיולד זוג כזה, ובין כך הוא לא קולט שהזמן לא מחכה, כמאמר החכם "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", ועד שתופס את עצמו רואה שהוא כבר בגיל שלשים, ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו יצאה (יבמות ג.ג.) נחית דרגא נסיב איתתא - תרד מדרגה ואל תחזיק מעצמך כל כך גדול וכו', ואז תמצא בקלות בת זוג שתתאים לך.

אתה צריך לדעת שרבנו ז"ל הוא השדכן, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן פ"ט) ולכן מי שזוכה להיות אצל ציון רבנו ז"ל ומבקש שמה הרבה על מציאת הזוג, בודאי יושע, אבל אדם הוא בדרך וכו' וכו', ולא מתאים לו לקחת את זאת וכו', או את זאת וכו', ובין כך הוא מפספס את השדוך שלו.

ולכן העצה היא רק כמו שכתבתי לך, לרדת מהגאווה ולקחת את כל מה שמציעים לך וכו' וכו', בודאי לא צריכים לקחת בעלת מום

וכו' וכו', רק לא להיות ברוך, ואם תקיים את זה, תראה שתכף ומיד תמצא את בת זוגך.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך שבת שלום...

ב' שעה.

פטרו אותי מהעבודה, אני שבורה לגמרי ומרגישה שעולמי נחרב

שאלה:

מאת רותי: שלום. הייתה לי עבודה טובה בחברה גדולה, מאד אהבתי את העבודה והיא הייתה מקור הפרנסה שלי, אף עכשו פטרו אותי. אני שבורה לגמרי, מרגישה שעולמי נחרב, וחוששת מאד מהבאות. אבקש חזק ועצה מהצדיק. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בלק, י"ג תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל רותי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

פעם בא יהודי אל החפץ חיים ז"ל והתאונן "הסוס שפרנס אותי מת, מה אני עושה עכשו?" ובכה מאד, והחפץ חיים ז"ל התחיל לחיך ואמר לו בעדינות, איך יהודי יכול להגיד שהסוס פרנס אותו? הרי הפרנסה באה מהקדוש ברוך הוא, והוא חי לנצח, ובדאי לא יעזב אותך! ולכן אני מבקש אותך גם כן, למה תאמרי דבר כזה,

שהעולם חרב בעדה, הרי פרנסה באה רק מידי הקדוש ברוך הוא, ולכן למה את צריכה להכניס בלחץ כזה? הלא לא צריכים לתת עצות להקדוש ברוך הוא איך להשיג פרנסה.

דעי לך שסגלה לפרנסה לברוך ברכת המזון מתוך הסדור דיקא, ובקול ובשמחה, וזה מסגל לעשירות נפלאה, כמו שכתוב (משלי י') "ברכת הוי"ה היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה"; הינו אשה שמברכת את ברכת המזון בשמחה עצומה, זה מסגל לעשירות, וכן להזהר מאד בנטילת ידים וכו'.

ולכן מהיום והלאה תקפידו מאד מאד על נטילת ידים כשאתם קמה בבקר וכו', וכן כשיוצאים לשרותים וכו', וכן לפני האכילה לטל ידים עם נטלה דיקא וכו', כי נטילת ידים מסגלת להנצל מעניות, כי על נטילת ידים ראשי תבות ענ"י, ומי שמזלזלת בנטילת ידים נעשית עניה, ואמרו חכמינו הקדושים (שבת ס"ב): אמר רב חסדא אנא משאי מלא חפני מיא ויהבו לי מלא חפני טיבותא; [אני נטלתי ידי עם מלא מים, ונתנו לי חפנים מלאים טוב. כי רב חסדא היה עשיר גדול מאד, והפל בזכות נטילת ידים שהיה מקפיד על זה].

תהי חזקה בזה ותראי שהקדוש ברוך הוא יזמין לך פרנסה חדשה, אסור להכניס בלחץ ובדחק, רק לבקש בכל יום ממנו יתברך מחדש:

אנא ממך רבונו של עולם, חוס וחמל עלי ותזמין לי את פרנסתי מידך המלאה והפתוחה ושלא אצטרך לטובות משום בשר ודם, אלא אתה לבדך תפרנסני בכבוד גדול, ולא אצטרך להגיע לידי מתנת בשר ודם.

וכך תרחיבי את השיחה שלך בינך לבין קונך, ותראי שהקדוש ברוך הוא לא יעזב אותך, וסוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב, וזכרי היטב מה שאמרו חכמינו הקדושים (ילקוט שמות רמז ר"ס) שאלו תלמידיו את רבי שמעון בן יוחאי מפני מה לא ירד מן לישראל פעם

אחת בשנה? אמר להם אמשל לכם משל: למה הדבר דומה? למלך
 בשור ודם שהיה לו בן אחד, פסק לו מזונותיו פעם אחת בשנה, ולא
 היה מקביל פני אביו אלא פעם אחת בשנה. חזר וקבע לו בכל יום
 והיה מקביל פניו בכל יום. אף ישראל מי שהיו לו ארבעה וחמשה
 בנים היה דואג ואומר שמא למחר לא ירד מן ונמצאו כלם מתים
 ברעב, ונמצאו כלם מכונים את לבם לאביהם שבשמים.

לכן כשבר ישראל בא בכל יום ומבקש ממנו יתברך פרנסה,
 הקדוש ברוך הוא נותן לו, כי הוא יתברך אב הרחמן, וצופה ומביט
 ומחכה שאנחנו בניו נבקש ממנו, ואז יתן לנו בשפע גדול.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני
 מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני
 תשכילי ותצליחי.

המאחל לך שבת שלום...

ב' שצו.

**החתנה שלי תתקיים כשבועים לפני ראש השנה. האם
 עלי לטוס לאומן או להשאיר עם אשתי הטרייה?**

שאלה:

מאת דניאל: לכבוד הצדיק מיבנאל מוהרא"ש שליט"א,
 שלום וברכה. בסיעתא דשמיא התארסתי, והחתנה יוצאת
 בדיק שבועים לפני ראש השנה. רציתי לשאל את כבודו
 כיצד עלי לנהג בענין הנסיעה אל רבנו הקדוש בראש השנה:
 האם לנסע ולהשאיר לבד את אשתי הטרייה, או שעלי להשאיר
 אתה?

כמו-כן רצייתי לדעת: האם יש מנהג בחסידות ברסלב לקרוא בימי השבע ברכות את הספור של שבועת קבצנים המופיע בספר 'ספורי מעשיות'? אודה לצדיק מאד אם יענה לי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בלק, י"ג תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל דניאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך להבין שאסור לך לנסע ועליך להשאר עם אשתך, אך ורק התחנתך וכבר אתה רוצה לברוח? הן אמת שזה דבר גדול מאד להיות אצל רבנו ז"ל על ראש השנה, עם כל זאת צריכים שכל, ולא יכולים לעזוב את האשה לכד בבית תכף ומיד שבועים אחר החתונה, אלא אם היא מסכימה, וזה פשוט.

יש מנהג כזה אצל אנשי שלומנו שבכל יום מהשבוע ברכות קוראים ספור יומי מהספור של שבועת הקבצנים.

העקר תתחזקו בשלום בית אמת, ותראו לכבד אחד את השני, ועל ידי זה תבנו בית נאמן בישראל.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך שבת שלום...

ב' שצז.

האם כְּשֶׁאָדָם חוֹזֵר בְּתְשׁוּבָה וּמְתוּדָה הָעוֹנוֹת שְׁלוֹ בְּאֵמַת נִמְחָקִים לְגַמְרִי?

שאלה:

מאת פרידא: שְׁלוֹם לְאֲדָמוֹר שְׁלִיט"א. קִרְאתִי בְּשִׂקְיָה אֶת
הַסֵּפֶר הַחֲדָשׁ שְׁלֹכֶם 'שְׂאֵלוֹת וְתְשׁוּבוֹת בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב'
וְהִתְחַזְקִיתִי מִפְּנֵי מֵאֵד.

אֲנִי בֵּת לְהוֹרִים יְרָאִי שְׂמִים גְּדוֹלִים, וְרִאִיתִי שֶׁהָאֲדָמוֹר כָּתַב
בְּאַחַת מִתְשׁוּבוֹתָיו שֶׁאִם אָדָם עוֹשֶׂה תְשׁוּבָה, הוּא לֹא מְקַבֵּל
עֲנֹשׁ, כִּי בְּרַגַע שֶׁהוּא מְתוּדָה עַל הָעֲבֵרוֹת שֶׁעָשָׂה - הַכֹּל
נִמְחָל לוֹ. וַיֵּשׁ לִי שְׂאֵלָה: הֲאִם בְּאֵמַת זֶה כֵּה שֶׁכְּשֶׁאָדָם מְתוּדָה
הוּא כִּבְרֵי לֹא מְקַבֵּל שׁוּם עֲנֹשׁ עַל מַעֲשָׂיו, הֲרִי כָּתוּב שֶׁעַל
כָּל דְּבַר יְבוֹא הָאָדָם בְּמִשְׁפָּט? וְאִיךָ אֲנִי יְכוֹלָה לְהִיּוֹת בְּטוֹחָה
שֶׁנִּמְחָלוּ לִי הָעֲבֵרוֹת אַחֲרַי שֶׁעָשִׂיתִי וְדוּ? תוֹדָה עַל הַתְשׁוּבוֹת
הַמְּחַיְמוֹת, וְזֶה תַעֲנוּג עֲלָי לְקָרָא בְּהֵן, חֵן חֵן!

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עָרַב שֶׁבֶת קִדְשׁ לְסֹדֵר בְּלֶק, י"ג תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל פְּרִידָא תַחֲיָה

לְנֶכֶן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

כָּתַב הַרְמַב"ם (פָּרָק א' מֵהַלְכוֹת תְשׁוּבָה הַלְכָה א') כָּל מִצְוֹת שֶׁבִּתְרוּחָה
בֵּין עֲשֵׂה בֵּין לֹא תַעֲשֶׂה אִם עָבַר אָדָם עַל אַחַת מֵהֵן בֵּין בְּזוּדוֹן בֵּין
בְּשִׂגְגָה, כְּשִׁיעֲשֶׂה תְשׁוּבָה וַיֵּשׁוּב מִחֲטָאוֹ חֵיב לְהִתְדוּדוֹת לְפָנָי הָאֵל
בְּרוּךְ הוּא שְׁנֵאמַר (בְּמִדְבָר ה') "אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ וְגו'" וְהִתְדוּדוֹ
אֶת חֲטָאתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ - זֶה וְדוּי דְבָרִים. וְדוּי זֶה מִצְוֹת עֲשֵׂה, כִּי־צַד
מְתוּדִין? אוֹמֵר אֲנִי הַשֵּׁם חֲטָאתִי עוֹיְתִי פִּשְׁעֵתִי לְפָנֶיךָ, וְעָשִׂיתִי כֶּךָ
וְכָה, וְהָרִי נִחַמְתִּי וּבִשְׁתִּי בְּמַעֲשִׂי, וְלַעוֹלָם אֲנִי חוֹזֵר לְדַבֵּר זֶה. וְזֶהוּ
עֲקָרוֹ שֶׁל וְדוּי וְכָל הַמְּרַבָּה לְהִתְדוּדוֹת וּמְאָרִיךְ בְּעֵנִין זֶה הֲרִי זֶה

מִשְׁבַּח; וּבּוֹדָאֵי תַכְפָּה וּמִיָּד כְּשִׁמְתוּדִים הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹחֵל עַל כָּל עוֹנוֹתָיו, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (תּוֹרַת כֹּהֲנִים בְּחֻקוֹתַי) אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁמִיִּד שֶׁהֵם מִתּוֹדִים עַל עוֹנוֹתֵיהֶם מִיָּד אֲנִי חוֹזֵר וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם, שְׁנֵאֲמַר (וַיִּקְרָא כ"ו) "וְהִתְוַדּוּ אֶת עוֹנֵם וְאֶת עוֹן אֲבֹתֵם בְּמַעַלְם אֲשֶׁר מַעַלְוּ", וְאָמַר רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן ד') שְׁעוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם חֻקִּים עַל עֲצוּמוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִחְזָקֵאל ל"ב) "וְתִהְיֶה עוֹנֵתְם עַל עֲצוּמוֹתֵם", וְזֶה מֵה שֶׁהוֹרֵג אֶת הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים ל"ד) "תִּמּוֹתַת רָשָׁע רָעָה", וְעַל יְדֵי וְדוּי דְבָרִים יוֹצְאִים מֵעֲצוּמוֹתָיו הַחֻטָּאִים שֶׁחֻקִּים עֲלֵיהֶם.

וְלִכֵּן אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מָה אֶת שׂוֹאֵלְתָּ? בּוֹדָאֵי כֶּף הוּא, כְּשֵׁאָדָם חוֹטֵא, וּמִתּוֹדָה וּמִתְחַרֵּט עַל הָעֵבֶר וּמִקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ עַל לְהִבָּא, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עוֹנוֹתָיו, וְאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּמִדְבָר רַבָּה פְּרָשָׁה כ' סִימָן י"ג) בְּלַעַם הִיָּה רָשָׁע עָרוֹם וְיֹדֵעַ שְׂאִין עוֹמֵד בְּפָנָי הַפְּרָעָנוֹת אֲלֵא תִשׁוּבָה, שֶׁכָּל מִי שֶׁחוֹטֵא וְאֹמֵר חֻטָּאתִי, אֵין רְשׁוּת לְמַלְאָךְ לְגַע בּוֹ; בְּשִׁבִיל זֶה הוּא מְסִית אֶת כָּל אָדָם מֵה לֶךְ לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה? וּמֵה לֶךְ לְהִתְוַדּוֹת? כִּי הוּא יוֹדֵעַ שְׁמִי שֶׁחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה וּמִתּוֹדָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵין רְשׁוּת לְמַלְאָךְ הַמְּוֹת לְגַע בּוֹ, וְאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תַּנְחומָא נח) אֵין מְכָה בְּעוֹלָם שְׂאִין לָהּ רְפוּאָה, רְפוּאָתוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרַע תִּשׁוּבָה.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שֶׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי תִשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאחֵל לְךָ שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

ב' שצח.

האם בכל פעם שיש התגברות של בלבולים ודמיונות על האדם זה אומר שהוא עלה בדרגה?

שאלה:

מאת אלירן: לכבוד מוה"רא"ש שליט"א. זכות רבנו הקדוש תעמוד לכם על כך שאתם משמשים את הצדיק ועוזרים לעם ישראל, והלואי שנזכר כלנו להיות בקבוץ אנשי שלומנו בראש השנה באומן.

רבנו הקדוש כותב שבכל פעם שעולים מדרגה לדרגה עליונה יותר אזי מנסים את האדם בתאוה הידועה וצריכים להכניע את הקלפות של אותה דרגה. האם בכל פעם שיש התגברות של בלבולים ודמיונות על האדם זה אומר שהוא עלה בדרגה? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בלק, י"ג תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אלירן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי כך הוא, ככל שאדם עולה יותר ויותר מעלה מעלה, מתגבר עליו יצרו ורוצה להפיל אותו, כי הרגע שהוא עלה מדרגה אחת בהכרת הבורא יתברך שמו, אזי יש לו יצר הרע חדש שרוצה רק להחשיכו ולהפילו בנוקבא דתהומא רבה, ואדם צריך להתחזק, ולכן אפלו גדולי מבחרי הצדיקים שבכל יום ובכל שעה ובכל רגע עלו מעלה מעלה, היו צריכים התחזקות חדשה בכל פעם שלא יתגבר עליהם יצרם יותר ויותר, ועקר היצר הרע הוא בדמיונות - שאדם יפל לו במחשבה שהוא כבר משהו, שזו קלפת נגה, כי אדם צריך להיות מזכך לגמרי עד שלא יראה לפני עיניו רק את אמתת מציאותו יתברך, ותמיד יעלה מעלה מעלה, אבל צריך תמיד לחשש שלא יטעה את

עצמו, וזו קלפת נגה - שְׁהִיא קִלְפָּה מְאֹד מְאֹד גְּדוּלָּה שְׁאֵדָם חוֹשֵׁב
שֶׁהוּא כָּבֵד בְּאִיזוֹ מְדֻרְגָּה, וּלְכַסּוֹף עֲדִין לֹא יֵצֵא מִחַל אֶל הַקִּדּוּשׁ אֲפֵלוּ
כַחוּט הַשְּׁעָרָה, וְלָכֵן צְרִיכִים תְּמִיד לְבַקֵּשׁ אֶת הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלֹא
יִטְעֶה אֶת עֲצָמוֹ כֻּלָּל, וְתְּמִיד יִכִּיר אֶת עֲצָמוֹ שְׁעֲדִין הוּא רְחוּק לְגַמְרִי,
וְעֲדִין לֹא יֵצֵא מִחַל אֶל הַקִּדּוּשׁ אֲפֵלוּ כַחוּט הַשְּׁעָרָה, וְכֵן יִהְיֶה שְׁמוֹר
מִנְפִּילוֹת שְׁהַסְמָ"ךְ-מ"ם רוּצָה לְהַפִּיל אוֹתוֹ.

אֲשֶׁרֵי הָאָדָם שְׁמִכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדוֹ
יִתְבָּרֵךְ כֻּלָּל, וְהִכַּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וּבְמַחְשָׁבָה זֶה תְּמִיד הוֹלֵךְ,
וְזֶה מְטַהֵר אוֹתוֹ מֵהַכֵּל, כִּי כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל רַק חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, עַל
יְדֵי זֶה נִדְבֶק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְנִצּוֹל מִכָּל רַע, אֲשֶׁרֵי הָאָדָם שׁוֹזֻכָּה
לְהַכְנִיס בְּמַח מַחְשָׁבָתוֹ תְּמִיד אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדוֹ יִתְבָּרֵךְ כֻּלָּל, וּמְצִיר
לְפָנָיו אֵיךְ שֶׁהִכַּל לְכָל הוּא אֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא נִמְצֵא
בְּתוֹךְ הָאֹר אֲשֶׁר אֵין עוֹד תַּעֲנוּג כַּתַּעֲנוּג הַזֶּה, וְזֶה נִקְרָא לַעֲלוֹת עֲלֶיהָ
אֲחֵר עֲלֶיהָ, כְּמוֹבֵא בְּדַבְּרֵי רִבְנּוֹ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן ל"ג) כְּכָל
שְׁאֵדָם מְגִיעַ לְמְדֻרְגָּה יוֹתֵר גְּבוּהָה, הוּא מוֹרִיד מֵעֲצָמוֹ אֶת הַלְבוּשִׁים,
הֵינּוּ אֶת הַמְּסַכִּים הַמְּבֻדְּיִלִים בֵּינּוּ לְבֵין הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכוּ', וְכוּ',
וְהוּא אוֹהֵב אֶת עֲצָמוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲבָל תְּמִיד צְרִיכִים
לְזַכֵּר שֶׁיֵּשׁ קִלְפַת נְגָה שְׁמִטְעָה אֶת הָאָדָם כְּאֵלוֹ הוּא כְּכֹר הִגִּיעַ לְאִיזוֹ
מְדֻרְגָּה, וְיִכּוֹל לְפַל בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רְבָה, וְלָכֵן תְּמִיד צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ
אֶת הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלֹא יִטְעֶה אוֹתוֹ יִצְרוּ כְּאֵלוֹ הוּא בְּעַל מְדֻרְגָּה
וּבְעַל הַשְּׁגָה, וְצְרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים רַבִּים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ שְׁיַחוּס וִירַחֵם
עָלָיו שְׁלֹא יִהְיֶה נִדְחָה מִפְּנֵיו כֻּלָּל.

הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שְׁתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה
תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

ב' שצט.

מהו הענין של "ודוי דברים לפני תלמיד חכם"? וכיצד מקיימים אותו בפעל?

שאלה:

מצאת מיכאל: לכבוד מוה"רא"ש שליט"א. רבנו כתב שצריכים לעשות ודוי לפני תלמיד חכם, ועל ידי זה זוכה לדעת שכל מארעותיו הם לטובתו, ובהמשך כתב שכל תלמיד חכם הוא בחינת משה, והעקר שהוא צריך להיות ענו. ואני שואל: האם אפשר להתודות לפני כל תלמיד חכם? ואיך אפשר לדעת מי ענו ומי לא? או שמא אין בדרבנו תלמיד חכם ענוים אליהם התכונן רבנו? אשמח אם כבודו יסביר ויאיר לי את הענין. ברגשי תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בלק, י"ג תמוז ה'תשע"ג.

שלוש וברכה אל מיכאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל גלה לנו (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ד') שעוונותיו של אדם חקוקים על עצמותיו, כמו שכתוב (יחזקאל ל"ב) "ותהי עונתם על עצמותם", וזה מה שהורג את האדם, כמו שכתוב (תהלים ל"ד) "תמותת רשע רעה", ועל ידי ודוי דברים יוצאים מעצמותיו החטאים שחקוקים עליהם; והנה בהתחלה מאד מאד קשה לאדם להגיע למדרגה זו שיכול להתודות להקדוש ברוך הוא, כי מרב עוונותיו המרבים שחטא ופגם וכו' וכו', ברא קלפות ומשחיתים שמעלימים ומסתירים את אמתת מציאיותו יתברך, ולכן קשה לו מאד בהתחלה לדבר את כל אשר עם לבבו עמו יתברך, כמו שאמר הנביא (ישעיה נ"ט) "כי אם עונותיכם היו מבדלים בינכם לבין אלהיכם וחסאותיכם הסתירו פנים מכם משמוע".

ולכן צריכים לבוא אל צדיק ירא שמים, ולספר לו בפרטי פרטיות מה עבר עליו, כי הוא לא רחוק ממנו, כי הרי יושב מולו ומספר לו את כל אשר עם לבבו, ואם הוא צדיק אמת שנכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, אזי בו ברגע ובשעה שאדם מספר לו את כל מה שעובר עליו, הצדיק נכלל בו יתברך ואומר לו יתברך "תשמע מה שהאדם הזה מספר לי" וכו' וכו', וכך האדם מתודה אז בדקות לפניו יתברך, ודבר זה הוא עמק עמק, כי שלמות הצדיק הוא כשנכלל באין סוף ברוך הוא בבטול כל הרגשותיו ונכלל במקום שנכלל וכו', ואדם מסכן בא עם מטען שלם של עוונות וחטאים ומעיק ומציק לו וכו' וכו', ורוצה מאד מאד לספר למישהו וכו', בודאי השלמות היא להתודות להקדוש ברוך הוא, ואז הוא לא יצטרך לספר לאף אחד רק להקדוש ברוך הוא וכו', אבל בהתחלה הוא רחוק מזה, כי הוא לא מרגיש איפה הקדוש ברוך הוא מרב עוונותיו, ולכן הוא צריך לבוא אל צדיק הדבוק בהקדוש ברוך הוא, ולספר לו את הכל, והוא מקשר אותו אליו יתברך, אשרי מי שמוצא צדיק כזה.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך שבת שלום...

ב' ת.

לפני שנים קבלתי עצה מצדיק גדול ליבא דברים מסין, אך לא עשיתי זאת. האם כדאי לי לעשות זאת עכשיו?

שאלה:

מאת יוסף: לכבוד מוה"ר"ש הקדוש. לפני כשמונה שנים קבלתי עצה מצדיק גדול לעשות עסקת יבוא מסין, אך הו

לי אַז מְנִיעוֹת וְלֹא עֲשִׂיתִי אֶת הָעֶסְקָה. מֵאֵז, אוֹתוֹ צְדִיק נִפְטָר
וְאָנִי מְבַקֵּשׁ עֲצָה: הֲאֵם כְּדָאֵי לִי לַעֲשׂוֹת אֶת הָעֶסְקָה עֲשׂוֹ?
תּוֹדָה מֵרֹאשׁ לְצְדִיק.

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שַׁבַּת קָדֵשׁ לְסֹדֵר בְּלֶק, י"ג תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יוֹסֵף גֵּרֵי יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

יַעַן שְׁלֹא צִיַּת אֶז אֶת הַצְדִּיק, וְלִכֵּן תִּשְׁמַר לֹא לְהִכָּנַס עֲכָשׁוּ בְּזָה
מִכְּמָה סְבוֹת וְכוּ' וְכוּ'.

אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת כְּשִׁשׂוֹאֵל עֲצָה מִצְדִּיק אֲמַת, צְדִיק גְּדוֹל, הוּא
צָרִיךְ לָקִים אֶת עֲצוּתוֹ, וְאֵם הוּא לֹא מְצִיַּת אוֹתוֹ לְמָה צָרִיךְ לְנִסֵּעַ
אֵלָיו? וְהִרְגַע שְׁעֵבֵר אֶת הַזְּמַן לֹא כְּדָאֵי לְהִכָּנַס בְּזָה, כִּי הוּא יָכוֹל
לְהִכְשֵׁל וְכוּ', וְגַם לְהַעֲנִשׁ חֵס וְשְׁלוֹם.

וְלִכֵּן תִּקְיָם שָׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה עֲדִיף, וְתִקְבַע לְעֲצֻמָּךְ שְׁעוּרִים
בְּתוֹרָה, וְאֵל יִחְסֹר לְךָ יוֹם מִלְּלַמֵּד בְּכָל יוֹם מִקְרָא: מִפְּרִשַׁת הַשְּׁבוּעַ,
מִשְׁנָה: לְגַרְסַ בְּכָל יוֹם כְּמָה פְּרָקִים מְשֻׁנּוּת, גְּמָרָא: לְהִיּוֹת חֲזוֹק מְאֹד
לְלַמֵּד אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי, כִּי דָף גְּמָרָא לְיוֹם זֶה חַיּוֹת לְהַנְפִּישׁ, וְשִׁלְשַׁת
הַלְמוּדִים הָאֵלוּ הֵם עֵקֶר הָעֲשִׁירוֹת שֶׁל הָאָדָם, כִּי לְהַפְּךָ אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (שַׁבַּת ק"כ.) "וּבִבִּיתִי אֵין לֶחֶם וְאֵין שְׁמֵלָה" שְׁאֵין בְּיָדִי לֹא
מִקְרָא וְלֹא מְשֻׁנָּה וְלֹא תְלָמוּד; שְׁזָה נִקְרָא עֲנִי מִי שְׁלֹא לוֹמֵד בְּכָל יוֹם
אֶת שִׁלְשַׁת הַלְמוּדִים הָאֵלוּ.

הַעֵקֶר תְּרַגֵּיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹם,
אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמֻדְבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ זֶה הַצְּלָחָה נְצָחִית,
הַצְּלָחָה כְּזוֹ אֲשֶׁר אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כְּלָל, וְאֵם בְּנֵי אָדָם הֵיוּ יוֹדְעִים
מָה זֶה לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הֵיוּ מִתְמַיְדִים בְּזָה מְאֹד מְאֹד,
וְלִכֵּן אֵל תְּהִיָּה בְּטוֹלָן, אֲפִלוּ כְּמָה דְבוּרִים שְׁמֻדְבְּרִים עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה
עוֹשֶׂה רֶשֶׁם גְּדוֹל בְּשָׁמַיִם.

הקדוש ברוך הוא ישפיע לך פרנסה בשפע, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך שבת שלום...

ב' תא.

**מֵאֵז שֶׁעָבְרָנוּ לְדִירָה הַחֲדָשָׁה בְּעָלֵי נְהִיָּה עֲצָבָנִי וְכַעֲסוֹן.
הָאֵם זֶה קָשׁוּר לְדִירָה?**

שאלה:

מאת רונית: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א שלום וברכה. השם ישלח לכם רפואה שלמה ואריכות ימים בבריאות איתנה, ותזכו להוציא מהכח אל הפעל כל רצונכם.

אני מרגישה שבתקופה האחרונה בעלי נהיה עצבני, וכועס מהר מאד, הדבר גורם לחסר נחת בבית, אף אני משתדלת להיות אשה חכמה כמו שהצדיק אומה, ולשתק עד יעבר זעם. ובכל זאת הדבר מאד לא נעים, בפרט שעד עכשו המצב לא היה כזה, אלא להפך היה בינינו הרבה אהבה וכבוד, ואני לא יודעת מה הסבה לכך שהמצב השתנה.

לפני מספר חודשים עברנו לגור בשכירות בדירה שלא היו גרים בה כמה שנים, ואנו חוששים שאולי כל המריבות נובעות מהמעבר לדירה החדשה. האם הדירה היא הסבה לכל המריבות? ומה הצדיק ממליץ לנו לעשות? תודה רבה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר בלק, י"ג תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל רונית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אָמַר (ספר המדות אות קלפה חלק ב' סימן א') לִשְׁשָׁדִים
 שְׁמֻצוּיִים בְּבָתִּים, שֶׁהֵם מְקַלְקְלִין הַשְּׁלוֹם בַּיִת, וְעַל יְדֵי זֶה כְּעֵס
 וּקְטָטוֹת בְּבֵית, וְעַקֵּר הַבַּיִת הוּא הָאִשָּׁה כִּי (יומא ב.) בֵּיתוֹ זֶה אִשְׁתּוֹ, וְעַל
 כֵּן עַל פִּי רַב עֵקֶר הַקְּטָטוֹת מִמֶּנָּה. וְלִפְעָמִים נֶאֱחָזִים בְּשֵׂאֵר בְּנֵי הַבַּיִת,
 וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשִׂים הַקְּטָטוֹת וְהַמְרִיבוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה בָּאִים יְסוּרִים עַל
 בְּנֵי הַבַּיִת, וְזֶה מִפְּרֵשׁ בְּפָסוּק (איוב כ"א) "בְּתִיָּהֶם שְׁלוֹם מִפְּחָד", וְדָרְשׁוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (רש"י שם) מִפְּחָד - אֱלוֹ שְׁדִים, וְזֶהוּ "שְׁלוֹם מִפְּחָד"
 כִּי הַשְּׁלוֹם הַפֶּךָ הַפְּחָד, שֶׁהֵם הַשְּׁדִים הַמְקַלְקְלִים הַשְּׁלוֹם, וְזֶהוּ "וְלֹא
 שָׁבַט אֱלוֹהֵי" וכו' - הֵינּוּ הַיְסוּרִים, עֵינֵי שָׁם.

וְאֵנִי מְכַרְחַח לְהַגִּיד לָכֵם שֶׁהַשְּׁדִים הֵאלוּ נִבְרָאִים רַק מֵהַכְּעֵס
 וְהַמְחַלְקָת וְכו' וְכו', כִּי כָּף אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (ספר המדות אות מריבה סימן
 ס"ו) בְּמָקוֹם מְרִיבָה שָׁם הַשְּׁטָן; וְלִכֵּן תִּשְׁמְרוּ מְאֹד מִכְּעֵס, כִּי כְּעֵס
 בְּבֵית מַחְרִיב אֶת הַבַּיִת, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (ספר המדות אות כעס סימן ט"ו)
 כְּעֵס שֶׁל אִשָּׁה מַחְרִיב אֶת הַבַּיִת.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁשְּׁמוֹ שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה בֵּינֵיכֶם שְׁלוֹם וְהַכֵּל
 יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ וְאֶת בְּעִלְךָ שֶׁתִּמְסְרוּ אֶת נַפְשְׁכֶם
 עַל מַדַּת הַשְּׂמֻחָה כִּי אֵין דְּבָר יוֹתֵר חָשׁוּב כְּמוֹ שְׂמֻחָה, וְכֹל כָּף קִשָּׁה
 לְאָדָם לְהַגִּיעַ לְמַדַּת הַשְּׂמֻחָה יוֹתֵר מִכֹּל הָעֲבוֹדוֹת הַכִּי קִשׁוֹת, קַל יוֹתֵר
 לְצוּם וְכו', וְלִסְגָּף אֶת עֲצָמוֹ עִם סְגוּפִים קָשִׁים וּמְרִים וְכו', הָעֵקֶר לֹא
 לִהְיוֹת בְּשְׂמֻחָה.

וְלִכֵּן עַל שְׂמֻחָה צְרִיכִים מְסִירוֹת נַפֶּשׁ גְּדוּלָּה, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (תנחומא שמיני) לְפִי שְׂאִין הַשְּׂמֻחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם, לֹא כֹל מִי
 שֶׁשְּׂמַח הַיּוֹם שְׂמַח לְמַחַר, וְלֹא כֹל מִי שֶׁמִּצַּר הַיּוֹם מִצַּר לְמַחַר, לְפִי
 שְׂאִין הַשְּׂמֻחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם. וְאִם תִּהְיֶה בְּשְׂמֻחָה כֹּל הַחַיִּים שְׁלֹכֶם
 יִלְכוּ כְּבָר בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרִי, כִּי תִזְכּוּ לִישׁוּב הַדַּעַת כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ
 ז"ל (לקיטי מוהר"ן חלק ב' סימן י') מֶה שְׁבַנֵּי אָדָם רְחוּקִים מֵהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

הוא, זה מחמת חסרון ישוב הדעת, ולמה אין ישוב הדעת? כי חסר מהשמחה, ולכן תמסרו את נפשכם להיות בשמחה ואז תזכו לגדלות המחזין וכבר לא יחסר לכם שום דבר.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך שבת שלום...

ב' תב.

מדוע אתם מעוררים ללמוד הדין היומי, הרי הצדיקים והאדמו"רים מהדור הקודם דברו בפרוש נגד זה?

שאלה:

מאת פינחס: שלום לרב הצדיק שליט"א. אני רואה בהרבה מכתבים שלכם ובדרשות שלכם שאתם מעוררים את אנשי שלומנו ללמוד את הדין היומי בכל יום. אל תכעסו עלי, אך ברצוני לשאל אתכם: הרי אתם יודעים שהצדיקים והאדמו"רים מהדור הקודם חלקו על זה ודברו במפרש נגד ללמוד הדין היומי, ועד היום ממשיכי דרכם חולקים על זה, ומדוע אתם כן עושים תעמולה שילמדו את הדין היומי בכל יום?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס, ט"ו תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל פינחס נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הן אמת, אתה צודק שהצדיקים והאדמו"רים מהדור הקודם לא

רצו לקבל את זה וכו', אבל זה היה מפני שמפלגה מסימת אמצה את הדף היומי אל המפלגה שלה, ויען שרוב הצדיקים והאדמו"רים מדור הקודם התנגדו למפלגה הזו, ולכן כדי שלא ימשכו אחריהם התנגדו גם על הדף היומי, כי אמרו שהם רוצים לטהר את השרץ וכו' עם דף גמרא וכו', אבל היום זה מפרסם בכל העולם כלו שרוב רבם של אלו שלומדים את הדף היומי, אין להם שום שיכות לשום מפלגה, אלא ההרגל נעשה טבע ולומדים בכל יום דף גמרא, ואיך שהקדוש ברוך הוא נותן את היום מתחיל דף חדש, וזה נעשה קביעות חזקה מאד מאד, עד שאפלו אנשי עסקים באמצע מפסיקים לשעה וחוטפים דף גמרא, כגון רופאים, מהנדסים, עורכי דינים וכו' וכו', ודבר זה מפרסם מאד, ולאילו האנשים אין בכלל שיכות לשום מפלגה, וכן רב האנשים שלומדים את הדף היומי, אין להם שיכות בכלל אל המפלגה הזו שרצתה לאמץ לעצמה את הדף היומי.

ידוע שבפולגנה אנשי שלומנו היקרים היו מהראשונים שלקחו לעצמם ללמד בכל יום דף גמרא, ואמרו שרבנו ז"ל נתן מתנה לרבי מאיר שפירא זצ"ל את הרעיון הזה ללמד כסדרן דף אחר דף, כי בשכר שנתן לאנשי שלומנו את המבנה הענקי שלו בלובלין ששם יהיה הקבוץ הקדוש שלנו בראש השנה, וגם הוא התפלל בין אנשי שלומנו בראש השנה כידוע דבר זה, וזה היה קדוש השם וקדוש שם רבנו ז"ל באופן נפלא מאד, ולכן כלל אנשי שלומנו בפולגנה למדו בכל יום את הדף היומי, וזה לא דבר חדש, ולהם בודאי לא היה שום שיכות אל שום מפלגה.

מה אמר לה, אין עוד למוד יותר חשוב כמו למוד גמרא, רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ג') שעל ידי למוד גמרא, ובפרט בלילה, על ידי זה לא יזיק לו שום קול של מנגן רשע, ופרש מוהר"ן ז"ל (לקוטי הלכות אפטרופוס הלכה ג') שלא רק ממנגנים רשעים למוד גמרא מציל, אלא אפלו מכל הקולות של הרשעים זה מציל, הינו כי צריכים מאד לשמר מקול של רשע, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי

מוהר"ן חלק א' סימן מ"ג) שֶׁהַדְּבוּרִים שֶׁל הַרְשָׁע שֶׁהוּא בֵּר דַּעַת מוֹלִידִים נֶאֱדָר בְּהַשׁוּמָע וְכוּ', וְעַל יְדֵי שֶׁאָדָם זֶהִיר בְּלַמּוּד גְּמָרָא נֶצֶל מִכָּל אֵלוֹ הַקּוֹלוֹת שֶׁל הַרְשָׁעִים שְׁלֵא יִזְיָקוּ לוֹ.

וְלָכֵן אֲשָׁרֵי מִי שֶׁזוֹכֶה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא שְׂזֵה מַצִּיל מִכָּל הַצָּרוֹת וּפְגָעֵי וּמִקָּרֵי הַזְּמַן וְכוּ', וְאִם הָיוּ בְּנֵי אָדָם יוֹדְעִים מַה זֶה לַמּוּד דָּף גְּמָרָא בְּכָל יוֹם וְכוּ', הָיוּ מוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם שֶׁהַלְמוּד הָרֵאשׁוֹן בִּיּוֹם צָרִיף לְהִיּוֹת דָּף גְּמָרָא.

וּמִסְפָּר שֶׁהָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מִבְּעִלְזָא זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אָמַר בְּשֵׁם אָבִיו הַקָּדוֹשׁ הַשֵּׁר-שְׁלוֹם זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שְׁדָף גְּמָרָא עִם רִשְׁיִי מִסְגָּל לְהַצְלָחָה, וְהוּא בְּעִצְמוֹ אָמַר רְאִיתִי אַנְשִׁים שֶׁכָּבַר הָיוּ בְּנַעֲוֵרֵיהֶם בְּדִיּוּטָא הַתַּחְתּוֹנָה רַחֲמָנָא לִיְצַלְן וְכוּ', אֲבָל לְקַחוּ אֶת עִצְמָם לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא, וְאִפְלוּ מִהַנְּסִיוֹנוֹת הַקָּשִׁים שֶׁעָבְרוּ עֲלֵיהֶם וְכוּ', זֶה מֵהַשְׁעָמָד לָהֶם וּנְחַלְצוּ מִבּוֹר תַּחֲתִיּוֹת, וְהַצְלִיחוּ לְהַתְחַזֵּק וְלִהְיוֹת גְּבֻרָה עַל הַיָּצֵה, עַד שֶׁעָלוּ וְנִתְעַלּוּ לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים מְפֻלְגִים וּמוֹרֵי הוֹרָאָה בְּיִשְׂרָאֵל. הָרִי שֶׁלָּךְ לְפָנֶיךָ מַה זֶה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא, וְהַעֲדֵד יְהוּדֵי בְּשֵׁם רַבִּי אַבְרָהָם לְוִי ז"ל שֶׁהָיָה חֲשׂוֹף בְּנִים הַרְבֵּה שָׁנִים, וְנִסְעָה אֶל הַשֵּׁר-שְׁלוֹם מִבְּעִלְזָא זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וּבִקֵּשׁ מֵאֵד עַל יְלָדִים, עֲנֵה וְאָמַר לוֹ בְּזֶה הַלְשׁוֹן "אַבְרָהָ, הֲלֵא אַתָּה יְכוֹל לְלַמֵּד, אִם תִּלְמַד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא, תִּזְכֶּה לְזָרַע שֶׁל קַיִמָּא", וְקַיִם אֶת זֶה בְּעַקְשָׁנוֹת גְּדוּלָה מֵאֵד, וְנוֹלְדוּ לוֹ אַחַר כֵּן שְׁבַע-עֶשְׂרֵה יְלָדִים. אֲשָׁרֵי מִי שֶׁחִזַּק בְּלַמּוּד דָּף גְּמָרָא, וּמוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ עַל לַמּוּד זֶה.

מַה אָמַר לָךְ, אֲשָׁרֵי מִי שֶׁיְהִיָּה חִזַּק בְּלַמּוּד דָּף הַיּוֹמִי בְּכָל יוֹם, שְׂאִין בְּזֶה שׁוֹם שְׂיִכּוֹת לְשׁוֹם מְפֻלְגָה וְכוּ', וְאִף שִׁישׁ מְפֻלְגָה שֶׁהַתִּישְׁבָה עַל הַדָּף הַיּוֹמִי וְכוּ', כְּאֵלוֹ הִיא לְקַחָה אֶת זֶה בִּירְשָׁה וְכוּ', וּבְשִׁבְבִיל זֶה הַרְבֵּה גְדוּלֵי עוֹלָם וְצַדִּיקֵי הַדּוֹר הַתְּנַגְדוּ לָזֶה וְכוּ', רַק מִפְּנֵי שֶׁהַמְפֻלְגָה הַזֹּאת אִמְצָה אֶת זֶה וְכוּ', אֲבָל הַיּוֹם רוֹאִים שֶׁרַב רַבָּם שְׁלוּמֵדִים אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי, אִין לָהֶם שׁוֹם שְׂיִכּוֹת לְמְפֻלְגָה הַזֶּה, וְרַב רַבָּם אִפְלוּ לֹא יוֹדְעִים מִהַמְפֻלְגָה הַזֶּה וְכוּ', כִּי לֹא מְעַנִּין אוֹתָם כָּל

הפוליטיקה של הבל ושל שקר, רק לומדים דף גמרא לשם אל עולם,
כי מרגישים כל מיני טעמים בלמוד דף גמרא בכל יום.

ולכן אל תהיה בטלן, תצטרף גם אתה, כי הנה יום והנה לילה,
והנה הכל פרח, אבל אם אדם חטף ביום זה דף גמרא, זה נשאר לו
לנצח נצחים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תג.

**אני לקוי מאד במדת הכעס, ובכל פעם אני מתפרץ על
אשתי וגורם לה לבכות**

שאלה:

מאת ירחמיאל: באתי לספר לצדיק את מכאובי לבבי:
התחננתי עם אשתי וברוך השם התברכנו בחמשה ילדים
מתוקים בלי עין הרע. הבטיחה היא שאני לקוי מאד במדת
הכעס, וכל הזמן אני מוציא את העצבים שלי על אשתי. יש
לי יסורי מצפון שאני מצער אותה כל-כף ואני מקבל על עצמי
לכבד אותה ולא להתפרץ עליה שוב, אף ברגע האמת אני
שוב כועס ומתפרץ, וגורם לה לבכות.

אני יודע שאני לא בסדר, ושאני צריך לתקן את המדות
המקלקלות שלי, אבל אני לא מצליח להשתנות. מה אני יכול
לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס, ט"ו תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל ירחמיאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שכעס זו המדה הכי מגנה שרק יכולה להיות, והאדם שכועס - עוקר את נפשו לגמרי, כמוכא בזהר (תצוה קפ"ב). במאי אתידע לקרבא בר נש בהדיה או לאתמנעא מניה, [איך יכולים לדעת אם מתר להתקרב אל האדם הזה או להתרחק ממנו?], ברוגזיה ממש ידע ליה בר נש, וישתמודע מאן איהו, [בכעסו של אדם נודעת מהות כל האדם ומתגלה מי הוא], אי ההיא נשמתא קדישא נטר בשעתא דרוגזוי אתי עליה, דלא יעקר לה מאתרהא, בגין למשרי תחותה ההוא אל זר, [אם אדם שומר על עצמו לא להיות בכעס כדי שלא תהיה נעקרת ממנו נשמתו], דא איהו בר נש כדקא יאות, דא איהו עבדא דמאריה, דא איהו גבר שלים. [זה הוא אדם כמו שצריך להיות, הוא עבד של הקדוש ברוך הוא והוא אדם השלם], ואי ההוא בר נש לא נטיר לה, ואיהו עקר קדושה דא עלאה מאתריה, למשרי באתריה סטרא אחרא, ודאי דא איהו בר נש דמריד במאריה, ואסיר לקרבא בהדיה ולא תחברא עמיה, [ואם האדם הזה לא שומר על עצמו לא להיות בכעס, והוא עוקר את הקדושה ממנו, ונכנסת בו סטרא אחרא, האדם הזה הוא מורד בהקדוש ברוך הוא ואסור להתקרב אליו], ודא איהו (איוב י"ח, ד) "טרף נפשו באפו", איהו טריף ועקר נפשיה בגין רוגזיה, ואשרי בגייה אל זר [אדם שהוא בכעס הוא עוקר את הנפש שלו ושורה בו הסטרא אחרא], ועל דא כתיב (ישעיהו ב, כב) "חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו", דההיא נשמתא קדישא טריף לה, וסאיב לה בגין אפו [מי שבכעס הנשמה שלו בורחת ממנו, והוא מטמא את עצמו]; ואמר האריו"ל שאת כל העברות יכולים לתקן וכו', אבל מי שכועס הוא עוקר את הנשמה שלו לגמרי וכו', וקשה להחזיר לו את נשמתו וכו', ולכן סובל מה שסובל וכו'.

ורבנו ז"ל גלה לנו (שיחות הר"ן סימן רמ"ט) שנואף הוא כעסן, עיין שם; וכן אמר (שיחות הר"ן סימן קפ"ד) כי בחטם יכולין להפיר הנואף, עיין שם; הינו כעס בא מהחטם שהוא האף, ואם רואים אדם כעסן שמוציא את העצבים שלו על הזולת, סימן שהוא נואף.

ולכן אתה צריך לתקן את חטאות הנעורים שלך, שזה מה שרודף אותך להיות תמיד כעסן ועצבני, ומסכנה אשתך שאתה מרחק להוציא את העצבים שלך עליה, ומסכנה היא סובלת מהילדים וכו', וכן עניות ודחקות וכו', ובמקום לחזק ולעודד ולשמח אותה, אתה מוציא את כל העצבים שלך עליה, אתה פשוט רשע מרשע, כי אפלו לרדף סתם בר ישראל זה נקרא רשע, מכל שכן כשאדם רודף את אשתו ויורד לחייה, הוא רשע מרשע, איש בליעל וכו' וכו', ואתה צריך לזכר שעוון הפעם זה עוון חמור מאד מאד, שגורם לאדם את כל הצרות שבעולם.

וזכר גם זכר מה שאמרו חכמינו הקדושים (שבת ק"ה:) המקרע בגדיו בחמתו והמשבר כליו בחמתו והמפזר מעותיו בחמתו, יהא בעיניך כעובד עבודה זרה, שפך אמנתו של יצר הרע היום אומר לו עשה כה, ולמחר אומר לו עשה כה, עד שאומר לו עבד עבודה זרה והולך ועובד; כי המאמין האמתי שמאמין שדבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, הוא אף פעם לא יהיה ככעס, ואם הוא ככעס, סימן שאינו מאמין בו יתברך שהוא נמצא ואין בלעדו נמצא, והכל ממנו יתברך.

ולכן כפי הפעם, כן דוחה את השכינה ממנו, ואמרו חכמינו הקדושים (פסחים ס"ו:) כל אדם שכועס, אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו; ואמרו (נדרים כ"ב.) כל הכועס אפלו שכינה אינה חשובה כנגדו, ומוסיף טפשות על טפשותו; וזה טרופ הדעת פשוטו כמשמעותו, כי הכעסן מאבד את הדעת והשכל שלו לגמרי, עד שלא מסגל לחשב ישר, ואמרו חכמינו הקדושים (זהר חדש נח) לא יהיה בך אל זר - שלא תהיה נח לכעס, כי זו עבודה זרה ממש, כי היא דוחה את הקדוש ברוך הוא ממנו.

מכל הצדיקים שהיו בעולם לא היה מי שיידבר כל כך על שלום ואהבה בבית, כמו רבנו ז"ל, שבפרוש הזהירנו (שיחות הר"ן סימן רס"ד) לכבד וליקר את אשתו, כי אמר הלא הנשים הם סובלים צער ויסורים

גדולים מאד מאד מילדיהם, צער העבור והלדה והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מכאובם וצערם ויסוריהם בכמה אפנים הקשים וכבדים מאד מאד וכו' וכו', על כן ראוי לרחם עליהם וליקרם, ולכבדם. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.) 'אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעורו', [נתכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתהיו עשירים], וכן אמרו (יבמות ג.) 'דינו שמגדלות את בנינו ומצילות אותנו מן החטא'.

ולכן צריכים לכבד וליקר אותם מאד מאד, וזה יסוד גדול בחסידות ברסלב, שהבעל מכרח לעזר לאשתו, ואם הוא רוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל ולצית אותו, עליו הדבר הראשון לעזר לאשתו בכל המובנים, ולא כמו אלו החדשים מקרוב באו שמסלפים את דברי רבנו ז"ל, ומהפכים דברי אלקים חיים.

ולכן תראה לשנות כוון, ומהיום והלאה תעקר ממך את הכעס והרציחה, שעל ידי זה אתה מאבד גם את הפרנסה שלך, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ח) שהכעס דוחה מהאדם את כל הפרנסה, ואפלו שנגזר עליו שיהיה לו הרבה כסף וכו', על ידי כעס הוא כמו ידיו דוחה את זה וכו', וצריכים הרבה לעבד על נקדה זו - לעקר ממנו לגמרי את הכעס, וזה שצריכים לכוון בכל יום באמירת פסוק (תהלים קמ"ה) 'פ'ותח' א'ת' י'דך' שזה ראשי תבות וסופי תבות חת"ך אפ"י, הינו בזה שאדם חותך את הכעס והרציחה שבא מהאף שלו - החרון אף, על ידי זה זוכה לפרנסה בשפע בסוד "פותח את ידך", שהקדוש ברוך הוא כביכול פותח את ידו ונותן לו שפע.

אני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שהדבורים האלו יכנסו בלבך, ותתחיל לרחם על אשתך ותשתדל לעזר לה במה שאתה רק יכול, כי סוף כל סוף זו אשתך בשר מבשרך והאמא של ילדיך, ובזכות זה יהיה לך פרנסה בנקל, וישפע עליך שפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תד.

ההורים שלי מתנגדים שאסע לאומן. האם עלי לשמע בקולם בענין זה?

שאלה:

מאת משה: כבר פעמים זכיתי להגיע לאומן בראש השנה, אף בשנה האחרונה היו מניעות גדולות מצד ההורים שלי, אני מאד רוצה לנסע גם השנה, ומנסה לשכנע אותם, אף הם לא מסכימים.

האם אני צריך להתוכח אתם ולנסות להגיע למצב שאני נוסע מתוך הסכמה, או שאסור להסתכל על המניעות ופשוט לקחת את הרגלים ולנסע בלי לשאל אף אחד? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס, ט"ו תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך שכבוד אב ואם זו המצוה הכי גדולה, כמאמרם ז"ל (תנא דבי אליהו רבה פרשה כ"ו) כל העולם כולו של הקדוש ברוך הוא, ואין הקדוש ברוך הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם; ואמרו (פסיקתא רבתי) חמורה שבחמורות כבוד את אביך ואת אמך; ואמרו (קדושין ל:) שלשה שתפין הן באדם, הקדוש ברוך הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש ברוך הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבודוני; וראים מזה שאם מכבדים את האבא והאמא בזה מכבדים את הקדוש ברוך הוא.

עם כל זאת כשבא ראש השנה צריכים לעשות כל מיני מסירות נפש לנסע אל רבנו ז"ל לאומן, כי באמת ההורים שמתנגדים לזה כונתם לטובה וכו', אבל אם הם היו יודעים איך שאתה משתנה

ברוחניות ובגשמיות דִּיקָא בְּזַה שְׁאַתָּה בָּא לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה אֶל רַבְּנוּ ז"ל, הֵיוּ לִוְקָחִים מִקָּל וְהֵיוּ מְגֻרָשִׁים אוֹתָךְ שְׁתַּסַּע אֶל רַבְּנוּ ז"ל לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וּמִחַמַּת שֶׁהֵם לֹא יוֹדְעִים אֵת זֶה, וְאִדְרָבָה מְלֹאוֹ לָהֶם אֵת הָרֵאשׁ כְּאִלוֹ מִי יוֹדֵעַ מַה שְׁקוֹרָה שָׁמָּה וְכוּ', לְכֵן הֵם מִתְנַגְּדִים עַל הַנְּסִיעָה וְכוּ', וְאִם הֵם הֵיוּ יוֹדְעִים מַה זֶה רֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵל מַה יְכוּלִים לְזַכּוֹת כְּשׁוֹזָכִים לַהֲיֹת אֲצִלוֹ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן, הֵיוּ בּוֹדְאֵי עוֹזְרִים לָךְ, וְלְכֵן רַק בְּנִקְדָּה הַזֹּו לֹא צְרִיכִים לְצִיַּת אוֹתָם, אֲלֹא לְנַסֵּעַ עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה אֲפִלוֹ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה.

יְעוֹזֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִקָּים (מְלֹאכֵי ג' כ"ד) "וְהַשִּׁיב לֵב אָבוֹת עַל בָּנִים וְלֵב בָּנִים עַל אָבוֹתָם", וְגַם הָאָבוֹת וְהַבָּנִים יְבוֹאוּ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְיִקְבְּלוּ מִמֶּנּוּ אֵת הַתְּקוּן הַנּוֹרָא וְהַנְּפֹלָא מְאֹד, כִּי בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הוּא יוֹם הַדִּין שְׁדָּנִים אֵת הָאָדָם עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְרַבְּנוּ ז"ל הוּא הָעוֹרֵךְ דִּין הַכִּי גְדוּל שְׁמֵלֵמֵד זְכוֹת עַל כָּל אֵלוֹ שְׁבָאִים אֵלָיו, וּמוֹצִיא אוֹתָם מִהַשְּׂאוּל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו, וּמַעֲלָה אֵת נְשַׁמְתָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שְׂיִהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תַּפְנֶה תִשְׁכִּיל וְתַצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' תה.

**אֲנִי מִיֵּאֲשֶׁת, וּמְרֻגִישָׁה עֵיפָה מֵהַחַיִּים הָאֵלֶּה וּמֵהַקְּשָׁיִים
שֶׁהֵם מְצִיבִים בְּפָנַי**

שְׁאֵלָה:

מֵאַת רַבָּקָה: שְׁלוֹם לְרַב. אֵינִי יוֹדַעַת כִּיצַד לְהַתְחִיל. אֲנִי מִיֵּאֲשֶׁת, בְּעֶקֶר מַעֲצָמִי, מְרֻגִישָׁה עֵיפָה מֵהַחַיִּים הָאֵלֶּה

ומהקש"ים שהם מציבים בפני. שום דבר לא מסתדר לי, והכל כל-כך קשה - הפרנסה, הזוגיות, הבית, הכל. לו יכלתי להעביר לרב את גדלו של הכאב דרך מכתב זה... אני לא מוצאת מנוחה. הרב פסק לי להשאיר בבית עם הילדים, וזה שמח אותי מאד כיון שאין ביכלתי לסייע בפרנסת הבית. כשאני קובעת ראיונות עבודה אני נתקפת בהתקפי חרדה, ואני מעדיפה לא להתחכף עם בני אדם פרט לבני ביתי. אנו חיים בבית קטן וצפוף, ובכל חדש אנו מגיעים למצב שאנחנו לא יכולים למשך שקל מהבנק, ואני כבר מתה מבושה מרב שהורי עוזרים לנו. הכל מאוס עלי ושובא עלי, אני מדכאת ובוכה המון, יוצאת להליכות לילות כדי להרגע ולדבר עם השם, אך כבר קשה לי להאמין שאכפת לו ממני. אני מאד משתדלת לא להכנס לרחמים עצמיים ומשתדלת לעזר לעצמי להתרומם, אך לא מצליחה. אני לא רוצה להעזר בכדורים כדי לצאת ממצבי ומבקשת את עצתך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס, ט"ו תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל רבקה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הבעיות שלך הן מפני שאת לא שמחה ועליזה וכו', ואין לך בטחון עצמי וכו', ומובא מצדיקים כמו שיש לאו של "לא תשנא את אחיך בלבבך", כך אסור לשנא את עצמו, וכנראה שנקנסה כך רוח רעה שאת שונאת את עצמך וכו', ומשפילה את עצמך וכו', כאלו את הכי גרוועה, וזה מביא אותך לעצבות ומרירות ודכאון וכו', שדבר זה לא מביא לשום דבר, אלא להדרדר יותר ויותר ולשנאות את עצמך, ולהיות שבורה ועצובה וכו' וכו', ואת לא תופסת שהסמ"ך-מ"ם

רוצה לשבר אותך לגמרי, ולהכניס בך יאוש עמוק עד שלא תוכלי לצאת מזה.

ולכן עצתי הוא שתעשי כל מה שביכולתך להיות רק בשמחה, ותמסרי את נפשך להיות רק בשמחה, ותרגילי את עצמך לתת תודה להקדוש ברוך הוא על כל החסדים והרחמים גמורים שעשה אתך הקדוש ברוך הוא, שיש לך בעל טוב, וילדים חמודים וכו'. תמיד צריכים להסתפל על חצי הכוס המלאה ולא על חצי הכוס הריקה, ואם תהיי שמחה ועליזה, ואדרבה עוד תחזקי ותשמחי את בעלה, ותחדירי בו בטחון עצמי וכו', אזי תראי שסוף כל סוף יהיה לכם בית גדול, ופרנסה בשפע, כי הכל תלוי בכח של האשה, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ט) כי הפסך בא לאדם רק בזכות האשה.

ולכן את מכרחת לעשות כל מיני פעולות שבעולם רק להיות בשמחה, ולשמר את עצמך מאד מאד מעצבות ומרירות ודכאון, שלא יביאו אותך אל שום דבר, אלא ישר אל השאול תחתית ומתחתיו, ולכן תעשי כל מה שבידך רק להיות בשמחה, ותשתדלי מאד מאד לא לתת לעצבות ולדכאון שיתפסו אותך, כי הסמ"ך-מ"ם רוצה רק לשבר את האדם ולהפילו בעצבות ובמרירות ודכאון, כי זה כל כחו, ורבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד על מדת השמחה, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) שצריכים להכריח את עצמו עם כל הכחות להיות בשמחה, ואת צריכה לדעת שלהיות בשמחה זה בא במסירות נפש הכי גדולה.

ולכן אשרי מי שמכריח את עצמו להיות בשמחה, ואז טוב לו כל הימים, וכן הרגילי את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא, אשר אין טוב מזה, כי כל דבור ושיחה שאדם מדבר ומשיח לפני הקדוש ברוך הוא, נשמע ונתקבל בכל העולמות, וגורם נחת רוח למעלה.

אשרי האשה שחזקה בזה בכל יום, ובמקום להסתובב על הרחובות מבהלת ומבלבלת שבורה ורצוצה וכו', וכו', תנצלי את

הטיול הזה לדבר אל הקדוש ברוך הוא, אשר מלא כל הארץ כבודו, והוא שומע תפלת כל פה, וכל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך זו הצלחה נצחית, הצלחה כזו אשר אין לתאר ואין לשער כלל, ואם היית יודעת מה התפלות שלך יפעלו בשמים, ומכל שכן שתמרחי את התפלות עם דמעות וכו', לא היית מפסיקה להתפלל להקדוש ברוך הוא, ולבקש ממנו יתברך כל מה שאת צריכה, כי כל הישועות תלויות רק בהקדוש ברוך הוא, ואי אפשר להגיע לזה רק על ידי תפלה, ולכן זאת עשי, כשאת יוצאת להליכות ליליות וכו' תדברי עם הקדוש ברוך הוא, ותראי איך שיקל ממך כל העל הכבד וכו', והכל יתהפך לטובה.

את לא יכולה לתאר ולשער מה זה להרגיל את עצמך לתת תודה להקדוש ברוך הוא, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן ב') תודה והודאה זה שעשוע עולם הבא; מי שמרגיל את עצמו תמיד לתת תודה להקדוש ברוך הוא, זה מעין עולם הבא, ולכן תרגילי את עצמך רק לתת להקדוש ברוך הוא תודה, על כל הטובות שעשה לך, ותשתדלי מאד מאד לחייך תמיד ובפרט לבעלך וכו', ותראי איך שהכל יתהפך לטובה, רק אל תתיאשי מהחיים שלך.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תו.

**אני מאד רוצה להתחתן, אבל חוששת שאחי הגדול
יקפיד שהתחתנתי לפניו**

שאלה:

מאת חנה: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. קדם כל ברצוני לשלח ברכת רפואה שלמה לצדיק ושנשמע רק בשורות טובות.

ביום שני הקרוב יחול יום הולדת העשרים. אני מאד רוצה להתחתן אבל אני חוששת שאולי אחי שגדול ממני בשנה יקפיד עלי, כי הוא תמיד אמר להורים שלי שהוא לא רוצה שאני אתחתן לפניו, כי הוא רוצה את הכסף, והוא מפחד שאם יתחתנו לפניו, לו לא ישאר האמת היא שאחי לא כל כך בשל לחתונה, ורואים את זה לפי ההתנהגות שלו כלפי האחים וכלפי ההורים שלי.

נורא קשה לי ואני עוברת תקופה קשה, כי הבחור שיצאתי אתו לפני שנה כל הזמן עולה בזכרונותי ולא נותן לי מנוחה. אשמח אם הצדיק יתן לי הכונה ויתפלל עבורי שבעזרת השם אשכח כבר את הבחור הקודם ואזכה להכיר את הבחור שבאמת שיף לי משרש נשמתי. תודה רבה ושבת שלום.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס, ט"ו תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל חנה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את לא צריכה להסתכל על האח שלך בשום פנים ואופן, את צריכה להתחתן ולא לדאג מההקפדה שלו, כי כיון שמגיעים לגיל - צריכים להתחתן, ולכן אסור להתבלבל מאחים ואחיות שבאים קדם וכו', את צריכה להתחיל לדאג רק לעצמך, ואז תצליחי בחיים.

תמיד תזכרי את הפתגם העממי "לא בוכים על חלב שנשפך",
 דבר שעבר צריכים לשכח ממנו לגמרי, כמו שלמד אותנו רבנו ז"ל
 שצריכים לשכח לגמרי מכל מה שעבר, ולדעת מה שעבר - עבר, ולא
 לחזור ולחשוב מזה פעם אחר פעם וכו' וכו', כי זה הורס את האדם
 לגמרי, ומאמלל אותו.

אדם צריך להיות בזה העולם בן חורין, הינו עם מחין נקיים,
 להסתכל תמיד קדימה, לא להסתכל אחורנית. ובפרט שהגעתי לגיל
 עשרים, אזי אין לך מה לבלבל את עצמך מאחרים לגמרי, תמיד
 תזכרי מה טוב בשבילך.

הקדוש ברוך הוא יזמין לך את בן זוגך השיך לשרש נשמתך,
 ולא יחסר לך שום דבר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תז.

**בעוונותי הרבים התיחדתי עם גויה. מה הכפרה שלי?
 והאם אלקים יסלח לי?**

שאלה:

מאת חיים דוד: נפשי בבקשתי אליך הצדיק שליט"א:
 התיחדתי עם גויה כבר כמה פעמים, הגויה התכוננה לעבר
 עברה, אבל אני לא התכונתי ובאמת לא נכשלת.
 הדבר הזה קרה כבר כמה פעמים, וברצוני לשאל: מה כפרתי
 על החטא הזה שהתיחדתי עם גויה? והאם יש על זה מחילה
 מאלקים? אני בא מבית חרדי לחלוטין, אבל זה המצב. תודה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר פִּינְחָס, ט"ו תְּמוּז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל חַיִּים דָּוִד נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

אַתָּה צְרִיף לְדַעַת שְׁאֶסוּר יַחֲוֹד לְרֵב הָרֵאשׁוּנִים הוּא מִן הַתּוֹרָה, וְזֶה עוֹוֹן חֲמוּר מְאֹד מְאֹד, כִּי אֶסוּר לְהִתְיַחַד עִם שׁוֹם אִשָּׁה שְׁבַע עוֹלָם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לֹא עִם גּוֹיָה וְכוּ', וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (קְדוּשִׁין פ':) רְמַז לְיַחֲוֹד מִן הַתּוֹרָה מִנֵּינ, (דְּבָרִים י"ג ז') "כִּי יִסִּיתָךְ אַחִיךָ בֶּן אִמֶּךָ" וְגו', וּמוּבָא בְטוֹר (אֲבָן הָעֶזֶר סִימָן כ"ב סְעִיף א') אֶסוּר מִן הַתּוֹרָה לְאִישׁ שִׁיתִיחַד עִם הָעֶרְוָה בֵּין יְלָדָה בֵּין זָקֵנָה, וְחֻכְמֵים גְּזָרוּ עַל כָּל יַחֲוֹד שֶׁל פְּנוּיָה וְגוֹיָה, וְכֵן דַּעַת הַסֵּמ"ג (לְאוּיִן סִימָן קכ"ו) שְׁאֶסוּר יַחֲוֹד הוּא מִן הַתּוֹרָה.

וְלִכֵּן אֵל תִּהְיֶה חֻכְם בְּעֵינֶיךָ, כִּי בְקָלוֹת אַתָּה יָכוֹל לְהַכְשֵׁל בְּעֶבְרוֹת הַכִּי חֲמוּרוֹת וְכוּ', שְׁמַשְׁלָמִים עַל זֶה אַחַר כֵּךְ מִחִיר מְאֹד כָּבֵד, כְּמֵאמָרָם ז"ל (כְּתוּבוֹת ל') תְּנִי רַבִּי חֵיִיא מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אַף עַל פִּי שֶׁבָטְלוּ סִנְהֶדְרִין אַרְבַּע מֵיתוֹת לֹא בָטְלוּ וְכוּ', אֲלֹא דִין אַרְבַּע מֵיתוֹת לֹא בָטְלוּ, מִי שֶׁנִּתְחַיֵּב סְקִילָה – אוֹ נוֹפֵל מִן הַגֵּג אוֹ חָיָה דוֹרְסָתוֹ, וּמִי שֶׁנִּתְחַיֵּב שְׂרָפָה – אוֹ נוֹפֵל בְּדִלְקָה אוֹ נָחַשׁ מִכִּישׁוֹ, וּמִי שֶׁנִּתְחַיֵּב הֲרִיגָה – אוֹ נִמְסָר לְמַלְכוּת אוֹ לִיסְטִים בְּאִינְ עָלָיו, וּמִי שֶׁנִּתְחַיֵּב חֲנֻק – אוֹ טוֹבַע בְּנֶהָר אוֹ מֵת בְּסְרוּנְפִי וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. וְקוֹרִים בְּכָל יוֹם מִקְרִים מְזַעְזָעִים, תְּאוּנוֹת קְטְלָנוּת וְכוּ' וְכוּ', וְלֹא יוֹדְעִים מִמָּה זֶה וְכוּ', וְשׁוֹכְחִים שֶׁיֵּשׁ דִּין וְדִין, וְלִבְסוּף מְשַׁלְמִים עַל זֶה שְׁעוֹבְרִים עַל רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, אַחַד מְשַׁלֵּם קֶדֶם וְאַחַד מְשַׁלֵּם אַחַר כֵּךְ אִם לֹא חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה.

בּוֹדָאֵי תְשׁוּבָה מוֹעִילָה עַל כָּל דְּבָר, כִּי אֵינִי לָךְ עֹבֵרָה שְׁלֵא מוֹעִילָה לָהּ תְשׁוּבָה, אֲבָל צְרִיכִים לְזַכֵּר מַה שְׁאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יוֹמָא פ"ה): הָאוּמֵר אַחְטָא וְאַשׁוּב אַחְטָא וְאַשׁוּב, אֵינִי מְסַפִּיקִין בִּידוֹ לַעֲשׂוֹת תְשׁוּבָה, אַחְטָא וְיוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר אֵינִי יוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר.

עקר התשובה הוא חרטה על העבר, וקבלה על להבא, ולהתודות אליו יתברך, כמוכא ברמב"ם (פרק א' מהלכות תשובה הלכה א') כל מצות שבתורה בין עשה בין לא תעשה אם עבר אדם על אחת מהן בין בזדון בין בשגגה כשיעשה תשובה וישוב מחטאו חייב להתודות לפני האל ברוך הוא שנאמר (במדבר ה') "איש או אשה כי יעשו" וגו', "והתודו את חטאתם אשר עשו" זה ודוי דברים, ודוי זה מצות עשה, כיצד מתודין? אומר אנא השם חטאתי, עויתי, פשעתי לפניך ועשיתי כך וכך והרי נחמתי ובשתי במעשי ולעולם איני חוזר לדבר זה. וזהו עקרו של ודוי וכל המרבה להתודות ומאריך בענין זה הרי זה משבח; וכן כתב (פרק ב' מהלכות תשובה הלכה ב') ומה היא התשובה הוא שיעזב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו ויגמר בלבו שלא יעשהו עוד שנאמר (ישעיה נ"ה) "יעזב רשע דרכו" וגו' וכן יתנחם על שעבר שנאמר (ירמיה ל"א) "כי אחרי שובי נחמתי", ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם, שנאמר (הושע י"ד) "ולא נאמר עוד אלקינו למעשה דינינו" וגו', וצריך להתודות בשפתיו ולומר ענינותו אלו שגמר בלבו.

אני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שתכניס את הדבורים האלו בתוך לבך, ולא תחזור על השטיות וכו', כי בסוף יתגלה קלונך ברבים ויהיו לך בושות גדולות מאד מאד, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ק"ח) הלא האדם בשביל תענוג קטן אחד של רבע שעה הוא יכול לאבד ולהפסיד כל העולם הזה עם העולם הבא. ואמר בלשון אשכנז בוז הלשון: א מענטש פון איין תענוג'ל וועגן פון א פערטל שעה, קאן ער אן ווערן גאר דעם עולם הזה מיט דעם עולם הבא.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תח.

אשתי לא אוהבת לבשל וזה מפריע לי מאד

שאלה:

מאת עידו: שלום לרב היקר. אני חוזר עכשו מנפש של שלשה ימים בבינאל ונהניתי מאד. אני ואשתי צעירים, וחוזרים בתשובה כבר שלש שנים, התחתנו בשדוך ואנו נשואים כבר שנה וחצי. יש לי בעיה בבית: אשתי לא אוהבת להכין אכל, והיא לא מבשלת הרבה, זה ממש מפריע לי, כי אני הולך ללמד חצי יום בכלל ואחרי זה לעבודה, וקשה לי ככה כשאין לי אכל חם... מצד אחד אני מתעצבן הרבה בגלל זה, ומצד שני אני מבין שקשה לה כי היא לא רגילה, ואני רואה שלפעמים היא משתדלת. מה עלי לעשות, ואיך עלי להתייחס לזה? אשריכם.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס, ט"ו תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל עידו גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מאד מתפלא עליך, הקדוש ברוך הוא חמל עליך וזכית לחזור בתשובה, וכן זכית להתחתן, ובמקום שמתן תודה והודאה להקדוש ברוך הוא, על החסד חנם שעשה עמך, מה שמאות ואלפי רוקים ורוקות לא זכו, ואתה כן זכית למצא בת זוג נפלאה מאד וכו', אתה רק מחטט אחר הרע אצלה וכו', שהיא לא אוהבת להכין אכל, ולא מבשלת וכו'...

זו הבעיה שלך? מה אתה רוצה ממנה, היא רק עכשו התחתנה, ועל פי רב נשים כשמתחתנות הן אותו דבר וכו', לא כל אשה צעירה יודעת איך לבשל וכו', וממילא היא לא אוהבת להכין אכל ולא

מבשלת וכו', זו נקראת בעיה? לדעתי אתה צריך להתביש מאד מאד אפלו לכתב לי דבר כזה, ומכל שכן כשאתה זוכה ללמד תורה בכולל, אז אתה צריך לדעת מה שהתורה רוצה מהאדם, שיהיה בעל דרך ארץ ובעל נימוסין לגבי כל אדם, ומכל שכן בביתו - זו אשתו, וראוי לה לזכר מה שאמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט.) לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית י"ב) "ולאכרם היטיב בעבורה". והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא, אוקירו לנשיכוו כי היכי דתתעטרו, (תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו); ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ט) שעקר העשירות בא בזכות האשה.

ולכן מהיום והלאה תראה לכבד וליקר את אשתך, ואל תקפיד עליה שהיא לא אוהבת לבשל, ולא מבשלת וכו', אדרבה תשתדל שהכל ילך בעדינות, ותראה שלאט לאט היא תלמד איך מבשלים ואיך מכינים אכל. לא יכולים לכפות את האשה "את מכתת" וכו' וכו', אין דבר כזה, התורה הקדושה מלמדת אותנו איך מכבדים ומיקרים את האשה, ובפרט זוג נשואים טריים צריכים מאד מאד לשמר אחד על הכבוד של השני, והבעל צריך להיות בעל שכל לדעת איך להתנהג עם אשתו.

זכר גם זכר אשר כל זוג צריכים לזכר טוב טוב אם הם רוצים לבנות בית נאמן בישראל, עליהם לכתחלה להיות ותרנים, ולותר אחד לשני, ואז אף פעם לא יצטרכו ללכת אל שום בן אדם שעוסק בשלום בית וכו', כדי שהשלום ישרה בתוך ביתם, צריכים רק שכל ודעת איך להתנהג הבעל והאשה, והיות שעדין אין בית חרשת שמיצר שכל ודעת וכו', וכן אין חנות או קניון וכו', שמוכרים שמה שכל ודעת וכו', ועל כן צריכים לכונן בכל יום שלש פעמים ביום בעת שמתפללים את הברכה "אתה חונן לאדם דעת ומלמד לאנוש בינה" וכו', לבקש אז על דעת ושכל, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (גדרים מ"א.) דעת קניית מה חסרת? דעת חסרת מה קניית?; אם יש לאדם דעת

יש לו הכל, ואם אין לו דעת אין לו כלום, ולכן כל זוג צריכים לבקש הרבה ממנו יתברך על דעת ושכל, אשר השכל היבש אומר שצריכים להיות ותרגים, ואז השלום שורה בבית.

אני מאוד מקווה להקדוש ברוך הוא שתבקש סליחה מאשתך שצערת אותה, ומהיום והלאה שתשרה ביניכם אהבה והבנה הדדית, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תט.

**אני רואה את הדברים הלא טובים שבי, ואני מוצפת
ברגשות שליליים**

שאלה:

מאת הדס: שלום וברכה לכבוד הרב הקדוש, המחיה את נשמות ישראל ובכללם אותנו, שתזכה להמשיך בעבודתך הקדושה בבריאות איתנה, לזכות עוד כמה שיותר יהודים לאור הנפלא של רבנו.

אני מרגישה מאד מבלבלת ולא יודעת מאיפה להתחיל: כל הזמן אני רואה את מה שאני צריכה לתקן ואת הדברים הלא טובים שבי, והרבה פעמים זה מפיל אותי. אני מתחילה להסתבך, ואז מנסה למצא דרך להחליץ מהתחושה הלא טובה הזאת באמצעות כל מיני דרכים ושיטות וגם בזכות קריאת המכתבים והספרים שלכם. אני מנסה לומר לעצמי: "תעזבי ותהיי בשמחה", ומשתדלת לבקש עזרה מהשם, אבל זה חוזר שוב ושוב ואני מרגישה שצריך לטפל בבועיה מהשרש שלה.

אני לא מבינה את עצמי, ולא מצליחה לעזר לעצמי,

ומסתובבת עם המון מועקות בלב שלעתיים די קרובות חוזרות וצפות תוך כדי החיים ומפגשים עם אנשים. אני לא יודעת מה לעשות, כי העולם מציע כל כך הרבה שיטות ודרכים להגיע לשלום פנימי. אני מאד מבלבלת, ומנסה ללכת עם הדרך של הצדיק ולראות את הטוב, להיות בשמחה ולהסתכל על עצמי בעין טובה, אבל כל הזמן התחושה היא טובה חוזרת, ואני מרגישה מוצפת ברגשות שליליים.

בעבר הלכתי לטפול רגשי שעזר לי, אבל כשראיתי שהרב לא כל-כך ממליץ ללכת לטפולים, אני מנסה לעזר לעצמי באמצעות דבור ושיחה עם השם ומשתדלת לנתב את המחשבות שלי למקומות טובים. אני צריכה עזרה, כי אני רוצה לחיות חיים שמחים ואמתיים ולעבד את השם בתמימות ובפשיטות. אשמח מאד לעזרת הרב. כל טוב!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס, ט"ו תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל הדס תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל נשלח לדורותינו אלו להציל את כל הנשמות הנפולות והירודות והפגומות וכו', וכו', ולהראות להם את היפי והטוב שבהם וכו', כי יסוד מוסד בחיים הוא שאדם צריך לדון את עצמו תמיד לכף זכות, כמוכא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רפ"ב) שכל הצרות שעוברים על בני אדם הן על גברים והן על נשים וכו', מפני שמאבדים את הבטחון עצמי ולא יכולים לסבל את עצמם וכו', ושוכרים את עצמם כמו ידיהם וכו', ולא בחנם שאמר רבנו ז"ל שצריך אדם לחפש תמיד אחר השלום, ועקר השלום - שיהיה שלום בעצמותיו ובמאורעותיו, שתמיד יאהב את הקדוש ברוך הוא, ויאהב את עצמו, וככל שאדם אוהב את הקדוש ברוך הוא, יותר הוא אוהב את עצמו.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"א) כמו שאדם צריך שיהיה לו אמונה בהקדוש ברוך הוא, כך אדם צריך שיהיה לו אמונה בעצמו. אסור לשנא את עצמו, וכמו שיש לאו "לא תשנא את אחיך בלבבך", כמו כן זה לאו לשנא את עצמו, אדרבה! אדם צריך לחפש ולבקש ולמצא בעצמו את הנקדות טובות שיש בו, ולשמח את עצמו עם כל הטוב שיש בו, כי כל בר ישראל מלא מצוות כרמון, כמאמרם ז"ל (ברכות נ"ז.) על הפסוק (שיר השירים ד') "כפלח הרמון רקתך" מאי רקתך? אפלו ריקנין שבך מלאים מצוות כרמון. וכל זמן שאדם לא מחדיר את זה בתוך עצמו, אזי הוא נעשה בעיני וכו', וכו', כי כל הבעיות שיש לאדם הן רק מחמת שלא מוצא את הטוב בעצמו וכו', ותמיד חושב שהוא הכי מכער וכו', הכי לא מצלח וכו', ושהוא כשולן בחיים וכו', אבל זה הסמ"ך-מ"ם ששובר את האדם לגמרי, כי כמו שהוא מכשיל את האדם בעברות חמורות, ושובר אותו ברוחניות וכו', כן הוא מכשיל את האדם לשבר אותו גם בגשמיות, הינו שייסבל סבל נוראי וכו'.

כי על פי רב אדם שלא מוצא את הטוב בעצמו וכו', ומסתכל על עצמו כאלו הוא מפלצת וכו', זה מה ששובר אותו יותר ויותר, ונכנס בתוך עצמו וכו', עד שיש בני אדם שקשה להם לצאת מעצמם, והם צריכים עזרה מהזולת וכו', ולא כל פעם הזולת מצליח להוציא אותם מעצמם, ולכן זכינו שהקדוש ברוך הוא שלח לנו בדור הזה את רבנו ז"ל שהוא ישועתם וגאלתם של עם ישראל, וגלה לנו נוראות ונפלאות מאד, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ה) ההתבודדות הוא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהינו לקבע לו על כל פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרב אליו לעבודתו באמת, ותפלה ושיחה זו יהיה בלשון שמדברים בו וכו'. והנהגה זו היא גדולה במעלה מאד מאד, והוא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה כללית, שפולל הכל, כי על כל מה שיחסר לו בעבודת השם, או אם

הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך, על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך, ואפלו אם לפעמים נסתתמין דבריו, ואינו יכול לפתח פיו לדבר לפניו יתברך כלל, אף על פי כן זה בעצמו טוב מאד, דהיננו ההכנה שהוא מוכן ועומד לפניו יתברך, ורפץ ומשתוקק לדבר, אף שאינו יכול, זה בעצמו גם כן טוב מאד, וגם יוכל לעשות לו שיחה ותפלה מזה בעצמו. ועל זה בעצמו יצעק ויתחנן לפניו יתברך, שנתרחק כל כף, עד שאינו יכול אפלו לדבר, ויבקש מאתו יתברך רחמים ותחנונים, שיחמל עליו ויפתח פיו, שיוכל לפרש שיחתו לפניו.

אין לתאר ואין לשער את גדל הענין הזה שאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא, ולבקש ממנו יתברך כל מה שהוא צריך, שדבר זה מוציא את האדם מעצמו וכו', ואז אם אדם חזק באמונה פשוטה בו יתברך, ויודע ועד אשר אין בלעדו יתברך כלל, והוא נמצא ואין בלעדו נמצא, אז הוא פותח את הפה שלו ומדבר אל הקדוש ברוך הוא, והרגע שאדם מדבר אל הקדוש ברוך הוא, על ידי זה הוא יוצא מעצמו, וכבר לא צריך לשפך את הלב שלו לכן אדם, כי יש לו את הקדוש ברוך הוא, וזה הלמוד העמק שמלמד אותנו רבנו ז"ל, אשרי מי ששומע לו.

עקר מה שאת צריכה - תמיד לבקש את הקדוש ברוך הוא על נקודת השמחה, ושהתפלה הזו תמיד תהיה שגורה בפיה:

רבוננו של עולם! זכני להיות בשמחה תמיד, ואזכה להרגיש את השמחה באברי וגידי ובכל טפי דמי, עד שהשמחה תגיע לרגלי, שאזכה לרקד בכל יום מרב שמחה על גדל החסד שעשית עמדי, שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכולה לקיים את מצוותיך. אנא אבי שבשמים רחם עלי והרחק ממני את העצבות והעצלות, וזכני לדבר בכל יום עם אחרים משמחה, ואזכה לשמח את אחרים, ועל ידי זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה אזכה להכליל בך לגמרי, עד שלא אראה לפני עיני רק את אמתת

מציאותו יתברך, איך שאתה מחיה ומהנה ומקיים את כל הבריאה כלה, וזכני לאמונה ברוחה ומזככת שאזכה לדעת בידיעה ברוחה שאתה נמצא ואין בלעדיך נמצא, ועל ידי זה תמחל לי על כל עוונותי, ותמשיך עלי שפע שלא אצטרך שום טובות מבשר ודם, אלא תפרנסני מידך המלאה לבד, ועוד אזכה לתת צדקה להזולת, ולעשות חסד עם כל בר ישראל, ואזכה להכלל בך מעתה ועד עולם אמן סלה.

חזקי ואמצי מאד ושום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך, ואם תלכי בצורה כזו כל החיים שלך ישתנו לטובה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תי.

כבר שנתים אני בקשר עם החברה שלי, ויש לי נקיפות מצפון בגלל שאנחנו נכשלים

שאלה:

מאת אלחנן: לכבוד מוה"ר א"ש שליט"א, שלום רב. שמי אלחנן, אני בן שבע עשרה וחצי, וכבר שנתים אני בקשר עם החברה שלי, שהיא בת שמונה עשרה. אני מבית חרדי ואחרי כל מיני ירידות שעברו עלי אני מתחיל להתחזק, היא באה מבית לא כל-כך חזק במצוות, אבל היא דתיה ומתחזקת הרבה בגלל הקשר אתי.

לצערי אנחנו נכשלים לפעמים, ואני כבר לא יכול להמשיך ככה מבחינת המצפון שלי כי הנפילות מורידות אותי מאד. אני עובד כבר שנתים במפעל, וברוך השם מצליח, והיא מסימת את האלפנה ואמורה להתחיל שרות לאמי בשנה הבאה.

היא מצדה רוצה להתחתן, אף אני מתלבט אם להתחתן אתה או להפסיק את הקשר, כי נראה לי שאני עדין קטן. אשמח לעצה ולברכה, תודה על הכל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס, ט"ו תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אלהינו נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שסתם ככה להסתובב עם בחורה זה עוון חמור מאד מאד, כי אין לתאר ואין לשער את גדל העוון של הוצאת זרע לבטלה, שאמרו חכמינו הקדושים (נדה י"ג). אמר רבי יוחנן כל המוציא שכבת זרע לבטלה חייב מיתה; ואמרו (שם) רבי יצחק ורבי אמי אמרי כאלו שופך דמים שגאמר (ישעיה נ"ז ה) "הנחמים באלים תחת כל עץ רענן שחטי הילדים בנחלים תחת סעפי הסלעים" אל תקרי שחטי אלא סחטי; כי מכל טפה וטפה יכול להולד ולד, וכשסוחט את זרעו לבטלה הוא שוחט את ילדיו, ואמרו חכמינו הקדושים (בראשית ו' רבה פרשה כ"ו סימן ה) על הכל הקדוש ברוך הוא מאריך אפו חוץ מן הזנות; ואמרו (במדבר ו' רבה פרשה ט' סימן ז') אמר הקדוש ברוך הוא על הכל אני כובש, ועל הזמה אני כועס; ואמרו (תנחומא בראשית) על הכל הקדוש ברוך הוא מותר, חוץ מן הזמה והזנות.

ולכן או שאתה מתחתן אתה או שאתה עוזב אותה וכו', ואם אתה יכול להסתדר אתה שנתים וכו', אתה יכול להתחתן אתה וכו' וכו'. בודאי אתה צריך הרבה ישוב הדעת לדעת מהם החיים ואיך הם החיים, ותכף ומיד כשמתחתנים יש לך התחייבות מאד גדולה - הן שכר דירה, והן אכל וכו' וכו', ולכן העצה הכי טובה להתחתן פדי שתנצל מעברות חמורות מאד מאד, ואל יקלו בעיניך דברים אלו, כי מי שחוטא משלם אחר כך מחיר כבד מאד, כמאמרם ז"ל (כתובות ל). תני רבי חייא מיום שחרב בית המקדש אף על פי שבטלו סנהדרין ארבע מיתות לא בטלו וכו', אלא דין ארבע מיתות לא בטלו, מי

שנתחייב סקילה - או נופל מן הגג או חיה דורסתו, ומי שנתחייב שרפה - או נופל בדלקה או נחש מכישו, ומי שנתחייב הריגה - או נמסר למלכות או ליסטים באין עליו, ומי שנתחייב חנק - או טובע בנהר או מת בסרוינפי; העולם זה לא הפקר, שומעים כל כך הרבה אסונות ותאונות דרכים וכו', וכו', והכל הוא בחשבון צדק.

לא באתי להפחיד אותך וכו', אלא אני מגלה לך מה צפוי למי שעובר על רצונו יתברך, ונתקיים אצלו מה שאמר החכם מכל אדם (משלי י"ט ג') "אולת אדם תסלף דרכו ועל הוי"ה יזעף לבו"; הרבה פעמים אדם עושה בחיים טעויות וכו', ואחר כך יש לו טענות על הקדוש ברוך הוא.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתראה להתחתן מה שיותר מהר, ותבנה בית נאמן בישראל, ואותן מצעות שהציעה לך באסור, תציע לך בהתר, רק תשמר מאד מאד על ההלכה שזה דבר חמור מאד מאד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תיא.

התחלתי ללמד להיות משגיח כשרות, ויש לי פחדים שלא אצליח במבחן. מה עלי לעשות?

שאלה:

מאת אהרן: שלום למוהרא"ש. לאחרונה התחלתי ללמד להיות משגיח כשרות, ויש לי פחדים שלא אצליח במבחן. מה עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר פינחס, ט"ו תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אהרן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל דבר שמתחילים ללמד, בהתחלה זה מאד מאד קשה, אבל צריכים ללמד הרבה פעמים עד שיהיה בקי בזה בעל פה, העקר לקנות לעצמו בטחון עצמי. ולכן אם אתה לוקח על עצמך אחריות להיות משגיח, אתה צריך לדעת שזו אחריות מאד מאד גדולה, ובקלות יכולים להכשל בעצמו ומכל שכן להכשיל את אחרים, אשר גדול עונו מנשא, ולכן תחזר הרבה על החמרה, ואל תפחד, כי על ידי רבוי חזרה זוכרים את זה, ועל ידי זה תקנה לעצמך בטחון עצמי ותהיה משגיח, ותשמר מאד מאד לא להכשיל אחרים.

יעזר הקדוש ברוך הוא שתהיה לך יראת שמים שלמה, ותדע את גדל האחריות שאתה לוקח על עצמך, כי משגיח כשרות זו אחריות מאד מאד גדולה, כי בקלות יכולים להכשל ולהכשיל את אחרים.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תיב.

**אנחנו מנסים למכר את הדירה שלנו כבר כמה שנים -
אך לא מצליחים. מה עלינו לעשות?**

שאלה:

מאת יוסף: שלום. אנחנו מנסים למכר את הדירה שלנו כבר

כְּמָה שָׁנִים - אַף לֹא מַצְלִיחִים. אָנוּ זְקוּקִים לְבְרָכָה וְעֵצָה: מָה
עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת כְּדִי שֶׁנִּצְלִיחַ לְמַכֵּר אוֹתָהּ?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר פִּינְחָס, ט"ו תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יוֹסֵף נְרוֹ יְאִיר

לְנֶכֶדָן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רַבְּנוּ ז"ל לְמַד אוֹתָנוּ שְׁכָל דְּבַר שְׁצָרִיכִים בְּזֶה הָעוֹלָם - הַהֲכָרַח
לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי תִפְלֶה, אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק ב'
סִימָן פ"ד) זֶה הַשַּׁעַר לְהִכְנֵס אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִכְנֹן כֹּל מֵה שְׁאֲדָם צָרִיף
בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִּיּוֹת, עָלָיו לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ פְּשׁוּט כְּמוֹ שֶׁבֵּן
מְבַקֵּשׁ מֵהָאָבָא, אוֹ חֵבֵר מִבְּקֵשׁ מֵהַזּוֹלָת, וְעַל יְדֵי תִפְלֶה תִזְכֶּה לְכָל
טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי. וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה פְּרָשָׁה ל' סִימָן
ג') בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ שְׂאִין לָהֶם לֹא מֶלֶךְ וְלֹא נָבִיא לֹא כֹהֵן וְלֹא אוֹרִים
וְתַמִּים וְאִין לָהֶם אֵלָא תִפְלֶה זוּ בְלִבָּה, אָמַר דּוֹד לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם! אֵל תִּבְזֶה אֶת תִּפְלָתָם (תְּהִלִּים ק"ב) "תִּפְתָּב זֹאת
לְדוֹר אַחֲרוֹן" - מִכָּאֵן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל הַשְּׁבִים, "וְעַם נִבְרָא
יִהְלֵל יָהּ" - שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹרָא אוֹתָן בְּרִיָּה חֲדָשָׁה.

וְלִכְנֹן כֹּל מֵה שְׁאֲתָה צָרִיף תִּבְקֵשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְתִרְאֶה נְסִים
וּנְפִלְאוֹת שִׁיעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהִלּוּאֵי שֶׁהָיוּ בְּנֵי אָדָם
מִצִּיתִים אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּעֵינֵי זֶה, וְהָיוּ מְדַבְּרִים אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וּמְבַקְּשִׁים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כֹּל מֵה שֶׁהֵם צָרִיכִים, אֲזֵ הָיוּ רוֹאִים נְסִים
נִגְלִים בְּכָל הַתְּחוּמִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' תיג.

אני בתהליכי גרושין, אנא ברוך אותי בדרכי החדשה

שאלה:

מאת מיכל: לכבוד הצדיק שלום וברכה. אני ובעלי נמצאים בהליכי גרושין לאחר שמונה חדשי נשואין. לפני כחמשה חדשים היינו פרודים לתקופה של שלשה חדשים, כי בעלי היה מאד נחוש להתגרש. פניתי אליכם עם השתלשלות הדברים, ועניתם לי: "יהיה שלום ביניכם, ואתם תחזרו להיות ביחד".

ובאמת, לאחר שלשת החדשים שהיינו פרודים, בעלי רצה שנחזר לתקופת נסיון. בימים הראשונים הוא הראה הרבה רגשות, והיתה הרגשה טובה מאד בינינו, ובמקביל הוא התחיל טפול בשיטת 'מח אחד' - שיטת טפול המוציאה מהתת מודע אל המודע, והתברר שלבעלי יש בעיה מרכזת כבר מגיל חמש. אך אחרי זמן קצר אחר כך הוא התחיל להסתגר בתוך עצמו, והיה נראה שהוא בדכאון. הוא היה מחבר כל הזמן למשחקי טלוויזיה ולטלוויזיה, וכמעט שלא היתה תקשרת בינינו. הוא הפסיק לתת לי יחס ואהבה וכמעט ולא היה רוצה שנדבר על הקשר שלנו.

כשדברתי עם המטפל שלו, הוא הסביר לי שאדם שלא אוהב את עצמו, לא יכול לאהב אחרים, ושהתגובה שלו היא כזו, כי זו הפעם הראשונה שהוא מוציא את מה שהוא אגר אצלו במשך שנים, ושתוך כמה שבועות של טפול יהיה שפור. השתדלתי לתמוך בבעלי, להבין אותו ולהראות לו אהבה, אך לפעמים היה קשה לי כי הוא לא היה מראה לי שום יחס. לאחר חדש של נסיון בעלי החליט שהוא לא יכול יותר, ואמר שהוא לא מרגיש כלפי שום דבר, ולמרות שהוא נסה - הוא לא הצליח.

כיום אֲנַחְנוּ בְּהִלְכֵי גְרוּשִׁין, וְאֵנִי יוֹדַעַת וּמְבִינָה שְׁזֶה הַדְּבָר
הַנֶּכּוֹן לַעֲשׂוֹת. אָנָּה מִמָּוֶה הַצְּדִיקָה, תִּבְרַךְ אוֹתִי בְּדַרְכֵי הַחֲדָשָׁה,
אֵנִי זְקוּקָה לְחִזּוּק.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר פִּינְחָס, ט"ו תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל מִיכָל תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֵין דְּבָר בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְתַקֵּן וְכוּ', כָּל מַחְלָה יֵשׁ לָהּ
רְפוּאָה וְכוּ', כָּל תַּקְלָה יֵשׁ לָהּ תַּקְנָה וְכוּ', אִךְ הַבְּעֵיָה הִיא שְׂאֵדָם לֹא
רוֹצֵה לְהַכִּיר אֶת הַבְּעִיּוֹת שֶׁלוֹ, וְלֹאֲנָשִׁים כְּאֵלוֹ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לַעֲזֹר,
וְכִמוֹ שְׂאֵמֶר רַבְּנוּ ז"ל (שיחות ה"ר"ן סימן ס"ז) מִי שְׂאֵינּוּ שׁוֹמֵעַ וּמְצִיֵת
לְדַבְרֵי חֲכָמִים אֲמַתִּיִּים הוּא יְכוּל לְהַשְׁתַּגֵּעַ, כִּי עַקֵּר שֶׁגִּעוֹן שֶׁל כָּל
הַמְשַׁגְּעִים הוּא רַק מַחֲמַת שֶׁהוּא אֵינוֹ מְצִיֵת וְשׁוֹמֵעַ לְדַבְרֵי הַבְּעֵלִי
שֶׁכֵּל. כִּי הַמְשַׁגֵּעַ אִם הָיָה שׁוֹמֵעַ וְצִיֵת לְדַבְרֵי אַחֲרִים שֶׁהֵם הַבְּעֵלִי
שֶׁכֵּל בּוֹדָאֵי לֹא הָיָה מְשַׁגֵּעַ כָּלֵל, כִּי אִף עַל פִּי שְׁלִפֵי רוּחַ שְׁטוּת
וְשֶׁגִעוֹן שֶׁלוֹ נִדְמָה לוֹ בְּכַרְוֹר גְּמוּר שֶׁהוּא צָרִיךְ לִילֵךְ קְרוֹעַ וּלְהַתְגַּלְגֵּל
בְּאֶשְׁפָּה וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה מְדַרְכֵי הַשְׁטוּת וְשֶׁגִעוֹן, אִף עַל פִּי כֵּן מְאַחֵר
שֶׁהַגְּדוֹל מִמֶּנּוּ אוֹמֵר לוֹ שְׂאֵינּוּ צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כֵּן, אִם הָיָה מְבַטֵּל דַּעְתּוֹ
נִגְדַּד דַּעַת הַגְּדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחֻכְמָה בּוֹדָאֵי הָיָה מְתַבְטֵל כָּל הַשֶּׁגִּעוֹן שֶׁלוֹ.
נִמְצָא שֶׁעַקֵּר הַשֶּׁגִּעוֹן הוּא רַק מַחֲמַת שֶׁהוּא אֵינוֹ רוֹצֵה לְשִׁמְעַ וּלְצִיֵת
לְדַבְרֵי חֲכָמִים.

וְדָבָר זֶה שֶׁיְּהִי גַם כְּשֶׁאֲדָם הוֹלֵךְ אֶל פְּסִיכּוֹלוֹג וְכוּ', אוּ מְדַרְיָךְ
בְּזוּגֵיּוֹת וְכוּ', אִם לֹא פְתוּחִים אֲלֵינוּ, לֹא יוֹעִיל שׁוֹם דְּבָר וְכוּ', וּמְכָל
שֶׁכֵּן כְּשׁוֹזְרָקִים אֶת הָאֲשָׁמָה עַל הַזּוּלָת, זֶה בּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹר לְשִׁנּוֹת
אֶת הַמַּעֲצָב וְכוּ' וְכוּ', אֲדָם צָרִיךְ לַדַּעַת אֶת הַחֲסְרוֹנוֹת שֶׁלוֹ, וְכֵן יַחַפְּשׁ
תַּקּוּן לְתַקֵּן אֶת הַכֵּל וְכוּ', וְאִם אֲדָם מְשַׁטָּה אֶת עַצְמוֹ וְכוּ', אֲזֵי הוּא
נִשְׂאָר שׁוֹטָה וְכוּ', וְאִם הוּא מְשַׁקֵּר לַעֲצָמוֹ, הוּא נִשְׂאָר שֶׁקֶרֶן וְכוּ', וְלֹא
יְכוּלִים לַעֲזֹר לוֹ וְכוּ'.

ולכן אני לא יודע מה ליעץ לך, כי אני אישית נגד גרושין, נגד לשבר בָּתִּים, כי באתי לזה העולם רק לבנות בתים ולא לשבר בתים, ולכן אני נגד גרושין, והלואי שהיה בעלך רוצה ללכת אל יועץ נשואין וכו', או מדריך בזוגיות וכו', איש ירא שמים שאין פגנתו כסף, אלא לעזר לזולת וכו', כי באמת יכולים לעזר לכלם, אבל זה שצריך את העזרה הוא צריך להיות מוכן להעזר וכו', כי אחרת זה לא ילך וכו'.

הקדוש ברוך הוא יוליד אותך על הדרך הנכונה, ושלא יחסר לך שום דבר, ושנשמע ונתבשר תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תיד.

האם אני מחיבת להיות בקשר עם אמי, למרות שהיא פוגעת לי קשות בשלום-בית?

שאלה:

מאת אפרת: שלום לכבוד רבנו הצדיק! הרבה בריאות איתנה ואריכות ימים.

שמי אפרת, והשאלה שלי נוגעת לכבוד הורים: יש לי אמה שמגיל קטן מררה את חיי, עד שנאלצתי בגיל העשרה לברח כמה פעמים מהבית, ואפלו כמעט התחתנתי עם מישהו בגיל מאד צעיר. בגללה קרו לי הרבה דברים לא טובים ואפלו טראומתיים בבחורתי, נאלצתי לחיות לבד מגיל שבע-עשרה, לדאג לעצמי לאכל ולהכל. נשאר לי כאב גדול בלב בגללה, והיא גרמה לי להרבה סבל בחיים עד היום.

היום, תודה לאל אני נשואה ואם לשלושה ילדים חמודים, אף היא עדין מנסה לחרחר מלחמות, לשלט בי, ולסכסך

בין האחים שלי. בעלי מאד לא אוהב אותה ואת ההשפעה שלה עלי, וזה גורם לנו הרבה מחלוקות ומריבות וחסר שלום בית. מעבר לזה שהקשר אתה משליך על ילדי ועל בן-זוגי, זה משפיע עלי בצורה נפשית חזקה מאד וגורם לי להרבה דכאונות. בעלי כל הזמן כועס עלי בגלל זה, ואסר עלי כבר כמה פעמים להיות אתה בקשר.

ראוי לציין שגם שתי אחיותי הנשואות סובלות מאותו משבר עם בן-זוגן ומחסר שלום-בית בגללה, והסבה היחידה שאנחנו לא מנתקים אתה את הקשר לגמרי היא בגלל אבא שלנו, שאנחנו מרחמים עליו כי היא שולטת עליו לגמרי, וגם בגלל שאנחנו מרחמים עליה.

נסינו אסף פעמים לדבר אתה שתשנה את התנהגותה, כי היא גורמת לנו לחסר שלום-בית, אך היא לא מוכנה להפסיק ולהשתנות.

האם גם במקרה כזה יש ענין של כבוד הורים, ועלינו להמשיך להיות אתה בקשר, למרות שזה גורם לחסר שלום-בית ובמיחד לפגיעה נפשית חזקה בי, או שמתר לנו לנתק אתה כל קשר? אשמח מאד לתשובתך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס, ט"ו תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל אפרת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שהתורה הקדושה אמרה (בראשית ב' כ"ד) "על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד"; מאחר שהתחתנת את צריכה לשמר מאד מאד על כבוד בעלך, ולחיות ביחד כדגמת גוף אחד. בודאי מצות כבוד אב ואם זו מצוה מאד מאד חשובה ועקר בתורה, עם כל זאת מבאר בפרוש (יורה דעה סימן ר"מ סעיף י"ז) אחד האיש ואחד האשה שוין בכבוד ובמורא של אב ואם,

אֵלָא שְׁהַאֲשָׁה אֵין בִּידָה לַעֲשׂוֹת, שְׁהִיא מְשַׁעֲבֶדֶת לְבַעֲלָהּ, לְפִיכָךְ הִיא פְּטוּרָה מִכְבוֹד אָב וְאִם בְּעוֹדָה נְשׂוּאָה, עֵינֵי שָׁם. וּבִפְרָט בְּמַצַּב שְׁלֹכֶם, שְׁמִסְכְּנָה הָאָמָא, הִיא מִתְעַרְבֶת לָכֶם בְּכָל פֶּרֶט בַּחֲיֵי נְשׂוּאֵיכֶם, וְרוֹצָה רַק לְשַׁבֵּר אֶת הַבֵּית שְׁלֹכֶם, אֲזִי אֶת צְרִיכָה לְנִתְקֵן אֶת כָּל הַקְּשָׁרִים, אוֹ לַעֲבֹר לְגוֹר בְּרַחוּק מְקוֹם, וְזֶה בְּרוּר.

לְצַעֲרָנוּ הֶרֶב יֵשׁ הוֹרִים שְׁמִתְעַרְבִים בַּחֲיֵי יְלָדֵיהֶם, וְרַק רוֹצִים לְשַׁבֵּר לָהֶם אֶת הַבֵּית, וְזֶה בָּא מִקְטָנוֹת הַדַּעַת וְהַשְׁכָּל שֶׁתְּמִיד הָאָמָא חוֹשֶׁבֶת שְׁלֶקְחוּ לָהּ אֶת הַבֵּת אוֹ אֶת הַבֶּן וְכוּ', וְלָכֵן בַּעֲלָךְ צוֹדֵק שֶׁתְּנַתְּקִי אֶת כָּל הַקְּשָׁרִים עִמָּהּ וְכוּ'. חֵס וְשְׁלוֹם לֹא לְהַתְחַצֵּף וְלֹא לְדַבֵּר נֶגֶד הָאָמָא כְּלוּם, כִּי אָמָא נִשְׁאַרְת אָמָא וְכוּ', רַק תִּלְכִּי עִם בַּעֲלָךְ וּבִיחַד תִּבְנֶנּוּ בֵּית חֲזָק עַל יְסוֹד בְּרִיא בְּלִי שׁוּם מַחְלָקֶת וּמְרִיבוֹת, וְשִׁתְּשֶׁרָה בִּינְךָ לְבֵין בַּעֲלָךְ אֲהַבָּה גְדוּלָה מְאֹד וְהַכְּנָה הַדְּדִית, בְּלִי שׁוּם וְכוּחִים כָּלֵל.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר שְׁאֵדָם בּוֹנֶה לַעֲצָמוֹ אֶת הַגֶּן עֵדֶן, וּבִמָּה שֶׁהוּא בּוֹחֵר, אֶת זֶה יֵשׁ לוֹ בַּחֲיִים - יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שְׁמִמְרָרִים אֶת חַיֵּיהֶם עַל לֹא דְבָר, וְסוֹבְלִים מִמֶּשׁ בְּזֶה הָעוֹלָם אֶת הַגִּיהֵנוּם, וְיֵשׁ בְּנֵי אָדָם שֶׁתְּמִיד מְסַתְּכָלִים עַל הַטּוֹב שְׁבַחֲיִים, וְנִהְיִים כָּל רִגַע מַחֲיִיִּים, וּמְרַגִּישִׁים מִמֶּשׁ בְּזֶה הָעוֹלָם אֶת הַגֶּן עֵדֶן.

אָבֵל עַל זֶה צְרִיכִים הַרְבֵּה דַּעַת וְשְׁכָל, כִּי רַב בְּנֵי אָדָם תְּמִיד מַחֲשָׁטִים בְּרַע וּבִמְרִירוֹת, בְּדַכְּאוֹן וּבַחֲסוֹרוֹנוֹת וְכוּ', וְכֵן סוֹבְלִים אֶת הַגִּיהֵנוּם בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁהוּא תְּמִיד רוֹאֶה אֶת הַטּוֹב בַּחֲיִים, וְאִז טוֹעַם טוֹעַם גֶּן עֵדֶן עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' תטו.

**ברוך השם אני מתחזק, ואני רוצה לקנות טלית קטן:
האם לקנות עם פתיל תכלת או לא?**

שאלה:

מאת מרדכי: שלום לכבוד הרב. קדם כל רציתי להגיד שהאטר ממש נפלא, והשאלות והתשובות מאד מענינות! אני נער בן שלש עשרה, וברוך השם אני מתחזק ושומר שבת. אני רוצה לקנות טלית קטן, ואני מתלבט: האם לקנות עם פתיל תכלת או לא? ואם כן, איזה תכלת לקנות: של ראדזין או אחר? אשמח לתשובתך ותודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס, ט"ו תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל מרדכי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר: ממני עד משיח צדקנו כבר לא יהיה חדשות, ובעת אומרו זאת הוציא מפיו אנהה ואמר "אה... תרחם", וכשנתגלה התכלת על ידי הרב הקדוש מראדזין זכותו יגן עלינו, זה היה בשנת תרח"ם, ונסע אליו אחד מגדולי אנשי שלומנו רבי אברהם בן רבי נחמן טולטשינער ז"ל, ודבר עמו הרבה מאד, ומאז גם הוא עורר את תלמידיו מאנשי שלומנו ללכת עם התכלת, ואמר שזה מה שרבנו ז"ל התבטא "אה... תרחם", שזה היה רמז שעוד דבר חדש יתגלה בעולם לפני ביאת המשיח, והוא ענין התכלת שבציצית, שהיה נעלם בכל הדורות, ומאז חלק גדול של חסידי ברסלב גם כן הולכים עם תכלת, וזה לא משנה איזה תכלת, כי עקר החשש היה פעם מכלאים בציצית, אבל היום בלם הולכים רק עם טלית של צמר לבד, אזי מה אכפת אם הולכים עם פתיל תכלת? אדרבה זה מעורר את האדם

תמיד להסתכל על הציצית, ומקימים בזה מצות עשה "וראי אתם", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (מנחות מ"ג): תניא אידך "וראי אתם אתם וזכרתם את כל מצות השם" - שקולה מצוה זו כנגד כל המצות כולן, ותניא אידך "וראי אתם אתם וזכרתם ועשייתם" - ראייה מביאה לידי זכירה, זכירה מביאה לידי עשייה. ורבי שמעון בן יוחאי אומר: כל הזריז במצוה זו זוכה ומקבל פני שכינה, כתיב הכא "וראי אתם אתם" וכתוב התם "את הוי"ה אלקיך תירא ואתו תעבד".

ומובא מהאריז"ל (פרי עץ חיים שער הציצית פרק ו') צריך להסתכל כל יום וכל שעה על הציצית, כמו שנאמר "וראי אתם אתם", והוא תועלת גדול אל הנשמה כדי שלא יזדמן חטא על ידו, וגם כדי להשיג על ידו שהוא תועלת גדול; עין שם.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תטז.

אני מעדיף להפנע משיחות חלין, ובגלל זה להרבה אנשים אין כח לדבר אתי

שאלה:

מאת יהודה: שלום למוהרא"ש שליט"א. אני עוסק בתורה כבר כפנה שנים, וכמעט כל היום אני חושב בדברי תורה וזה הדבר שהכי מענין אותי בחיים. בגלל זה, כשאני מדבר עם הבריות, אני מעדיף לדבר בדברי תורה ולהפנע משיחות

חלין. הבעיה היא שלהרבה מאד אנשים אין כח לדבר אתי בדברי תורה והם מתעייפים מזה מהר, אפילו דתיים ובני תורה מואסים מלדבר אתי בתורה, וחלקם מגיעים לכזה אנטי עד שלא רוצים לשמע ממני כלום.

הם משתלטים על השיחה בינינו ומונעים ממני לדבר לגמרי וזה מתסכל אותי מאד, ובגלל שזה קרה עם הרבה מאד אנשים, אני חושש שמשוהו אצלי לא בסדר. אשמח לדעתו של הרב בענין. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס, ט"ו תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל יהודה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ע"ב) שגם בהתקרבות להקדוש ברוך הוא יש העניין של פן יהרסו וכו', אדם צריך לתת גם כן ניחא להמחין, ולדבר ולהשיח שיחת חלין כדי שלא יתבלבל לגמרי, כי צריכים לתת גם ניחא למחין, וספר מוהרנ"ת ז"ל (חיי מוהר"ן סימן תל"ה) כשהכניס אותי רבנו ז"ל בהתמדת הלמוד, וצוה עלי וקבע לי שעורים גדולים בכל יום, והזהיר אותי שבכל יום אראה לדבר עם בני אדם איזה שיחות וספורים כדי לפקח דעתי. ואף על פי שלא היה היום מספיק לי לגמר השעורים שצוה עלי, אף על פי כן אמר שזה מקרח לפקח דעתי בכל יום על ידי שיחה עם בני אדם איזה שעה ביום, ומוכא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ל"ה) שהשיחה עם בני אדם היא כמו שנה שהיא ניחא למחין, גם אחר כך אמר לי שגם בתוך הלמוד בעצמו צריכין לפעמים לעמד לפוש ולנוח, לפקח דעתו להניח דעתו לחרות איזה שעה קלה.

ולכן צריכים להיות חכם גדול לדעת מתי ללמד, ומתי להפסיק, מתי לדבר, ומתי לשחק וכו', וכו', ואדרבה, כשאדם מדבר עם הזולת

אָפּלוּ שׁיחַת חֲלִיץ, אָבֵל הוּא מְעַרְב בְּתוֹךְ דְּבָרָיו דְּבוּרֵי אַמוּנָה, אֲזִי
אֵין זֶה דְּבָרִים בְּטָלִים.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתֵּן לָךְ דַּעַת וְשִׁכְל אֵיךְ לְצַמְצֵם אֶת עֲצָמָה,
וְשִׁלָּא יִהְיֶה רְבוּי אור, שְׁגוּרָם אַחַר כֵּךְ רְבוּי חֲשׂוֹךְ וְכוּ', אוּ שְׁבַר עֲצָבִים
וְכוּ', וְכִבְר אָמַר הַחֲכָם מִכָּל אָדָם (מְשַׁלֵּי ח' ט') "כֹּלֵם נִכְחִים לְמַבִּין
וְיִשְׁרִים לְמַצְאֵי דַעַת", וְכִתִּיב (שֵׁם כ"ד ה') "גִּבְר חָכָם בַּעוֹז וְאִישׁ דַּעַת
מֵאֲמִץ כַּח".

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' תיז.

**בְּכָל פַּעַם שֶׁהִבַּת שְׁלִי רוּאָה כָּלֵב, הִיא נִתְקַפֶּת בְּהִלָּה
וְצוֹרַחַת בְּהִיסְטֶרְיָה**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת אֱלֹהֵינוּ: שְׁלוֹם לְצַדִּיק הַקְדוּשׁ. יֵשׁ לִי יִלְדָה בֵּת שְׁתֵּים
עֶשְׂרֵה שְׁבָכָל פַּעַם כְּשֶׁהִיא רוּאָה כָּלֵב הִיא נִתְקַפֶּת בְּהִלָּה,
מִתְחַבֵּאת מֵאֲחוּרֵי הָאָמָא וְצוֹרַחַת בְּהִיסְטֶרְיָה. בְּעֵבֶר הִיא לֹא
פּוֹחֵדָה מִכְּלָבִים, אֲךוּ כְּשֶׁהִיָּתָה בֵּת שְׁנַתִּים כִּמְעַט נִדְרָסָה עַל
יְדֵי רֶכֶב, וּמֵאֲזִי הִיא נִזְהָרֶת מֵאֵד מְרֻכָּבִים וְכַבִּישִׁים. הָאֵם יִתְּנֵן
שֵׁישׁ קֶשֶׁר בֵּין אוֹתוֹ אַרְוַע לַחֲרָדוֹת הַקְּשׁוֹת מִכְּלָבִים?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדֵּר פִּינְחָס, ט"ו תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֱלֹהֵינוּ נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבָךְ.

בְּמַצֵּב כְּזֶה שֶׁהִבַּת סוּבְלַת וְכוּ', צְרִיכִים לַחֲזוֹק וּלְעוֹדֵד וּלְשַׁמֵּחַ

אותה, ובכלל לא לדבר מזה, ולא להזכיר את העבר כלל, ומכל שכן לא לעשות עסק מזה, כנראה שהיא עברה את הטראומה וכו', וקשה לה לצאת מזה, ולכן אם יכולים לקחת אותה לעזרה, מה טוב ומה נעים, אבל העזרה הכי גדולה היא, לא להזכיר כלום מהעבר, רק להעלים עין, ואז תראו שבמשך הזמן היא תשכח לגמרי מזה.

היה טוב מאד לבדק את המזוזות שבביתכם אם הן פשרות, ולהקפיד על שמירת שבת והשבת תשמר אתכם מכל רע, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תיח.

האם כששומעים שיש חולה שזקוק להשתלת כליה יש חובה לתרם לו?

שאלה:

מאת משה: שלום וברכה לצדיק מיבנאל כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. רציתי לדעת את דעתכם בענין תרומות כליה למישהו אחר: האם כששומעים שיש חולה מחולי ישראל הנצרך להשתלת כליה יש חובה לתרם לו, או שזה רק ענין של צדקה והדבר תלוי ברצונו של האדם? אשמח מאד למענה מהצדיק.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס, ט"ו תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך מאד מאד לשמר על הבריאות שלו, והוא לא מחיב

בְּכֹל לְתַת אֶת הַכְּלִיָּה שְׁלוֹ לְאַחַר, רַק אִם הוּא רוֹצֶה, וְכַמוֹכֵן לְאַח אוֹ
לְאַחוֹת, אָבֵל זֶה רַק בְּתוֹרַת רְצוֹן, וְלֹא מִכָּרַח.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל, וְשֵׁלֵא
יִצְטָרְכוּ עִם יִשְׂרָאֵל זֶה לְזֶה, וְיִהְיוּ כָּלֶם בְּרִיאִים בְּנַפְשָׁם וּבְשִׁכְלָם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' תיט.

**מה המנהג בברסלב בשבת חל המועד: האם אומרים
'הודו', 'לכה דודי' ו'כגונא'?**

שאלה:

מאת יואל: שלום וברכה למוה"ר"ש הצדיק. השם יאריך
ימיכם ושנותיכם, כל החיות שלי היא רק מהצדיק ובפרט
מהמכתבים.

רציתי לשאל מה המנהג בברסלב לגבי שבת חל המועד: א.
האם אומרים 'הודו' לפני מנחה? ב. האם אומרים בתפלת
ערבית את כל הבתים של 'לכה דודי' או רק חלק מהם כמו
המנהג בשאר המקומות? ג. האם אומרים 'כגונא' תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס, ט"ו תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל יואל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כשחל שבת בחל המועד לא אומרים 'הודו' לפני מנחה, כי חל
המועד זה גם כן חג, ובמזמור זה מזכירים את ה' שצריכים להודות,
שזה שייך רק לימי החל וששת ימי המעשה.

אומרים את כל הפזמון 'לכה דודי', ולא מקצרים כמו שנוהגים בשאר מקומות, גם אין אומרים אז 'כגונא'.

הקדוש ברוך הוא יאיר בך אורו יתברך, עד שתרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא, כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, שאין למעלה מזה, וכבר גלה לנו רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן קנ"ד) שעקר מה שהגיע למדרגתו הוא רק על ידי ענין פראסטיק (פשיטות) שהיה מדבר הרבה ומשיח הרבה בינו לבין קונו, ואמר תהלים הרבה בפשיטות. ועל ידי זה דיקא הגיע למה שהגיע. ואמר: אם הייתי יודע שהשם יתברך יעשה ממני מה שאני עתה, דהינו חדוש כזה, הייתי עושה ביום אחד מה שעשיתי בשנה כלה (כלומר שהיה מזדרז כל כך בעבודתו עד שמה שהיה עושה ועובד השם יתברך בשנה כלה היה עושה ביום אחד), והיה מתגעגע מאד אחר מעלת העבודה של פראסטיק (פשיטות) באמת, ואמר: איי איי פראסטיק. גם אמר שדבר עם כמה צדיקים גדולים ואמרו גם כן שלא הגיעו למדרגתם כי אם על ידי ענין פראסטיק, שעסקו בעבודתם עבודת השם יתברך בפשיטות גמור בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו וכו', ועל ידי זה דיקא הגיעו למה שהגיעו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תכ.

אני נמנע מללכת לשעורים וללמד בספרים שאינם ספרי ברסלב. האם אני נוהג כשורה?

שאלה:

מאת אור: שלום ושבוע טוב לכבוד הרב שליט"א. יש לי בלבול גדול, ורציתי שהרב יעזר לי לברר אותו: בשנה וחצי האחרונות התקרבותי לרבנו ז"ל ומאז לא שמעתי שום רב

שאינו מברסלב, ומלבד למוד גמרא והלכה, אני לומד בינתים רק בספרים של רבנו ותלמידיו. אני מרגיש שאני רוצה 'לטחן' טוב טוב את ספרי רבנו לפני שאני שומע רבנים אחרים, כדי שלא אתבלבל מהם ואשמע דברים שלא כדרך רבנו ז"ל. אני לא מרגיש שאני זקוק למישהו אחר חוץ מרבנו, כי הוא החזיר לי את החיים, ובזכותו, וגם הרבה בזכותך, הרב, אני חי. לפעמים מזמינים אותי לבוא לשעור, או שחבר חסיד חב"ד רצה שאשב אתו ללמוד שיחות של הרבי מלובאוויטש זכותו יגן עלינו, ואני פשוט נמנע או מסרב בנימוס מהחשש הזה שזה יבלבל לי את הדרך ואשמע משהו שנוגד את דעת רבנו ז"ל. אני יודע שרבנו אמר במפרש שראוי ללמוד בכל הספרים, ואני נמנע מזה רק מהסבה שצינתי, ולא מתוך מחלקת חס וחלילה, פשוט טוב לי יותר עם רבנו ז"ל. האם אני נוהג כשורה, או שאני טועה? תודה רבה ומצפה לתשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פינחס, ט"ו תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אור נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך להגיע לגדלות המחין, הינו להחדיר בעצמו שאין בלעדו יתברך כלל, וזו התכלית של כל התכליתים, ולכן תכניס בדעתך אשר אין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ובמחשבה זו תמיד תלך, וזה יטהר אותך מהכל, כי כשבר ישראל רק חושב ממנו יתברך, על ידי זה נדבק באין סוף ברוך הוא, ונצול מכל רע. אשרי האדם שזוכה להכניס במח מחשבתו תמיד אשר אין בלעדו יתברך כלל, ומציר לפניו איך שהכל לכל הוא אור האין סוף ברוך הוא, והוא נמצא בתוך האור אשר אין עוד תענוג כתענוג הזה.

ולזה זוכים על ידי רבוי התמדה בספרי רבנו ז"ל, עד שיהיה

שגור על פיו, והרגע שבקיי בספרי רבנו ז"ל, הוא יכול ללמד בכל הספרים שבעולם, ואדרבה, רבנו ז"ל רצה שנטיל בכל הספרים, כמו שאמר בפרוש (שיחות הר"ן סימן כ"ח) ראוי לאדם שיעבר וילך בזה העולם בכל הספרים הקדושים, וללמד כלם כדי שיהיה בכל מקום, כמו שנמצא השרים הגדולים שהולכים ועוברים במדינות, ומוציאים הוצאות רבות על זה כדי שיוכל אחר פן להתפאר ולומר שיהיה במדינות, כמו שדרך השרים להתפאר ולומר "הייתי בורשא" וכיוצא בזה. כמו כן ראוי שיהיה האדם בעולם הזה בכל מקומות הקדושים של התורה, כדי שיוכל להתפאר בעולם הבא שיהיה בכל מקום, דהינו בכל הספרים הקדושים, ולעתידי בעולם הבא מזכירין אותו כל מה שלמד בעולם הזה.

מי שיש לו שכל לא מתבלבל משום למוד אחר, אדרבה אמרו חכמינו הקדושים (מדרש אגדה) התורה נדמית כמים, שבכל מקום שאתה נוגע בהם מתערבים יחד, הינו כמו מים איפה שרק תערב אותם יהיו אחד, כמו כן מי שלומד תורה לשמה לשם אל עולם, לא מפריע לו לשמע דברי תורה גם מאחרים, וכן לא מפריע לו ללמד ולעין בספרים של שאר צדיקים וכו', זה רק בא מקטנות המחין שלא רוצים ללמד ולעין בספרים אחרים.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תכא.

**האם התנאים הקדושים שמעיה ואבטליון אכן טבלו?
במקוה הנקרא על שמם?**

שאלה:

סאת אליהו: שלום לצדיק הקדוש. במושב ספסופה שנמצא ליד מירון ישנו מקוה שנקרא 'מקוה שמעיה ואבטליון'. האם התנאים הקדושים האלו אכן טבלו שם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פינחס, ט"ז תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אליהו נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שכל מה שגלה האריז"ל, הינו קברי הצדיקים בגליל, זה אמת ויציב ונכון, ואין להרהר אחרי זה כלל, כי מי יבוא אחר המלך, איש אלקים קדוש ונורא הוא, שבקביעות למד עם אליהו הנביא זכור לטוב, ולכן כל מה שמקבל ממנו - ככה זה, אבל מה שסתם בני אדם אומרים את זה בקבלה (שכך מקבל אצלם), אין לזה שום יסוד ואין לסמוך על זה כלל.

צריכים מאד מאד לשמר לא להיות פתי מאמין לכל דבר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תכב.

אני מסתכל בעין רעה על כלם ואני מלא בגאווה. איך אני יכול להנצל מהמדות הרעות האלו?

שאלה:

מאת יהודה: שלום לכבוד מוה"ר א"ש שליט"א. אני חוזר בתשובה כבר כפנה שנים, ויש לי בעיה קשה מאד שממרת לי את החיים והופכת אותי לבלתי נסבל על הבריות: נהייתי בעל עין הרע כלפי כל דבר - כלפי השם ותברך, כלפי הצדיקים, כלפי בני תורה וכלפי כל הבריות וזה הפך אותי לבלתי נסבל על כלם והרס לי את החיים. אני מרגיש שנהייתי תלמידו של בלעם ממש, נהיו לי דפוסי חשיבה של מקטרג, כל הזמן אני חושב רע, ואני מלא בגאווה.

בבקשה כבוד הרב, מה אני יכול לעשות כדי להנצל מהמדה הרעה הזו של בלעם הרשע ולזכות ללמוד תורה בטוהרה ומצד הקדושה?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר פינחס, ט"ז תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל יהודה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שכשאדם חוטא רחמנא ליצולן, החטאים מטמטמים לו את המוח ומעקמים לו את הלב, עד שהוא מבקל ומבלבל לגמרי, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה ג) אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, ואומר על זה רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן ז') כל אחד כפי העברות - כך רוח שטות נכנס בו, עד שיש בני אדם שכל כך חטאו, ומרב החטאים שלהם ובפרט בפגם הברית, המוח והדעת והשכל שלהם לגמרי השתבשו וכו' וכו', ומזה באות להם כל הבעיות הנפשיות והצרות שמסבבות אותם וכו' וכו'.

ולכן עקר התשובה שאדם ישפיל את עצמו לגמרי, זאת אומרת שישבר את הגאווה הסרויחה שנוכנסה בו, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן י"א) שגאות ונאוף תלויים זה בזה, כי ככל שאדם חוזר בתשובה ומדבק את עצמו בו יתברך, כמו כן מבטל את הישות שלו לגמרי, והרגע שזכה לבטל את הגאווה והישות שלו, אזי הוא מתחיל להסתכל על כלם בעין טובה, כי רואה לפניו עולם אחר לגמרי, ומתחיל לחפש את הטוב אצל כל אחד ואחד, ואם מחפשים את הטוב אצל הזולת, ממילא מוצאים גם את הטוב בעצמו, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רפ"ב) שצריכים לדון את הזולת לכף זכות, וגם את עצמו צריכים לדון לכף זכות, ולמצא את הטוב בעצמו, כי זה תלוי בזה - אם אדם מרגיל את עצמו לחפש את הטוב אצל הזולת, אז ממילא הוא ימצא גם אצלו את הטוב, אבל אם אדם מסתכל תמיד על הזולת בעין רעה, אזי בודאי גם על עצמו יסתכל בעין רעה, וכך זה בא מחמת פגם הברית שאדם חטא בהוצאת זרע לבטלה, שזה עוקר לו את המוח והדעת לגמרי, ונעשה משגע מממש, עד שאין לו שום ישוב הדעת.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ב) מאיפה אדם יודע שהוא מקרב אל הצדיק האמת או לא? אם נופל עליו שפלות, ומתחיל להסתכל על שפלות עצמו, זה סימן שהוא מקרב אל הצדיק האמת, כי עקר הגדלה שמקבלים מהצדיק היא שפלות, וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ס"ז) הצדיק פותח את העינים בגדלת הבורא יתברך שמו, וככל שמסתכל יותר על גדלתו יתברך, כן מתחיל להסתכל על עצמו איך שהוא מחזיק בדי' היסודות שלו, שמשם באים כל התאוות, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ד') שכל המדות רעות והתאוות רעות באים מהרע של הדי' יסודות: אש, רוח, מים ועפר. כעס וריצחה - באים מכח האש, דברים בטלים ודבורים אסורים - באים מכח הרוח, כל התאוות הרעות - באות מכח המים, עצבות, מרה שחורה ודכאון - באים מכח העפר, וכשאדם מתקרב אל הצדיק האמת, על ידי זה הוא מתחיל להסתכל על עצמו איך הוא

מחזיק בברור וזכוף הד' יסודות שלו, עד שמתחיל להאיר לו שם הוי"ה ברור הוא יתברך שמו לפני עיניו, שזה סימן שהוא נעשה בעל תשובה אמתי, כמובא מהרב הקדוש הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זכותו יגן עלינו (נעם אלימלך - נח) "סימן לבעל תשובה גמור כשהשם הקדוש שם הוי"ה ברור הוא עומד לנגד עיניו, הוא סימן שתקן ביראתו כל חטאיו", עין שם.

ולכן ראה לחזר בתשובה שלמה, ולעזב את כל השטיות והדמיונות שלה, ועקר התשובה הוא ודוי דברים, כי כף אמר רבנו ז"ל (לקיטי מוהר"ן חלק א' סימן ד') שעוונותיו של אדם חקוקים על עצמותיו, כמו שכתוב (יחזקאל ל"ב) "ותהי עונתם על עצמותם", וזה מה שהורג את האדם, כמו שכתוב (תהלים ל"ד) "תמותת רשע רעה", ועל ידי ודוי דברים יוצאים מעצמותיו החטאים שחקוקים עליהם.

ולכן תראה להרבות בשיחה בינה לבין קונה, ולהתודות על העוונות שלה, וזה יוציא ממך את הגאות והגדלות והגאווה הסרוחה הבאים מפגם הברית, וכתב הרמב"ם (פרק א' מהלכות תשובה הלכה א') כל מצות שבתורה בין עשה בין לא תעשה אם עבר אדם על אחת מהן בין בזדון בין בשגגה, כשיעשה תשובה וישוב מחטאו חייב להתודות לפני האל ברור הוא, שנאמר (במדבר ה') "איש או אשה כי יעשו וגו' ויהתודו את חטאתם אשר עשו" - זה ודוי דברים. ודוי זה מצות עשה, כיצד מתודין? אומר: אנא השם, חטאתי, עויתי, פשעתי לפניך ועשיתי כך וכה, והרי נחמתי ובשתי במעשי, ולעולם איני חוזר לדבר זה. וזהו עקרו של ודוי וכל המרבה להתודות ומאריך בענין זה הרי זה משבח.

ולכן אשרי מי שעוסק תמיד להתודות לפניו יתברך, שאז עוונותיו יצאו מעצמותיו, ויזכה על ידי זה להכלל באין סוף ברור הוא, וממילא יתבטלו ממנו הישות, הגאות והגדלות שנדבקו בו.

הקדוש ברור הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני

מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תכג.

**האם יש ענין שילד בן שלש יטבל במקוה
ביום החלאקה שלו?**

שאלה:

מאת שמואל חיים: לכבוד כבוד קדשת אדמו"ר מוהרא"ש שליט"א. האם יש ענין שילד בן שלש יטבל במקוה ביום החלאקה שלו? ואם כן, מה עושים כשהתינוק בוכה ומפחד לטבל במקוה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פינחס, ט"ז תמוז ה'תשע"ג.

שלוש וברכה אל שמואל חיים נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

אין שום מקור לדבר כזה - לטבל ילד בגיל שלש ביום החלאקה שלו, אדרבה, זה מספן מאד מאד, ויכולים להטביע אותו, ואני לא יודע מאיפה נלקח המנהג המוזר הזה וכו'.

ואם כבר מדברים בענין טבילה לילדים, לפני גיל שבע אסור לקחת ילד לטבל בשום פנים ואפן, כי זה מספן, ואחרי הגיל הזה גם כן אסור שילדים ילכו למקוה בלי האבא, ובפרט היום צריכים מאד מאד לשמר במקוה מכל מיני מנגלים ומשחתים וכו' וכו', ולכן אסור להניח לנער לטבל לכה, אפלו בני בן-מצוה צריכים שמירה מאד מאד.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלילח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תכד.

בגלל שאני מאריך בתפלת שמונה-עשרה, אני לא מספיק לענות לקדשה עם הצבור. האם זה בסדר?

שאלה:

מאת אבנר: יש לי שאלה הלכתית: בכל בקר אני מתפלל במנין, ולאחרונה התחלתי לכאן יותר בתפלת העמידה ולכן אני מתפלל את תפלת העמידה במשך הרבה זמן. הבטיחה היא שבגלל שתפלת העמידה לוקחת לי זמן רב, אני מאחר לקדשה ואני עומד בזמן הקדשה בלי להגיד כלום.

האם כדאי לי להמתין לחזרת הש"ץ ולהתפלל את התפלה ביחד עם החזן עד סוף הקדשה ולהמשיך משם לבד, או שיותר טוב להתחיל ביחד עם כלם כמו שאני רגיל, אף שלא אוכל לענות לקדשה? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פינחס, ט"ז תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אבנר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

עקר שלמות התפלה הוא לקשר את המוח מחשבה אל מה שהוא מדבר, הינו שיכון טוב טוב בפרוש המלות שהוא מוציא מפיו, שזו שלמות התפלה - שמקשר את מחשבתו אל דבורו, ואפלו מי שלומד

כתבי האריז"ל אצלו גם כן פרוש המלות הן הכוננות, (עי' לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ק"ה) כי העקר רק לכונן פרוש המלות של אותיות התפלה, כגון "אתה חונן לאדם דעת ומלמד לאנוש בינה" - אתה רבנו של עולם נותן לכלם דעת ושכל, ולכן אני מבקש אותך "חננו מאתך חכמה בינה ודעת" - תן לי גם כן דעת ושכל וכו'. וכך צריכים לכונן כל ברכה שרק אומרים, וכל מזמור שמזמרים אליו יתברך, הינו לכונן פרוש המלות, ואז כשאדם מקשר את המח מחשבה שלו אל הדבור, אזי הוא יכול להתפלל מהר.

מה שאין כן, כשהמח מחשבה חושב דבר אחד, והפה מדבר דבר שני והם לא קשורים אחד בשני, הדבור אל המחשבה וכו', לכן לוקחת לו הרבה זמן התפלה, כי הוא עסוק באמצע התפלה לעשות את כל העסקים שלו, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ל') שכל המחשבות זרות באים לאדם דיקא באמצע התפלה, ולכן עקר שלמות התפלה לקשר את המחשבה אל הדבור, ואז יכול להתפלל מהר.

עם כל זאת, כשאדם מתפלל לאט עם פרוש המלות, ופספס קדשה וכו', אין לו למהר את השמונה-עשרה שלו בשביל החזן והבעל תפלה שמתפללים בבחינת (אסתר ח' י"ד) "הרצים רכבי הרכש האחשתרנים יצאו מבהלים ודחופים" וגו', כי אם הבעל תפלה והחזן ממהרים לעבודה או לעסקיהם, אזי זה שמתפלל באמת בכונה עם פרוש המלות לאט לאט לא צריך לסבל, וזה פשוט.

עם כל זאת, צריכים מאד מאד להקפיד להתפלל בצבור אשר אין למעלה מזה, כמאמרם ז"ל (ברכות ח.) מאי דכתיב (תהלים ס"ט) "ואני תפילתי לך הוי"ה עת רצון"? אימתי עת רצון בשעה שהצבור מתפללין; ואמרו חכמינו הקדושים (ילקוט בלק רמז תשע"א) מה נחלים הללו בני אדם יורדין לתוכן כשהן טמאין, וטובלין ועוליין טהורין, כך בתי כנסיות ובתי מדרשות - בני אדם נכנסין לתוכן כשהם מלאים

עוונות, ויוצאים מלאים מצוות; ולכן אשרי אדם שזוכה להתפלל את השלש תפלות שחרית, מנחה וערבית במנין דיקא.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תכה.

אני רוצה להפגש עם בחור מסוים למטרת נשואין, אך אינני יודעת כיצד ליצר אתו קשר

שאלה:

מאת אסתר: שלום לרב. יש בשכונה שלי בחור ברסלב ונראה לי שאנחנו מתאימים ונוכל להקים יחד בית, אך איננו מכירים, ואני לא יודעת כיצד ליצר אתו קשר.

המחשבה על כך מטרידה אותי ואני לא יודעת האם זה בכלל ראוי ליצר אתו קשר ביזמתי. אני לא יודעת אם זה שיף להתפלל על זה, כי הרי אסור להתפלל שאתחנן דוקא עם בחור מסוים, ואולי הוא בכלל לא הזוג שלי... מה עלי לעשות? בתקופה האחרונה, מאז שאני חושבת עליו שאולי הוא כן הזוג שלי, התחזקתי ברוך השם בתפלה, בצניעות ובלמוד. האם זה טוב שהתחזקתי למרות שזה לא לגמרי לשם שמים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פינחס, ט"ז תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל אסתר תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם את בחורה חרדית ודתית, איך יש לך להסתכל על בחור לגמרי? ואם את רוצה אותו, יש הרבה דרכים איך להכניס באמצע שדכן, כגון אח של חברתך וכו', העקר רק להתפלל להקדוש ברוך הוא שיזמין לך את בן זוגך השיך לשרש נשמתך, כי אסור להתפלל "אני רוצה דוקא את זה", שזה בכלל מה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ב): כָּל הַמְאָרִיךְ בַּתְּפִלָּתוֹ וּמַעֲיֵן בָּהּ, סוּף בָּא לְיָדֵי כָּאָב לֵב, שְׁנֵאמַר (משלי י"ג י"ב) "תוּחַלַּת מִמְשַׁכָּה מַחֲלָה לֵב", וּפִרְשׁ רָש"י: מִצָּפָה שֶׁתַּעֲשֶׂה בְקִשְׁתּוֹ עַל יְדֵי הָאֲרָכָתוֹ, סוּף שְׂאִינָה נַעֲשִׂית, וְנִמְצָאת תוּחַלַּת מִמְשַׁכַּת חֲנָם, וְהִיא כָּאָב לֵב כְּשֶׁאָדָם מִצָּפָה וְאֵין תְּאֵוָתוֹ בָּאָה; רָאִי שָׁם. הֵינּוּ כְּשֶׁמִּתְפַּלְלִים אָנִי רוֹצֵה דוֹקָא אֶת הַבְּחוּר הַזֶּה, וּלְבִסוּף זֶה לֹא יוֹצֵא מִכַּח אֶל הַפֶּעַל, אֲזִי נִשְׁפָּרִים לְגַמְרִי, שְׂזוֹ נִקְרָא אֶהְבֶּה נִכְזָבֶת, וְאַחַר כֵּן קָשָׁה לְצֵאת מִזֶּה וְכו'.

ולכן העקר תבקשי את הקדוש ברוך הוא שיתן לך את בן זוגך השיך לשרש נשמתך, ואם את רוצה דוקא את הבחור הזה, תראי לשלח מישוהו גוף שלישי שישדוך לך אותו.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תכו.

**פְּעָמִים רַבּוֹת בְּעָלִי חוֹזֵר הַבֵּיתָה שְׂכוֹר. כִּיצַד עָלִי לְנֶהֱגַ
בְּמַקְרָה כְּזֶה?**

שְׂאֵלָה:

סַאת רוֹנָה: לְצַדִּיק שְׁלוֹם. פְּעָמִים רַבּוֹת בְּעָלִי חוֹזֵר הַבֵּיתָה

אחרי ארועים שכור אני לא מסכימה לזה, אבל אין עם מי לדבר. כיצד עלי לנהג במקרה כזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פינחס, ט"ז תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל רוני תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ו) שעל ידי שכרות שוכחים את כל המצוות שהזהירנו משה רבנו, ומאבד את הדעת והשכל שלו; ואמר (ספר המדות אות שכרות סימן ד') הקדוש ברוך הוא אוהב מי שאינו משתכר; ואמר (שם סימן ג') השכרות מביא לידי כפירה באמת ולהודות לשקר; וכן אמר (שם אות הרהורים סימן כ"ח) על ידי שכרות בא הרהורי עבודה זרה; וכן (שם אות שכרות סימן ז') על ידי שכרות נופל להרהורי נאוף.

ולכן את צריכה להגיד לו חד משמעית שאף לא יכולה לקבל בעל שכור בשום פנים ואופן, כי השכרות מאבדת את הדעת והשכל לגמרי, כמו שחכמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני) "כי יתן בכוס עינו" - בכיס פתיב, השכור נותן עינו בכוס לשנות, והחנוני נותן עינו בכיס. כי יתן בכוס עינו - רואה את חברו שותה, והוא אומר לו מזג לי ואני שותה, ומתלכלך ברעי ובמימי וגלים, יתהלך במישרים - סופו למכר כל חפצי ביתו ואת כל כלי תשמישו, ואין לו לא בגד ולא תשמישי הבית ולא כלום והבית ריקה מן הכל, יתהלך במישרים - סוף שהוא מתיר את העברות ועושה אותם הפקר כמישור, משיח עם אשה בשוק ומנבל את פיו ואומר דברים רעים בשכרות ואינו מתביש, לפי שנתטלטלה דעתו ואינו יודע מהו אומר ומהו עושה; הרי שלך לפניך גנות השכרות.

ולכן את צריכה להגיד חד משמעית לבעלך שאת לא מסכימה שישתכר, ואם הוא לא רוצה לשמע, תגיד לו שאת עוזבת אותו.
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תכז.

בזמן עבודתי כגננת אחת האמהות צעקה עלי והשפילה אותי, ולכן אני חושבת לעזב את העבודה

שאלה:

מאת דינה: שלום לכבוד מוהרא"ש שליט"א. אני מאחלת לכם רפואה שלמה, בריאות איתנה, אריכות ימים ושנים טובות.

רציתי להתייעץ אתכם לגבי המשך דרכי: למדתי גננות לגיל הרך ועבדתי באשקלון בכמה גני ילדים וההורים מאד אהבו אותי. יום אחד כשעבדתי בצהרון וכל הילדים היו בחצרה אחד מהילדים עשה בלגן וכעסתי עליו, לא כעס של ממש, אלא רק מבחוח כדי להראות לו שפכה לא מתנהגים. הילד התחיל לצעק, לבעט, לירק ולצבט ולכן נכנסתי אתו לגן ובמקביל השגחתי על הילדים בחצרה אחרי שכל ההורים באו לקחת את הילדים, נשאר רק הילד הזה, וכשאמא שלו באה וראתה שהוא בגן ולא בחצרה היא התחילה לצעק עלי. נסיתי להסביר לה מה קרה, אף היא לא היתה מוכנה להקשיב ובמקום להקשיב צעקה עלי ליד הגננת השניה, ואמרה שגם אם הוא לא התנהג יפה זה לא בסדר שהכנסתי אותו לגן, ושם אני לא יודעת לשמור על ילדים ולהיות גננת אז שלא אעבד פה. למחרת בבקר הגננות דברו עם האמא והסבירו לה שהילד שלה היה לא בסדר, ושזה לא הוגן שהיא צעקה עלי, אף היא לא הסכימה להתנצל.

בגלל המקרה הזה אני חושבת לעזב את העבודה בגן למרות שזה מה שאני הכי אוהבת - לעבד בגנים ולראות ילדים צדיקים מתפללים ומברכים, ולמרות שזה עושה לי טוב בלב ומשמח אותי לעבד שם, אחרי המקרה שקרה אני שוקלת לחפש עבודה אחרת.

מאד חשוב לי שהצדיק ידריך אותי ויגיד לי מה לעשות כי אני לא רוצה לקבל את ההחלטה לבד: האם להמשיך בגנים או לעזב? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פינחס, ט"ז תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל דינה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שכל אדם שיש לו עסק עם הצבור, תמיד תהיה עליו בקרת, ובפרט מלמד תינוקות של בית רבן או מורה בבית ספר או גננת בגן, תמיד יהיו הורים שיקטרגו על הגננת או על המורה או על המלמד וכו'.

ולכן אסור להתפעל מהם, ומכל שכן לא להשבר מבקרת שעושים וכו', יש בקרת חיובית, ויש בקרת שלילית, מבקרת חיובית יכולים תמיד להשתפר, ומבקרת שלילית צריכים לא להתפעל לגמרי, ומכל שכן לא להשבר, וצריכים לדעת שזה חלק מהעבודה.

ולכן אסור להתקפל ולברח וכו', כי בכל מקום שרק תעבדי יעשו עליך בקרת, וזו דרך העולם - שבני אדם לא מסתכלים על הטוב, אלא מסתכלים רק על הרע וכו', ומחטטים אחר הרע וכו', ואין בכלל הפרת הטוב וכו', ולצערנו הרב כפיות טובה מאד מצויה.

ולכן מי שעובד עם צבור צריך לדעת לכתחלה שתהיה עליו בקרת וכו', ויחגר את עצמו עם עזות דקדושה לא להתפעל מכל אלו המבקרים וכו', כי אם מתפעלים, סימן שהוא באמת לא יכול להיות

מלמד תינוקות של בית רבן, או מורה בבית ספר, או גננת בגן, כי ממה נפשך - אם זה בקרת חיובית אזי יכולים הכל לתקן, ואם זו בקרת שלילית לא יועיל שום תרוץ, ולכן למה צריכים להתפעל?

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תכח.

האם להמשיך בחברה בה אני עובדת למרות שהיא על סף קריסה, או להתחיל בעבודה חדשה?

שאלה:

מאת חנה: שלום וברכה. אני עומדת כעת מול פְּרֻשֶׁת דְּרָכִים וחוששת מהחלטה שגויה: חברת התכנה בה אני עובדת נמצאת בשלבי 'גְּסִיסָה', ועומדת לעבר בעלות. הפונה החדש מענין לעשות שני ולהפיוח חיים במערכת ולהצילה. יחד עם זאת, התקבלתי לעבד בחברת אל-על כדילת אור ואני מתלבטת ולא יודעת מה לעשות.

נכון שהכל בידי השם ואי אפשר לדעת מה יהיה, אבל אסור לי לעשות החלטה שגויה, כי המשכרת שלי היא העקרית בבית ואני ממסנת זוג תאומות מדהימות - הבנות שלי. מה הבחירה הנכונה עבורי? תודה רבה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פינחס, ט"ז תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל חנה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

תמיד את צריכה להסתכל מה שטוב בשבילך, כמו שאת בעצמך כותבת "המשפחת שלי היא העקרית בבית", ולכן את צריכה לדאוג שתהיה לך תמיד משפחת הכי טובה כדי שתוכלי לפרנס את הבית.

בענין להיות דיילת וכו', את צריכה לקחת בחשבון שפמה ימים בשבוע לא תוכלי להיות בבית, ואם זה לא מפריע לבנות שלך, אזי מה טוב ומה נעים.

העקר תמיד תסתכלי מה טוב בשבילך, ואיפה תרויחי יותר, ומה יהיה לך קל יותר, כי הכל תלוי כפי הרצון של האדם.

בודאי הפרנסה זה מהקדוש ברוך הוא, כי הוא זן ומפרנס לכל, והבחירה לאדם היא איזה כלי הוא רוצה לעשות לעצמו כדי לקבל דרכו את הפרנסה שלו.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תכט.

שמעתי שיש סגלה להפקד - לקנות עגלת תינוק ולשים אותה בסלון. האם זה נכון?

שאלה:

מאת דינה: שלום לכבוד הרב שליט"א. אני מאחלת לכם בריאות איתנה ואריכות ימים ושנים טובות. שמעתי שיש סגלה טובה להפקד בזרע של קימא - לקנות עגלה של תינוק ולשים אותה בסלון. האם זה נכון?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פינחס, ט"ז תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל דינה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לא נוהגים בשום פנים ואופן לקנות עגלה של תינוק או בגדים של תינוק לפני שהתינוק נולד, הן מפני עין הרע, והן משאר טעמים שאי אפשר להעלות אותם על הכתב וכו', וכל זה נאמר על התינוק הראשון, ואחר כך כבר יכולים לקנות, אבל תמיד צריכים לשמור על צניעות ולא להרבות בדבורים שאינם נצרכים וכו', כי טוב זה לא מביא, ולכן אשרי מי שיכול להעלים כל זמן שיכול להעלים וכו', וכמובן שאחר כך לא יכולים להעלים שהאשה בהריון וכו', על כל פנים בהריון הראשון צריכים מאד לשמור לא לקנות שום דבר עד שהתינוק יולד.

הקדוש ברוך הוא יעזר לך לעבר על הכל, ותלדי בקלות מאד מאד, ואל תדאגי, כי כשמכניסים את עצמם בפחדים יתרים וכו', זה סתם מלחיץ, ולכן לא כדאי כלל לדבר מזה, הכל יעבר בקלות, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תל.

**אָמְרוּ לְגִיסְתִּי שְׁלַעֲבֵר שְׁבַבְטָנָה יֵשׁ פָּגַם גְּנֹטֵי שֵׁל שְׁפָה
שְׁסוּעָה'. אִיךְ נִתֵּן לַעֲזֹר לָהּ?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת גְּלִית: שְׁלוֹם רַב לְצַדִּיק, וְתוֹדָה רַבָּה עַל תְּשׁוּבוֹתֶיךָ
שֶׁעוֹזְרוֹת וּמְכוֹנּוֹת אוֹתָנוּ.

בְּאֶחָד הַהֲרִיזוֹת שְׁלִי הַרוֹפְאִים טָעְנוּ שִׁישׁ לִי תְּאוּמִים, אֶף
לְאֶחָד מֵהֶם יֵשׁ מוֹם קָטָה מְאֹד, וְאִם הוּא יוֹלֵד אֲנַחְנוּ נִצְטַעֵר
מְאֹד. פְּנִיתִי אֵלָיךְ כְּבוֹד הַצַּדִּיק, וְאֵתָה בְּרַכְתָּ אוֹתָנוּ וְהִצַּעַתָּ לָנוּ
לְקַחַת עַל עַצְמָנוּ צְנִיעוּת וְכֹסֵי רֹאשׁ וְהִימָנוּ אֶת דְּבָרֶיךָ בְּרוּךְ
הַשֵּׁם הַיּוֹם יֵשׁ לִי יוֹלֵד צַדִּיק, מִדְּהִים וְלֹא שׁוֹם פָּגַם וְשָׁמוּ נַעַם
אֵלֶימָלְךָ, וְהוּא צַדִּיק עִם נֶשְׁמָה מִיְחֻדָּת. רְצִיתִי לְהַגִּיד לְךָ תוֹדָה
עַל בְּרַכְתְּךָ וְעֲזָרְתְּךָ.

כָּעֵת גִּיסְתִּי מְעַבְרַת וְאָמְרוּ לָהּ שִׁישׁ לַעֲבֵר פָּגַם גְּנֹטֵי שֵׁל שְׁפָה
שְׁסוּעָה, וּבְגַלְלַת שִׁישׁ אֵת זֶה לְבַעֲלָהּ זֶה עָבַר גַּם לַעֲבֵר. הִיא
וּבַעֲלָהּ בְּעַצְבוֹת נוֹרְאָה וְלֹא מוֹכְנִים לַעֲשׂוֹת כְּלוֹם עַד שֶׁהִתְיַנּוֹק
יּוֹלֵד, אֶף אֲנִי זוֹכֵרֶת שְׂאֵתָה וְרַבָּנִים נוֹסְפִים כֵּן יַעֲצָתָם לַעֲשׂוֹת
פְּעֻלוֹת וְלַהֲשַׁתְּדֵל, כִּי כָל עוֹד הָעֶבֶר בְּבֶטֶן יְכוּלִים לִהְיוֹת נְסִים.
אִיךְ נִתֵּן לַעֲזֹר לָהֶם?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֲזֵרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר פִּינְחָס, ט"ז תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל גְּלִית תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּרַכּוֹת ס.) עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת כ"א י"ט)

"וְרַפָּא יִרְפֵּא" - מִכָּאן שֶׁנִּתְּנָה רְשׁוּת לְרופֵא לְרַפְּאָת, וְאָמְרוּ צַדִּיקִים
שֶׁנִּתְּנָה רְשׁוּת לְרופֵא לְרַפְּאָת, אֲבָל לֹא לִיֵּאֵשׁ.

וְלִכֵּן אָסוּר לְהִתְבַּלְבֵּל מֵהַפְּחָדִים שֶׁהַרוּפְּאִים מַפְחִידִים, כִּי סוּף כָּל סוּף הֵם גַּם כֵּן בְּנֵי אָדָם, וְלִכֵּן אָסוּר לְהַפְּנִס בְּדַכָּאוֹן וּלְהַשְׁכֵּר בְּשִׁבִיל זֶה, בּוֹדָאֵי אִם יֵשׁ סִפְק סִפְקָא שֶׁל סִכְנָה לְהֶאֱשָׁה, צְרִיכִים תִּכְרָף וּמַיִד לְפָנוּת אֶל רַב גָּדוֹל יֵרָא שָׁמַיִם אֲמַתִּי, וְהוּא יוֹרָה עַל פִּי הַתּוֹרָה מֵה לַעֲשׂוֹת.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָב הַרְחֵמֵן, וְהַעֲקֵר לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ שֶׁהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכֵּי טוֹב וְלֹא לְפַחַד מִשּׁוֹם דְּבָר, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְתַמִּיד יְכוּלִים לְרְאוֹת נִסִּים וּנְפִלְאוֹת, כְּמוֹ שְׂאֵת רְאִית נִסִּים וּנְפִלְאוֹת עַיִן בְּעַיִן, יַעֲזֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁנִּשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׂר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תָּמִיד.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' תלא.

**בְּטַלְתִּי אֶת הַשְּׁדוּף שֶׁהָיָה לִי בְּגִלְל חֲשָׁשׁוֹת וּפְחָדִים,
וְכַעַת אֲנִי מַעֲנִינָת לְחַדֵּשׁ אֶת הַקֶּשֶׁר**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת שָׂרָה: לְכַבּוֹד הָרַב הַקְּדוֹשׁ שְׁלוֹם! הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יַעֲרִיף עֲלֵיכֶם שְׁפַע בְּרִכּוֹת, וְהַצְלִיחָה בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, אָמֵן.
אֲנִי בַחֲוָרָה צְעִירָה בַת שְׂמוֹנָה עֶשְׂרֵה. לִפְנֵי תְּקוּפַת הַרְגָּשָׁתִי צָרָה לְהִתְחַתֵּן, וּבַעֲקִבּוֹת כָּף הוֹרִי שִׁדְכוּ לִי בַחֲוֹר נִפְלָא וְטוֹב לִבִּי, שְׁעוֹסֵק בְּהִתְבּוֹדְדוּת. לְאַחַר הַפְּגִישָׁה הַרְגָּשָׁתִי רִגְשׁוֹת חֲרָטָה עֲצוּמִים שֶׁנִּפְגַּשְׁתִּי אִתּוֹ וּפְחַד גָּדוֹל מִנְּשׂוּאִים, וְלִכֵּן בְּטַלְתִּי אֶת הַשְּׁדוּף וְכָל הַחֲשֵׁק וְהַרְצוֹן לְהִתְחַתֵּן נֶעְלְמוּ וְהִפְכוּ לְחֲרָדָה גְּדוּלָה.

כַּעַת אֲנִי מַעֲנִינָת לְחַזֵּר אֶל הַבַּחֲוֹר, כְּדִי לֹא לְפַסֵּס בְּעַל מַדּוֹת

כְּזֶה, אֶף מִצַּד שְׁנֵי מִפְרִיעַ לִי שְׂאִין לוֹ פְּאוֹת, וְשִׁעְדִין קַיָּם בִּי
הַפְּחַד מִמַּעֲרַכַת הַנְּשׂוּאִין.
אֲשׁוּמַח אִם הָרַב יוֹכַל לַעֲזֹר לִי לְהַתְּגַבֵּר עַל הַבְּלֹבָלִים הָאֵלוּ.
וַיִּגִּיד לִי מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר פִּינְחָס, ט"ז תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל שָׂרָה תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

כַּנֶּרְאָה שְׂאֵת עֲדִין לֹא בְּשִׁלְהָ לְהַתְּחַתֵּן, וְלִכֵּן כְּדַאי לָךְ עוֹד
לְחִכּוֹת, כִּי אִם הָיִית בְּשִׁלְהָ לְהַתְּחַתֵּן, לֹא הָיִית נִכְנַסַת בְּלַחְצִים כְּאֵלו
וְכוּ', וְלֹא הָיִית מְרַגְּשָׁה רְגִשׁוֹת חֲרָטָה וְכוּ', וּמַחְשָׁבוֹת שֶׁל "כֵּן הָיִיתִי
צְרִיכָה לְהִיּוֹת אֵתוֹ, לֹא הָיִיתִי צְרִיכָה לְהִיּוֹת אֵתוֹ" וְכוּ'. בַּחוּרָה
שְׁבִשְׁלָה לְהַתְּחַתֵּן הִיא לֹא הוֹלֶכֶת עִם קִטְנוּנִיּוֹת כְּזוֹ, חֲתָנָה זֶה לֹא
מִשְׁחָק יְלָדִים וְכוּ', חֲתָנָה זֶה לְבָנוֹת בֵּית נְזוֹ אַחֲרִיּוֹת מְאֹד מְאֹד גְּדוּלָה,
וְלִכֵּן מִי שֶׁעֲדִין אֵין לוֹ אֵת זֶה, שְׁלֹא יִכְנַס בְּזֶה.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר לָךְ שֶׁתִּגְדְּלִי וְתִתְבַּגְּרִי עוֹד, וְאֵז הַכֹּל
יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' תלב.

קִשָּׁה לִי לֹמַר סְלִיחוֹת כְּכֹר מְרֹאשׁ חֲדָשׁ אֱלוּל. מָה
הַעֲצָה?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֶסְף: שְׁלוֹם לְכַבֵּד הָרַב שְׁלִיט"א. אֲנִי יוֹלֵד בְּגִיל חֲמִשׁ

עשרה, לפני כשנתים עזבתי את בית הספר ומאז אני לומד בישיבה.

יש לי שאלה בענין אמירת סליחות: אנחנו הספרדים מתחילים לומר סליחות כבר מראש חֲדָשׁ אֱלוּל, ואני מרגיש שאם אני מתחיל לומר את הסליחות כבר מאֱלוּל, כשמוגיע יום כפור אני כבר חסר סבלנות, אין לי חשק לומר את הסליחות ואת התפלה של יום כפוא, כי אני כבר שחוק מזה. אני מרגיש שבגלל אמירת הסליחות אני מפספס את העקר – שהוא התעוררות הלב בתפלה ותשובה אמיתית ביום כפוא, אף מצד שני לא שיך שלא לומר סליחות. מה העצה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פינחס, ט"ז תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אסף נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך לקחת את החיים ברצינות הכי גדולה, ואם תקנו את חֲדָשׁ אֱלוּל לחדש של תשובה ואמירת סליחות ותקון המעשים, זה לא סתם וכו', כי בראש השנה אז דנים את האדם על כל פרט ופרט בחיים, מי יחיה מי ימות, מי באש ומי במים, מי בחניקה ומי בסקילה וכו'. כשאדם עומד לפני משפט רציני שכל החיים שלו תלויים בזה, וכל העתיד שלו תלוי בזה וכו', אזי זה לא צחוק, הוא עומד ורועד מאימת הדין, וכך זה צריך להיות כל חֲדָשׁ אֱלוּל, ועל אחת כמה וכמה בראש השנה שהוא יום הדין, אז ראוי לנסע להצדיק האמת שבפרוש גלה לנו (תיי מוהר"ן סימן ת"ה) הראש השנה שלי הוא חֲדָשׁ אֱלוּל, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש השנה, לא מבעיא אתם כלכם, בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש השנה שלי.

ולכן נוסעים אל רבנו ז"ל על ראש השנה, כדי שהוא יהיה

לְנוּ עוֹרֵךְ דִּין בְּמִשְׁפָּט שְׁשׁוּפְטִים אֶז כֹּל אָדָם, וְהוּא מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ
 עֲבוּר כֹּל אֶחָד שֶׁבָא אֵלָיו וְחֹזֵר שָׁם בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה וּמִבְּקֵשׁ מִמֶּנּוּ
 יִתְבָּרֵךְ שִׁישְׁמַר אוֹתָנוּ כֹּל הַשָּׁנָה מִכָּל מִינֵי צָרוֹת וְרַעוֹת רַבּוֹת וְכוּ',
 וְשִׁנּוּזָה לְהַכְתֵּב בְּשָׁנָה שֶׁל בְּרִיאוֹת וְהַצְלָחָה בְּחַיִּים, וּפְרִנְסָה טוֹבָה,
 וְשִׁמְרָה מִכָּל מִינֵי גְבוּת וּגְזֻלוֹת וְאֵלִימוֹת, וּמִכָּל מִינֵי מִיתוֹת מְשֻׁנוֹת,
 כִּי הַצְדִּיק הָאֵמֶת הוּא הָעוֹרֵךְ דִּין הַכִּי גְדוֹל, וְרַבְּנוּ ז"ל רָצָה שְׁכַלֵּם
 יִהְיוּ אֶצְלוֹ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּלֵי יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל, וְזָכַר גַּם זָכַר מַה שֶּׁאָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בִּיצָה טז) כֹּל מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם קְצוּבִין לוֹ מֵרֵאשׁ
 הַשָּׁנָה; הֵינּוּ שְׂאֵז כּוֹתְבִים אֶת הַתְּקָצִיב לְאָדָם עַל כֹּל הַשָּׁנָה, וְכֵן אָמְרוּ
 (בְּבֵא בְּתָרָא י') כִּשְׁם שְׁמֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם קְצוּבִין לוֹ מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה, כִּף
 חֲסֵרוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם קְצוּבִין לוֹ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה.

וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי מִי שֶׁמִּשְׁתַּוְּקָק כֹּל הַשָּׁנָה לְבוֹא אֶל רַבְּנוּ ז"ל לְרֵאשׁ
 הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא הָעוֹרֵךְ דִּין הַכִּי הַגְּדוֹל בְּעוֹלָם, וְעַל יָדוֹ יְכוּלִים לְהַמְתִּיק
 אֶת כָּל הַדֵּינִים.

וְלִכֵּן אַל תִּקַּח בְּקִלּוֹת אֶת עֵינֶיךָ אֲמִירַת הַסְּלִיחוֹת וְאֶת כָּל הָעֲנִין
 שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְשֶׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים, כִּי הֵרֵב הַקְּדוֹשׁ מִבְּאֲרֵיטְשׁוּב
 זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ אָמַר שְׂאֵז גַּם הַדְּגִים בֵּינָם רוֹעֲדִים וְזוֹחֲלִים מֵאִמַּת
 הַדִּין, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה אֵיךְ בְּנֵי אָדָם צְרִיכִים לְרַעַד מֵאִמַּת הַדִּין,
 כִּי אֵף אֶחָד לֹא בְטוֹחַ עִם הַחַיִּים שֶׁלוֹ אֶפְלוּ לְרַגַע אֶחָד.

וְלִכֵּן תִּקַּח אֶת כָּל הַיָּמִים נוֹרָאִים בְּרַצִּינּוֹת אֲמִתִּית, כִּי שׁוֹמְעִים
 כֹּף כִּף הַרְבֵּה אֲסוּנוֹת מִחֲרִידִים וְכוּ', וְהַכֵּל כְּבֹר נִכְתָּב מֵרֵאשׁ
 בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, מַה יִּהְיֶה כֹּל הַשָּׁנָה.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' תלג.

היכן בספרי רבנו מזכר הענין של 'הפצה' - שצריכים לצאת להפצה ולנסות לקרב אנשים לדעת רבנו?

שאלה:

מאת חיים: שלום לרב החסיד הרב שיק שליט"א. אני חסיד ברסלב, ומאד מעבין אותי מהיכן להחתם את ענין ההפצה, כי כפי שאני רואה זה אחד הדברים הכי חשובים אצלכם, ולא ראיתי בספרי רבנו שום מקור לכך שצריכים לצאת להפצה ברחובות ולנסות לקרב אנשים לדעת רבנו. אקוה שלא תכעסו על שאלתי, כי אני שואל אותה בתמימות, ולא במטרה לקנטר חס וחלילה. בברכת רפואה שלמה, חיים.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פינחס, ט"ז תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל חיים נרו איר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שאצלי 'חסיד ברסלב' הוא מי שבקי בספרי רבנו ז"ל, ובפרט בשיחותיו הקדושות של מוהרנ"ת ז"ל, שרשקם בספרי 'שיחות הר"ן' ו'חיי מוהר"ן', כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן שנ"ח) שבכל שיחה ושיחה שהיה משיח ומדבר עמנו יכולים להיות על ידה איש כשר, ואפלו צדיק גמור כל ימי חייו כמו שאני רוצה (אזוי וויא איך מיינ איין גוטער ייד) אם ירצה לילך עמה לקים כפי שיחתו הקדושה.

וגם אפלו עכשו כשלוּמדין דבריו הקדושים יש להם גם כן כח גדול לעורר להשם יתברך לזכות לדרכי השם באמת, למי שישים לבו היטב לדבריו ולשיחותיו הקדושים הנאמרים בספריו הקדושים, כי כל שיחה שלו היא התעוררות נפלא ונורא מאד ודרך ישרה ונכונה

מאד לעבודת השם יתברך לכל אחד לפי מדרגתו יהיה באיזה מדרגה שיהיה. אפלו מי שהוא במדרגה עליונה מאד יכול לקבל דרך ישרה ועצות נפלאות מפל שיחה ושיחה שלו, וכן להפך, מי שהוא בתכלית מדרגה התחתונה חס ושלום באיזה מקום שרק לא יהיה, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נכונות מפל שיחה ושיחה שלו למלט נפשו מני שחת, ולשוב אל השם יתברך באמת אם ישים לבו לדבריו היטב, ויקים אותם באמת ובתמימות בלי שום חקמות, אשרי מי שיאחז בהם]. עין שם.

והנה מובא (חיי מוהר"ן סימן תקמ"ג) שרבנו ז"ל הזהירנו מאד לקרב נפשות להשם יתברך, להשתדל לדבר הרבה עם בני אדם כדי לעוררם ולהשיבם לקרבם להשם יתברך, ורצונו היה אפלו לדבר עם בני העולם שיחות חלין בעסקי העולם, אולי יצמח ויתגלגל מזה דבורים שיעוררו אותם להשם יתברך, ואפלו אם לא יפעל כי אם תנועה בעלמא, שייכנס בהם איזה הרהור תשובה או התעוררות לפי שעה, גם כן טוב מאד, מפל שפן שיכול להיות שפרכות הימים כשידבר עמהם ויחזר וידבר, אולי יזכה לעוררם באמת להשם יתברך ולקרובם לעבודתו יתברך, אשר אין דבר גדול מזה וכו', וקרא את אנשי שלומנו שלא רוצים לעשות בזה, עצים יבשים שלא מוציאים פרות וכו', ובזה אותם מאד וכו'.

ורבנו ז"ל הפליג במעלה הזאת מאד מאד לקרב בני אדם להשם יתברך, אשר אין דבר גדול מזה, כמובא בזהר (תרומה קכ"ח): תא חזי כל מאן דאחיד בידא דחייבא, ואשתדל ביה למישבק ארחא בישא, איהו אסתלק בתלת סלוקין מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא, גרים לאכפיא סטרא אחרא, וגרים דאסתלק קודשא בריך הוא ביקריה, וגרים לקיימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא, ועל האי בר נש כתיב (מלאכי ב') "בריתי היתה אתו החיים והשלום" וזכי למחמי בנין לבנוי, וזכי בהאי עלמא וזכי לעלמא דאתי, כל מארי דינין לא יכלין למידן ליה בהאי עלמא ובעלמא דאתי, עאל בתריסר תרעי ולית מאן דימחי

בְּיָדֶיהָ. וְעַל דָּא כְּתִיב (תהלים קי"ב) "גִּבּוֹר בְּאַרְצָךְ יְהִיָּה זִרְעוֹ דּוֹר יִשְׂרָאֵל
 יִבְרָךְ הוּן וְעֶשֶׂר בְּבִיתוֹ וְצִדְקָתוֹ עֲמֶדֶת לְעַד זֶרַח בַּחֲשָׁךְ אִוֵּר לִישְׂרָאֵל"
 וְגו', נְבִיא וְרֵאָה כָּל מִי שְׂאוֹחֵז בְּיָדָם שֶׁל הַחַיִּיבִים, וּמִשְׁתַּדֵּל שְׂיַעֲזֹבוּ
 אֶת דְּרָכֵיהֶם הָרְעוּת וְכו', עוֹלָה בְּמַעֲלַת הַקְּדוּשָׁה לְמָקוֹם שְׂאָף אֶחָד לֹא
 יְכוּל לְעֲלוֹת שָׁמָּה וְכו', וְהוּא גוֹרֵם לְהַכְנִיעַ אֶת הַסְּטָרָא אַחְרָא, וְהוּא
 גוֹרֵם שְׂיִתְיַקֵּר שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְגוֹרֵם
 שְׂבִזְכוּתוֹ לְכָל הָעוֹלָמוֹת יֵשׁ קִיּוּם, וְזוֹכָה לְרֵאוֹת בָּנִים לְבָנָיו, וְזוֹכָה
 לְכָל טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי בְּזֵה הָעוֹלָם וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְכָל הַבְּעָלִי דִינִים
 לֹא יְכוּלִים לְדוֹן אוֹתוֹ לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, וְנִכְנָס בְּשֵׁלֶשׁ
 עֶשְׂרֵה שְׁעָרִים שֶׁל רַחֲמִים לְמַעְלָה בְּשָׁמַיִם, וְאֵינן מִי שְׂיִמְחָה בּוֹ]. וְרַבְּנּוּ
 ז"ל הָאָרִיךְ לְדַבֵּר עֲמֻנּוֹ כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים מְזֵה, וְזָרָז אוֹתָנּוּ לְזֵה מְאֹד
 בְּכַמָּה מֵינֵי לְשׁוֹנוֹת, וְכַמָּה פְּעָמִים הָיָה מְבֻזָּה אוֹתָנּוּ בְּבִזְיוֹנוֹת עַל
 שְׂאָנּוּ מִתַּעֲצָלִים בְּזֵה, עֵינן שָׁם.

וְרַבְּנּוּ ז"ל גִּלְגָּל לָנּוּ (לְקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֶלְקֵי א' סִימָן י"ד) שְׂעַל יְדֵי שְׂמֻקְרָבִים
 בְּנֵי אָדָם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מַעֲלִים אֶת כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְשָׂרְשׁוֹ,
 וְאִמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּכַא מְצִיעָא פ"ח.) עַל הַפְּסוּק (וְרַמְיָה ט"ו) "אִם
 תּוֹצִיא יָקָר מְזוּלָל" אֵלוֹ שְׂמֻקְרָבִים בְּנֵי אָדָם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
 כִּי זֶה נִקְרָא מוֹצִיא יָקָר מְזוּלָל, הֵינּוּ מְזִילוּתָהּ דְּגִלּוּתָא וְכו', עֵינן שָׁם.

וְיָדוּעַ אֲשֶׁר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל הֵנִיחַ לָנּוּ צְנוּאָה אַרְבָּעָה יָמִים לְפָנָי
 הַסֵּתְלָקוֹתוֹ וְאָמַר אֲזִי לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ "הַעֲבָדָא שְׁלָכֶם יְהִיָּה יְפּוֹצוּ
 מִעֵינּוֹתֶיךָ חוּצָה", וְהוּא בְּעֲצֻמוֹ הֵלֶךְ לְהַפִּיעַ אֶת סִפְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל כָּל
 יָמָיו, וְיָדוּעַ כְּשֶׁנִּסַּע לְאַרְצָךְ יִשְׂרָאֵל הֵצִרְךָ לְנִסְעַ דְּרָךְ מְצָרִים, וְהָיָה
 לוֹ צַעַר גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד שְׂמֻכְרָח לְהִיּוֹת בְּמְצָרִים בְּמָקוֹם שֶׁהַתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה אִמְרָה שְׁלֹא נַחֲזֹר לְשָׁם, וְהוּא צָרִיךְ לְהִיּוֹת שָׁמָּה, אֲבָל הַפִּיעַ
 שָׁמָּה אֶת סִפְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל, וְאָמַר אֲזִי: אֵלְמָלָא לֹא בְּאִתִּי לְכָאן אֵלְא
 לְהַפִּיעַ שָׁם אֶת סִפְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל הָיָה לִי כְּדָאִי (כְּמוֹכָא הַסְּפּוֹר בְּיָמָי
 מוֹהֲרַנ"ת).

וְלִכֵּן קָדָם שְׂאִתָּהּ שׁוֹאֵל שְׂאִלוֹת, עֲלִיךָ לְחֹזֵר טוֹב טוֹב בְּסִפְרֵי

רבנו ז"ל, על כל פנים את השיחות של מוהרנ"ת ז"ל, ושם תראה מה היה הרצון של רבנו ז"ל, ואיך זוכים להיות חסיד ברסלב, כי לדעתי גם אתה לא התקרבת אל חסידות ברסלב, אלא על ידי אלו המפיצים שמפיצים על הרחובות ועל השוקים ובכתי כנסיות ובכתי מדרשות וכו' וכו', כמו שרבו המקרבים התקרבו על ידי אלו שמפיצים את ספרי רבנו ז"ל בשוקים וברמזורים וכו', והאמת עד לעצמו.

על כל פנים, ראה לקחת את עצמך בידיך, ותתחיל לעסק הרבה בשיחה בינך לבין קונך, שהיא התבודדות, שעל ידי זה יטהרו מחשבתך ולבך מכל ההרהורים רעים והעקמומיות והקשיות שנדבקו בך וכו', כי מי שמרבה לדבר אל הקדוש ברוך הוא, על ידי זה הוא מטהר את עצמו מבית ומבחוץ, כי תפלה היא סוד מים, כמו שכתוב (איכה ב' י"ט) "שפכי כמים לבך נכח פני הוי"ה", וכמו שמים מטהרים מכל מיני טמאות, כן התפלה מטהרת את האדם מכל מיני זהמא ולכלוכים שנדבקו בו על ידי חטאות נעורים, וכבר אין לו שום קשיות כלל.

וכן תרגיל את עצמך ללמד בתורה הקדושה על פי סדר-דרך-הלמוד של רבנו ז"ל, ואל יחסר לך יום אחד מבלי למוד מקרא, משנה, גמרא ומדרש, שהד' למודים האלה הם כנגד הד' עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשיה, ועל כלם ראה ללמד הרבה שלחן ערוך, שרבנו ז"ל הזהירנו על למוד זה יותר מכל הלמודים, ואמר (שיחות הר"ן סימן כ"ט) שכל בר ישראל מחייב ללמוד כל יום איזה הלכה ודין בשלחן ערוך, עין שם.

מי שמקיים כל זאת - הוא אצלי חסיד ברסלב, כי העקר הוא לצית את רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות גמורה, ולקיים כל שיחה ושיחה שגלה לנו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תלד.

לבננו יש בטחון עצמי מפרז ואין לנו כלים להעמידו על מקומו. מה נתן לעשות?

שאלה:

מאת עדי: שלום לכבוד הרב ורפואה שלמה. הרב תמיד אומר שצריכים להתנהג עם הילדים בסבלנות ולא להרים ידים. אנחנו משתדלים ללכת בדרכך הזו, אבל נוצר מצב שיש לילד בטחון עצמי מפרז והוא מרגיש שהוא באתה המדרגה שלנו, ואין לנו כלים להעמיד אותו על מקומו. מה נתן לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פינחס, ט"ז תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל עדי ונרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד לא להכות את הילדים, כי עם מכות לא מגיעים לשום מקום, אדרבה, כל המכות שאדם נותן לילדים שלו זה בא רק מחמת העצבים שלו וכו', עם כל זאת אומר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן נ"ט) מסגל יותר לבנים, להיות רחוק מהם, לבלי להיות דבוק בהם לשעשע בהם בכל פעם, רק לבלי להסתפל עליהם כלל; ואמרו על זה אנשי שלומנו "מען קושט נישט, און מען שלאגט נישט" (לא מנשקים את הילדים ולא מרביצים לילדים).

וזה הדבר שהכי קשה להורים לקיים, כי ההורים משתעשעים עם הילדים, ועל ידי זה הם מקבלים בטחון עצמי מפרז, וכבר לא מצייתים את ההורים, ואז צריכים להרביץ להם, אבל אם לכתחלה לא משתעשעים אתם ומנשקים אותם, אזי רק כשמגביהים את הקול עליהם, נופל עליהם פחד, וזה מה שאמר החכם מכל אדם (משלי י"ג כ"ד) "חושף שבטו שונא בנו", ואמרו אנשי שלומנו לא כתוב

שְׁצָרִיכִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַשְּׂבָט לְהַרְבִּיץ לוֹ, אֲלָא לְהַפְחִידוֹ וְכוּ', עַל כָּל פְּנִים אִיךָ שֶׁהוּא, צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִזְהַר לֹא לְהַכּוֹת אוֹתָם, אֲבָל אֲנִי מְכַרַח לְהַגִּיד לְךָ שְׁלֻקִים אֶת הַשִּׁיחָה הַזֹּאת מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, כִּי דָרְכָם שֶׁל בְּנֵי אָדָם כֵּן לְהִשְׁתַּעֲשַׁע עִם יְלִדֵיהֶם וּלְנַשְׁקָם, וְאַחַר כֵּן הֵם נֶעֱשִׂים קְרוֹבִים אֲלֵיהֶם, וְהַיְלָדִים מִתְחִילִים לְקַפֵּץ עַל הָרֹאשׁ עַד שֶׁלֹּא יִכּוּלִים לְהִשְׁתַּלֵּט עֲלֵיהֶם.

הַעֲקָר לְהַצְלִיחַ עִם יְלָדִים זֶה רַק תְּפִלָּה, לְהַתְּפַלֵּל הַרְבֵּה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִשְׁפֹּךְ דְּמָעוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּלִי תְּפִלָּה זֶה לֹא הוֹלֵךְ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' תלה.

**לְאַחֲרוֹנָה אֲבָרְכִים רַבִּים קוֹנִים דִּירָה לְהַשְׁקָעָה בְּלִיקוּוד
שְׁבִנְיוֹ-ג'רְזִי. הָאֵם זֶה כְּדָאִי?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת שְׁלוֹם: שְׁלוֹם לְכַבּוֹד קִדְשֵׁי מוֹהָרָא"ש שְׁלִיט"א. אֲנִי מְלַמֵּד בְּתַלְמוּד-תּוֹרָה וְאֶנְחֵנוּ מִתְּפִלָּוִים שָׁם לְרִפּוּאֲתָכֶם. לְאַחֲרוֹנָה אֲבָרְכִים רַבִּים קוֹנִים בְּסִכּוּם נִמּוּךְ דִּירָה לְהַשְׁקָעָה בְּלִיקוּוד שְׁבִנְיוֹ-ג'רְזִי. הָאֵם זֶה כְּדָאִי? תּוֹדָה רַבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר פִּינְחָס, ט"ז תְּמוּז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל שְׁלוֹם נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

לְדַעְתִּי לֹא כְּדָאִי לְהַכְנִס בְּעֶסֶק הַזֶּה, כִּי זֶה לֹא כָּל כֵּן פְּשׁוּט לְעֶסֶק עִם גּוֹיִים, וּבַפְּרָט שִׁישׁ לְךָ דִּיר שֶׁלֹּא יִשְׁלַם לְךָ שְׂכָר דִּירָה, וְאַתָּה צָרִיךְ לְשַׁלֵּם מִשְׁכַּנְתָּא, וְעַד שֶׁאַתָּה יְכוּל לְהוֹצִיא אוֹתוֹ לּוֹקְחִים

כמה חֲדוּשִׁים, וּבִינֵן כִּף אֶתְּהָ מֵאֲבָד אֶת כֹּל הַכֶּסֶף שֶׁלָּהּ, וְעַל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סוֹטָה י"א.) עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת א' י"א) "וַיִּכֶן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לְפָרְעָה" - רַב וְשְׂמוּאֵל, חָד אָמַר שֶׁמִּסְכְּנוֹת אֶת בְּעַלְיָהֶן, וְחָד אָמַר שֶׁמִּמְסְכְּנוֹת אֶת בְּעַלְיָהֶן, דָּאֵמַר מִר כֹּל הָעוֹסֵק בְּבִנְיָן מִתְּמַסְכֵּן; וּבִאֲמַת שְׁנֵיהֶם מִתְקִימִים, הֵן שֶׁמִּסְכְּנִים אֶת עַצְמָם בְּזֶה שֵׁישׁ לֹו עֵסֵק עִם גּוֹיִים, וְהֵן שֶׁלְּבַסּוֹף מֵאֲבָדִים אֶת הַכֶּסֶף וְנִעְשִׂים מִסְכְּנִים וְכוּ'.

רַק כְּשֶׁאֲדָם קוֹנֶה בֵּית לְגוֹר בּוֹ, זֶה עֲנִיָּן אַחַר לְגַמְרֵי, כִּי בַמְּקוֹם לְשֵׁלֵם שֶׁכֶר דִּירָה כֹּל חֲדָשׁ סְכוּם גָּדוֹל וְהַכֶּסֶף הוֹלֵךְ לְאֲבוּד וְכוּ', עֲדִיף לְקִנּוּת בֵּית וּלְשֵׁלֵם מִשְׁכַּנְתָּא שְׁאוּתָהּ מְשֵׁלֵם לְעַצְמוֹ, וְהַבֵּית נִשְׁאָר שְׁלוֹ.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ שֶׁיְהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְּנֶה תִשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' תלו.

הָאֵם הַהִבְטָחָה שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן לְבָאִים אֶל צִיּוּנוֹ נְאֻמָּרָה גַּם לְנָשִׁים?

שְׁאֵלָה:

מֵאת רַבָּקָה: שְׁלוֹם לְצַדִּיק מֵיבְנֵאֵל. אֲנִי רוֹאָה הַמּוֹן קְבוּצוֹת שֶׁל נָשִׁים שְׂנוֹסְעוֹת לְצִיּוֹן שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן בְּאוֹמֵן, וְלִפְנֵי כִּשְׁבּוּעַ חֲבָרָה קְרוּבָה הַצִּיעָה לִי לְהַצְטַרֵּף לְקְבוּצַת נָשִׁים שְׁטוֹסוֹת לְאוֹמֵן בְּחֵדָשׁ אֱלוֹל הַקָּרוֹב.

לִפְנֵי שְׁאֲנִי מַחְלִיטָה רְצִיטָה לְשֵׁאל אֶתְכֶם: הָאֵם בְּכֹלֵל יֵשׁ עֲנִיָּן שְׁנָשִׁים תִּסְעֶנָּה לְאוֹמֵן? וְהָאֵם הַהִבְטָחָה שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן לְבָאִים אֶל צִיּוּנוֹ נְאֻמָּרָה גַּם לְנָשִׁים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר פינחס, י"ז בתמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל רבקה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי! איזו שאלה זאת? הרי רבנו ז"ל הבטיח לנו הבטחה כל כך חזקה שמי שיבוא אל ציונו הקדוש ויתן פרוטה לצדקה עבורו, ויאמר את העשרה מזמורי תהלים הנקראים 'תקון הכללי', אפלו אם עצמו וגבחו חטאו ופשעיו, יוציאו מהשאול תחתית, האם אשה לא צריכה הבטחה כזו?

ובפרט שידוע הספור שמוכא (שיחות הר"ן סימן קנ"ו) כשהיה רבנו ז"ל באומן, שמע בביתו קול של הצועקים על הבית עלמין על קברי אבותם שדרךם לצעק ולהתפלל שם בקול מר פנהוג, ופעם אחת שמע אשה אחת שהיתה צועקת שם על קבר אביה: אבי, אבי, בקול מר מאד וכו' וכו', ובתו אדל תחיה, היתה עומדת אצלו אז, ענה ואמר לה רבנו ז"ל: האשה הזאת צועקת בכונה היטב אבי אבי, אבל אביה אינו בכאן כלל וכו'. ואמר אז שטוב כשבאים על קברי אבות לומר להמתים השוכנים סביב סביב לקבר אביהם ואמם וכיוצא שבאים אליו, לבקש מהם שיודיעו לו שבא בנם או בתם אליו. כי בודאי לא כל המתים נסתלקים ממקום קבורתם למקום שנטרדים, כי הרבה שרויים על קברם. על כן טוב להודיעם כדי שהם יודיעו לאביהם וכו', ואמר אז: אבל אצל הצדיק אין צריכים לחשש על זה שמא אינו שם. כי מיתת הצדיק הוא רק כמו מי שיוצא מחדר לחדר אחר. והמשיל אז לבתו על עצמו: כמו שאני עתה בחדר זה, ואחר כך אני יוצא מחדר זה ונכנס לחדר השני וסוגר הדלת אחרי, אם את תבואי אצל הדלת ותצעקי אבי אבי וכו', לא אשמע דבריך? [כדברים האלה נשמע מפיו הקדוש כמה פעמים שרמז לכל אחד ואחד כמה גדול המעלה של מי שיזכה לבוא על קברו הקדוש והנורא, כי בודאי ישמע דבריו ויעזר ויושיע לו בכל מה דאפשר].

ולכן האם אשה לא צריכה ישועה? האם אשה לא נמצאת במצוקה? האם אשה לא צריכה און קשבת? והנה רבנו ז"ל כבר הקדים לנו שבציונו יכולים לפעל כל מה שרוצים, כי הוא ישמע כל מה שנבקש, וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות צדיק סימן קע"ג) על ידי השתטחות על קברי הצדיקים הקדוש ברוך הוא עושה לו טובות אף על פי שאינו ראוי לכהן.

ולכן אשרי האשה שזוכה להיות על כל פנים פעם אחת בחייה בציון רבנו ז"ל, וכדאי לטרח את הטרחה הכי גדולה, ולבזבז את כל הכסף העקר לזכות להיות על כל פנים פעם אחת אצל ציון רבנו ז"ל ולקבל ממנו תקון כזה. אשרי האשה שמתחברת עם עוד כמה נשים ונוסעות אצל ציון רבנו ז"ל, ואין לתאר ואין לשער את גדל הזכות הזו, ויבוא יום שיתחרטו למה לא נסעו אל ציון רבנו ז"ל, אבל אז כבר יהיה מאחר, ולכן החכם עיניו בראשו ובורח אל ציון רבנו ז"ל באומן.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תלז.

פנו אלי מארגון צדקה שאוסף תרומות בשם רבני ברסלב ובשמכם. האם אפשר לסמוך עליהם ולתרום להם?

שאלה:

מאת פנחס: שלום לרב שיק שליט"א. לפני כמה ימים פנו אלי מארגון צדקה בבקשה לתרומה, הם אומרים שהם אוספים צדקה בשם כל רבני ברסלב, והזכירו גם את שמכם, אף בגלל שלאחרונה התפרסמו הרבה פרשיות על ארגונים

פיקטיביים, ברצוני לשאל: האם אכן הם אוספים צדקה בשמכם ואפשר לתרום להם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר פינחס, י"ז בתמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל פנחס נרו ואיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך שהכל שקר, וצריכים מאד מאד לשמר מהצבועים, תהלה לאל אני לא מבקש כסף מאף אהה, ולא צריך טובות מאף אהה, יש לי את הקדוש ברוך הוא, והוא הזן ומפרנס לכל, והוא נותן לי כל מה שאני צריך, ואם אני מבקש ככה, זה למען זכות הרבים, כגון בית התבשיל - אהל אברהם, שמחלקים בכל יום למעלה מאלף מנות אכל לרעבים וכו', ורואים לאיפה הכסף הולך, או למען הקהלה שלנו להוצאות השוטפות יום יום וכו', ורואים את ההתפתחות של הקהלה, או כדי לעזור לי לשלם עבור בית הכנסת המרכזי שלנו באומן וכו' וכו'.

ולכן שלא יספרו שום ספורים בדויים כאלו שיש ארגון שאוסף צדקה עבור רבני ברסלב וכו' וכו', כי לא חסר היום שקרנים רמאים צבועים - שר"ץ השורץ על הארץ, שעובדים על בני אדם להוציא מהם כסף בכל מיני תרגילים, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (סוטה כ"ב:) אמר לה ינאי מלכא לדביתהו, אל תתיראי מן הפרושין ולא ממי שאינן פרושין, אלא מן הצבועין שדומין לפרושין, שמעשיהן כמעשה זמרי ומבקשין שכר כפנחס; צריכים להזהר מאד מאד מאלו שקוראים את עצמם בעלי תשובה, ועובדים על בני אדם להוציא את כספם בכל מיני תרגילים, ולכן צריכים מאד מאד לשמר מצבועים כאלו, ולא להתיחס אליהם כלל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תלח.

אני סובל מכמה אנשים שרודפים אותי ומוסרים אותי לרשויות, למרות שלא עשיתי שום דבר

שאלה:

מאת אפרים: שלום לצדיק. אני סובל מכמה אנשים שרודפים אותי ומוסרים אותי לרשויות, למרות שלא עשיתי שום דבר, וכל המטרה שלהם היא לצער אותי ולהצר את צעדי. לצערי הרב לא מאמינים לי ומטרטרים אותי. מה אני יכול לעשות?

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום שלישי לסדר פינחס, י"ז בתמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אפרים נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה אנחנו מוצאים בדברי חכמינו הקדושים (גיטין ז.) שלח ליה מר עוקבא רבי אלעזר: בני אדם העומדים עלי וכידי למסרם למלכות מהו? שריטט וכתב ליה (תהלים ל"ט ב) "אמרת אשמרה דרכי מחטוא בלשוני אשמרה לפי מחסום בעד רשע לנגדי", אף על פי שרשע לנגדי - אשמרה לפי מחסום, שלח ליה קא מצערי לי טובא ולא מצינא דאיקום בהו, שלח ליה (תהלים ל"ז ז) "דום להוי"ה והתחולל לו" - דום להוי"ה והוא יפילם לך חללים חללים, השכם והערב עליהן לבית המדרש והן כלין מאליהן, הדבר יצא מפי רבי אלעזר ונתנהו לגניבא בקולר וכו'. הרי שלך לפניך, שאם אחד מצער אותך תקפיד מאד להתפלל בערב ובבקר בבית הכנסת, והשונאים שלך יפלו נפילה אחר נפילה, וכך קרה עם מר עוקבא שרדפו אותו ומסרו אותו וצערו אותו מאד, והוא לא ידע מה לעשות, ורבי אלעזר נתן לו עצה - תשתק ותקפיד ללכת בבקר ובערב לבית הכנסת, ותראה איך שכל השונאים שלך יפלו תחתיה.

לְדַעְתִּי תִקְיָם גַּם אֶתְּהָ אֶת הַעֲצָה הַזֹּה, וְתִקְפִּיד מְאֹד מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל אֶת הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת בְּמִנְיַן דִּיקָא, כִּי כָךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ו:): כָּל הַרְגִיל לְבוֹא לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְלֹא בָּא יוֹם אֶחָד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשְׁאִיל בּוֹ; הֵינּוּ בְּזֵה שְׂאֵדָם רְגִיל לְבוֹא לְהִתְפַּלֵּל אֶת הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, עַל יְדֵי זֶה הוּא מִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הַשְּׁגָחָתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשְׁגִּיחַ עָלָיו, וְאִם יוֹם אֶחָד הוּא לֹא בָּא, כְּכַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעַנֵּן כְּכִיכּוֹל לְמָה הוּא לֹא בָּא? וּמִשְׁלִים לוֹ אֶת חֲסְרוֹנוֹ וְכוּ', הֲרִי שְׂמֵשֶׁתְּלָם לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן, שְׁעַל יְדֵי זֶה מִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הַשְּׁגָחָה עָלִיוֹנָה וַיִּשְׁמַר אוֹתוֹ מִכָּל מִינֵי שׁוֹנְאִים וּמוֹסְרִים וְכוּ' וְכוּ', וַיִּפְלוּ נִפְּלָה אַחַר נִפְּלָה, וְהוּא יֵצֵא זָכָאי, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁנִּזְדַּקֵּר בְּזֵה.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' תלט.

אֲנִי רוֹצֵה לְהִתְחִיל לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ שֶׁל רַבְּנוֹ. אֵיךְ עוֹשִׂים אֶת זֶה הַלְכָה לְמַעֲשָׂה?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת נִתְנָאֵל: שְׁלוֹם לְמוֹהָרָא"ש. אֲנִי חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם זְכִיתִי לְהִתְקַרֵּב לְבְּרִסְלָב, אַךְ עַד שֶׁהִתְקַרְבֵּתִי לְבְּרִסְלָב הָיִיתִי הוֹלֵךְ לְהַרְבֵּה רַבָּנִים מְזַרְמִים שׁוֹנִים, וְהָיִיתִי שׁוֹאֵל אוֹתָם שְׂאֵלוֹת, וּבְגִלְל שְׁלֵכָל אֶחָד יֵשׁ הַשְּׂקֵפָה שׁוֹנָה, נִהְיֶה לִי בְּלִבּוֹל גָּדוֹל.

הַחֲלֻטִּי שְׂאֵנִי חֲסִיד בְּרִסְלָב, וְאֲנִי רוֹצֵה לְנַקוֹת אֶת הַפֶּחַח מִכָּל מָה שֶׁשְּׂמַעְתִּי עַד עַכְשָׁו, וְלְהִתְחִיל לְלַכֵּת רַק בְּדֶרֶךְ שֶׁל רַבְּנוֹ. אֵיךְ עוֹשִׂים אֶת זֶה הַלְכָה לְמַעֲשָׂה?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר פינחס, י"ז בתמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל נתנאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שגם בברסלב אתה צריך לשמר מאד מאד מכל מיני רבנים שבאים מזרמים שונים, שיש להם השקפות שונות, כדי שלא תבלבל את עצמך משום אדם ומשום בריה שבעולם.

אתה צריך לדעת שאם אתה רוצה להיות חסיד ברסלב אמתי, עליך לקיים את דברי רבנו ז"ל כפשוטם, כמו שאמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קכ"ג) העקר והיסוד שהכל תלוי בו, לקשר עצמו להצדיק שבדור, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר כי הוא זה, דבר קטן ודבר גדול, ולכלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ספרי פרשת שופטים) 'אפלו אומר לך על ימין שמאל ועל שמאל ימין תצית אותו', ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל, בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשארו אצלו שום שכל עצמו, אינו בשלמות, ואינו מקשר להצדיק; כי העקר לבטל את שכלו המדמה והבדוי לגמרי, ולצית את הצדיק על כל אשר אומר, ורק זו נקראת התקרבות.

ולכן הדבר הראשון אתה צריך ללמד ולעין הרבה בספרי 'שיחות הר"ן' ו'חיי מוהר"ן' שהם השיחות שרשקם מוהר"ן ז"ל בעצמו, ואלו השיחות הם כלי ראשון בחסידות ברסלב, וכבר אמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן שנ"ח) שבכל שיחה ושיחה שהיה משיח ומדבר עמנו יכולים להיות על ידה איש כשר, ואפלו צדיק גמור כל מי חיינו כמו שאנני רוצה (אזוי וויא איה מיינ איין גוטער ייד) אם ירצה לילך עמה לקיים כפי שיחתו הקדושה. נוגם אפלו עכשו בשלומדין דבריו הקדושים יש להם גם כן כח גדול לעורר להשם ותברך לזכות לדרכי השם באמת, למי שישים לבו היטב לדבריו

ולשיחותיו הקדושים הנאמרים בספריו הקדושים, כי כל שיחה שלו היא התעוררות נפלא ונורא מאד ודרך ישרה ונכונה מאד לעבודת השם יתברך לכל אחד לפי מדרגתו יהיה באיזה מדרגה שיהיה. אפלו מי שהוא במדרגה עליונה מאד יכול לקבל דרך ישרה ועצות נפלאות מכל שיחה ושיחה שלו, וכן להפך מי שהוא בתכלית מדרגה התחתונה חס ושלום באיזה מקום שרק לא יהיה, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נכונות מכל שיחה ושיחה שלו למלט נפשו מני שחת, ולשוב אל השם יתברך באמת אם ישם לבו לדבריו היטב, ויקים אותם באמת ובתמימות בלי שום חכמות, אשרי מי שיאחז בהם, ולכן יסוד היסודות בחסידות ברסלב, קדם להיות בקי בשיחותיו הקדושות של רבנו ז"ל שרשם מוהרנ"ת ז"ל, ולהשתדל לקיים את מה שרצה רבנו ז"ל מאתנו:

א. להיות בשמחה עצומה ולחזק את עצמו בכל מיני אפנים שבעולם עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בו, ולא יתן לעצבות, למרירות ולדכאון שישברו אותו בשום פנים ואפן, ויכריח את עצמו עם כל הכחות רק להיות בשמחה, וישמח גם את אחרים, כי אצלו יתברך שרויה רק השמחה, כמו שכתוב (דברי הימים א' ט"ז כ"ז) "עז וחדוה במקומו".

ב. להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא בתמימות ובפשיטות גמורה בלשון שרגיל בה, הינו בשפת האם שלו, ואף שבהתחלה זה יגיע לו מאד מאד קשה, עם כל זאת ירבה בשיחה בינו לבין קונו, אשר מובא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן פ"ד) שזה השער להפנס אל הקדוש ברוך הוא, ורבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד על העבודה הקדושה הזו, לדבר הרבה עמו יתברך שזו נקראת התבודדות, ועל ידי זה נצלים מכל מה שצריכים להנצל וכו', וכו', ועל ידי זה נטהר מחו מבית ומבחוץ וכו', ויכולים להגיע על ידי זה לכל טוב אמתי ונצחי, ובלבד שיהיה עקשן גדול על דבר זה.

ג. להתמיד בלמוד התורה הקדושה כפי סדר-דרך-הלמוד שנתן

לנו רבנו ז"ל, (עין שיחות הר"ן סימן ע"ו), ורצה מאד שנעשה לעצמנו שעורים בתנ"ך, בששה סדרי משנה, בש"ס בבלי וירושלמי וכו', בספרי המדרשים וכו', בספרי הזוהר והתקונים וכו', ובפרט בספרי הפוסקים, כי על זה הזהירנו יותר מכל הלמודים ואמר שכל בר ישראל מחיב ללמד בכל יום הלכה.

ד. לשמר מאד מאד על השלום בית שלו, ואמר (שיחות הר"ן סימן רס"ד) שצריכים לכבד וליקר את אשתו. כי אמר הלא הנשים הם סובלים צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהם, צער העבור והלדה והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מכאובם וצערם ויסוריהם בכמה אפנים הקשים וכבדים מאד מאד וכו' וכו', על כן ראוי לרחם עליהם וליקדם, ולכבדם. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.) 'אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו' [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתהיו עשירים]; וכן אמרו (יבמות ג.) 'דינו שמגדלות את בנינו ומצילות אותנו מן החטא', ולכן צריכים לכבד וליקר אותן מאד מאד, וזה יסוד גדול בחסידות ברסלב, שהבעל מכרח לעזר לאשתו, עין שם.

ה. להשתדל בכל הכחות להגיע לראש השנה אל הקבוץ הקדוש באומן, ואמר (חיי מוהר"ן סימן ת"ג) הראש השנה שלי עולה על הכל, והיה פלא אצלי מאחר שהמקרבים שלי מאמינים לי ולמה לא יזהרו כל האנשים המקרבים אלי שיהיו כלם על ראש השנה איש לא יעדר? כי כל ענין שלי הוא רק ראש השנה. והזהיר לעשות כרוז שכל מי שפסר אל משמעתו ומקרב אליו יהיה על ראש השנה אצלו לא יחסר איש, ומי שזוכה להיות על ראש השנה ראוי לו לשמח מאד מאד, כמו שכתוב (נחמיה ח) "אכלו משמנים ושתו ממתקים וגו' כי חדות הוי"ה היא מעוזכם", וזה נאמר על ראש השנה; ואמר (חיי מוהר"ן סימן ת"ה) הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש השנה, לא מבעיא אתם כלכם, בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש השנה

שלי; ואמר רבנו ז"ל לענין ראש השנה שלו (שם סימן ת"ו) שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף על פי כן בראש השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון, אף על פי שבכל השנה אפלו הוא בעצמו ז"ל לא היה יכול לתקנם, אבל בראש השנה גם הם יכולים לקבל תקונים. כי אמר שהוא עושה בראש השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות.

אלו היסודות העקריים בחסידות ברסלב על קצה המזלג, ואם תתמיד בשיחות הר"ן, וב'חיי מוהר"ן, תמצא את עקרי חסידות ברסלב, ומכל שכן וכל שכן כשתתמיד גם ב'לקוטי מוהר"ן, וב'ספורי מעשיות' וב'ספר המדות', והעולה על הכל בספרי 'לקוטי הלכות' - אזי לא יהיו לך שום בלבולים, גם לא בברסלב מהשקפות שונות, כי אין לנו אלא דברי מוהר"ן ז"ל שרשם את דברי רבנו ז"ל על הכתב. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תמ.

**בעלי קורא לעצמו 'חסיד ברסלב', אף הוא לא מכבד
אותי ומזניח אותי לגמרי**

שאלה:

מאת צופית: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, יהי-רצון שזנכה תמיד ללמד מספריך ולשמע את שעוריה השם יתמיד את בריאותך ויתן לך אריכות ימים.
אני נשואה כמעט שנה, וברוך השם נמצאת בהריון מתקדם לקראת לדה. מהרגע שהתחתנתי לא היתה לי דקה של אשר בעלי מרר לי את החיים ואמר לכלם שאני משגעת. מבחינתו אשה היא שפחה, והוא חושב שאנחנו נמצאים בימי

הבינים. הוא מחשיב את עצמו כ'חסיד ברסלב', אבל כשאני חזרתי בתשובה דרך רבנו, לא זה מה שלמדתי, אני למדתי שאשה היא מעל הכל, וכל הברכה היא מהאשה, ורבנו אמר תמיד שצריך לכבד אותה.

כרגע אני נמצאת בפרשת דרכים, נסינו לערב כבר ארבעה רבנים גדולים, אך לצערי בעלי לא מקשיב לאף אחד. בכל פעם שאני מגיעה הביתה, הדבר היחיד שאני רואה זה שהוא יושב עם הסטנדר ולומד. אני ממש על סף להוריד את הכסוי ראש ואת כל הצניעות, כי לא בשביל לחיות חיים כאלה חזרתי בתשובה. אני לא אוהבת אותו, והוא הפך אותי מן אדם שמח לבן אדם שנמצא בעצבות.

לפני חדש סתתי לרבנו, והתחננתי שהוא יאיר לי את הדרך, אך מאז שחזרתי מפנוו הדברים רק הלכו והסתבכו עוד יותר. עזבתי את הבית, כי המצב הגיע לרמות קשות ודבורים קשים. אני בהריון בסכון גבוה, וכל תקופת ההריון עברה לי כמו גיהנום, אך זה בכלל לא מענין אותו. ההורים שלנו התערבו ואנחנו רוצים לחתוף את זה לכאן של גרושים, אך אני מרגישה שזה חלול השם ענק, כי כל המשפחה שלי חלונית ועזבתי את כל החיים כדי לחזור בתשובה, ועכשו זה מה שהם רואים - שבעלי מתעלל בי נפשית...

אני לא מסגלת לסבל יותר, הוא מתנהג בצורה מזעזעת, והגעתי למצב שחללתי שבת קודש כי הוא השאיר אותי לבד בבית בלי אכל והלך לאמא שלו. אני כבר לא יודעת מה לעשות. אשמח לעצה הנכונה. השם ישמר אתכם!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר פינחס, י"ז בתמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל צופית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

דְּבַר ראשון, אֲנִי מְכַרְח לְהַגִּיד לְךָ שֶׁאִם חֲזַרְתָּ בַתְּשׁוּבָה, חֲזַרְתָּ
 רַק בְּשִׁבְלֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא בְּשִׁבְלֵי בְּנֵי אָדָם אַחֲרִים, וְלִכְּנֹן אֶת
 צְרִיכָה לְהִיּוֹת חֲזָקָה מְאֹד מְאֹד בַּחֲזָרָה בַתְּשׁוּבָה, וְאֵת צְרִיכָה לְדַעַת
 שֶׁאֲצַל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב מִי שְׁחֹזֵר בַתְּשׁוּבָה,
 כְּמֵאמְרָם ז"ל (בְּרִכּוֹת ל"ה) בְּמָקוֹם שֶׁבְּעָלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים, שֵׁם אֵין
 צְדִיקִים גְּמוּרִים יְכוּלִים לַעֲמֹד, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסִיקְתָא דִּרְב
 כְּהֵנָּה) גְּדוּל כַּחַה שֶׁל תְּשׁוּבָה שְׁכִינֵן שֶׁאָדָם מְהַרְהֵר בְּלָבוֹ לַעֲשׂוֹת
 תְּשׁוּבָה, מִיָּד הִיא עוֹלָה לֹא עַד עֶשְׂרֵה יָמִים וְלֹא עַד עֶשְׂרִים וְלֹא עַד
 מֵאָה, אֲלֵא עַד מֵהַלֶּךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנִים, וְלֹא עַד רִקְעַי רֵאשׁוֹן וְשֵׁנִי,
 אֲלֵא שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת לְפָנַי כְּסֵא הַכְּבוֹד, וְהַסֵּמ"ךְ-מ"ם מְאֹד מְאֹד מְפָחֵד
 מִבֶּן אָדָם שְׁחֹזֵר בַתְּשׁוּבָה, כִּי כִּיּוֹן שֶׁאָדָם בָּא אֶל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אֲפָלוֹ שֶׁהוּא עֹשֶׂה עַד עֲכָשׁוֹ מֵה שֶׁהוּא עֹשֶׂה, וּמִתְּוֹדָה וּמִתְחַרֵּט עַל
 כָּל מֵה שֶׁעָשָׂה, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּבֵר מְקַבְּלוֹ, וְאָמְרוּ (תַּנְחוּמָא גַח) אֵין
 מְכָה בְּעוֹלָם שֶׁאֵין לָהּ רְפוּאָה, רְפוּאָתוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרַע תְּשׁוּבָה.

וְלִכְּנֹן אֲשֶׁרִיד וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְךָ שְׁחֹזַרְתָּ בַתְּשׁוּבָה, וּמִי יִתֵּן שֶׁכֵּל
 הַמְשַׁפָּחָה גַם כֵּן יִחְזְרוּ אֶל הַשָּׁרָשִׁים, כִּי כְּלָנוּ בְּנֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב.

דְּבַר הַשֵּׁנִי, בְּזֶה שֶׁאֵת כּוֹתֶבֶת שֶׁבְּעָלֶיךָ מַחְשִׁיב אֶת עֲצָמוֹ כְּחֹסֵד
 בְּרִסְלָב, אֲנִי מְכַרְח לְהַגִּיד לְךָ שֶׁהַכֵּל שֶׁקָּר וְכָזָב, כִּי יְסוּד הַיְסוּדוֹת
 אֲצַל רַבֵּנוּ ז"ל הִיָּה שְׁלוֹם בֵּית, וְעוֹד לֹא הִיָּה צְדִיק שֶׁהִדְגִישׁ כָּל-
 כָּף אֶת הַנִּקְדָּה שֶׁהִיָּה שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, עַד כְּדֵי כָף שֶׁאָמַר
 בְּפִרוּשׁ (שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן רס"ד) שֶׁצְרִיכִים לְכַבֵּד וְלִיקָר אֶת אִשְׁתּוֹ, כִּי אָמַר
 הֲלֹא הַנָּשִׁים הֵם סוֹבְלִים צַעַר וְיִסּוּרִים גְּדוּלִים מְאֹד מְאֹד מִלִּדְיָהֶם,
 צַעַר הָעֵבוֹר וְהַלְדָּה וְהַגְּדוּל, כְּאֲשֶׁר יְדוּעַ לְכָל עַצֵּם מְכַאוֹבֵם וְצַעֲרָם
 וְיִסּוּרֵיהֶם כְּכֵה אֲפָנִים הַקְּשִׁים וְכַבְדִּים מְאֹד מְאֹד וְכוּ' וְכוּ', עַל כֵּן
 רָאוּי לְרַחֵם עֲלֵיהֶם וְלִיקָרָם, וְלְכַבְּדָם. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֵא
 מִצִּיעַא נט.) 'אוֹקִירוּ לְנִשְׁיֵיכֶם כִּי הֵיכִי דְתַתְּעַתְרוּ', [תְּכַבְּדוּ וְתִיקְרוּ אֶת
 נְשׁוֹתֵיכֶם כְּדֵי שֶׁתְּהִיוּ עֲשִׁירִים], וְכֵן אָמְרוּ (בְּמֹת סג.) 'דִּינֵינוּ שֶׁמְגַדְּלוֹת
 אֶת בְּנֵינוּ וּמְצִילוֹת אוֹתָנוּ מִן הַחֲטָא', וְלִכְּנֹן צְרִיכִים לְכַבֵּד וְלִיקָר אוֹתָם

מאד מאד. וזה יסוד גדול בחסידות ברסלב, שבעל מכרז לעזר לאשתו, ואם הוא רוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל ולצית אותו, הדבר הראשון עליו לעזר לאשתו בכל המובנים, ולא כמו אלו החדשים מקרוב באו שמסלפים את דברי רבנו ז"ל, ומתפכים דברי אלקים חיים, ולכן שבעלך לא יספר לך ספורים שהוא חסיד ברסלב, כי אם הוא היה חסיד ברסלב הוא היה מכבד ומיקר אותך, כי זה היה הרצון של רבנו ז"ל.

הדבר השלישי, לדעתי את צריכה לדבר פתוח עם בעלך, כי זה לא יכול להיות ככה שהוא ישאיר אותך בלי אכל וכו', ואל תתני שהוא יתעלל בך נפשית וכו', את צריכה להיות חזקה ולפתח את הפה ולהגיד לו מה שיש לך להגיד וכו', ורב רבן של הנשים המכות והמשפלות וכו', הן בעצמן חייבות, כי הן היו צריכות לפתח את הפה ולהזהיר אותו חד משמעית: "חבוב! אם אתה לא משתנה - שלום, אני עוזבת אותך!", וזה בכלל לא שייך לחסידות ברסלב, זה שייך לכל אשה שבעלה מתעלל בה נפשית וכו', באלימות פיזית וכו', ומלוולית וכו', האשה צריכה לעמד על זכותיה, ולא לתת שבעלה ירמס אותה וכו', ויעשה ממנה סמרטוט וכו' וכו'.

ולכן תהיי חזקה מאד מאד ואל תתפעלי ממה שהמשפחה תגיד, זה בכלל לא שייך לחזרה בתשובה, האדם הזה פשוט צריך רפואה גדולה וכו', כי זה נגד מה שאומרים חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.) לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית י"ב) "ולאברם היטיב בעבורה". והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא, אוקירו לנשיכוו כי היכי דתתעטרו, (תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו); ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ט) שעקר העשירות בא בזכות האשה; ואמרו (יבמות סב:) האוהב את אשתו כגופו, והמכבדה יותר מגופו, והמדריך בניו ובנותיו בדרך ישרה, והמשיאן סמוך לפירקן, עליו הכתוב אומר (איוב ה) "וידעת כי שלום אהלך"; וזה מה שהתורה

הקדושה מלמדת אותנו, ועל כן תהיי חזקה מאד ולא להשבר משום דבר, ואת צריכה להסביר למשפחה שזו לא דרך התורה, ובפרטי פרטיות שאין להנהגות האלו שום שיכות אל חסידות ברסלב, אדרבה, זה נגד דעת רבנו ז"ל.

ועל כן תעשי כל מה שביכולתך להחזיק מעמד בחזרה בתשובה, ומפני שבעלך מציק לך וכו', את לא צריכה לזרק את השבת וכו', ואת הכשרות וכו', אדרבה, אם חזרת בתשובה זה צריך להיות עם לב אמת לב נקי, והקדוש ברוך הוא בודאי לא יעזב אותך, ותבשרי לי בשורות טובות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תמא.

**אני עומדת על סף גרושין, וכל המאמצים להשכין שלום
בית עלו בתהו**

שאלה:

מאת דורית: שלום לכבוד הרב. שמי דורית ואני מתגוררת בטבריה. אני חוזרת בתשובה כבר עשר שנים, שומרת שבת כהלכתה, ואני מאד אוהבת את השם יתברך, הולכת לשעורי תורה ואפילו עושה שעורים בבית.

בעלי נמצא אצל אבא שלו כבר חודשים, וכל המאמצים שנעשו כדי להשכין שלום-בית לא הצליחו. כיום הגעתי למצב של פת לחם, ונודע לי שבעלי הלך להוציא צו בית משפט בכדי להוציא אותי מהבית.

מה אני עושה כבוד הרב? אני רוצה שלום בית, אך בעלי לא רוצה! הוא כבר חודשים לא רואה את שלשת הילדים שלנו,

תעזר לי בבקשה! השם יתברך ישלח לך רפואה שלמה וחיים טובים.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר פינחס, י"ז בתמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל דורית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להבין שאני לא יכול לשמע רק צד אחד, ואני בטוח שגם לבעלך יש מה לספר, וכלל זה תקחי בידיך, שאם אשה טובה ומפונגנת לבעלה וכו', ועוזרים אחד לשני, ויש אהבה והבנה הדדית, הבעל לא יברח וכו', ואם הוא בורח מהבית, יש לזה סבה וכו', את מספרת רק חצי ספור, ובודאי יש עוד חצי ספור שאת לא מספרת וכו'.

כלל גדול צריך כל זוג לדעת - אשר איש ואשה צריכים להיות ותרנים אחד להשני, ולתת תשומת לב אחד לשני, וזו שלמות הבית, ועל ידי זה ממילא יש אהבה והבנה הדדית, אבל הרגע שרוצים אחד להשתלט על הזולת, דעו לכם שזה הסמ"ך-מ"ם שבא לשבר את הבית. הזהר הקדוש קורא איש לבדו פלג גופא - חצי גוף, נמצא כשאדם מתחתן זה גוף שלם, כמו שכתוב (בראשית ב' כ"ד) "וידבק באשתו והיו לבשר אחד", הינו שניהם חצי חצי, וביחד הם שלם, מה שאין כן כשאחד רוצה להשתלט על הזולת, זה הסמ"ך-מ"ם, הינו ששים על ארבעים, אני יותר ממך וכו', והרגע שהבעל או האשה חושבים שאחד יותר מהשני עם עשרה אחוזים, וההוא פחות ממני עם עשרה אחוזים, זה כבר נקרא סמ"ך-מ"ם ששים על ארבעים, ולכן כל מי שרוצה שלום בית אמתי, צריך לדעת שהאיש והאשה הם גוף אחד, וכמו שאמר החכם מכל האדם (קהלת ד') "טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם: כי אם יפלו האחד יקים את חברו ואילו האחד שיפול ואין שני להקימו: גם אם ישכבו שנים וחס להם ולאחד איך יחס".

ולכן אם רוצים שלום בית אִמְתִּי, זה צריך להיות משני הצדדים, הן מהבעל והן מהאשה, ולותר אחד להשני, ואז הם חצי חצי שתפים שלמים, ותמיד יחיו ביחד באהבה ובהבנה הדדית, ויצליחו בחיי נשואיהם.

אני מכרח לשמע גם את הצד של בעלך, והקדוש ברוך הוא אשר שמו שלום (שבת י') יעשה שלום ביניכם, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תמב.

**רַבְּנוּ אָמַר שְׁעֵבֹדֵת הַשֵּׁם צְרִיכָה לְהִיּוֹת בְּלִי חֲכָמוֹת כָּלֵל.
עַל אֵיזָה חֲכָמוֹת מְדַבֵּר רַבְּנוּ?**

שאלה:

מאת אברהם: שלום ובִּרְכָה לַצַּדִּיק מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. רַבְּנוּ אָמַר שְׁעֵבֹדֵת הַשֵּׁם צְרִיכָה לְהִיּוֹת בְּתַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת בְּלִי חֲכָמוֹת כָּלֵל. עַל אֵיזָה חֲכָמוֹת מְדַבֵּר רַבְּנוּ? תוֹדָה מְרַאֵשׁ.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֶדֶר פִּינְחָס, י"ח תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל אַבְרָהָם נְרוּ יֵאִיר

לְנֶכֶן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

כָּל אָדָם שֶׁבְּעוֹנוֹתָיו הִרְבִּים חוֹטָא, עַל יְדֵי זֶה נִדְבַקְתָּ בּוֹ חֲכָמָה שֶׁל שְׁטוּת וְהֶבֶל וְכוּ', כָּל אֶחָד כְּפִי יְרִידָתוֹ וּנְפִילָתוֹ וְכוּ', וּמְדַמֵּן לְעַצְמוֹ כָּל מִינֵי דְמִיוֹנוֹת וְכוּ', וְחוֹשֵׁב כָּל מִינֵי מַחְשָׁבוֹת וְכוּ', וְהַכֵּל כְּדֵי לְהַעֲלִים וְלְהַסְתִּיר אֶת אִמְתָּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וְכוּ', וְעַל אֵלוֹ הַחֲכָמוֹת רַבְּנוּ ז"ל מְדַבֵּר שְׁצָרִיכִים לְהַשְׁלִיךְ אֶת כָּל הַחֲכָמוֹת שֶׁל

הכל, ואין צריך לומר את החקירות והספקות והדמיונות שנגנסיים באדם, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י"ב) כשאדם הולך אחר שכלו וחקמתו, ויכל לפל בטעותים ומכשולות רבים, ולבוא לידי רעות גדולות חס ושלום, ויש שקלקלו הרבה כגון הרשעים הגדולים מאד המפרסמים שהטעו את העולם, והכל היה על ידי חקמתם ושכלם וכו', ועקר היהדות הוא רק לילך בתמימות ובפשיטות בלי שום חקמות, ולהסתכל על כל דבר שעושה שיהיה שם השם יתברך וכו', ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן מ"ד) שגם בחקמות שיש בעבודת השם יתברך בעצמו, צריך להרחיק מאד, כי כל אלו החקמות של העולם שיש להנגסין ומתחילין קצת בעבודת השם יתברך, אינם חקמות כלל, והם רק דמיונות ושטותים ובלבולים גדולים, ואלו החקמות מפילים מאד את האדם מעבודת השם, דהינו מה שהוא חושב וחוקר ומדקדק ביותר אם הוא יוצא כראוי במה שעשה וכו'.

הכלל - שאדם צריך להתחזק באמונה פשוטה גמורה, לידע להודיע ולהודע אשר הכל לכל אלקות גמור הוא, ודומם צומח חי מדבר הם לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, וכך יוכל לדבר עמו יתברך, בלי שום חקמות והשכלות כלל, רק כמו אדם פשוט, אשר בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן קנ"ד) שעקר מה שהגיע למדרגתו הוא רק על ידי ענין פראסטיק (פשיטות) שהיה מדבר הרבה, ומשיח הרבה בינו לבין קונו, ואמר תהלים הרבה בפשיטות. ועל ידי זה דיקא הגיע למה שהגיע. ואמר: אם הייתי יודע שהשם יתברך יעשה ממני מה שאני עתה, דהינו חדוש כזה, הייתי עושה ביום אחד מה שעשיתי בשנה כלה (כלומר שהיה מזדרז כל כך בעבודתו עד שמה שהיה עושה ועובד השם יתברך בשנה כלה היה עושה ביום אחד), והיה מתגעגע מאד אחר מעלת העבודה של פראסטיק (פשיטות) באמת, ואמר איי איי פראסטיק. גם אמר שדבר עם כמה צדיקים גדולים ואמרו גם כן שלא הגיעו למדרגתם כי אם על ידי ענין פראסטיק, שעסקו בעבודתם עבודת השם יתברך בפשיטות גמורה בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו וכו'. ועל ידי זה דיקא הגיעו למה שהגיעו.

אשרי מי שזוכה להיות יהודי פשוט ומאמין בו יתברך בלי שום חקמות והשכלות כלל, שזה בעצמו יביא אותו לכל המדרגות שבעולם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תמג.

איך מסתדר מה שכתוב בספר 'חלוקי הנחל' עם ענין הבחירה החפשית?

שאלה:

מאת נתנאל: השתתפתי במספר שעורים שסבבו סביב מאמרים שנכתבו בספר של אחד מתלמידי רבנו ז"ל שנקרא בשם 'חלוקי הנחל'. בספר הוא מוכיח לאדם, שאין לו באמת בחירה, ושכל מה שאפשר לעשות זה רק להתפלל ולדעת שהכל מאת השם. והאמת, שהדבורים האלו מאד הליחיו אותי, כי הם שכל ענק בלי צמצום כלל...

רציתי לשאל: איך הדבורים שנכתבו בספר הנ"ל מתישבים עם זה שרבנו ז"ל כותב שהבחירה ביד האדם להטותה כרצונו, שאם רוצה - עושה ואם לא רוצה - אינו עושה? והאם זה לא מסכן ללכת בדרך כזו ולהגיד שאין לאדם בחירה כלל?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל נתנאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

את הקונטרס 'חלוקי הנחל' חבר הרב הקסיד רבי יצחק ברייטער ז"ל השם יקם דמו, וכנראה שכתב את זה בעת התלהבותו וכו', ולכן

אין להקשות על דברי הקונטרס הזה, כי כשאדם בא להתלהבות ובטול הוא יכול לכתב דברים שיצאו מהקשרם וכו' וכו'.

בודאי יש לאדם בחירה, כמו שרבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ק"י) לאחד ששאל אותו כיצד הוא הבחירה, השיב לו בפשיטות: שהבחירה היא ביד האדם בפשיטות, אם רוצה - עושה, ואם אינו רוצה - אינו עושה וכו', וכתב מוהר"ן ז"ל: ודבר זה הוא נצרך מאד לדעת, כי כמה בני אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מרגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על כן נדמה להם שאין להם בחירה, חס ושלום, ואינם יכולים לשנות מעשיהם. אבל באמת אינו כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה עושה]. ורבנו ז"ל מגלה לנו נוראות נפלאות (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"א) מהידיעה והבחירה, הרי הם שני הפכים, עם כל זאת כשאדם זוכה ומקדש ומטהר את השבעה נרות, על ידי זה הוא זוכה להבין את ההפך ביניהם וכו', וזוכה להבין את כח האדם בבחירתו שיכול לבחור להיות צדיק גדול מאד מאד.

אשרי אדם שזוכה לבחור בטוב, שאז יכול להגיע לכל המדרגות שבעולם, וכמו שכתב הרמב"ם (פרק ה' מהלכות תשובה הלכה א') רשות לכל אדם נתונה, אם רצה להטות עצמו לדרך טובה ולהיות צדיק הרשות בידו, ואם רצה להטות עצמו לדרך רעה ולהיות רשע הרשות בידו, הוא שכתוב בתורה (בראשית ג' כ"ב) "הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע", כלומר הן מין זה של אדם היה יחיד בעולם ואין מין שני דומה לו בזה הענין שיהא הוא מעצמו בדעתו ובמחשבתו יודע הטוב והרע, ועושה כל מה שהוא חפץ, ואין מי שיעכב בידו מלעשות הטוב או הרע וכיון שכן הוא פן ישלח ידו; אל יעבר במחשבתו דבר זה שאומרים טפשי אמות העולם ורב גלמי בני ישראל, שהקדוש ברוך הוא גוזר על האדם מתחילת בריתו להיות צדיק או רשע, אין הדבר כן, אלא כל אדם ראוי לו להיות צדיק כמשה רבנו, או רשע כירבעם, או חכם או סכל, או רחמן או אכזרי,

או כילי או שוע, וכן שאר כל הדעות, ואין לו מי שיכפהו ולא גוזר עליו ולא מי שמושכו לאחד משני הדרכים, אלא הוא מעצמו ומדעתו נוטה לאי זו דרך שירצה; עיין שם.

והנה מוהרנ"ת ז"ל האריך בזה מאד מאד, ואמר (לקוטי הלכות ברפת השחר הלכה ג' אות ו') ענין זה בעצמו מה שרב בני אדם טועים בעצמם וסוברים שנפשם אינה קדושה משרשה, וקשה להם לשוב להשם יתברך, ולהיות איש צדיק, או איש כשר באמת, כמו שאר הצדיקים והכשרים, כמו שמרגלא בפומא דאינשי לומר כששומעין שמספרין מאיזה צדיק או איש כשר וירא באמת ומתחיל להתעורר בהם הרהור תשובה להתחיל גם כן להתקרב להשם יתברך, כי כל ישראל מלאים מחשבות של תשובה והתקרבות להשם יתברך תמיד, אך אחר כך תכף אומרים, מי יכול להדמות אליו לזה האיש הצדיק? כי היה נשמה קדושה מנעוריו, כי כך הרגלו עצמם לומר שצדקת הצדיקים והכשרים הוא מצד הנשמה הקדושה שיש להם מתולדתם.

ובאמת אמר רבנו ז"ל בפרוש שאינו כן, וזה עקר החסרון של העולם שאומרים כך. ומחמת זה אינם מתעוררים ומתגברים להשוות עצמן לצדיקים, אבל באמת אינו כן, כי עקר צדקת הצדיק והכשר הוא רק על ידי התגברותו והתחזקותו ויגיעתו וטרחו בעבודת השם יתברך, שייגע וטרח כל כך ימים ושנים הרבה ולא הניח עצמו לפל בשום אופן בעולם. והרבה בתפלה ותחנונים עד שזכה למה שזכה וכו' וכו', כל אחד כפי ערכו אשרי להם, וכל אדם יכול להיות כמותם, כי הבחירה חפשית לכל, וכתר שם טוב מונח, ומי שרוצה זוכה בו, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (יומא ע"ב) כתר כהנה זכה אהרן ונטלו, כתר מלכות זכה דוד ונטלו, כתר שם טוב מונח וכל הרוצה זוכה בו.

ובאמת זה הענין בעצמו שבני האדם טועים בעצמם וסוברים שנפשם אינה יקרה וקדושה, ומחמת זה אינם מתגברים לעשות כמעשה הצדיקים, כל זה נמשך מבחינת היכלי התמורות, שזה סוד המעשה של הבן מלך ובן שפחה שנחלפו (עיין ספורי מעשיות מעשה י"א)

שמשם באים אלו המחשבות על האדם כמו שעבר על הבן מלך שנחלף ונתגרש ממקומו וכו', שמחמת זה נפל למקום שנפל וכו', ולקח את עצמו אל השכרות וכו'. עד שהיה כמספק בעצמו אם הוא בן המלך האמת או בן השפחה חס ושלום, שבכל עת שבא לו הרהורי תשובה, היה מישב את עצמו ממה נפשך אם אני בן המלך וכו', שנפל כל כך עד שהיה מספק בעצמו אם הוא בן המלך האמת, כמו כן הוא בכל אדם הרחוק מהשם יתברך, בפרט בתקף סוף הגלות המר הזה, שהוא חבלי של משיח שמתגבר בעתים הללו, שהתגבר הבעל דבר ביותר על נפשות ישראל כידוע בחוש, עד שכמה בני אדם מיאשין עצמן כאלו נפשם אינה מסגלת כלל לעבודת השם יתברך, וכל זה הוא רק פתוי ומחשבות היצר הרע שמחליש דעתו ומכניס בלבו חלישות וקטנות דסטרא אחרא, שזה נמשך מסוד היכלי התמורות, מסוד החלוף של הבן מלך וכן השפחה וכו', שנפל כל כך עד שלא ידע בעצמו אם הוא בן המלך האמת וכו', אבל באמת צריך האדם לידע ולהאמין שנפש כל אחד מישראל גבוהה ויקרה מאד מאד, וכלם הם בני מלכים, ויכולים לזכות להגיע למדרגות גבוהות וקדושות מאד כמו כל הצדיקים והכשרים, כי גם על כל הצדיקים והכשרים עברו מחשבות וחלישות כאלה וכאלה, אך היו משכילים לבלי להניח להטעות אותם והתגברו והתחזקו מאד עד שזכו למה שזכו.

הרי שלך לפניך, שהבחירה חפשית לאדם, ויש דבר כזה בחירה, יעזר הקדוש ברוך הוא שתמיד נבחר בטוב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תמוז.

**האם עלי להתפלל ולשאף להתחתן דוקא עם בחור
שילמד בכולל יום שלם?**

שאלה:

מאת רבקה: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש, שהקדוש ברוך
ישלח לך רפואה שלמה ובריאות איתנה.
אני קצת מבלבלת, ולא יודעת מה לבקש כשאני מתפללת
על שדוּך: האם לבקש מהשם בן תורה שילמד יום שלם
בכולל, או מישהו שילמד חצי יום, ובחצי השני יעבד בעבודה
תורנית? ואיך אני יכולה לדעת אם אני בכלל מוכנה לחתונה?
תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל רבקה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי את צריכה הרבה להתפלל להקדוש ברוך הוא שתזכי
לישוב הדעת אמתי, כדי שתהיי מוכנה להתחתן וכו', כי להתחתן
זו אחריות מאד גדולה, וצריכים להכין את עצמו נפשית טוב טוב
כדי לזכות לבנות בית נאמן בישראל, ולכן את צריכה לעבד קדם על
נקדה זו שתהיי מוכנה קדם להתחתן.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני
מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני
תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תמה.

מה הכוונה שכתוב בלקוטי מוהר"ן "ועין בהשמטות"?

שאלה:

מאת בצלאל: לכבוד הגאון מוהר"א ש שליט"א. ראיתי ונתון אל לבי כי הנכם מהמביני מדע השולטים בתורה ובחכמה, ולא זו אף זו, שאתם מקדישים מזמנכם היקר לענות תשובות לכל אחד ואחד. והנה כבר זמן רב קשה לי בפה שכתוב בלקוטי מוהר"ן תנינא, בתורה י"ט בסופה: "ועין בהשמטות מזה", ולא מצאתי למה יכנו הדברים. אשמח מאד אם תוכלו לכוון אותי באילו השמטות מדבר. יישר כח.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל בצלאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

יש כמה מקומות בלקוטי מוהר"ן שכתובה לשון כזו, "ועין בהשמטות" וכו', וזה אף פעם לא היה מדפס, כי זה נעלם בעת שהיתה המחלקת הגדולה על מוהרנ"ת ז"ל שהרבה כתבי יד אבדו אז, וכמו כן הרבה תפלות מלקוטי תפלות שהיו כבר מוכנות על הרבה תורות בלקוטי מוהר"ן נעלמו אז, כמו כן כמה הלכות בלקוטי הלכות נעלמו בעת רעש המחלקת.

ואם כבר מדברים מהשמטות וכו', צריכים לשמר מאד מאד מאלו חדשים מקרוב באו שהדפיסו כמה השמטות שאין להן שום מקור וכו', ואדרבה הן בריות לגמרי, ואין כאן המקום להאריך בזה. המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תמו.

**בְּשָׁנָה שֶׁעֲבָרָה בְּעָלֵי חֲזָר מֵאוֹמֵן מֵאֵד שְׁבוּר וְאָמַר שֶׁהוּא
לֹא רוֹצֵה לְנַסֵּעַ הַשָּׁנָה**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת אָפִי: לְכַבּוּד קִדְשֵׁי אֲדָמוֹ"ר מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א, שְׁלוֹם
וּבְרָכָה.
בְּשָׁנָה שֶׁעֲבָרָה בְּעָלֵי לֹא רָצָה לְטוֹס לְרַבְּנּוּ, אֶף לְאַחַר שִׁכְנוּעִים
רַבִּים מִצְדֵי הוּא נֹסֵעַ. הוּא חֲזָר מִשָּׁם שְׁבוּר מֵאֵד, וּמִיָּד אָמַר לִי
שֶׁבְּשָׁנָה הַבָּאָה הוּא לֹא נֹסֵעַ. עִכְשָׁו מִתְקַרֵּב רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְאֲנִי
מֵאֵד רוֹצֵה שֶׁהוּא יִטּוֹס, אֶף אֲנִי לֹא רוֹצֵה לְלַחֵץ עָלָיו. כִּיצַד עָלֵי
לְנַהֵג?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדְרַת פִּינְחָס, י"ח תַּמּוּז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל אָפִי תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֶת צְרִיכָה לְהַסְבִּיר לְבַעֲלֶךָ אֶת מַעֲלַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל,
כִּי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אִזּוּ הוּא הַמְשַׁפֵּט לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְהִנֵּה יְדוּעַ כְּשֵׁישׁ
מִשְׁפָּט חָמוּר צְרִיכִים לְקַחַת עוֹרֶךָ דִּין גְּדוֹל, וְכִכֵּל שֶׁהַמְשַׁפֵּט יוֹתֵר
גְּדוֹל וְיוֹתֵר מְסֻבָּה, לּוֹקְחִים אֶת הָעוֹרֶךָ דִּין הַכִּי גְּדוֹל, וְאִם נִגְזַר עָלָיו
אִיזָה עֲנֵשׁ מוֹת רַחֲמָנָא לִיְצִלָן, אִזִּי לּוֹקְחִים אֶת הָעוֹרֶךָ דִּין הַכִּי גְּדוֹל
בְּעוֹלָם, וְאֶף שִׁזָּה עוֹלָה הוּן תּוֹעֵפּוֹת, מוֹכְרִים אֶת כָּל מָה שֵׁישׁ לוֹ כְּדִי
לְשֵׁלֵם לְעוֹרֶךָ דִּין, הָעֶקֶר שֵׁיְצִיל אוֹתוֹ מִמּוֹת בְּטוּחַ לְחַיִּים, וְהִנֵּה רַבְּנּוּ
ז"ל הוּא הָעוֹרֶךָ דִּין הַכִּי גְּדוֹל בְּעוֹלָם, וְהוּא הַכְּרִיז (תַּיִי מוֹהֲרָ"ן סִימָן ת"ה)
הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלֵי הוּא חֲדוּשׁ גְּדוֹל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹדֵעַ שְׁאִין הַדְּבָר
הַזֶּה בִּירְשָׁה מְאֹבּוֹתֵי, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ נִתֵּן לִי זֹאת בְּמִתְנָה, שְׁאֲנִי יוֹדֵעַ
מִהוּ רֹאשׁ הַשָּׁנָה, לֹא מִבְּעֵיִא אֶתֶם כְּלַכֶּם, בּוֹדְאֵי תְלוּיִן בְּרֹאשׁ
הַשָּׁנָה שְׁלֵי, אֶלָּא אֶפְלוּ כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ תְלוּי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלֵי.

ולכן נוסעים אל רבנו ז"ל על ראש השנה, כדי שהוא יהיה לנו עורך דין במשפט ששופטים אז את כל אדם, והוא מוסר את נפשו עבור כל אחד שבא אליו וחוזר שם בתשובה שלמה ומבקש ממנו יתברך שישמר אותנו כל השנה מכל מיני צרות ורעות רבות וכו', ושיזכה להכתב בשנה של בריאות והצלחה בחיים, ופרנסה טובה, ושמירה מכל מיני גנבות וגזלות ואלימות, ומכל מיני מיתות משונות, כי הצדיק האמת הוא העורך דין הכי גדול, ורבנו ז"ל רצה שכלם יהיו אצלו בראש השנה בלי יוצא מן הכלל.

ולכן בעלך צריך להבין כי בזה שהוא נוסע אצל רבנו ז"ל, הוא מציל את עצמו ואת אשתו ואת הילדים מכל מיני מארעות ומכשולים וסכנות שקורים בעולם, וכן שבזכות זה הוא יכתב לפרנסה בשפע, ולכל הישועות שרק צריכים, האם לא כדאי בשביל זה לנסע לכמה ימים בסך הכל? הרי בראש השנה פועלים אצל רבנו ז"ל במיליונים וכו', כל אחד כפי האמונה החזקה בזה וכו'. ולכן למה לו לדאג? כי אם שמה מחלקים בריאות, פרנסה, שלום בית, ילדים, נחת וכו' וכו', האם זה לא שווה פי מיליון מלנסע לעסקים מעבר לים למזרח הרחוק כמו סין, או במערב הפרוע כמו לוס-אנג'לס?

ולכן אשרי הנשים שמזרזות את בעליהן לנסע אצל ציון רבנו ז"ל בראש השנה, כי שם נמצא העורך דין הכי גדול בעולם שהוא ממליץ עבורנו, ובזכותו נביא הבייתה כל מה שאנחנו צריכים וכו'.

את צריכה להגיד לבעלך אשר אסור להתבלבל משום בריה שבאה אל ציון רבנו ז"ל, כי צריכים לדעת שציון רבנו ז"ל הוא כמו בית רפואה שמרפא את כל החולים שבעולם, וכמו שרואים בגשמיות שיש בית חולים ענקי שאליו באים כל מיני חולים, זה סובל על הלב, וזה סובל על הכליות, וזה סובל על הכבד, וזה סובל על הראש, וזה סובל על העינים, וזה סובל על הגללים וכו' וכו', וכך אחד בא לרפאת את המחלה שלו, ואין דבר בזה שחולה שבא ורואה כל כך הרבה חולים נמצאים במבנה אחד שייחזר אחרונית, ויגיד

"מה אני מחפש פה!?" אלא כל חולה בא לרפאת את מחלתו, ואינו מסתכל על הזולת, כמו כן ויותר מכן זה בראש השנה באומן, שבאים אנשים שחטאו וכו', ופגמו וכו', וכל אחד עם הירידות והנפילות שלו וכו' וכו', בא לקבל תקונו.

ולכן אסור להסתכל על אחר כלל, רק לדעת שאני בא לרפאת את נפשי האמללה, וזה מה שנאמר אצל דוד המלך (שמואל א' כ"ב ב') "ויתקבצו אליו כל איש מצוק וכל איש אשר לו נשא וכל איש מיר נפש ויהי עליהם לשר ויהיו עמו כארבע מאות איש" כי גם אצל דוד המלך התקבצו כל מר נפש, ואיש מצוק וכו', וזה וכל איש מיר נפש ראשי תבות אומ"ן.

ולכן אסור להתבלבל מאף אחד, אלא כל אחד יבוא אל הצדיק עם מחלתו הגשמית והרוחנית, ויקבל שם רפואה וישועה והמתקת הדינים, ושנה טובה ומתוקה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תמוז.

**כָּבֵר מְגִיל צְעִיר יֵשׁ לִי בְּעֵינַי בְּעֵין, וְכָל הַנְּתוּחִים שְׁעַבְרְתִּי
עַד עַכְשָׁיו לֹא הוֹעִילוּ**

שאלה:

מאת ענבל: לכבוד הרב שלום רב! ברוך השם נולדתי בריאה, והייתי בריאה עד לגיל שנתים שאז כנראה התפתח משהו בתוך העין שלי. נכון להיום אני בת עשרים ותשע, ועד היום עברתי יותר מעשרים וחמשה נתוחים ללא הצלחה. לא כואב לי שנולדתי ככה כמו שכואב לי שאנשים משפילים אותי וצוחקים עלי עד היום.

אני אמורה לעבר נתוח נוסף בקרוב, אך עדין אין לי תאריה

וְאֶשְׁמַח מְאֹד אִם תִּעָנֶה לִי וּתְחַזֵּק אוֹתִי, כִּי אֲנִי כָל כֶּף זְקוּקָה לִישׁוּעָה וְהַרְפָּאִים לֹא נוֹתְנִים לִי אוֹתָהּ, אָבֵל יֵשׁ לִי אֲמוּנָה בְּבוֹרֵא עוֹלָם וְאֲנִי יוֹדַעַת שֶׁהַכֹּל בְּיָדַיִם שְׁלוֹ.
אֲנִי רוֹצֶה שֶׁתִּבְרַךְ אוֹתִי לְזוּזָא וּפְרֻנְסָה, וְרִצִּיתִי לְצִיָּן שְׁאֲנִי תוֹרַמַת לְמַפְעֵל הַחֹסֵד שְׁלֶךְ בְּאִפְן קְבוּעַ. תוֹדָה רַבָּה עַל הַכֹּל, וְהַלְוִאי שְׁאֲזָכָה לְפָגֵשׁ אוֹתָךְ פְּעַם.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֹדֵר פִּינְחָס, י"ח תְּמוּז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל עֲנֹבֵל תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

עֲלִיךָ לְדַעַת שְׁאֶסוּר לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם, אֶת צְרִיכָה לְבִנוֹת אֶת הַבְּטָחוֹן הָעֲצָמִי שְׁלֶךְ, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִזֶּה שְׁצוּחִקִים מִמֶּךָ וְכוּ', אֲדַרְבֶּה אִין לָךְ מַה לְהִתְבַּיֵּשׁ מֵאַף אֶחָד בְּעוֹלָם, וְאֵל כָּל זֶה תִּזְכִּי אִם תִּחְדִּירִי בִּמְחַ מַחְשַׁבְתְּךָ שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֹסֵד וּבְרַחֲמִים בְּצִדֵק וּבְמִשְׁפָּט, וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ אֶלֶּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, עַד כְּדֵי כֶּף שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (חולין ט) אִין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְּמִטָּה אֶלֶּא אִם בֵּן מַכְרִיזִין מִלְּמַעְלָה; שְׁאָדָם לֹא מְקַבֵּל מִכָּה קִטְנָה בְּאֶצְבָּע קִטְנָה אִם לֹא מַכְרִיזִין עַל זֶה קָדָם מִלְּמַעְלָה.

בְּעִנְיַן רְפוּאָת הָעֵינַן וְכוּ', בּוֹדֵאי יֵשׁ רוּפָא גְּדוֹל שְׁיִכּוֹל לְמַצֵּא מְזוּר וְתִרוּפָה לְעֵינַי שְׁלֶךְ, (וְהִיָּה טוֹב מְאֹד שֶׁתִּהְיֶי בְּקֶשֶׁר עִם אֵלוֹ שְׁמַתְעַסְקִים עִם רוּפָאִים, וּמַכְרִירִים אֶת הָרוּפָאִים הַכִּי מְמַחִים בְּעוֹלָם).

וְכַמוֹכֵן שְׁאֵל תִּתְיַאֲשִׁי בְּשׁוּם פְּנִיִם וְאִפְּן, אֶלֶּא תִּבְקָשִׁי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שְׁיִשְׁלַח לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְעֵינַי, וְכֵן שֶׁתִּזְכִּי לְמַצֵּא אֶת בֶּן זוּגָךְ הַשִּׁיד לְשֵׁרֵשׁ נִשְׁמַתָּה, וְתִהְיֶי הַכִּי מְאֻשְׁרַת בְּחַיִּיךָ, הָעֵקֶר לֹא לְהִתְפַּעֵל מֵאַף אֶחָד וְכוּ', אֲנִי יוֹדַע שְׁזֶה קֶשֶׁה מְאֹד, עִם כָּל זֹאת עַל יְדֵי תַקְּךָ הָאֲמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ תּוֹכְלִי לְעִבֵּר עַל הַכֹּל.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תמח.

**במה עלינו להתחזק לרפואתו של
מֶרֶן הָרַב עוֹבְדֵיָה יוֹסֵף שְׁלִיט"א?**

שאלה:

מאת ציון: לכבוד הרב. בודאי כבודו יודע שמֶרֶן רבנו עובדיה יוסף שליט"א אינו חש בטוב, ובשבועות האחרונים הוא הבהל כמה פעמים לבית החולים. אשמח אם כבודו יכתב לנו במה עלינו להתחזק לרפואתו של מֶרֶן שְׁלִיט"א. ויהי רצון שנתבשר בבשורות טובות, אמן.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל ציון נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר מה שאנחנו צריכים - רק להתפלל על רפואתו השלמה, כי העולם צריך אותו מאד מאד, כי הוא חדוש נורא ונפלא מאד, עם זכרון נדיר שזוכה לזה על ידי גדל התמדתו במשך כל ימי חייו בלמוד התורה הקדושה, והוא הגביה את קרנם של עדות המזרח.

ולכן צריכים להרבות בתפלה על רפואתו ועל אריכות ימיו ושנותיו, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל, וזה מה שאנחנו צריכים תמיד להתפלל: "יהי רצון מלפני אבינו

שְׁבַשְׁמִים לְקִים בְּנוֹ חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, הֵם וּנְשֵׂיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם, וְתַלְמִידֵיהֶם וְתַלְמִידֵי תַלְמִידֵיהֶם, בְּכָל מְקוֹמוֹת מוֹשְׁבוֹתֵיהֶם. וְנֹאמַר אֲמֵן”.

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתֵּן לוֹ וּלְכָל חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל אַרְיֵכוֹת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת, וְנִזְכֶּה לְקַבֵּל בְּיַחַד פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' תמט.

אֲשֶׁתִּי עֲקָשְׁנִית מְאֹד אֶפְלוּ בְּדַבָּרִים קֹטְנִים, וְאֲנִי לֹא יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ לַחַיּוֹת בְּצוּרָה כְּזוֹ

שְׂאֵלָה:

מֵאת אֲלִירֵן: לְכַבֹּד מוֹהֲרָא” שׁ שְׁלוֹם רַב. אֲנִי נִמְצָא בְּתַסְכוּל גְּדוֹל וּמְבַלְבֵּל מְאֹד: אֲנִי נִשְׂוִי טָרִי, עֵדִין בְּשָׁנָה הֶרְאִשׁוֹנָה, וְאוֹהֵב אֶת אֲשֶׁתִּי מְאֹד, אֲךָ בְּכָל זֹאת הֶקְשֶׁר שְׁלֵנוּ נִרְאָה הִכִּי גְרוּעַ בְּעוֹלָם. אֲנִי רוֹצֵה שֶׁנִּכְבַּד אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, נִקְשִׁיב אֶחָד לְשָׁנִי וְנוֹתֵר אֶחָד לְשָׁנִי, אֲבָל כָּל הֶרְצוֹנוֹת הָאֵלוּ בָּאִים רַק מִמֶּנִּי, וְהִיא לֹא מוֹכֵנָה לְשִׁמְעַ וְלוֹתֵר בְּכֹל, גַּם לֹא בְּדַבָּרִים הִכִּי קֹטְנִים.

זֶה פְּשוּט מוֹצִיא אוֹתִי מִדַּעְתִּי שֶׁבְּגִלְל הַעֲקָשְׁנוֹת הַמְּטַפֶּשֶׁת הַזֹּאת בֵּיתִי יִהְרַס, וְהִכִּי כּוֹאֵב זֶה שֵׁישׁ יֵלֵד בְּדַרְךָ הַמְּצַב מִמֶּשׁ הוֹרֵג אוֹתִי, מִצַּד אֶחָד אֲנִי רוֹצֵה לְהִלָּחֵם עַל הַקְּשֶׁר כִּי חָשׁוּב לִי שֶׁהֵיִלֵד יְבוֹא לְבֵית שְׁלָם שֶׁל קִדְשָׁה וְהַתְּחַזְקוֹת, אֲךָ מִצַּד שָׁנִי אֲנִי גְמוֹר נְפִשִׁית מִכָּל הַבְּחִינוֹת, אִין לִי כַחוֹת, וְאֲנִי מִרְגִּישׁ שֶׁכָּל מַה שֶׁאֶעֱשֶׂה – לֹא יוֹעִיל. אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל וּמִתְכוּפֵף בְּלִי סוּף, אֲבָל אֲנִי לֹא יָכוֹל לַחַיּוֹת בְּצוּרָה כְּזֹאת לְאַרְךָ זְמַן.

בבקשה הרב, תן לי מענה שלא ישתמע לשתי פנים, כדי שאוכל לדעת מה לעשות. תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אליהו נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה ואשתך צריכים לדעת אשר איש ואשה צריכים להיות ותרגים אחד לשני, ולתת תשומת לב אחד לשני, וזו שלמות הבית, ועל ידי זה ממילא יש אהבה והבנה הדדית, אבל הרגע שרוצים אחד להשתלט על הזולת, דעו לכם שזה הסמ"ך-מ"ם שפא לשבר את הבית. הזהר הקדוש קורא איש לבדו פלג גופא - חצי גוף, נמצא כשאדם מתחתן זה גוף שלם, כמו שכתוב (בראשית ב' כ"ד) "וידבק באשתו והיו לבשר אחד", הינו שניהם חצי חצי, וכיחד הם שלם, מה שאין כן כשאחד רוצה להשתלט על הזולת, זה הסמ"ך-מ"ם, הינו ששים על ארבעים, אני יותר ממך וכו', והרגע שהבעל או האשה חושבים שאחד יותר מהשני בעשרה אחוזים, וההוא פחות ממני בעשרה אחוזים, זה כבר נקרא סמ"ך-מ"ם - ששים על ארבעים, ולכן כל מי שרוצה שלום בית אמת, צריך לדעת שהאיש והאשה הם גוף אחד, וכמו שאמר החכם מכל האדם (קהלת ד') "טובים השנים מן האחד אשר יש להם שָׁכר טוב בעמלם: כי אם יפלו האחד יקים את חברו ואילו האחד שיפול ואין שני להקומו: גם אם ישפכו שנים וחס להם ולאחד איך יחס".

ולכן אם רוצים שלום בית אמת, זה צריך להיות משני הצדדים, הן מהבעל והן מהאשה, לותר אחד לשני, ואז הם חצי חצי שתפים שלמים, ותמיד יחיו ביחד באהבה ובהבנה הדדית, ויצליחו בחיי נשואיהם.

ולכן כל זוג צריכים לזכר טוב טוב שאם הם רוצים לבנות בית

נאמן בישראל, עליהם לכתחלה להיות ותרגים, ולותר אחד להשני, ואז אף פעם לא יצטרכו ללכת אל שום בן אדם שעוסק בשלום בית וכו', או אל יועץ נשואין וכו', ועל הזוג לדעת כדי שהשלוש ישרה בתוך ביתם, צריכים רק שכל ודעת איהן להתנהג הבעל והאשה, והיות שעדיין אין בית חרשת שמיצר שכל ודעת וכו', וכן אין חנות או קניון וכו' שמוכרים שמה שכל ודעת וכו', ועל פן צריכים לכוון בכל יום שלש פעמים ביום בעת שמתפללים את הברכה "אתה חונן לאדם דעת ומלמד לאנוש בינה" וכו', לבקש אז על דעת ושכל, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (נדרים מ"א). דעת קניית - מה חסרת? דעת חסרת - מה קניית?; אם יש לאדם דעת יש לו הכל, ואם אין לו דעת אין לו כלום, ולכן כל זוג צריכים לבקש הרבה ממנו יתברך על דעת ושכל, אשר השכל היבש אומר שצריכים להיות ותרגים, ואז השלוש שורה בבית.

אתה רוצה מענה שלא ישתמע לשתי פנים, כדי שתוכל לדעת מה לעשות - תהיה אתה הותרן והסבלן וכו', ותוריד את הגאווה שלך וכו', ואז תצליח בחיי נשואיך, תן לאשתך להיות הצודקת וכו', וזכור את הפתגם העממי "תהיה חכם ולא צודק".

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תנ.

יש לי סכום כסף גדול לתת לצדקה. איזו צדקה היא הצדקה הכי גדולה?

שאלה:

מאת ראובן: שלום לצדיק היקר. יש לי סכום גדול לתת לצדקה, אף אינני יודע לאיזה ארגון להעביר את הכסף. איזו צדקה היא הצדקה הכי גדולה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל ראובן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי הצדקה הכי גדולה היא לתת לעניים רעבים וצמאים לאכל ולשתות, ולכן הקמתי ביבנאל את בית התבשיל - 'אהל אברהם' על שם אברהם אבינו שתמיד היה האהל שלו פתוח מארבעה כוונים וכל אחד היה יכול להכנס ולאכל ולהשביע את רעבונו.

ולכן הצדקה הזו עולה כל הצדקות, כמאמרם ז"ל (בבא בתרא ט) אין בודקין למזונות; הינו בכל דבר יכולים לרמות בני אדם וכו', אבל אם בא אחד ואומר שהוא רעב וצמא, שמה הוא לא יכול לרמות אותך, כי מי שבאמת רעב או צמא הוא יאכל וישתה, ומי שלא רעב וצמא הוא לא יאכל ולא ישתה, ולכן אין צדקה יותר גדולה מלתת לאכל לאנשים רעבים וצמאים.

מזהרנ"ת ז"ל אמר (לקוטי הלכות ברפת השחר הלכה ה' אות ל"ו) על הפסוק (תהלים קי"ט) "צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת", איזו צדקה נשארה לעולם? כשנותנים להדפיס את ספרי הצדיק האמת שמגלה תורת אמת, המקשרת את האדם אל הרצון העליון. כי באמת העולם הוא מלא כפירות ואפיקורסות, וכל מיני שקוץ ותעוב מדפסים בכל יום ויום, שמעבירים את נשמות ישראל על דעתם, ושורפים את נשמתם וכו' וכו', אבל הספרים הקדושים של צדיקי האמת המגלים ומפרסמים את הרצון העליון - לדעת אשר אין בלעדו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ואין שום תכלית בזה העולם רק לחזור אליו יתברך, ושכל הרצון שלו רק יהיה נכלל באין סוף ברוך הוא, ויזכה לקיים את התורה והמצוות, להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, אלו הספרים מעמידים את האדם בקרן אורה.

ועל כן כשנותנין צדקה בשביל להדפיס ספרים קדושים

כאלו, שמגלים ומפרסמים את אמתת מציאותו יתברך, ומחזקים ומעודדים את כל הנפולים והמשלכים בתאוותיהם ובמדותיהם הרעות וכו' וכו', בזה מבטלין ביותר מצח הנחש בתכלית הבטול, ועל כן על ידי הצדקה שנותנין בשביל להדפיס את הספרים האלו שמבטלים הספקות בשרשם, נעשה תקון הצדקה בשלמות נפלא, כי עוקרים את כל מצח הנחש לגמרי שלא יוכל עוד להטיל ספקות כלל וכו', וזה "צדקתך צדק לעולם" - שיהיה קיום להצדקה לעולם, זה זוכין על ידי "ותורתך אמת" - על ידי שנותנין צדקה לחבר ספרים ולהאירם בעולם לבאר דברי התורה שיִדעו הכל אמתת התורה, בסוד "ותורתך אמת", על ידי זה בודאי "צדקתך צדק לעולם", כי זאת הצדקה קימת לעולם, כי עקר תקון הצדקה נמשך על ידי זה ביותר שמדפיסים ספרי הצדיק האמת, ועקר הוא הספרים הקדושים המביאים לידי מעשה לידי קיום התורה, שלזה צריכין ספרים רבים מאד עד אין קץ שיוכל כל אדם איך שהוא בכל דרגא ודרגא ובכל מה שעובר עליו כל ימי חייו הבלו בנערותו ובזקנותו וכו', בטיבו ובעקו חס ושלוש שיוכל להחיות את עצמו ולהשיב את נפשו, ולקבל ולשאב מהם עצות אמתיות איך להתנהג באפן שישאר קיים על עומדו ואם יפל לא יוטל וכו'. כי בכל מה שעובר עליו איך שהוא אם מתחזק עצמו ברצון שיהיה רצונו חזק לחזר בתשובה אליו יתברך, בודאי ירחם עליו השם יתברך ויורהו הדרך האמת, לכוון רצונו יתברך עד שיהיה נכלל לגמרי בו יתברך.

אשרי מי שנותן צדקה כדי להדפיס ספרים כאלו שכל אחד מוצא שם תשובות לשאלות ולספקות שלו.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תנא.

**קְרָאנוּ לְבִתְנוּ 'פִּיגָא', וְאָבָא שְׁלִי פְּגוּעַ שְׁלֵא הוּסְפְּנוּ לָהּ
אֶת הַשֵּׁם 'הֵלָה' כְּמוֹ שֶׁהוּא בְּקֵשׁ מֵאֲתָנוּ**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת לְבִנְתִּי: שְׁלוֹם וְאַרְיִכוֹת יָמִים לְכָבוֹד קִדְשֵׁי מוֹהֲרָא"ש.
בְּרוּךְ הַשֵּׁם לְפָנֵי כַּחֲדָשִׁים נוֹלָדָה לָנוּ בֵּת. הַחֲלֻטָּנוּ לְקִרְאָה לָהּ
'פִּיגָא', אִךְ אָבָא שְׁלִי בְּקֵשׁ שְׁנוֹסִיף לָהּ אֶת הַשֵּׁם 'הֵלָה' כִּי
הִיא נוֹלָדָה בְּהַלּוּלָה שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי. לְבִסוּף קְרָאנוּ
לָהּ רַק 'פִּיגָא', וְאָבָא שְׁלִי אָמַר לְאַחֻתִי שֶׁהוּא פְּגוּעַ מִזֶּה שְׁלֵא
הִקְשַׁבְתִּי לוֹ.

מָה עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת: הָאֵם אָנוּ צְרִיכִים לְהוֹסִיף לָהּ כַּעַת אֶת
הַשֵּׁם שֶׁהוּא בְּקֵשׁ, אוֹ שְׁנַשְׂאִיר אֶת זֶה כִּכָּה וְנִקְוָה שֶׁבְּסוּפוֹ שֶׁל
דְּבָר הוּא יִקְבַּל אֶת זֶה? תוֹדָה רַבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֻדֵּר פִּינְחָס, י"ח תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל לְבִנְתֵי תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֶת וּבְעֵלְךָ צְרִיכִים לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל הַמַּתָּנָה שֶׁנָּתַן לָכֶם
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - בֵּת חַמּוּדָה שֶׁנִּקְרָאת עַל שֵׁם הַצְּדִקָּה אִם רַבְּנוּ
ז"ל, וְזֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד לְתַת שֵׁם עַל שֵׁם צְדִיק אוֹ צְדִקָּה, כִּי כָּךְ
מְצִינֵנוּ בְּדַבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת ז:): מִנָּא לָן דְּשִׂמְיָא גְּרִים? אָמַר
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְּאָמַר קְרָא (תְּהֵלִים מ"ו) "לְכוּ חֲזוּ מַפְעָלוֹת הַוַּי"ה אֲשֶׁר שֵׁם
שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ", אֵל תִּקְרָא שְׁמוֹת אֱלֹא שְׁמוֹת, וּמִכָּא בְּמַהֲרָש"א (שֵׁם)
שֶׁפְּעָלוֹת הַוַּי"ה נִמְשָׁכִים אַחַר הַשֵּׁם שֶׁל הָאָדָם שֶׁהוּא הַגּוֹרֵם, וְצְרִיכִים
מְאֹד מְאֹד לְשִׂמְרָה אֵיזָה שֵׁם נוֹתְנִים לְבֵן אוֹ לְבַת, וְלִשְׁמֵר מְאֹד מְאֹד
לֹא לְתַת סֵתֵם שֵׁם מְצוּי מִן הָאֲצַבַּע וְכוּ', וְלִכְּן לְדַעֲתִי הָאָבָא יִתְרַגַּל
לְשֵׁם הַזֶּה וְזֶה לֹא יִצְיִק לוֹ.

אגב, לשם 'הלה' אין שום משמעות.

יעזר הקדוש ברוך הוא שתרוו רב נחת דקדשה מהבת הזאת, ותהיה השמחה בתוך ביתכם תמיד, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תנב.

מה העצות שרוב יכול לתת לי כדי שאתחזק בשמירת העינים וביתר העינים הנוגעים לקדשה?

שאלה:

מאת עדו: שלום לרב הקדוש. לצערי הרב, כשהייתי חלוני נכשלתי המון בחטא של הוצאת זרע לבטלה. כיום ברוך השם התחזקתי, אני נשוי, לומד ועובד. אף אני יכול לדעת שתקנת את כל מה שחטאתי בחטא הזה? ומה העצות שרוב יכול לתת לי כדי שאתחזק בשמירת העינים וביתר העינים הנוגעים לקדשה? תודה לרב על כל העזרה, השם ישמר אותך, תזכה להמשיך להגדיל תורה ולהאדירה, ונזכה לביאת גואל צדק במהרה בימינו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל עדו נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שחטא הוצאת זרע לבטלה הוא חטא מאוד מגנה, שמטמטם את הדעת ואת השכל ומעקם את הלב מאוד, ומכניס באדם קשיות וספקות עליו יתברך, ומה גם שהחטא הזה מכניס באדם

כעס ורציחה, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן רמ"ט) שהחטא הזה נקרא רע על שם (בראשית ל"ח ז') "ויהי ער בכור יהודה רע בעיני הוי"ה", ולמה לא כתוב רשע? אלא מי שחוטא בחטא הזה הוא תמיד כעסן ועצבני, ומשתגע מרב כעס ורציחה שנכנסים בו, ולכן החמירו חכמינו הקדושים מאד מאד על חטא זה, עד שאמרו (גדה י"ג). אמר רבי יוחנן כל המוציא שכבת זרע לבטלה חייב מיתה; ואמרו (שם) רבי יצחק ורבי אמי אמרי כאלו שופך דמים שנאמר (ישעיה ג"ז ה') "הנחמים באלים תחת כל עץ רענן שחטי הילדים בנחלים תחת סעפי הסלעים" אל תקרי שחטי אלא סחטי; כי מפל טפה וטפה יכול להולד ולד, וכשסוחט את זרעו לבטלה הוא שוחט את ילדיו, והעוון הזה מטמטם את המוח והדעת, ומכניס את האדם בחלישות הדעת וביאוש גדול כאלו הקדוש ברוך הוא שונא אותו, ולא צריך אותו וכו' וכו', ועקר התקון לזה הוא להרבות בשיחה בינו לבין קונו יום יום, ולבקש שליחה מהקדוש ברוך הוא, ויתודה על חטאיו מדי יום מחדש כל ימי חייו, ואז ושב ומחול לו, ואמר הצדיק הקדוש הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זכותו יגן עלינו (נעם אלימלך - גח) "וזה סימן לבצל תשובה גמור - כשהשם הקדוש שם הוי"ה ברוך הוא עומד לנגד עיניו, הוא סימן שתקן ביראתו כל חטאיו".

ויען שכל החטא הזה בא רק על ידי פגם העינים שמסתכל בכל מיני תמונות תועבה, שקוץ תעוב זהום ערם וכו' וכו', ומסתכל על כל אשה שעוברת על הרחוב וכו', שעל ידי זה נתחמם לעברה וכו', ולכן עקר תקונו לשמר על עיניו מהיום והלאה, כי באמת מי שמפקיר את עיניו ומסתכל על כל אשה שעוברת על הרחוב, או בכל מיני תמונות תועבה, הוא נעשה פשוט משגע וכו' וכו', כמו שכתוב (דברים כ"ח ל"ד) "והיית משגע ממראה עיניך אשר תראה", כי מי שלא שומר על העינים שלו נעשה משגע ממש פשוטו כמשמעו, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר חלק א' סימן ל"ו) שרוב המשגעים משתגעים רק מחמת תאות נאוף, ולכן צריכים מאד מאד לשמר על העינים, ובפרט עכשו בקיץ, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מ"ה). אין יצר

הרע שולט אלא במי שענינו רואות; ואמר החכם "אין חוצץ בפני התאוה כעצימת העינים"; ואמר "אין לך אבר באברי האדם שיגרם לו מכשול כמו העינים"; ואמרו צדיקים רמז על הפסוק (בראשית ל"ח כ"א) "איה הקדשה היא בעינים" - במה תלויה הקדשה? כפי קדשת העינים שלו, אם אדם מקדש ומטהר את עיניו ולא מסתכל על כל מיני זבל ולכלוף וכו' וכו', אז יזכה לקדשה עליונה. אשרי מי ששומר על עיניו ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תנג.

**למרות שהבטחתי לעצמי שהבית שלי יהיה בית רגוע,
אני מוצאת את עצמי צועקת ומכה את הילדים**

שאלה:

מאת רונית: שלום לצדיק. אני בת שלשים ושתיים, נשואה, ויש לי ארבעה ילדים. אני מקרבת לחסידות ברסלב, ואני ובעלי בקשר הדוק מאד עם הקהלה ביבנאל. בילדותי גדלתי בבית מאד אלים, מלולית ופיזית. חזרנו בתשובה כשהייתי בת שתיים-עשרה, ותמיד הבטחתי לעצמי שההתנהגות של ההורים שלי לא תחזר אצלי בבית, ושכשום פנים ואופן לא אתנהג ככה לילדים שלי.

הבעיה היא שאני מוצאת את עצמי יום אחר יום מתנהגת כמו אבא שלי, מרימה ידים וצורחת, ולפעמים אני מרגישה שאני מרביצה כדי "לנקם" על הילדות שלי. אני מאד מיאשת מזה, ומרגישה שאני מחריבה את הבית. אני שומעת שעורים וקוראת הרבה בנושא חנוף הילדים, ומצליחה בכל מה שקשור לחנוף, חוץ מהאלימות.

כתוצאה מזה, הילד הגדול בן התשע אינו רגוע, וכל הזמן

מְרַבֵּץ בְּתַלְמוּד-תּוֹרָה. גַּם הֵבֵן הַשָּׁנִי וְהֵבֵת בֵּת הָאַרְבַּע לֹא רְגוּעִים. הֵבֵן הָרְבִיעִי הוּא תִינוּקָה, וְאֵנִי מְאֹד רוֹצֵה שֶׁהוּא יִגְדֵל לְבֵית יוֹתֵר רְגוּעַ.

מָה אֲנִי צְרִיכָה לַעֲשׂוֹת כְּדֵי לְשַׁלֵּט עַל הַפֶּה וְהַיָּדַיִם? אֵינִי לִי מְשֻׁגָּה, כִּי לֹא לְמִדַּתִּי בְּתוֹר יְלֻדָּה וּבְתוֹר בּוֹגֶרֶת אֵיךְ הַהוֹרִים צְרִיכִים לְשַׁלֵּט עַל הָעֲצָבִים. בְּבִקְשָׁה הָרַב, תֵּן לִי עֲצָה וּמוֹסָר כִּי אֲנִי מְרַגֵּשָׁה שֶׁהַבֵּית זֹעֵק הַצִּילוּ!

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר פִּינְחָס, י"ח תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל רוֹנֵית תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֶת צְרִיכָה לַעֲבֹד הָרַבָּה לַעֲקֹר מִמֶּךָ אֶת מִדַּת הַכַּעַס וְהַרְצִיחָה וְהָעֲצָבִים וְכוּ' וְכוּ', וְזוֹ לֹא עֲבוּדָה קְלָה, וּבִפְרָט מִשֶּׁהֲרִגִיל אֶת עֲצָמוֹ עוֹד מְקַטְנוֹת לְהִיּוֹת בְּכַעַס וּרְצִיחָה, וְנִכְנָס בְּעֲצָבִים, זֶה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לְצִאת מִזֶּה, מְכַל שִׁכְן וְכָל שִׁכְן מִי שֶׁסָּפַג מַכּוֹת מִיְלֻדוֹתוֹ, וְרָאָה רַק אֱלִימוֹת בְּבֵית וְכוּ', הוּא מְכַרַח לְהַמְשִׁיךְ לְהַתְפָּרֵא עַל יְלָדֵיו וְכוּ'.

וְלִכֵּן אֶת צְרִיכָה לַעֲבֹד הָרַבָּה עַל עֲצָמָה, וְהַעֲקֹר לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹם יוֹם:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ הוֹי"ה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, מְלֵא טוֹב, מְלֵא רַחֲמִים, מְלֵא רְצוֹן, שֶׁתְּהִיָּה בְּעֶזְרִי, וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְלִלְנִי מִן הַכַּעַס וּמִן הָרָגֶז וּמִכָּל מִינֵי קְפִידוֹת. וְתִגַּן עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ וְתִשְׁמְרֵנִי תְּמִיד. וְאִפְלוּ בְּשַׁעַר שְׁאֵבוֹא חֶסֶד וְשְׁלוֹם, לְיַדֵּי אֵיזָה כַּעַס, תַּחֲמַל עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְלִלְנִי שְׁלֵא אֶפְעַל בְּכַעֲסִי שׁוּם אַכְזָרִיוֹת כָּלֵל, רַק אֲזַכֶּה לְשִׁבֵר וְלִהְפֹּר הַכַּעַס בְּרַחֲמֶיךָ, וְאֲזַכֶּה לְהִתְגַּבֵּר עַל יְצָרֵי לְשִׁבֵר הַכַּעַס וְלִהְפֹּךְ הַכַּעַס לְרַחֲמָנוּת, לְרַחֵם דִּיקָא בְּרַחֲמָנוּת גְּדוּלָּה בְּמָקוֹם שֶׁהֵייתִי רוֹצֵה לְכַעַס חֶסֶד וְשְׁלוֹם. וְלֹא יִהְיֶה בִּי אֶל זֶר וְלֹא אֶשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכֵר, שְׂזֵה נְאֻמְרֵךְ עַל הַכּוֹעֵס, שֶׁנִּחְשַׁב כְּאִלוֹ

עובד עבודה זרה: רבונו של עולם! אתה ידעת כמה קשה לנו לשבר ולבטל מדה רעה זו של כעס וקפידות, כי בשמתחיל הכעס לבער בנו חס ושלום, כמעט אין אנו בדעתנו, וקשה עלינו לכבות אש הכעס ולכובשו. על פן רחם עלינו למען שמה, והיה בעזרנו ושמרנו והצילנו תמיד ברחמיה וחסדיה הגדולים, ועזרנו לשבר ולבטל מדת הכעס וקפידות מעלינו ומעל גבולנו, ולא נכעס לעולם, ולא אהיה שום קפדן כלל, רק אזכה להיות טוב לכל תמיד, מעתה ועד עולם, אמן סלה.

את צריכה לדעת שכעס בא לאדם רק מחמת עצבים, ומכל שכן להרביץ לילדים ולצעק ולצרח עליהם, זה לא בא מחנוף וכו' אלא מעצבים, ולכן את צריכה לזכר טוב מה שאמרו חכמינו הקדושים (שבת ק"ה): המקרע בגדיו בחמתו והמשבר כליו בחמתו והמפזר מעותיו בחמתו, יהא בעיניך כעובד עבודה זרה, שפך אומנתו של יצר הרע - היום אומר לו עשה כן, ולמחר אומר לו עשה כן, עד שאומר לו עבד עבודה זרה והולך ועובד; כי המאמין האמתי שמאמין שדבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, הוא אף פעם לא יהיה בכעס, ואם הוא בכעס, סימן שהוא לא מאמין בו יתברך שהוא נמצא ואין בלעדו נמצא, והכל ממנו יתברך.

ולכן כפי הכעס, פן דוחה את השכינה ממנו, ואמרו חכמינו הקדושים (פסחים ס"ו): כל אדם שכועס, אם חכם הוא חקמתו מסתלקת ממנו; ואמרו (נדרים כ"ב). כל הכועס אפלו שכינה אינה חשובה כנגדו, ומוסיף טפשות על טפשותו; וזה טרוף הדעת פשוטו כמשמעו, כי הכעסן מאבד את הדעת והשכל שלו לגמרי, עד שלא מסגל לחשוב ישר, ואמרו חכמינו הקדושים (זהר חדש נח) לא יהיה בך אל זר - שלא תהיה נח לכעס, כי זו עבודה זרה ממש, כי הוא דוחה את הקדוש ברוך הוא ממנו.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני

מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תנד.

האם ישנה דרך כלשהי לעזר לאנשים שרוצים להגיע לציון רבנו, אך אין להם אפשרות כספית לעשות זאת?

שאלה:

מאת נעם: לכבוד קדשת מוהרא"ש שלום רב. אני מאד אוהב את כבוד הצדיק, ומחבר אליו מאד. ברצוני לשאל שאלה חשובה ודחופה מאד: שמתי לב שכבוד הרב כותב בהמון מכתבים את גדל הענין להיות בציון של רבנו נחמן מברסלב באומן בראש השנה, ולהגיע לקבוץ הגדול. ישנם הרבה אנשים שמאד רוצים להגיע לאומן, אבל אין להם יכלת כספית לממש את זה, כי המצב הכלכלי היזם הוא נורא קשה. בשנה שעברה היו כרטיסים במצבע, אך השנה אין שום מבצעים, וחברות הנסיעות הכריזו על מחירים מפקעים של שבע מאות עד תשע מאות דולר לכרטיס, וכל זאת מבלי לדבר על צרכים נוספים שיש לכל אחד להוציא עבור הנסיעה, בטח אם הוא בא עם ילדיו. בנוסף, ישנן כמה חברות תעופה שפשוטו את הרגל, ובסך הכל ישנן שלש חברות תעופה שמטיסות השנה לאומן, ובנוסף מחיר הדלק של המטוסים עלה, וכל זה גורם לכך שהמחירים עולים יותר ויותר...

רציתי לשאל: האם ישנה דרך כלשהי לעזר לאנשים האלו, שמאד רוצים להגיע לציון רבנו, אך אין להם אפשרות כספית לעשות זאת?

תודה רבה, ואני מתפלל שהשם ישלח לכבוד הצדיק רפואה
שלמה, והצלחה בכל מעשה ידיו, אמן.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל נעם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הבטיחנו שמי שיסע אליו על ראש השנה, הוא ידאג
על הוצאות הנסיעה הלוך וחזור, ולכן אין לה מה לדאג, ומתן אפלו
ללוות כסף עבור זה כדי לזכות להיות אצל ציון רבנו ז"ל בראש
השנה באומן, אשר אין למעלה מזה, והכל תלוי כפי האמונת חכמים
שיש בו, כי באמת רב רבם של אנשי שלומנו הם עניים מרודים,
ואף על פי כן כשבא ראש השנה, כלם עושים כל מיני מאמצים
שבעולם להגיע אל רבנו ז"ל על ראש השנה באומן, ולקבל את תקונו
שהבטיח לנו שיתקן אותנו בתקון נצחי, ואף אחד לא מסתכל על
שום מונע ומעכב, ומכל שכן לא על כסף וכו' וכו'. רואים בני אדם
מלויים כסף לכל מיני שטיות, ולא שואלים פעמים איך הם ישלמו את
זה, ומה יהיה אתו... וכשבא לענין כל כך גדול - לזכות להיות אצל
רבנו ז"ל על ראש השנה באומן, שבפרוש בקש אותנו שנבוא אליו
בראש השנה, פתאום כסף נעשה מניעה וכו' וכו'.

ולכן תעשה כל מיני מאמצים שבעולם להתחיל לבקש את
הקדוש ברוך הוא שאתה רוצה להיות בראש השנה אצל רבנו ז"ל,
ושיזמין להך כסף, ואתה לא יכול לתאר ולשער מה תפלה פועלת, כי
כל אלו שמתחילים להתפלל כבר שלשה חדשים קדם ראש השנה,
הקדוש ברוך הוא מזמין להם את כל ההוצאות.

ולכן אל תהיה בטלן, תשתדל מאד מאד לבוא בראש השנה
אל רבנו ז"ל באומן, אשר בפרוש גלה לנו (חיי מוהר"ן סימן ת"ג) הראש
השנה שלי עולה על הכל, והיה פלא אצלי מאחר שהמקרבים שלי

מאמינים לי ולמה לא יזהרו כל האנשים המקרבים אלי שיהיו כלם על ראש השנה איש לא יעדר, כי כל ענין שלי הוא רק ראש השנה, והזהיר לעשות פרוז שכל מי שסר אל משמעתו ומקרב אליו יהיה על ראש השנה אצלו לא יחסר איש. ומי שזוכה להיות על ראש השנה ראוי לו לשמח מאד מאד, כמו שכתוב (נחמיה ח) "אכלו משמנים ושתו ממתקים וגו' כי חרות הוי"ה היא מעוזכם", וזה נאמר על ראש השנה.

הקדוש ברוך הוא יעזר שיהיו לך רצונות חזקים מאד מאד להיות אצל רבנו ז"ל בראש השנה, ואז ממילא יהיה לך על הוצאות הדרך הלוך וחזור.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תנה.

האם זה נכון שפדי לקיים את המצוה בשלמות, הסנדק צריך להחזיק את התינוק בזמן הברכות ולשתות את היין?

שאלה:

מאת לירן אליהו: לכבוד קדשת אדמו"ר שליט"א, שלום רב! קראתי שלפי דעתו של רבי עקיבא איגר מצות הסנדקאות היא לא רק שהסנדק יושב על הכסא ואוחז את התינוק, אלא גם מחזיק אותו בעמידה דברכות, וגם מברך את הברכות ושותה מן היין, ואם לא עשה את כל זה - לא קיים את המצוה בשלמות. האם זה נכון? ואם כן, מדוע כבודו לא נוהג להחזיק את התינוק בעמידה דברכות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל לירן אליהו גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מצות סנדקאות זה שהתינוק מונח על ברפי הסנדק, שאז הברכים האלו נעשות כמו מזבח שמקריבים עליו קרבנות, ולכן צריכים מאד מאד להקפיד לקחת סנדק הדבוק בו יתברך, וירא שמים אמת.

להחזיק את התינוק בעת הברכה וקריאת השם, זה נקרא סנדק מעמד, ואלו שני כבודים נפרדים, ולא שייכים אחד לשני, כי עקר מצות הסנדק הוא כשמלים את התינוק על ברקיו.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצליל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תנו.

**בעלי חושב שאני לא יודעת לאן הוא גולש באינטרנט,
אבל לצערי אני יודעת הכל**

שאלה:

מאת יפה: לאחרונה בעלי יושב כל הזמן מול המחשב והאינטרנט, ואני יודעת שהוא נכנס לאתרים ורואה כל מיני תמונות. הוא מנסה להסתיר זאת ממני ועושה את זה כשאני ישנה, אבל אני יודעת את האמת, וכנראה שהוא לא מוצא בי כל-כך ענין, כי הוא בא על ספוקו דרך האינטרנט...

אני שבורה לרסיסים ויש לי צער גדול. כל הזמן אני בוכה ולא יודעת מה לעשות, נמאס לי לעקב אחריו, וכמוכן שאני לא אומרת לו כלום.

יש לציין שאנחנו משפחה חסידית טובה, בעלי הוא אברך ויש לנו שני ילדים. בבקשה תיעצו לי מה הכי נכון לעשות, כי כבר אין לי כח! תודה רבה והשם ישמר אתכם תמיד.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל יפה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שאם היית מוסרת את עצמך לבעלך יותר ויותר וכו' וכו', אזי הוא לא היה מחפש זבל ולכלוך מבחוץ וכו' וכו', וזה דבר מוכן מאלי, כי אם אשה שומרת את בעלה שלא יבוא לידי חטא, על ידי זה הוא לא מעניין לחטט ולחפש בזבזים וכו' וכו', וזה פשוט ומוכן לכל בר דעת.

היום הזה יש קלפה עצומה שכובשת כל חלקה טובה, ומקררת את האמונה ואת היראת שמים מבר ישראל, ומכניסה בו כפירות ואפיקורסות, והוא הפלי משחית הנקרא מחשב (מכשף) המחבר לאינטרנט, או איפד, או בלקברי וכו', שבזה יכולים לראות כל מיני שקוץ תעוב ערם וזהו, ומאמללים את עצמם וכו' ואת הילדים וכו', ולכן העקר ראו לזרק מהבית מחשב המחבר לאינטרנט, או איפד, או בלקברי וכו', כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מה). אין יצר הרע שולט אלא במי שעניו רואות; ואמר החכם "אין חוצץ בפני התאוה כעצימת העינים"; ואמר "אין לך אבר באברי האדם שיגרם לו מכשול כמו העינים". ואני מכרח להגיד לך שהרבה בתים נהרסו לגמרי רק מפני שהיה להם מחשב שמחבר אל אינטרנט בבית, והבעל או האשה התחילו להתכתב דרך הפיסבוק וכו' וכו', וכך נפלו בפת, ולבסוף או הבעל או האשה ברחו מהבית וכו', ודבר זה מאד

מאד מצוי בעתים הללו, אפלו בכיתים הכי חרדים וכו', ואף שזה נדמה כאלו הגזמה וכו', אבל רבים נפלו בפח בשביל הפלי הארוך הזה וכו', ונשבר ביתם, ולבסוף התגרשו רחמנא לישזבן.

ולכן אסור בהחלט שיהיה בבית מחשב שמחבר לאינטרנט, כי זה הורס את כל חלקה טובה של היהדות, ומוריד את היראת שמים עד השאול תחתית רחמנא לישזבן, ומה גם שמאבדים את הילדים, כי ילד שלוקח כלי משחית כזה בתוך ידו וכו', הוא כבר נופל בשאול תחתית ומתחתיו.

אשרי האשה ששומרת את בעלה מחטאים ועוונות, ומוסרת את כל פלה אליו וכו' וכו', ועל ידי זה הוא לא צריך לחטט בזבלים וכו' וכו'.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תנז.

אני בשבוע השלשים ושמונה להריון, והעבר עדין במצב עכוז. האם לקבע תור לנתוח קיסרי?

שאלה:

מאת נטלי: שלום לצדיק. אני בשבוע השלשים ושמונה להריון, והעבר עדין במצב עכוז. התפללתי כמו שאמרתי והזכרתי הרבה שמות של צדיקים. בבית החולים נסו לעשות הפוך עברה אך זה לא עזר. אני ממש מפחדת מלדת עכוז ולא יודעת האם לנסות ללדת לדת עכוז או לקבע תור לנתוח קיסרי לשבוע הבא? אשמח לקבל את עצת הצדיק וברכתו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל נטלי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אל תכנסי בלחץ, רבנו ז"ל אמר יש ענין שהכל יתהפך לטובה, והולך יכול עוד להתהפך וכו', ועוד תלדי בקלות מאד, העקר לציית את הרופא ואם הוא אומר שצריכים לעשות נתוח קיסרי - צריכים לשמע בקולו וכו', כי אסור לסכן את עצמו.

רק תפלה! אשה שהיא בהריון והולכת ללדת, עליה רק להתפלל להקדוש ברוך הוא בשמחה עצומה, כי כך אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות תפלה סימן פ"א) תפלה שהיא בשמחה היא ערבה ומתוקה להשם יתברך:

רבנו של עולם! חוס וחמל עלי, ותקל מעלי את צער העבור והלדה, ותהיה עמי בעת הלדה, ויצא הולד לאויר העולם ברגע קטן בקלות בלי שום נזק לא לי ולא לולד, ויהיה נולד בשעה טובה ומצלחת, ובמזל טוב לחיים טובים ולשלום ולבריאות, לחן ולחסד, ואני ובעלי נגדלהו לעבודתך ולתורתך הקדושה, ונאמין בך תמיד אשר אתה נמצא ואין בלעדיך נמצא, ואתה משגיח עלינו בהשגחה פרטי פרטית. ותשמרני שלא אהיה אני והעבר נזוקים, לא בגוף, ולא באיברים, ולא בעורקים, ולא בגידים, ולא בעור ובשר, ובשאר בנין האדם, לא בתוך חלל הגוף, ולא חוץ לחלל הגוף. ותחזק את כחי ורוחי ועצמותי, כמו שנאמר רפאות תהי לשרך ושקוי לעצמותיך, כי לך הוי"ה הוחלתי אתה תענה הוי"ה אלהי, ואני בהוי"ה אעלוזה אגילה באלהי ישעי, רצה הוי"ה להצילני הוי"ה לעזרתי חושה, ואזכה לילד בקלות מאד בלי שום פחד וכאב וצער כלל, ואזכה להכליל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תנח.

האם זה בסדר שאנשים ישנים באהלים בתוך בית העלמין הישן הסמוך לציון?

שאלה:

מאת אליהו: שלום לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. בשנים האחרונות נוצר מצב שמחמת הקשי למצא דירות באומן בימי ראש השנה, אנשים החלו להקים אהלים בשטח בית העלמין שמתחת לציון רבנו ז"ל באומן והם ישנים שם. האם זה בסדר לפי ההלכה לישן בבית קברות, בפרט שיכול להיות שהם ישנים על קברים ממש? אנו מתפללים לרפואתכם.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אליהו נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ידעתי גם ידעתי את הבעיה הזו שישנים בבית עלמין, אשר באמת אסור לישן שמה, וזה זלזול גדול מאד, ומה גם שאסור לישן על קברים, אשר חכמינו הקדושים אמרו (תגיגה ג): איזהו שוטה? הלן בבית הקברות. ולכן אסור לעשות אהל ולישון על בית הקברות בשום פנים ואופן.

אגב יש מספיק מקום לישן, תהיה בקשר עם המשרד של קהלת

חסידי ברסלב ביבנאל, והם ימצאו לך בקלות מטה לישן בראש השנה.

הקדוש ברוך הוא יעזר שנזכה להיות אצל רבנו ז"ל על ראש השנה, ולא יחסר לנו שום דבר לא בגשמיות ולא ברוחניות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תנט.

אני רוצה להתחתן עם החבר שלי, אך ההורים שלי לא מסכימים שאתחתן אתו

שאלה:

מאת שמחה: לכבוד הרב הצדיק מיבנאל שלום רב! אני בחורה בת שבע עשרה, ויש לי קשר עם בחור כבר שלש שנים. אני רוצה להתחתן אתו עכשו, כי יש בינינו מגע ואנחנו לא רוצים לעשות דברים חמורים באסור, אבל יש בעיה - ההורים שלי לא רוצים אותו, והם אמרו לי שאם אני אתחתן אתו הם לא יעזרו לי בחתנה וינתקו אתי את הקשר, וגם כל המשפחה ינתקו אתי את הקשר.

ההורים שלו כן מסכימים לקבל אותי, ואני רוצה להתחתן אתו באש ובמים. מה הרב ממליץ לי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל שמחה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כואב מאד איך שיש לך קשר עם בחור כבר מגיל ארבע עשרה, ואת עכשו בגיל שבע עשרה, ואת מפחדת לא להגיע לאסורים

חמורים וכו', ולכן אם ההורים של הבחור רוצים שתתחתני עם בנם, תראו תכף ומיד להתחתן, כי בגיל שבע עשרה זה החק שיכולים כבר להתחתן, וכן הוא על פי ההלכה (אכן העזר סימן א' סעיף ג') בן שמונה עשרה לחפה, ופרש הבית שמואל הינו תחלת שמונה עשרה, שזה בן שבע עשרה, ראי שם.

ונכאן המקום להוכיח את ההורים שבניהם ובנותיהם מסתובבים יחד תחת הגב שלהם, והם לא רוצים לקבל את המציאות מה שקורה עם ילדיהם, ואינם מענינים לחתן אותם אלא הם מחכים על יחוס וכו' על כסף וכו' ועל כבוד וכו', והם לא שמים לב לענוי שהבת או הבן מתענים וכו' וכו', ובפרט מה שעובר עליהם בעתים הללו שקורע לב שכל כף הרבה בני הנעורים נושרים מהיהדות וכו', והכל רק מחמת הפריצות וההפקרות, השקוץ התעוב הזהים והנאוף שקורים בחוץ וכו' וכו'.

ולכן כל אבא ואמא צריכים לדאג לחתן את הילדים שלהם מה שיותר מהר, כדי שיבנו בית נאמן בישראל, ולא יסתכלו על יחוס וכו' או על כסף וכו' או על כבוד, וכן שלא יהיו גזעניים, אלא יסתכלו על טובת ילדיהם, ורואים בחוש שהורים בשביל כבוד עצמי וכו', בשביל אגו עצמי וכו', הם יתנו שבניהם או בנותיהם יחכו וכו' ויתענו וכו', והם לא יודעים שהילדים מתבגרים והם צריכים ומכרחים להתחתן, כי אחרת הם יעשו שטיות תחת הגב של ההורים, וזו המציאות המרה וכו', ואף הורה לא רוצה לקבל את זה.

ולכן כל ההורים שאוהבים באמת את ילדיהם, הם צריכים לעשות כל מיני מאמצים שבעולם ללמד אותם תורה ויראת שמים ואמונה בבורא ותברך שמו, וכן ללמד את ילדיהם אמנות ולחתן אותם, וכך יהיו בטוחים שהילדים יהיו שמורים מעברות חמורות, וכן לא יסתבכו בשום סבוכים נגד החק, וכן לא יהיו נושרים וכו', ולא יצאו לתרבות רעה, ולא יקחו סמים, ולא יסתובבו במקומות הכי נמוכים וכו', אשרי ההורים שמרחמים על ילדיהם, ואמר רבנו

ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ז') שזו הרחמנות הכי גדולה - להוציא מעוונות וחטאים, כי אין עוד צער ויסורים כמו להכשל בחטאים חמורים, שאז כבר מאחר.

ולכן אשרי ההורים שיודעים איך לרחם על ילדיהם, ולבנות אותם בצורה כזו שיהיו כבר מוכנים להתחתן].

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תס.

מדוע נוהגים בישיבות ליטאיות לומר בימי בין המצרים תקון חצות בחצות היום?

שאלה:

מאת נפתלי: שלום לצדיק הנכבד. ראיתי שיש מנהג בישיבות ליטאיות, שבימי בין המצרים דהינו בין י"ז בתמוז לתשעה באב, אומרים בכל יום אחר חצות היום את סדר תקון חצות. מה המקור לזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פינחס, י"ח תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל נפתלי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

המנהג הזה מובא מהאריז"ל (עין שער הכוונות) ענין בין המצרים, והם כ"א ימים שבין י"ז לתמוז עד תשעה באב, מנהג טוב וכשר הוא מאד לכל בעל נפש לשבת באבלות אחר חצי היום בכל אלו הימים, ולבכות בכיה ממש על חרבן הבית, וטעם היות זה אחר חצות היום הוא, כי אז הוא התעוררות הדינין בסוד כי ינטו צללי ערב, אשר לסבה זו נשרף ההיכל אחר חצי היום, ודבר זה עושה תועלת גדולה

בנפש האדם, וענין חצות הלילה אין צריך להזכירו כי אפלו בכל שאר הלילות צריך להתאבל על החרבן, ומכל שכן בלילות בין המצרים שצריך להוסיף בבכיה, ועליו נאמר (ישעיה ס"ו י) "שמחו את ירושלים וגילו בה כל אהביה שישו אתה משוב כל המתאבלים עליה". גם צריך לזהר ולהמנע מלאכל בימים ההם שום פרי חדש ושלא ללבש שום לבוש חדש כדי שלא יצטרך לברך עליו ברכת שהחינו.

הרי שלך לפניך, שהמקור הוא מהאריז"ל, ואסור ללעג לשום מנהג ישראל, ואף שלא מבינים - צריכים לדעת שכל מנהג טוב יש לו שרש או בהלכה או בקבלה.

מה טוב ומה נעים כל השנה לדאג ולהתפלל ולהתחנן על גלותנו ועל חרבן בית מקדשנו, ועל צרות ישראל, ומי שנוהג כך דמותו חקוקה למעלה בשמים, כי הוא מראה שהוא זרע ברך השם, וכואב לו על צער השכינה ועל צער ישראל שנמצאים בגלות מרה מאד, ומתענים מאמות העולם ומהערב רב וכו' וכו'.

הקדוש ברוך הוא שאמר לעולמו די יאמר לצרות ישראל די, ויגאלנו גאלת עולם במהרה בימינו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תסא.

בכל יום אני מחליט שמחר בבקר אקום מקדם, אף שוב מתרשל וקם מאחר

שאלה:

מאת יוסף חיים: שלום לצדיק היקר, תודה על העצות הנפלאות, רפואה שלמה והרבה נחת.
אני לא מצליח לקום להתפלל שחרית, אף שבלילה לפני

שְׁאֲנִי הוֹלֵךְ לִישׁוֹן אֲנִי אוֹמֵר לְעַצְמִי: "זֶהוּ, מְחַר אֲנִי קֵם!", אָבֵל
כְּשִׁמְגִיעַ הַבְּקָר אֲנִי פְּשוֹט לֹא קֵם...

אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהַעֲצָה לְקוֹם מִקֵּדָם הִיא לִישׁוֹן מִקֵּדָם, אֲךָ אֲנִי לֹא
מְצַלִּיחַ לְהִרְדָּם מִקֵּדָם. זֶה מֵיֵאֵשׁ אוֹתִי וְאֲנִי מִרְגִּישׁ רַע מְאֹד,
כִּי תַפְלַת שְׁחָרִית זֶה דְּבַר בְּסִיסֵי בִּיהֲדוּת וְאֲנִי מְאֹד מֵתְרַשֵּׁל
בְּזֶה. רְצִיתִי שֶׁהַצְּדִיק יַחֲזֵק אוֹתִי וַיְבַרֵךְ אוֹתִי שֶׁמִּיד שְׁאֲנִי יִנִּיחַ
אֶת הָרֵאשׁ עַל הַפְּרִית - אֲרָדָם, כְּמוֹ רַבִּי נָתָן.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר פִּינְחָס, י"ח תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יוֹסֵף חַיִּים נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

יְדוּעַ שֶׁהַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זָכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ אָמֵר: אָדָם אֲסוּר
לוֹ לוֹמַר "אֲנִי לֹא יָכוֹל", שְׂיִגִיד "אֲנִי לֹא רוֹצֶה" - תִּרְצֶה וְתוֹכֵל! אֵין
דְּבַר כְּזֶה אֲנִי לֹא מְצַלִּיחַ לְקוֹם לְהַתְּפַלֵּל תַּפְלַת שְׁחָרִית וְכוּ', אִם הָיִיתָ
אוֹמֵר שְׁבִיּוֹם אַחַד אֲתָה לֹא יָכוֹל לֶאֱכֹל, הָיִיתִי מִבֵּין שְׂגָם לְקוֹם לְתַפְלַת
שְׁחָרִית אֲתָה לֹא יָכוֹל וְכוּ', וּמִכָּל שְׂכָן יוֹמִים אוֹ שְׁלֹשָׁה יוֹמִים וְכוּ' וְכוּ',
אָבֵל אֲנִי רוֹאֶה שֶׁלְקוֹם לֶאֱכֹל אֲתָה יָכוֹל, כִּי הַגּוֹף שֶׁלְךָ מִרְגִּישׁ רְעִבּוֹן
גְּדוֹל מְאֹד, וְלָמָּה שֶׁהַנְּשֻׁמָּה שֶׁלְךָ לֹא תִרְגִּישׁ רְעִבּוֹן וְצִמְאוֹן גְּדוֹל מְאֹד
לְהַתְּפַלֵּל תַּפְלַת שְׁחָרִית שְׂזָה בּוֹנָה לְאָדָם אֶת הַיּוֹם?

וְאִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ אֶת מַעֲלַת הָאָדָם בְּשַׁעַת שְׂקָם וְנוֹטֵל אֶת יָדָיו
שְׁחָרִית, וּמִכֵּין אֶת עַצְמוֹ לְתַפְלָה, וְאַחַר כֵּן מִתְּלַבֵּשׁ עִם צִיצִית
וְתַפְלִין, וּמִתְחִיל לְהַתְּפַלֵּל תַּפְלַת שְׁחָרִית, אֵיזָה שֶׁעֲשׂוּעִים הוּא גוֹרֵם
בְּכָל הַעוֹלָמוֹת וְכוּ', אֵיזָה יַחֲוִידִים הוּא גוֹרֵם עִם תַּפְלָתוֹ, אֶפְלוֹ שֶׁתְּהִיָּה
עֲדִין רְחוּקָה מֵהַשְּׁלָמוֹת, עִם כָּל זֹאת, לְמַעַלָּה בְּשָׂמִים חֲשׂוּבָה מְאֹד
הַתַּפְלַת שְׁחָרִית שְׁלוֹ, וּמִכָּל שְׂכָן לְגוֹפוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֵיךְ חֲשׂוּבָה תַּפְלַת
שְׁחָרִית שְׂבוֹנָה אֶת הַבְּטָחוֹן הַעַצְמִי שְׁלוֹ וְכוּ' וְכוּ', אֲזִ לֹא הִיָּה לְךָ שׁוֹם
נְסִיּוֹן לְקוֹם וְלִהְיוֹת תַּפְלַת שְׁחָרִית.

וכן הוא עם תפלת מנחה שאדם נמצא אחר הצהריים באמצע עסקיו, ואף על פי כן הוא עוזב את הכל וחוטף תפלת מנחה - גורם שעשועים גדולים למעלה בכל העולמות, אדם שטרוד בכל מיני טרדות שבעולם, עם כל זאת הוא עוצר את הכל והולך להתפלל תפלת מנחה, זה עושה רעש גדול בשמים, וכן הוא עם תפלת ערבית שבא הבייתה מותש, יגע ובלי שום כחות, ואף על פי כן עומד להתפלל תפלת ערבית, זה גורם נחת רוח גדולה בשמים.

ולכן פקח עיניך מה לפניה, וחוסי וחמל על עצמך ותעשה כל מיני השתדלויות שבעולם להתפלל את שלש התפלות שחרית, מנחה וערבית במנין דיקא, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ה') שמחנה ישראל הוא שלש פרסאות, הינו שלש תפלות, הינו כל זמן שאדם נזהר בשלשת התפלות שחרית, מנחה וערבית, הוא ישאר יהודי מאמין בהקדוש ברוך הוא, ותקף ומיד כשרק מתחיל להתרשל אפלו מתפלה אחת, או שחרית או מנחה או ערבית - הוא כבר יוצא ממחנה ישראל, ולכן תעשה כל מה שביכלתך להתפלל את שלשת תפלות במנין דיקא, ועל ידי זה נכון יהיה לך בטוח שתשארו יהודי ירא השם.

הקדוש ברוך הוא יתן לך דעת ושכל, כי חבל על כל יום שעובר לך בלי להתפלל שלשת תפלות, ודע לך שימינו כצל עובר, הנה אנחנו כאן והנה אנחנו יוצאים מכאן, והזמן פורח, הנה יום והנה לילה, והנה שבוע והנה חודש והנה שנה, ולכן חבל על כל יום שמחסירים את שלשת תפלות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תסב.

אני בחור ממשפחה חסידית אדוקה, והציעו לי שדוך עם בחורה מודרנית. האם כדאי לי לצאת לשדוך כזה?

שאלה:

מאת אייזיק: לכבוד הצדיק כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. אני בחור רוק בן עשרים ואחת, ואני בא ממשפחה חסידית אדוקה. היום הציעו לי שדוך ממשפחה שגם היא כמונו, והורים יראים ושלמים. אמנם המשדכת למדה באותן המוסדות שאני למדתי, אבל היא למדה כשנתים בסמינר בארץ ישראל, ושם היא השתנתה, גם בלבוש שהפך לקצת יותר מודרני, וגם בהשקפה שלה.

עכשו היא חזרה לארצות הברית והיא רוצה בחור חסידי, ואני לא יודע האם כדאי לי לצאת לשדוך כזה. אהיה אסיר תודה אם הצדיק יוכל להשיב לי מה לעשות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פניחס, י"ח תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אייזיק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לעשות כל מיני מאמצים שבעולם להתחתן מה שיותר מהר, כי כן אמרו חכמינו הקדושים (קידושין כ"ט:): משתבח ליה רב חסדא לרב הונא בדרב המנונא דאדם גדול הוא, אמר לו כשיבוא לידיך הביאהו לידי. כי אתא, חזייה דלא פריס סודרא, אמר לו מאי טעמא לא פריסת סודרא? אמר לו דלא נסיבנא אהדרינהו לאפיה מיניה. אמר ליה חזי דלא חזית להו לאפי עד דנסבת. רב הונא לטעמיה, דאמר: בן עשרים שנה ולא נשא אשה – כל ימיו בעברה, בעברה סלקא דעתך? אלא אימא כל ימיו בהרהור עברה. אמר רבא, וכן תנא דבי רבי ישמעאל עד עשרים שנה יושב הקדוש ברוך הוא

ומצפה לאדם מתי ישא אשה, כיון שהגיע עשרים ולא נשא אומר תפח עצמותיו; הרי שלך לפניך, איך שצריכים להזדרז ולהתחתן, כי רב המנונא בא אל רב הונא וראה שעדין לא התחתן, אמר לו: "אני לא רוצה לראות את הפנים שלך עד שתתחתן!", הרי שלך לפניך איך שצריכים להזדרז ולהתחתן, ואם מציעים לך שדווקא ויש משיכה ביניכם, אזי תגמר את זה בכי טוב, ויען שאתם שניכם באים מאותו רקע, אזי תתחזקו אחד עם השניה ותחזרו אל השרשים באמונה פשוטה בו יתברך, ותקיימו את מצוותיו יתברך בתמימות ובפשיטות גדולה, ותבנו בית נאמן בישראל, ותהיו הכי מאשרים בחייכם.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תסג.

אשתי עדין מדברת עם הגרוש שלה, ואומרת שהיא לא יכולה להפסיק לחשב עליו

שאלה:

מאת איתן: לכבוד הרב שלום רב. אין לנו שלום-בית, וכרגע אני מרחק מהבית בהוראת המשטרה עקב ריב שהיה לי ולאשתי. אני אוהב את אשתי, ורוצה שלום בית, אך הבטיחה היא שאשתי עדין מדברת עם הגרוש שלה, ואומרת שהוא לא יוצא לה מהראש. מה אני אמור לעשות כדי שהענינים יסתדרו?

אשמח אם הרב יתפלל עבורי שהיא תשכח לגמרי את הגרוש שלה ויהיו לנו חיים טובים ביחד.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר פינחס, י"ט תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל איתן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם שהתחתנת היית צריכה לדעת למה אתה נכנסת וכו', ולכן אין לך על מה להתלונן ולהוציא את הכעס שלך וכו', כי כל אחד שלוקח אשה גרושה צריך להיות מוכן לבעיה הזאת וכו', ואין מה לעשות רק להוציא את הקנאה מהראש וכו'. הן אמת אני יודע שזה כואב מאד, אבל לפני שהולכים להתחתן עם גרושה צריכים תמיד לקחת בחשבון שדברים כאלו יכולים לקרות - שהיא לא תשפח את הגרוש שלה וכו'.

יש כלל גדול בשלום בית כדי שלא יצטרכו אף פעם להתגרש שכל בני זוג שהולכים להתחתן צריכים לזכור טוב טוב: אם הם רוצים לבנות בית נאמן בישראל, עליהם לכתחלה להיות ותרנים, ולותר אחד להשני, ואז אף פעם לא יצטרכו ללכת אל שום בן אדם שעוסק בשלום בית וכו', או אל יועץ נשואין וכו', וכדי שהשלום ישרה בתוך ביתם, צריכים רק שכל ודעת איך להתנהג הבעל עם האשה, והאשה עם הבעל, וצריכים להיות חכמים גדולים מאד, כי להנהיג בית בשלום זה לא פשוט, ואמר מוהרנ"ת ז"ל שהיה צריך לחבר רק בשביל דברים שבינו לבינה כל כך הרבה חבורים כמו הלקוטי הלכות שלו, כי צריכים דעת ושכל איך להנהיג בית, ואז אף פעם לא יתגרשו וכו', והיות שעדיין אין בית חרשת שמיצר שכל ודעת וכו', וכן אין חנות או קניון וכו', שמוכרים שמה שכל ודעת וכו', על כן צריכים לכוון בכל יום שלש פעמים בעת שמתפללים את הברכה "אתה חונן לאדם דעת ומלמד לאנוש בינה" וכו', לבקש אז על דעת ושכל, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (נדרים מ"א). דעת קניית - מה חסרת? דעת חסרת - מה קניית?; אם יש לאדם דעת יש לו הכל, ואם אין לו דעת אין לו כלום.

ולכן כל זוג צריכים לבקש הרבה ממנו יתברך על דעת ושכל, אשר השכל היבש אומר שצריכים להיות ותננים, ואז השלום שורה בבית, כי את זה תמיד צריכים לזכר - שהבעל והאשה באים משני רקעים שונים וכו', ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן פ') ששלום עושים עם שני הפכים, הינו זה אש וזאת מים, או להפך זה מים וזאת אש, זאת אומרת אחד כעסן וכו', ואחד סבלן וכו', ואיך יכולים להשתוות ביניהם? רק על ידי שלום. וזה נקרא שלום אמתי - שמתרים אחד לשני, ומי שיותר חכם מותר יותר, בודאי לא מדברים מאלימות פיזית וכו', שמי שמתנהג כך הוא סתם רוצח, ולא מדברים מאלימות מלולית וכו', שמי שמתנהג כך הוא סתם בליעל, אלא בכל דבר צריכים הזוג לראות שיהיה ביניהם שלום ואהבה ולוותר, אחרת אין סכוי לשלום בית, ולבסוף יצטרכו להתגרש רחמנא ליצלן, שאז מי סובל? רק הילדים.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תסד.

**כְּשֶׁהֵייתִי בַחֹרָה בְּסִמְיַנָּר הֵיְתָה מוֹרָה שֶׁהֲתַעַלְלָה בִּי
נִפְשִׁית, וְעַד הַיּוֹם אֵינֶנִּי מִסְגֶּלֶת לְסַלַח לָהּ**

שאלה:

מאת שרה: לכבוד הרב שלום רב, השם יתברך! שלח לכם רפואה שלמה וישמר אתכם.

אני בחורה שזה עתה סימה את הסמינר, וכשהייתי תלמידה הייתה לי מורה שהיתה דורסת ומשפילה אותנו, ואף עשתה

מִמְנֵי פּוֹשַׁעַת עַל לֹא עוֹל בְּכַפֵּי... הַיָּה הַיְתָה נוֹהֶגֶת לְרַדֵּת
 לְחַיֵּיהֶן שֶׁל הַרְבֵּה תַלְמִידוֹת, וְכֵלֵן הָיוּ מְמַרְמְרוֹת.
 אֲנִי בַחֲסֵדִי הִשָּׂם שׁוֹחֲחֵתִי בְּזַמְנוֹ עַל הַעֲנִין עִם הוֹרֵי וְהֵם טְפְלוֹ
 בַּחֲסֵר הַבְּטָחוֹן הַעֲצָמִי שְׁלִי, אֲךָ בְּגִלְל מַה שֶׁעֲבַרְתִּי עִם הַמּוֹרָה
 הַזֹּאת, נִשְׁאַרָה לִי הַקְּפָדָה קְטָנָה בְּלִבִּי, וְנִמְנַעְתִּי מִלְּסַלַּח לָהּ
 עַד עַכְשָׁיו.

לִפְנֵי כַּמָּה יָמִים שִׁמַּעְתִּי שְׂאוֹתָה מוֹרָה עֲבָרָה תְּאוֹנָה מוֹחֲרֵיָה
 יַחַד עִם בַּעֲלָהּ, וַיֵּשׁ לִי חֲשָׁשׁ שֶׁזֶה קָרָה בְּגִלְל הַהַקְּפָדָה
 שֶׁהַיְתָה לִי וְלִכְל בְּנוֹת הַסְּמִינָר שֶׁעָבְרוּ דֶרֶכָה. הָאֵם יִתְּכֵן
 שֶׁבְּגִלְל הַמַּצָּב בַּסְּמִינָר קָרָה לָהּ כַּדָּבָר הַזֶּה? וּמָה עָלֵי לַעֲשׂוֹת
 כְּדֵי לְסַלַּח לָהּ, וְלִשׂוּם אֶת מַה שֶׁהִיא עֹשֶׂתָה מֵאַחֲרָי?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר פִּינְחָס, י"ט תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל שָׂרָה תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, חֲנוּךְ זֶה הָעֲבוּדָה הַכִּי קְדוּשָׁה שָׂרָק יֵשׁ, וְאוֹי וְאַבּוֹי
 אִם מוֹסְרִים אוֹתָהּ בְּיַדֵּי פּוֹשְׁעִים וְכוּ', כִּי מְלַמֵּד בְּתַלְמוּד תּוֹרָה אוֹ
 מוֹרָה בְּבֵית סֵפֶר, הֵם הַמַּעֲצָבִים אֶת הַתַּלְמִיד אוֹ הַתַּלְמִידָה לְכָל
 חַיֵּיהֶם, וְלִכֵּן מְלַמֵּד אוֹ מוֹרָה צָרִיכִים לְדַעַת שֶׁהָעֲבוּדָה שֶׁלָּהֶם הִיא
 קְדֻשָׁה קְדוּשָׁה, וְלֹא בְּחִנּוּם שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּכָא בְּתָרָא ח:): עַל
 הַפְּסוּק (דְּנִיאל י"ב) "וּמִצְדִּיקֵי הָרַבִּים כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד" - אֵלוֹ
 מְלַמְדֵי תִינוּקוֹת; וְהַפְּרוּשׁ הַפְּשוּט הוּא, שֶׁכָּמוֹ שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְסַפֵּר אֶת
 הַכּוֹכְבִים, כִּי הֵם לְאִין סְפוּר וּמְסֻפָּר כָּלֵל, כִּף אִי אֶפְשָׁר לְהִסְבִּיר אֶת
 גְּדֻלַּת הַשֹּׁכֵר שֶׁל מְלַמְדֵי תִינוּקוֹת שֶׁמְחַדִּירִים בָּהֶם אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וְיִרְאֵת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה, וּמַעֲצָבִים אוֹתָם לְהִיּוֹת יְהוּדִים מֵאַמִּינִים
 בְּהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכָל הַחַיִּים.

וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי מִי שֶׁהוּא מְלַמֵּד תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, אוֹ מוֹרָה
 בְּבֵית סֵפֶר, וּמְחַדִּירִים בְּתַלְמִידִים אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְקִיּוּם

מצוות מעשיות, וזכותם גדולה בשמים, עד שאין יכולין לספר את הזכיות שלהם, בדיוק כמו שאי אפשר לספר את הכוכבים.

ולכן מלמד או מורה צריכים לדעת שמסרו בידיהם יהלומים, ועליהם ללשט את היהלומים, בודאי זו לא עבודה קלה, ולכן כל מי שחוגר את עצמו להיות מלמד בתלמוד תורה או מורה בבית ספר, צריכים תקף ומיד לדעת שזו לא עבודה קלה, ומה גם שזו לא סתם עבודה, זו מלאכת קדש הקדושים, חנוף זה יסוד היסודות ביהדות, יסוד היסודות בלהעמיד ולבנות את הילדים לעתידם וכו'.

ולכן מלמד או מורה צריכים לקחת את זה בכבד ראש מאד, ולדעת במה הם נכנסים, ויסוד היסודות של חנוף הוא סבלנות, ולהראות אהבה לתלמידים, רק לקרב ואף פעם לא לרחק, רק להגביה ואף פעם לא להשפיל, אף פעם אסור לעשות בדיחות על חשבון התלמיד או התלמידה שזו רציחה ממש. ואנחנו מוצאים ספור מה שחכמינו הקדושים מספרים (תענית כ"ד). רב איקלע לההוא אתרא, גזר תעניתא ולא אתא מיטרא. נחית קמיה שליחא דצבורא, אמר "משיב הרוח" - ונשב זיקא, אמר "מוריד הגשם" - ואתא מיטרא. אמר ליה מאי עובדך? אמר ליה מיקרי דרדקי אנא ומקרינא לבני ענני כבני עתירי, וכל דלא אפשר ליה לא שקלינא מיניה מידי, ואית לי פירא דכוורי, וכל מאן דפשע משחדינא ליה מינייהו ומסדרינן ליה ומפייסין ליה עד דאתי [רב הגיע לאיזו עיר שהיתה שם בצרת, וגזר להתענות כדי שירד גשם, ולא ירד גשם. פתאום קם אחד והיה שליח צבור, ורק התחיל לומר "משיב הרוח" - התחילו לנשב רוחות, "מוריד הגשם" - התחיל לבוא גשם עז, שאל אותו רב מה העבודה שלך שבזכות זה התפללת וכבר הגיעו רוחות וגשמים? ענה ואמר, אני מלמד תינוקות, ואני מלמד לכלם בשוה, בין בני העניים ובין בני העשירים, ומי שאין לו כסף אני לא לוקח ממנו תשלום, ויש לי ברכה של דגים (אקוריום) וכל ילד שמתרשל בלמוד, אני משחד אותו עם דגים, ומפיס אותו בכל מיני פיוסים עד שהוא בא ולומד].

רואים מזה איזו גישה היתה לתנאים והאמוראים אל החנופה, רק לשחד את התלמיד שירצה ללמד, ושיענין אותו חמר הלמוד שמלמדים וכו', והלואי שהיתה ההנהלה של כל תלמוד תורה וכל בית ספר לוקחים את זה בחשבון - שצריכים להכניס רק מלמדים או מורות ממחים בשדה החנופה, ועקר הממחיות להיות סבלניים לתלמידים או לתלמידות.

וחכמינו הקדושים מספרים (עירובין נד:) רבי פרידא הוה ליה ההוא תלמידא דהוה תני ליה ארבע מאה זימני וגמר. יומא חד, בעיוה למלתא דמצוה, תנא ליה ולא גמר. אמר ליה האידינא מאי שנא? אמר ליה מדההיא שעתא דאמרו ליה למר איכא מילתא דמצוה, אסחאי לדעתאי, וכל שעתיא אמינא השתא קאי מר השתא קאי מר. אמר ליה הב דעתיך ואתני ליה, הדר תנא ליה ארבע מאה זימני [אחריני]. נפקא בת קלא ואמרה ליה, ניחא ליה דליספו לך ארבע מאה שני או דתיזכו את ודרך לעלמא דאתי, אמר דניזכו אנא ודרי לעלמא דאתי. אמר להן הקדוש ברוך הוא תנו לו זו וזו נרב פרידא חזר את החמר עם התלמיד שלו ארבע מאות פעמים עד שהוא הבין, ולבסוף התלמיד שכח מה שלמדו אותו מרב פחד שחשב שהמלמד כבר לא ילמד אתו, כי הוא הלק, וחשב התלמיד שהמלמד לא יחזר, וכשהמלמד חזר וראה שאחר יגיעה של ארבע מאות פעמים שלמד אתו את החמר, בכל זאת שכח, הלק וחזר אתו עוד פעם את החמר ארבע מאות פעמים].

האם יש היום מלמדים או מורות כאלו שיש להם סבלנות לחזר על החמר עם התלמיד שמונה מאות פעם? ולכן להיות מחנך או מחנכת זה מהעבודות הכי קשות שרק יש, ובגני אדם לא מעריכים את זה, אדרבה, זורקים עליהם את כל הזבל והלכלוך וכו', מתרפים ומבזים אותם, תמיד זורקים עליהם את האשמה ביודעים ובלא יודעים וכו'. עם כל זאת מה שקרה לך וכו', קורה להמון תלמידים ותלמידות וכו', שהיה מלמד או מורה שאינם ראוים להיות מחנכים

או מחנכות, וגרמו שהמחנכים שלהם נעשו בעלי מומין בנפשם, שנסארה צלקת עמקה בלבם, שקשה אחר כך להוציא את זה.

יכול מאד להיות שהתאונה קשורה אל זה שהשפילה את התלמידות שלה, כי הקדוש ברוך הוא משלם חזרה לאלו שמתעללים בתלמידים ובתלמידות, אבל מצד שני אני מכרח להגיד לך שיש גם להפך, הן תלמידים והן תלמידות שיורדים לחיי המלמדים שלהם או המורות שלהן, ומצייקים להם מאד מאד, כי יש תלמידים ותלמידות מפרעים שבאמת צריכים לקחת תרופות וכו' וכו', ואני יודע מהרבה תלמידים כאלו שהציקו למלמד שלהם, וכן תלמידות שהציקו למורה שלהן ששלמו על זה אחר כך מחיר מאד כבד, ודבר זה מפרסם בעולם.

הפלל - מי שמצער את הזולת, ישלם על זה אחר כך מחיר כבד עד מאד.

לדעתי את צריכה שני דברים: א. למחל למורה, היא קבלה את הענש שלה. ב. תתחילי לבנות את עצמך, הינו את הבטחון העצמי שלך, ולזה זוכים על ידי שמרגילים את עצמם לדבר אל הקדוש ברוך הוא ומבקשים ממנו יתברך כל מה שצריכים בגשמיות וברוחניות, וזה בונה את האמונה בו יתברך, ותכף ומיד כשיש לאדם אמונה בו יתברך, בזה הוא בונה גם את האמונה בעצמו, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"א) כמו שאדם צריך להאמין בהקדוש ברוך הוא, כך צריך להאמין גם בעצמו, כי זה תלוי בזה, ככל שאדם מאמין בו יתברך, כן מתחיל להאמין גם בעצמו שיש לו כחות אדירים לעבר את קשי חיי היום יום וכו'.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצלחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תסה.

אני עובדת כפיביסיטר, וחוששת ממכשול
בעניני צניעות

שאלה:

מאת אדל: לצדיק היקר שלום. אני בת עשרים ואחת ורוקה. הרבה פעמים משפחות שונות מבקשות ממני לעשות ביביסיטר לילדיהם כשהם לא בבית, הן בבקר והן בערב, ולעתים גם בשעות מאחרות בלילה. לפעמים יש מרחק גדול בין הבית שלהם לבית שלי, ואני נאלצת לקחת מונית או לחזור עם אחד מההורים.

אני מרגישה שיש בזה בעיית צניעות, אינני יודעת כיצד להתנהג, ומפחדת שיהיה מכשול חס וחלילה. מה עלי לעשות?

כל הזמן אני מתפללת שאזכה כבר להתחתן ולהתפרנס ממשהו אחר. אשמח לקבל את תשובתו של הצדיק.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר פינחס, י"ט תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל אדל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי זו בעיה גדולה מאד, כי אסור יחוד זה מן התורה, ואי אפשר להקל בזה, ובפרט היום כשיש כל מיני מגוילים ומשחתים וכו' וכו', שצריכים לשמר מהם מאד מאד, ולכן זה נסיון מאד קשה להיות ביביסיטר, וכבר שמעו הרבה מכשולות שיצאו מזה, ובפרט כשנוסעים עם רכב לבד עם גבר, זה יחוד גמור.

תתפללי בכל יום אליו יתברך שיזמין לך את בן זוגך, כי כבר

הגעת מזמן לשנת השדוכים, והקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע גם את תפלתך, ותזכי בקרוב למצא את בן זוגך.

וכדאי וכדאי לבנות ישראל להתרחק מהכעור ומהדומה לו וכו', כי זה נסיון לא קל ולא פשוט.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תסו.

**אני רוצה לבקש העלאה במשכרת, אך חוששת
מכמה סבות**

שאלה:

מאת אסתר: שלום וברכה לאדמו"ר שליט"א, מאיר עינינו ומישר דרכנו, רודף צדקה וחסד. ישלם השם פעלכם ותהי משכרתכם שלמה מאת השם יתברך.

אני עובדת במקום עבודתי כחמש עשרה שנה, מקום תורני שאני מודה להשם יתברך על הזכות להיות חלק ממנו. אחרי שש שנות עבודה, המנהל קרא לי מעצמו והעלה לי את המשכרת, ואני יודעת שזה מהשם יתברך, כי התפללתי אליו ובקשתי ממנו שלא אבוש מפני בעלי היקה שהוא אברך, כי משכרתי היתה מאד דלה. וכעת, עברו כבר תשע שנים, והכל בשוק התיקרה גם שכר הלמוד הוא יקר מאד, והילדים שיחיו כבר לא תינוקות שבקבוק חלב מספיק להם, אלא נערים עם דרישות, ויש צורך לקנות להם מלבושי כבוד וכו', והחובות גדלים...

א. ידוע ש'יהודי צריך להתחזק בבטחון יותר מהשתדלות, האם לבקש תוספת במשכורת זה נקרא לבקש מתנות בש"ר ודמ?

ב. האם בכלל השם יתברך רוצה שאפנה למעסיק שלי לבקש ממנו העלאה בשכר, או שעלי רק להתפלל על זה?

ג. אני מתביישת לעשות את זה, כי יתכן שהמעסיק שלי יסתכל על זה בעין לא יפה.

תברכו משמאי על הקדשת זמנכם היקר.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר פינחס, י"ט תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל אסתר תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הכבוד לך שאת חזקה בתפלה ובאמונה ובטחון בו יתברך, וכך צריך להיות, כי אין לנו בזה העולם רק את הקדוש ברוך הוא, ואנחנו צריכים להרגיל את עצמנו לבקש ממנו יתברך כל מה שאנחנו צריכים בתמימות ובפשטות גמורה, ואין לתאר ואין לשער את הזכות של אדם שמרגיל את עצמו לבקש את הקדוש ברוך הוא על כל פרט ופרט בחיים, וזה הלמוד העמק שלמד אותנו רבנו ז"ל - לבקש ממנו יתברך דבר גדול ודבר קטן, כמו ילד קטן או ילדה קטנה שמבקשים מהאבא או מהאמא בלי שום חכמות והשכלות כלל, וזה מאד יקר בעיניו יתברך. וחכמינו הקדושים ספרו לנו (ילקוט שמות רמז ר"ס) שאילו תלמידיו את רבי שמעון בן יוחאי מפני מה לא ירד מן לישראל פעם אחת בשנה? אמר להם אמשל לכם משל למה הדבר דומה, למלך בש"ר ודם שהיה לו בן אחד, פסק לו מזונותיו פעם אחת בשנה, ולא היה מקביל פני אביו אלא פעם אחת בשנה. חזר וקבע לו בכל יום והיה מקביל פניו בכל יום. אף ישראל מי שהיו לו ארבעה וחמשה בנים היה דואג ואומר שמא למחר לא ירד מן ונמצאו כלם מתים ברעב, ונמצאו כלם מכוונים את לבם לאביהם שבשמים; ולכן

כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל בָּא בְּכָל יוֹם וּמִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ פְּרִנְסָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לוֹ, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ אָב הַרְחֻמָּן, וְצוּפָה וּמִבֵּיט וּמְחַכָּה שְׁאַנְחָנוּ בְּנֵינוּ נִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ, וְאָז יִתֵּן לָנוּ בְּשִׁפְעַ גְּדוּל.

עַם כָּל זֹאת גַּם עַל זֶה תִּתְפַּלְּלִי לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁתִּגְשִׂי אֶל הַמְּנַהֵל, וּבִתְחִנּוּנִים יִדְבֹּר רֵשׁ וְכוּ', וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ אוֹלֵי יְכוּל לְהַעֲלוֹת אֶת הַמְּשַׁכֶּרֶת וְכוּ', אָבֵל תַּעֲשִׂי אֶת זֶה בְּעֲדֵינּוֹת, וְגַם בְּזֶה הַכֹּל צָרִיךְ לְהִיּוֹת עִם תְּפִלוֹת לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי בִלְעָדֵינוּ יִתְבָּרֵךְ אֵין לָנוּ כְּלוּם.

חֲזָקִי וְאַמְצִי מְאֹד בְּעֲבוּדַת הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת תְּפִלָּה - שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וְכֵן בְּאַמוּנָה וּבִבְטָחוֹן בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּתְחִזְקִי וּתְעוֹדֲדִי אֶת בְּעֲלֶיךָ שִׁילְמַד תּוֹרָה בְּהַתְמַדָּה, וְיִהְיֶה לְךָ חֶלֶק גְּדוּל בַּתּוֹרָה שְׁלוֹ, כְּמֵאמָרָם ז"ל (בְּרִכּוֹת יז.) גְּדוּלָה הַבְּטָחָה שֶׁהַבְּטִיחַן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַנְּשִׁים יוֹתֵר מִן הָאֲנָשִׁים וְכוּ', אָמַר לִיה רַב לְרַבִּי חֲזִיָּא: נְשִׁים בְּמֵאֵי זְכִיִּין? בְּאֶקְרוּיִי בְּנִיִּיהוּ לְבִי כְּנִישְׁתָּא, וּבְאֶתְנוּיִי גְּבַרְיִיהוּ בִּי רַבָּנָן, וְנִטְרִין לְגַבְרִיִּיהוּ עַד דְּאֶתְנוּ מִבֵּי רַבָּנָן [בְּמָה הַנְּשִׁים זֹכּוֹת? בְּזֶה שְׁלוֹקָחִים אֶת הַיְלָדִים לְתַלְמוּד תּוֹרָה שִׁילְמְדוּ תּוֹרָה, וּמְחַכּוֹת לְבַעֲלֵיהֶן שִׁיחְזְרוּ מֵהַכּוֹלֵל שְׁלוּמְדִים שְׁמָה תּוֹרָה].

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בַּתְּפִלָּתִי שְׁאֲנִי מִבְקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שִׁיְהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנִי תִשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' תסז.

**מאד קשה לי ולאשתי בתקופת ההרחקות.
מה אפשר לעשות?**

שאלה:

סאת צחי: שלום וברכה ורפואה שלמה לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.
מאד קשה לי ולאשתי בתקופת ההרחקות. מה עלינו לעשות כדי לקרר את היצר, ולא להכשל חס וחלילה? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר פינחס, י"ט תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל צחי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי זה מאד מאד קשה, ובפרט לזוג צעיר וכו' וכו', עם כל זאת בשביל זה אנחנו יהודים שמאמינים בהקדוש ברוך הוא, ונזהרים לא לעבר על רצונו יתברך. גוי ארוך טמא פטור מכל המצוות, אבל אנחנו עם ישראל זכינו להבראת מזרע ישראל, וקבלנו את התורה על הר סיני, והקדוש ברוך הוא נתן לנו רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה, ובודאי זה לא קל וכו', עם כל זאת אנחנו עושים את הרצון של הקדוש ברוך הוא, ובזה אנחנו ממשיכים על עצמנו אור וחיות וזיו ודבקות באין סוף ברוך הוא, כי על ידי קיום מצוות מעשיות, ממשיכים על עצמו אורו יתברך, ועל ידי שנמנעים לעשות משהו נגד רצונו יתברך, נמשך עלינו ועל נשמותינו גם כן אור וזיו וחיות ונעם אלקי, ובשביל זה עם ישראל הם עם מיוחד עם קדוש וטהור, עם שלא משקצים את עצמם עם כל מיני טרפות ונבלות וכו', ולא מזהמים את עצמם עם כל מיני שקוץ תעוב וזהום ונאוף וכו', ואם התורה הקדושה הזהירה אותנו (ויקרא י"ח י"ט) "ואל אשה בנדת טמאתה לא תקרב לגלות ערותה", וכל המשתמע מזה וכו', הינו

כֹּל הַהֲלָכוֹת וְדִינֵי הַפְּרִישוֹת וְהַהֲרַחְקוֹת וְכוּ', וְאַנְחֵנו עוֹשִׂים אֶת זֶה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, זֶה גֹרֵם שֶׁעֲשׂוּעִים גְּדוּלִים לְמַעַלָּה בַּשָּׁמַיִם.

וְלִכֵּן תַּעֲשׂוּ כָּל מָה שֶׁבִּידְכֶם בְּתַקוּפוֹת הַהֲרַחְקוֹת לֹא לְהִרְאוֹת אֶחָד לְהַשְׁנִי יוֹתֵר מְדֵי קְלוֹת רֹאשׁ וְכוּ', וְאַף שֶׁזֶה קָשֶׁה מְאֹד מְאֹד, עִם כָּל זֹאת תִּזְכְּרוּ מָה שֶׁאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת פָּרָק ה') לְפִיּוֹם צִעֲרָא אֲגָרָא; כְּפִי הַצֵּעַר שֶׁבָּא לְאָדָם לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה, כִּי הַשֶּׁכֶר יִהְיֶה לוֹ וְכוּ', וְצָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשַׁמֵּר מְאֹד מְאֹד נְדָה הַחֲמוֹר מְאֹד מְאֹד, וְאַסוּר לְהַקְלִי בְּזֶה כָּלֵל, כִּי זֶה גּוֹבֵל עִם כְּרִיתוּת, וְרַב רַבָּם שֶׁל הַצְּרוּת שֶׁאָדָם סוֹבֵל בְּזֶה הָעוֹלָם, הוּא מַחֲמַת שְׁלֹא נִזְהָר בְּאַסוּרֵי נְדָה פְּרִישוֹת וְהַרְחָקוֹת בְּעַת הַצָּרָה וְכוּ'.

וְלִכֵּן חֲזַקוּ וְאַמְצוּ יַחַד וְתִשְׁמְחוּ עַל נֶעֱם חֲלָקְכֶם שֶׁאַתֶּם מִזְרַע יִשְׂרָאֵל וְשׁוֹמְרִים אֶת מָה שֶׁהִזְהִירֵנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְיָדָי בְּזִכּוֹת זֶה תִּרְאוּ הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת, זֶרַע שֶׁל קִיּוּמָא, בְּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקִיּוּמִים, בְּרִיאִים בְּנַפְשָׁם וּבְשִׁבְלָם, וּפְרִנְסָה בְּרוּחַ.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָה שִׁיְהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' תסח.

נְקִשְׁרֵתִי רְגִשִׁית לְמִישָׁהוּ, אֲךָ מֵאֵז הוּא הַדְּרִדָּר מְאֹד, וְלֹא שִׁיךְ שֶׁאַתְחַתֵּן אֹתוֹ

שְׁאַלָה:

מַאת שִׁיר: אֲנִי אִשָּׁה חֲרָדִית גְּרוּשָׁה, וְכִבֵּר שְׁנֵתִים אֲנִי בְּתַהֲלִיכֵי שְׂדוּכִים. בְּמַקְבִּיל יֵשׁ לִי קֶשֶׁר עִם מִישָׁהוּ שֶׁמְאֹד

נקשרתי אליו רגשית, אבל זה בלתי אפשרי להביא את הקשר לנשואים, כי הוא הדרדר מאד רוחנית והמצב שלו חמור מאד. התפללתי עליו ונסיתי המון להשפיע עליו, אבל לא היה שום שני, והתקנה היחידה שלו זה החבור חסר הפשרות שלו לרבי נחמן.

היו תקופות שהתנתקתי ממנו לגמרי, אבל הלב תמיד חושב עליו. אני לא מצליחה להתנתק ממנו, כאלו משהו חזק ממני קושר את הלב אליו, אולי כדי שאני אמשיך לרחם ולהתפלל עליו, אף מצד שני אני חוששת שזה מצד הסטרא אחרא. אני נורא מבלבלת ולא מבינה למה השם הכניס אותי לקשר כזה ומה השם רוצה ממני. איך מתמודדים עם דבר כזה? איך מנתקים את הלב ממנו? ומה השם רוצה ממני בכל הספור הזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר פינחס, י"ט תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל שיר תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם את אשה חרדית את צריכה להבין שלא יכולים לקשר קשר עם אדם שמדרדר מהיהדות וכו', ואם הוא מדרדר מהיהדות, איך הוא מקשר אל רבנו ז"ל? הלא רבנו ז"ל מתזק ומעודד ומשמח אותנו ומקרב אותנו אל הקדוש ברוך הוא, ולא נותן לנו לפל, ואפלו שאנחנו נופלים ונכשלים וכו', רבנו ז"ל מחדיר בנו אמונה פשוטה בו יתברך, ותשוקה עצומה לחזור אליו יתברך, ולהרגיל את עצמנו לדבר אל הקדוש ברוך הוא, ולשוב בתשובה שלמה, ולא להניח את עצמנו כרגע לפל ביאוש וכו' וכו', ולכן איך שני הדברים הולכים ביחד? אם אחד מקשר אל רבנו ז"ל איך הוא מדרדר? ואם הוא מדרדר הרי הוא לא שומע בקול רבנו ז"ל, ואיזו שיכות יש לו אליו? ולכן התמונה לא ברורה לי, ואת צריכה לדעת שאדם צריך

להשתמש עם המח והשכל ולא עם הרגש וכו', כי הרגש יכול להוליך שולל לגמרי את האדם, ולהפיל אותו בפח כזה וכו', שלא יוכל אחר כך לצאת מזה וכו'. צריכים הרבה לעבד על עצמו שהמח יהיה שליט על הלב, ולא הלב על המח, ואמרו חכמינו הקדושים (קהלת רבה פרשה ה' סימן א') הרשעים ברשות לבם, שנאמר (בראשית כ"ז) "ויאמר עשו בלבבו", (מלכים א' י"ב) "ויאמר ירבעם בלבבו", אבל צדיקים לבם ברשותם, דכתיב (שמואל א' א') "וחנה היא מדברת על לבה", (שם כ"ז) "ויאמר דוד אל לבו"; וכו', ראי שם.

ולכן צריכים מאד מאד לשמר את עצמו מלהיות בעל רגש, כי בקלות יכולים להכשל ביודעים ובלא יודעים, ובודאי קשר שלא בקדשה זה רגש של הסטרא אחרא, וצריכים לפתח את העינים לפני שנופלים בעמק בור ודות וכו', ונופלים בנפילה כזו שאין עליה תקומה.

ולכן את צריכה מאד מאד להתחזק ולהחליט מה את רוצה וכו', ואת לא צריכה להתבייש לדבר אתו פתוח, ולהגיד לו: "תראה חבוב, אם אתה רוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל, דע לך שההדרדרות הרוחנית שלך מראה שלא רק שאתה לא מקרב אל רבנו ז"ל, אלא אתה רחוק מהיהדות הפשוטה".

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תסט.

**האם אפשר לקרוא את ה'שנים מקרא' של הפרשה
הבאה כבר אחרי מנחה של שבת?**

שאלה:

מאת יונתן: לכבוד הצדיק. מפותי נתן להתחיל לקרוא את
ה'שנים מקרא ואחד תרגום', האם אפשר כבר מסעודה
שלישית, או אף ורק מיום ראשון בבקר?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר פינחס, י"ט תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל יונתן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריכים להתחיל מיום ראשון דיקא ולא לפני זה, כמובא בשלחן
ערוך (ארח חיים סימן רפ"ה סעיף ג') מיום ראשון ואילך חשוב עם הצבור;
וכתב המשנה ברורה (שם) בספר מעשה רב כתב בהנהגת הגר"א
שהיה נוהג תכף אחר התפלה בכל יום לקרוא מקצת מהסדרה שנים
מקרא ואחד תרגום ומסים בערב שבת; וצריכים להזהר בזה מאד
מאד, כי זו סגולה לאריכות ימים ושנים טובות, כמאמרם ז"ל (ברכות ח.)
לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום,
שכל המשלים פרשיותיו עם הצבור מאריכין לו ימיו ושנותיו.

ובני אדם מאד מקלים בזה, ורב העולם לצערנו הרב מזלזלים
במצוה היקרה הזו, ושבווע אחר שבווע לא מסימים את פרשת השבוע,
וכל הצרות, היסורים וההפסדים וכו' וכו' שיש לאדם, זה רק מחמת
שמתרשל מלעבר את פרשת השבוע שנים מקרא ואחד תרגום. ואמר
הצדיק הקדוש רבי יששכר דב מבעלזא זכותו יגן עלינו, שביום
שאדם לומד חמש ורשי" עם התרגום, הוא לא יחטא, ואמר הצדיק
הקדוש רבי מרדכי מנאדבורנא זכותו יגן עלינו, הכרתי גדולי תורה

וכו', שלא ידעו איפה הקדוש ברוך הוא גר מפני שזלזלו בענין זה - להשלים את הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום עם פרוש רש"י, והזהיר מאד ללמד כל יום חמש ורש"י, ולכן אשרי מי שמוסר את נפשו על זה, ואז אל רב טוב הגנוז והצפון יזכה.

רבנו ז"ל אָמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן י"ט) ששנים מקרא ואחד תרגום זה תקון הברית, ואף שבאמת האריז"ל אָמר שעקר התקון הוא בערב שבת קדש, עם כל זאת בדבר זה ראוי ללכת ולהתנהג כפי מרן שאמר: מיום ראשון ואילך נקרא עם הצבור, כי המציאות מראה שכשמגיע ערב שבת, האדם טרוד והוא לא גומר את פרשת השבוע, וכל כך חבל, כי אחר כך סובלים סבל גדול מאד בגלל זה. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תע.

**נפְלְתִי בִּיאֹוֹשׁ טוֹטְאִילִי, וְאֲנִי מִתְרַסְקֶת גַּם בְּרוּחַנִיּוֹת
וְגַם בְּגִשְׁמִיּוֹת!**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת יַעֲלִ: כּבוֹד הַרְבֵּי, בְּבִקְשָׁה עֲשֵׂה מְסִירוֹת נֶפֶשׁ עֲבוּרִי, כִּי אֶתָּה פְּשוּט מְחִיָּה מְתִים. אֲנִי זְקוּקָה לְעֶצְתְּךָ: נִפְלְתִי בִּיאֹוֹשׁ טוֹטְאִילִי, וְאֲנִי מִתְרַסְקֶת גַּם בְּרוּחַנִיּוֹת וְגַם בְּגִשְׁמִיּוֹת! אֲשֻׁמַּח מְאֹד אִם תּוּכַל לַעֲנוֹת לִי.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר פִּינְחָס, י"ט תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל יַעֲלִ תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלִתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת שֶׁהַחַיִּים לֹא קָלִים לְאָף אָחָד, עַל כֵּל אָחָד עוֹבֵר

משברים וגלים שאת לא יכולה אפילו לתאר, ואם היית שומעת מה שעובר על אחרים, היית רוקדת מרב שמחה שתהלה לאל את בריאה ושלמה, ואת מתפקדת וכו', את הולכת עם רגליך וכו' ולא משתקת חס ושלום וכו', ואין לך מחלות ונחלאים רעים אחרים וכו'. אלא מה, הסמ"ך-מ"ם עובד עליך ומנסה לשבר אותך ולהכניס אותך ביאוש ובדכאון פנימי, ולכן את צריכה לעשות כל מיני פעולות שבפעולם להתחזק ביתר שאת וביתר עז להיות בשמחה, ולא סתם שמחה, אלא להכריח את עצמך עם כל הכחות להיות בשמחה, כי השמחה הוא רפואה בגשמיות וברוחניות גם יחד.

ולכן אני מאד מבקש אותך - ראי להיות בשמחה עצומה, ותשתדלי מאד מאד לא לתת לעצבות ולדכאון שיתפסו אותך, כי הסמ"ך-מ"ם רוצה רק לשבר את האדם ולהפילו בעצבות ובמרירות ודכאון, כי זה כל כחו, ורבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד על מדת השמחה, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) שצריכים להכריח את עצמו עם כל הכחות להיות בשמחה, ואת צריכה לדעת שלהיות בשמחה זה בא במסירות נפש הכי גדולה, ולכן אשרי מי שמכריח את עצמו להיות בשמחה, ואז טוב לו כל הימים, וכן הרגילי את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא, אשר אין טוב מזה, כי כל דבור ושיחה שאדם מדבר ומשיח לפני הקדוש ברוך הוא, נשמעים ונתקבלים בכל העולמות, וגורמים נחת רוח למעלה. אשרי האשה שחזקה בזה בכל יום - הן להיות בשמחה, והן לדבר אל הקדוש ברוך הוא, אשר אין למעלה מזה.

רבנו ז"ל צעק בקול עמק "אין שום יאוש בעולם כלל!" - אין דבר כזה להתיאש! מכל הצרות והיסורים יכולים לצאת אם רק רוצים, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ק"ב) אם אתה מאמין שיכולים לקלקל תאמין שיכולים לתקן. ולכן למה את צריכה להיות כל כך שבורה ורצוצה וכו' וכו'? מכל מנהרה וכו' יכולים לצאת,

צריכים רק לרצות, תרצי ותוכלי לצאת מהצרות והבעיות שלך וכו' וכו'.

יעזר הקדוש ברוך הוא שהכל יתהפך לטובה, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תעא.

האם כדאי ללמד בכמה ספרים במקביל, או להתרכז בספר אחד בלבד עד שאסיים אותו?

שאלה:

מאת משה: לכבוד כבוד קדשת מוה"רא"ש שליט"א. אשיחה ספקותי וירוח לי, ויורנו מורנו דרך עצה ונכונה על פי דרכו של רבנו הקדוש והנורא זכותו יגן עלינו אמן. ברוך השם אני לומד תמידין כסדרן בסדר-דרג-הלמוד של רבנו ז"ל, כמובן בזכות מוה"רא"ש שליט"א שמעורר ומלהב אותי כל הזמן, ויש לי שאלה: האם יותר טוב ללמד מכל שעור קצת, זאת אומרת קצת מקרא, קצת משנה, קצת הלכה, גמרא זהר וכו', או שיותר טוב לגמור קדם את כל התנ"ך על הסדר, ואחר כך ששה סדרי משנה, ואחר כך ש"ס וכו'?

אני שואל משום שידע צדיק נפש בהמותו, אני מכיר את עצמי וידע שיש לי בעיה ברכוז ובזכרון, ובכל דבר שאני לומד אני מרכז את כל מחי, וכשאני גומר כל התנ"ך בפעם אחת ואחר כך מתחיל בלמוד ששה סדרי משנה וכו' וכו' זה נותן לי המון ספוק, בזמן שאם אני לומד מעט מכל למוד, אני לא כל-כך מרכז ויש לי פחות ספוק. יש ליצן שמשנה אחת אני

כֵּן לומד בְּכָל יוֹם, וְהַשְׁאֵלָה שְׁלִי הִיא הֵיכָן צְרִיכִים לְהַשְׁקִיעַ אֶת רַב הַלְמוּד. זוֹ תְהִיָּה זְכוּת גְּדוּלָה עֲבוּרֵי אִם תַּעֲנוּ לִי.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר פִּינְחָס, י"ט תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מֹשֶׁה נְרוּ יָאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֵתָּה צְרִיף לְדַעַת שְׁלֵמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה זוֹ לֹא סֵתֵם חֲכָמָה, לְהַבְדִּיל אֶלְפֵי הַבְּדִלוֹת מַחְכְּמוֹת אַחֲרוֹת - שְׁלוּמְדִים אֶת הַחֲכָמָה, וְאַחַר כֵּן כָּבֵר לֹא צְרִיכִים לְלַמַּד שׁוּב, כִּי כָבֵר יוֹדְעִים אֶת הַחֲכָמָה וְכוּ', וּמִדּוּעַ צְרִיכִים לְלַמַּד עוֹד אֶת הַחֲכָמָה וְכוּ'. הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הִיא רוֹחֲנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, כִּי הַתּוֹרָה וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חַד הֵם, וְלִכֵּן בְּשַׁעֲהַ שְׁאֵדָם לומד תּוֹרָה, אֲזַ נִדְבֵק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְכוּ בְּרַגַע שְׁאֵדָם לומד פְּסוּקֵי תַנ"ךְ אוֹ מִשְׁנֵה מֵהַמְשֻׁנִּיּוֹת, אוֹ מִמִּירוֹת מֵהַגְּמָרָא, אוֹ הַלְכוֹת מֵהַשְּׁלַחַן עֲרוּךְ, בוֹ בְּרַגַע הוּא נִדְבֵק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאָמַר רַבְנּוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת למוֹד סִימָן י') כָּל יְדִיעָה בְּמִשְׁפָּטֵי הַתּוֹרָה הֵן מִצְוֹת שְׁבִין אֲדָם לְחִבְרוֹ, הֵן מִצְוֹת שְׁבִין אֲדָם לְקוּנּוֹ, הַיְדִיעָה הַזֹּאת בְּעֶצְמָהּ הִיא הַצְּלַחַת הַנִּפְשׁ; וּמוֹבָא (לְקוּטֵי אַמְרִים תַּנְיָא פֶּרֶק כ"ג) בְּאוֹתָהּ שַׁעֲהַ שְׁאֵדָם עוֹסֵק בְּדַבְרֵי תּוֹרָה, הֵרִי גַם הַנִּפְשׁ וּלְבוּשֵׁיהָ (מַחְשְׁבָה דְבוּר וּמַעֲשֵׂה שְׁלוֹ) הֵם מִיחְדִּים מִמֶּשׁ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

וְלִכֵּן אֲשַׁרִי הָאָדָם שְׁמַתוּף הַחֲשֵׁף וְהַלְכֻוּף וְהַזְהָמָה וְהַזְבָּל שְׁלוֹ, הוּא מְכַנִּים אֶת מַחַ מַחְשְׁבָתוֹ וְאֶת דְּבוּרוֹ בְּתוּף הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאֶפְלוֹ שְׁמַקְדָם לֹא לָמַד, וְאַחַר כֵּן הוּא יִשְׁכַח מֵהַ שְׁלֵמָה, אֲבָל בוֹ בְּרַגַע שְׁהוּא לומד, אֲזַ הוּא מְדַבֵּיק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּתוּף הַתּוֹרָה, עַל יְדֵי זֶה מֵאִיר בוֹ אוֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאִם יִהְיֶה רְגִיל בְּזֶה, לְבִסוּף הוּא יִנְתַק אֶת עֲצָמוֹ מִן הָרַע.

וְלִכֵּן תְלַמַּד בְּכָל יוֹם בְּסֵדֶר-דְּרָךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְנּוּ ז"ל, פְּרָשָׁה חֲמֵשׁ וְרִש"י עִם הַתְּרַגּוּם, וּמִלְבָּד זֹאת שְׁעוֹר בְּתַנ"ךְ, שְׁעוֹר כְּסֵדֶרֶן

במשניות, שעור כסדרן בש"ס, שעור כסדרן במדרשים וכו' וכו', וזה צריך להיות בכל יום ויום, וכך אמרו חכמינו הקדושים (תנחומא פינחס י"א) למה נמשלה תורה לתאנה? שרב האילנות הזית והגפן והתמרה נלקטין באחד, והתאנה נלקטה מעט מעט. וכך התורה - היום לומד מעט ולמחר הרבה, לפי שאינה מתלמדת לא בשנה ולא בשנים; כל יום תלמד מעט ועוד מעט ועוד מעט, עד שתזכה לסיים את כל התורה כלה, ותתחיל עוד פעם. ואמרו חכמינו הקדושים (דברים רבה פרשה ח' סימן ד') הטפש הזה תמה איך יכולים ללמד כל כך הרבה? אמר רבי ינאי: למה הדבר דומה? לכפר שהיה תלוי באויר, טפס אומר מי יוכל להביאו? ופקח אומר לא אחד תלה אותו? מביא סלם או קנה ומוריד אותו. כך כל מי שהוא טפס אומר: אימתי אקרא כל התורה? ומי שהוא פקח מהו עושה? שונה פרק אחד בכל יום ויום עד שמסיים כל התורה כלה.

ולכן אל תבלבל את עצמך משום דבר, אלא תלמד בכל יום תורה, ואפלו שאתה שוכח אל תסתכל על זה, אלא דע לך שבו ברגע שאתה לומד תורה, אתה מדביק נשמתך בתוך התורה שהיא נצחית, ולעתיד יזכירו לך את כל מה שלמדת, כמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן כ"ו) שלעתיד מזכירים את האדם כל מה שלמד; ואמרו חכמינו הקדושים (קהלת רבה פרשה א' סימן ל"ב) רבי אבהו אמר זה שפוטה של תורה, שאדם למד תורה ושכחה, רבן דתמן בשם רבי יצחק דהכא ורבי טוביה בשם רבי יצחק: לטובתו אדם למד תורה ושוכח, שאלו היה אדם למד תורה ולא שכחה, היה מתעסק בתורה שנים שלש שנים וחוזר ומתעסק במלאכתו, ולא היה משגיח בה לעולם כל ימיו, אלא מתוך שאדם למד תורה ושוכחה, אינו מזיז ואינו מזיז את עצמו מדברי תורה; ועל כן ראה להמשיך ללמד על פי סדר-דרך-הלמוד של רבנו ז"ל, שזו המתנה הכי יפה שקבלנו ממנו, ואשרי מי שמציית אותו ולומד בכל יום לפי סדר הלמוד שלו, ואז טוב לו לנצח נצחים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תעב.

הזמנתי לבעלי משטרה למרות שהוא לא עשה לי שום דבר. איך אני יכולה לתקן את מה שעשיתי?

שאלה:

מאת אילה: לצדיק היקר היה לי וכוח קטן עם בעלי שגרם לנו להתחיל לריב, עד שהתפתחה מזה מריבה גדולה שבשיאה צלצלתי למשטרה שהגיעה ונתנה לבעלי צו הרחקה זמני מהבית.

אני מאד מתחרטת על מה שעשיתי, כי אני אוהבת מאד את בעלי, והוא נשמה טובה. באמת הוא לא עשה לי שום דבר, ורק בגלל הכעס והעצבים קראתי למשטרה. איך אני יכולה לתקן את הטעות שעשיתי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר פינחס, י"ט תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל אילה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

דבר ראשון, את צריכה ללמד שאסור להכניס בעצבים בשום פנים ואופן, ולכן תקבלי על עצמך שתתאזרי במדת הסבלנות שאין מדה יותר יפה מזו, ואפלו שזה בא לך מאד מאד קשה, זכרי מה שאמר התנא הקדוש (אבות פרק ה') לפום צערא אגרא. ודעי לך כשאשה עוצרת עצמה לא לכעס וכו', על ידי זה היא מצלת את חיי הנשואין שלה וכו', כי הכל תלוי כפי מדת הסבלנות של האשה וכו'. העקר הכי גדול בחיי הנשואין הוא שלא להכניס בכעס וקנאה וכו', ואת צריכה לראות שלא תהיה לך שום תרעמת על בעלך, כי סוף כל סוף האשה היא חלק מבעלה, כמו שכתוב (בראשית ב' כ"ג) "עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת", ולכן אשרי האשה שקנתה לעצמה את מדת הסבלנות לגבי בעלה וכו', ומוחלת

לו על הכל, והם מתחזקים לאהב אחד את השני, שאז השכינה תשרה בתוך הבית, ועל ידי זה יצליחו בחיי נשואיהם.

דבר שני, את צריכה לזכר שלקרא למשטרה בשעה שבעלך לא עשה לך שום דבר זה לא משחק ילדים, המשטרה מצדה צריכה לעשות כל מה שמטל עליה, כי לא פעם קרה שהבעל הלך באלימות כלפי אשתו ופצע אותה וכו', ויש גם שהרג אותה, ולכן המשטרה צריכה לקחת כל קריאה ופגיה אליהם במלא הרצינות, וזה בכלל לא משחק לעשות צחוק מהמשטרה, ואם הוא לא עשה לך שום דבר רק היה ביניכם ריב וחלופי מלים קשות וכו', לא קוראים בגלל זה למשטרה.

ולכן אני מאד מאד מבקש אותך שמהיום והלאה שלא יהיו ביניכם מריבות ואי הבנות, כי זה יגרם שלבסוף תתגרשו. ולכן אם באמת לא היה שום דבר, את צריכה לבקש סליחה מבעלך, ולהבטיח לו שלא תעשי דבר כזה עוד פעם.

הקדוש ברוך הוא ששמו שלום, ישים שלום ביניכם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תעג.

כל הזמן אני מסתבך במריבות עם החברים ועם השכנים, אבל קשה לי להשתנות

שאלה:

מאת אליהו: לכבוד הצדיק שלום. יש לי בעיה: כל הזמן אני מסתבך במריבות עם החברים ועם השכנים, כל פעם בגלל דבר אחר אני יודע שאני אשם בזה, כי אני לא מתנהג כמו שצריך, אבל קשה לי להשתנות. מה העצה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר פינחס, כ' תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אליהו נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב סימן י) מה שבני אדם רחוקים מהשם יתברך, מפני שאין להם ישוב הדעת, ולמה אין להם ישוב הדעת? מפני שאינם בשמחה. ולמה אינם בשמחה? מפני שאינם מוצאים בעצמם את הטוב.

אתה צריך תמיד לדון את עצמך לכף זכות, ואל תאשים את עצמך, כי רגשי אשמה זה הדבר הכי גרוע, והכי מסכן לאדם, אסור לחיות עם רגשי אשמה בכלל. אדם צריך לדעת מה עושים מהיום והלאה, ואיך אני שומר עצמי לא להסתבך עם אף אחד בעולם, כן צריכים לדעת, וכך צריכים להתנהג, זו לא חכמה להאשים את עצמו ולומר לעצמו שאני לא בסדר, ואני החיב וכו' וכו' אלא צריכים לדעת מה אני עושה מהיום והלאה כדי לא להסתבך עם אף אחד, ואיך ללכת בין הטפות ולא להיות רטוב.

והנה רבנו ז"ל למד אותנו דרך נפלאה בחיים, שאדם ירגיל עצמו לדבר עמו יתברך שזו נקראת 'התבודדות' - שילך במקום שאין שם אנשים ויתחיל לדבר עמו יתברך, אף שבהתחלה יהיה לו מאד קשה להרגיל את עצמו לזה, כי יהיה נדמה לו שאף אחד לא שומע אותו וכו' ואף אחד לא מקשיב לו וכו' אף אחד לא צריך אותו וכו', וזה בא מחמת פגם האמונה, וכך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א סימן ס"ב) ובאמת אם היה האדם מאמין שמלא כל הארץ כבודו והוא שומע אותו, אז בודאי היה מתמיד בזה ומדקדק על כל דבור שלו, ומחמת שאין לו האמונה הזאת, ולכן הוא מתרשל בזה.

ולכן אדם שבאמת רוצה להגיע אל שלמות ישוב הדעת עליו להרגיל עצמו לדבר הרבה עמו יתברך, ויאמין שכל דבור ודבור שלו

נשמע ונתקבל, ואז על ידי רבוי תפלה ובקשה ושיחה בינו לבין קונו יזכה שיזדכך מח מחשבתו ויזכה לישוב הדעת אמת, ומעתה כל דבר גדול או קטן לא יעשה בלי שיתיעץ קדם עמו יתברך, וכל דבר שעשה או עושה או יעשה מהיום והלאה, קדם ידבר עמו יתברך, וזה יביא אותך לישוב הדעת אמת וכבר לא תעשה טעויות בחייה. העקר לא להשבר משום דבר שעבר כבר, כי העבר אין והעתיד עדין, תמיד רק לחשב מכאן ולהבא מה עושים, ואיך עושים וכו', ואז אף פעם לא תבוא לידי וכוהים או סכסוכים עם אחרים וכו', או שתדע איך להתחמק מכל בעיה בדרך חכמה ותצא נקי.

אקוה שתצית את עצת רבנו ז"ל ואז תהיה הכי מאשר בחייה.

כלל זה תקח בידך, אשר אסור להאמין לאף אחד, ולא לחיות באשלויות שיש מי שרוצה לעזור לך, כי לצערנו הרב כל אחד לדרך רק הוא הולך ולא אכפת לו מהזולת כלל, ולכן אשרי מי שבורח רק אליו יתברך, ומרגיל עצמו לדבר עמו יתברך, ואז כל החיים שלו ילכו בצורה אחרת, ויחיה בזה העולם כדגמת העולם הבא שמתענג בזיו שכינת עזו יתברך.

המאחל לך שבת שלום...

ב' תעד.

האם כשמרגישים עצבות בימי ספירת העומר ובימי בין המצרים מתר לשמע נגונים?

שאלה:

מאת רועי: שלום וברכה לצדיק הקדוש מוהרא"ש. יהי רצון שתזכה לבריאות ואריכות ימים ותמשיך להנהיג ולקרב אותנו לרבנו הקדוש ולאבינו שבשמים עד ביאת משיח צדקנו. אנחנו אוהבים אתכם מאד אף על פי שאין לנו שום תפיסה

במעלתכם, ומוזדים לך מקרב לב שאתה מחזק אותנו ומקרב
 אותנו לעבודתו יתברך.
 רציתי לשאל: האם כשמרגישים עצבות בימי ספירת העומר
 ובימי בין המצרים מתר לשמע נגונים או לנגן בגיטרה כדי
 להיות שמח? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר פינחס, כ' תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל רועי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כשאדם נכנס בעצבות ודכאון וכו' מצוה לשמע נגינה של
 שמחה, פי על ידי עצבות ומרה שחורה ודכאון הוא יכול לאבד את
 עולמו ברגע אחד, ולא אחד ברא לידי התאבדות רחמנא ליצלן רק על
 ידי שנדבקה בו רוח רעה וכו'.

ולכן כל מי שנמשך לעצבות ודכאון, מצוה לשמע נגונים
 של שמחה, ובזה הוא יחיה את עצמו וינצל מכל מיני רוחות רעות
 ושדים שנדבקו בו, כי עצבות ודכאון באים מפגמי הברית, כי הקלפה
 המכניסה מרירות ודכאון באדם נקראת על שם יללה והשמחה
 מגרשת אותה לגמרי, ולכן מצוה גדולה לשמע נגונים של שמחה
 להגביה את מחו ודעתו.

והנה היום יש קלטות של שמחה בלי כלי זמר שמתר לשמע
 אותם בימי הספירה וכן בבין המצרים שהם ימי אבל, ויען שבדורותינו
 אלו אנשים סובלים הרבה מעצבים וכו' וזה מכניס בהם מרירות
 ועצבות ודכאון פנימי וכו', ולכן מצוה לשמע נגונים של שמחה כדי
 שלא יבוא לידי שטיות וכו' והשמחה היא רפואה לחלושי מח.

יעזר הקדוש ברוך הוא שתמיד תהיה בשמחה, ועוד תשמח
 אחרים אשר זה המצוה הכי גדולה, כי לצערנו הרב בני אדם סובלים
 מה שסובלים וכו' כל אחד כפי ענינו וכו', ואשרי מי שזוכה לשמח

את הזולת ועל ידי זה מוציאו מצרתו ומצילו מכל מיני נזקים, אשרי לו.

המאחל לך שבת שלום...

ב' תעה.

מה אני יכולה לעשות כדי למצא חן בעיני בעלי ולגרם לו לאהב אותי?

שאלה:

מאת יהודית: אני מרגישה שבבעלי לא אוהב אותי, ואני חושדת שהוא בוגד בי, אף אין לי שום הוכחה לכך וזו רק תחושה. מה אני יכולה לעשות כדי למצא חן בעיני בעלי ולגרם לו לאהב אותי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר פינחס, כ' תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל יהודית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (תנא דבי אליהו רבה פרק ט') אשה כשרה - העושה רצון בעלה, ואם את באמת רוצה לשא חן בעיני בעלך, תלכי עמו עד הסוף, הינו תראי לו הרבה אהבה ואז הוא יראה לך יותר אהבה, כי כפי שמראים אהבה לבעל כן הבעל מחזיר יותר ויותר אהבה, ואף שזה קשה לאשה להתחיל לתת אהבה וכו' אבל בספור שלך את צריכה להיות החכמה ולהעניק הרבה אהבה, ואז תראי שזה דבר שמשתלם, כי בעלך מסתמא לא קבל מספיק אהבה מאביו ואמו, ולכן את צריכה להשלים את האהבה הזו, ותראי איך שאחר כך הוא לא יעזב אותך, ולא יחפש אהבה מבחוץ.

הלואי שהיה לאשה שכל ודעת, כמו שאמר החכם מכל אדם (משלי י"ד) "חכמות נשים בנתה ביתה"; על ידי החכמה של האשה היא יכולה לבנות את ביתה, וכמו שהאשה צריכה חם ואהבה, כמו כן גם הבעל צריך חם ואהבה.

ולכן תהי פקחית ותראי לא לעשות עליו בקרת, ואל תרדי לחייו, אדרבה, תתחילי לפרגן לו ותגדי לו מלים יפות ודברי אהבה וכו' ותראי איך שהוא ישתנה לך לגמרי, ותחיו ביחד בשלום ואהבה, והשכינה תהיה שורה בביתכם תמיד.

המאחל לך שבת שלום...

ב' תעו.

איך צריכים להתנהג עם תלמידים שהזיקו ושברו דברים בתלמוד תורה?

שאלה:

מאת דן: לכבוד הרב הצדיק שלום רב. השם יתן לכם בריאות איתנה ויתקים בכם הפסוק: "עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו".

אני מחנך כפה ורציתי לדעת מה לעשות עם תלמידים שהזיקו ושברו דברים בתלמוד תורה: מצד אחד הגמרא אומרת: "קטן פגיעתו רעה" כלומר שילד קטן פטור בנזקים שהזיק, אך מצד שני צריך לחנך את התלמיד על שמירת רכוש התלמוד תורה שהוא ממון הקדש, וכן על שמירת רכוש הזולת. האם צריכים לבקש מהוריו שישלמו את הנזק על חשבון דמי הכיס או הממתקים שהם נותנים לו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות מסעי, כ"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל דן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

החנוך תמיד מתחיל בבית, ההורים צריכים תמיד לדבר עם הילדים שלהם בצורה חיובית, ולהסביר להם שאסור לגנוב וכו', או לעשות הזק לשום בר ישראל וכו', ומכל שכן לא לרכוש הקדש, כגון בית הכנסת, או תלמוד תורה וכו' וכו', והכל צריך להיות באפן חיובי. ובכלל הורים שרוצים לחנך את ילדיהם זה צריך להיות תמיד בצורה חיובית ולא בקרתית וכו', וזה מצליח מאד מאד, כמובן שצריכים האבא והאמא לשפך הרבה דמעות להצלחת הילדים, כי בלי תפלה זה לא הולך.

מלמד בתלמוד תורה, או מורה בבית ספר, גם כן צריכים לדבר תמיד עם התלמידים והתלמידות שלהם בשפה חיובית, וגם כן להסביר להם שאסור לגנוב וכו', או לעשות הזק לשום בר ישראל וכו', ומכל שכן לא לרכוש הקדש, כגון בית הכנסת, או תלמוד תורה וכו' וכו', והכל צריך להיות באפן חיובי, ובדאי אם יכולים לתבל את השיחות שמדברים עם התלמידים והתלמידות עם ספורי צדיקים, אין למעלה מזה.

בענין שהתלמידים עשו הזקות, צריכים לתבוע את ההורים, שהם חייבים לשלם את ההזקות של ילדיהם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תעז.

כיצד הצדיקים עושים נסים, הרי הם מתערבים בהשגחה העליונה?

שאלה:

מאת קרן: שלום לכבוד הצדיק. אני מבקשת מחילה מראש מהשם יתברך ומכבוד הצדיק על השאלה. אני מבלבלת בנושא השגחה פרטית: מצד אחד ידוע שכל מה שקורה, זה מהשם יתברך והכל לטובה, ומצד שני שומעים על צדיקים גדולים כמו הבבא סאלי זכר צדיק וקדוש לברכה או הרב מרדכי אליהו זכר צדיק וקדוש לברכה שבטלו גזרות קשות שהיו על אנשים.

מהספורים האלו משמע שאם אתו אדם לא היה הולך לצדיק, היה קורה אסון חס וחלילה, ויש כאן ממש שנוי המציאות. אם כן, איך זה מסתדר עם האמונה בהשגחה פרטית ושכל מה שעושה השם, לטובה הוא עושה? האם הצדיק מחליט מה טוב לאדם או השם? האם הצדיק מתערב בדרכי ההשגחה? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות מסעי, כ"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל קרן תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

הקדוש ברוך הוא מנהיג את עולמו בתוד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חולין ט:): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין מלמעלה; שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע הקטנה אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה, וכל מה שקורה עם האדם - כך גזרו מלמעלה. עם כל זאת

אמרו חכמינו הקדושים (מועד קטן טז:) מי מושל בי? צדיק! שאני גוזר גזרה, ומבטלה; וכן הוא (תנא דבי אליהו רבה פרק ב') מי מושל בי? צדיק! שאני גוזר והוא מבטלה, הוי אומר צדיק מושל ביראת אלקים; כי מסר הקדוש ברוך הוא את הפחות לצדיקים שיכולים לבטל את הגזרות שנגזרו על בני אדם, ומזה יכולים ללמד מה זו אמונת חכמים, ושצריכים להתחזק בגדלת חכמי ישראל וצדיקי הדור שיכולים לבטל את הגזרות שנגזרו על האדם, ולכן אשרי האדם שמתחזק באמונת חכמים, והולך אל צדיקי אמת, חכמי ישראל הדבוקים באין סוף ברוך הוא, ונותן להם פדיון נפש, כמובא (ספר המדות אות המתקת דין חלק ב' סימן י') לפיכך מדת הדין אינו בידיים ריקניות; ועל ידי זה הם ממתיקים ממנו את הדינים ומורידים ממנו את הגזר דין שנגזר עליו.

ומבאר בספר 'נעם אלימלך' (פרשת פינחס) לפרש הסתירה בין השגחה לבין שהצדיק מבטל את הגזרה, וזו לשונו: כתוב אחד אומר (תהלים נ"ב) "חסד אל כל היום", וכתוב אחד אומר (תהלים ז') "אל זעם בכל יום", ונראה שלפי כשיש דין למטה אין דין למעלה, והינו כשהצדיק רואה איזה שפלות מהאדם והוא מוכיחו על פניו וכוועס עליו על עשותו זאת, זה הוא כמו דין [ובזה] הוא פועל שמבטל מעליו הדין מלמעלה, ואל נקרא הצדיק כמו שכתוב (בראשית ל"ג כ') "ויקרא לו אל אלקי ישראל", ודרשו [חכמינו הקדושים] [מגלה י"ח.] שהקדוש ברוך הוא קרא לייעקב אל, והינו בזמן שאל, הוא הצדיק, זועם בכל יום למטה, אז חסד אל כל היום, ונמצא צדקו יחדו שני הפסוקים, עין שם; הינו שהרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זכותו יגן עלינו מסביר שכאשר הצדיק אומר מוסר לאדם והוא נשבר מזה וכו', ומרהר בתשובה, על ידי זה כשנעשה כבר דין פה למטה על ידי הצדיק, על ידי זה נמתק ממנו הדין למעלה.

מכל זה אנחנו רואים איך שאדם צריך להרגיל את עצמו לילך את צדיקי הדור וחכמי ישראל הדבוקים באין סוף ברוך הוא, וימתקו מהם את כל הדינים, וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר חלק א' סימן

ס"א) על ידי אמונת חכמים יכולים להוציא את משפטנו לאור. אשרי מי שמחזק את עצמו באמונת חכמים, שיש בכחם לעשות נפלאות שדוד הטבע.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תעה.

אני חוששת שזוגי מתעכב בגלל שפגעתי במישהו, אך אינני זוכרת במי פגעתי

שאלה:

מאת רויטל: שלום וברכה. בקרוב אהיה בת שלשים ותשע, ועדן אני רוקה. בעבר הייתי מאד בררנית אבל עכשו אני מבינה את המצב שלי, ומאד מפחדת להשאיר לבד וללא זרע בר קימא, ואני מנסה להתפשר.

שמעתי שיש ענין של קפידה שמעכבת זוג, כלומר שהזוג של מישהו מתעכב בגלל שהוא צער או פגע במישהו, אך מה אפשר לעשות אם אני לא זוכרת במי פגעתי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות מסעי, כ"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל רויטל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הבעיה של הרוקים והרוקות שהתבגרו והגיעו כבר קרוב לגיל ארבעים, הכל בא רק מחמת הבררנות וכו', כי לצערנו הרב עבר עליהם גיל התבגרות וכו' וכו', בצורה לא כל כך נעימה וכו' וכו', ועבר עליהם מה שעבר וכו', עד שלא קלטו שבין כך ובין כך הזמן

לא עומד, והנה עברה שנה אחר שנה, והנה כבר מוצאים את עצמם בגיל קרוב לארבעים, ועדיין הם רוקים ורוקות וכו'.

אם היו מציתים את דרכי התורה הקדושה, שהזירה אותנו מאד מאד לשמר על עצמנו ולהתחזק בגיל צעיר, כמו שכתוב בן שמונה עשרה לחפה, ופסקו הפוסקים שזה מתחיל מהתחלת שמונה עשרה, אם היו מקימים את זה, לא היו באים אף פעם לבעיית וכו', והיו מוצאים את בני או בנות זוגם.

על כל פנים העבר אין, והעתיד עדין, אל תכניס בלחץ, תקבלו על עצמך על כל פנים מעכשיו כשיציעו לך שדורך בריא בנפשו וכו', תכף ומיד תראי לגמר את זה בכי טוב, ולא להיות בברנית.

ראי לא להכנס בשום לחץ, כי זה ילחיץ אותך יותר ויותר, אלא תתפללי להקדוש ברוך הוא בכל יום ואל תתיאשי בשום פנים ואפן, ותראי לומר את התפלה הזו כמה פעמים ביום, ותראי שהקדוש ברוך הוא לא יעזב אותך, ותזכי למצא את בן זוגך, ותבני בית נאמן בישראל ותהיי הכי מאשרת בחיך:

רבוננו של עולם! חוס וחמל עלי וזכני למצא את בן זוגי, ואתה בעצמך יודע שאני מוכנה כבר להתחתן כדי להנצל מעברות חמורות, אף מפני מעשי המגנים והרעים שעשיתי עד עכשיו, התעפכה מציאת זוגי, ואני נמצאת בצער גדול מאד, כי אתה גלית על ידי חכמינו הקדושים: כל השרוי בלא אשה - שרוי בלא שמחה, ובלא תורה, ובלא חומה, ובלא שמירה, ולכן הנני מתחרטת על כל עוונותי שעשיתי עד עכשיו, ואני מקבלת על עצמי לחזור בתשובה שלמה. וגלית לנו על ידי התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי (תקוני זהר תקיין י"ד) עם כל דא דחזר בתשובה, חזר ויהיבנא ליה בת זוגיה, והנני שבה בתשובה שלמה. ולכן תזמין לי את בן זוגי, ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות

רְצוֹנָה וְלִגְרָם לָךְ נַחַת רוּחַ גְּדוֹל מְאֹד, וְאַזְכָּה לְחַיִּים טוֹבִים וְנַעֲמִים, מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם, אִמֵּן סְלָה.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שְׁתַּהֲיֶה לָּךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי תִשְׁכַּלִּי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחִיל לָּךְ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' תעט.

אֲשֶׁתִּי הַחֲלִיטָה לְפָתַע שֶׁהִיא רוֹצֶה לְהִתְגַּרֵּשׁ מִמֶּנִּי, וְאֲנִי אוֹבֵד עֲצוֹת לְגַמְרִי

שאלה:

מאת יוסף: שלום לכבוד הרב הצדיק! אפתח בברכה ששם יתברך יחזק ויתמיד בריאותו של הרב לארץ ימים ושנים, וימשיך להפיץ את אורו של רבנו ז"ל בכל העולמות.

בסייעתא דשמיא התחתנתי לפני חמשה חודשים עם בת סמינר בשלשת החודשים הראשונים היינו ביחד בשלום ואחה, וברוך השם יצרנו ביחד קשר שמבסס על הערכה וכבוד הדדי אחד כלפי השני. עם הזמן אשתי התחברה אלי יותר ויותר, בפרט שבבעבר היא סבלה הרבה מכפייה דתית מצד אמה שלה, ומעוד כל מיני בעיות שהיא ראתה במהלך למודיה בתיכון ובסמינר, ולכן היא התבטאה הרבה פעמים שבהתנהגות הסבלנית שנהגתי כלפיה, אני כמין תרופה לכל מיני מכאובים וצלקות שהיו לה בחיים.

היא קשה לנו קצת בנושאים של בינו לבינה, אולם גם בנושא הזה גליתי כלפי אשתי הבנה וסבלנות מרבה. כמובן שהתיעצנו עם רבנים, וגם זה התחיל להסתדר לאט לאט.

לפני כחדש וחצי, פתאום אשתי החליטה שהיא רוצה להתגרש, ושהיא לא רוצה לחיות אתי יותר. הולכו אותנו לאיזה רב בבני-ברק, כדי שיתן לנו כוון נוסף לחשיבה, אולם לא רק שהרב לא עזר, אלא הוא החמיר את המצב יותר, כי הוא הורה לנו להפריד למשך חדש ואפילו לא להיות בקשר טלפוני, וממילא נוצרה התרחקות נוספת.

אשתי עדין רוצה להתגרש, וקשה להניא אותה מזה. בעקבות המצב היא נחלשה קצת ברוחניות, עד שהורידה את הכסוי ראש, כמו שחששתי שעלול לקרות. הרבה פעמים אשתי ספרה לי ולעוד אנשים, שלפני שהיא הכירה אותי, היא בדייק סימה את הלמודים בסמינר, והיא פחדה שעכשו כשאין לה מסגרת היא תפל, ולכן היא התפללה שתמצא את זוגה, ואכן לאחר שבוע שדכו בינינו, וממילא התנופה הרוחנית שלה החלה, כי הייתי המוצא האחרון שהשם שלח לה כפי איר שהיא הגדירה, אך כעת כשאנינו ביחד היא מדרדרת. אבקש את הרב שליט"א שיעתיר בתפלה עבור אשתי שיתהפך לבבה, ושיתן לי עצות והנהגות שיעזרו לי במצב בו אני נתון. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות מסעי, כ"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל יוסף נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך שזו עולה גדולה מאד, ורציחה וכו', שהפרידו ביניכם וכו'. לדעתי תמשיך להיות בקשר אתה, ועם אהבה וסבלנות כלפיה, תוכלו לבנות את עצמכם יחד.

אני כן הייתי מייעץ לך להיות אתה בקשר טלפוני, ולאט לאט לחזור אחד לשני, וצריכים הרבה לבקש את הקדוש ברוך הוא שלא לפל בידי אדם שאין לו נסיון בלתקן זוגיות לקויה וכו', וכבר אמר

רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"א) אלו האנשים לא יודעים איך לעזור לעצמם, ואיך הם יכולים לעזור לאחרים? על כל פנים אל תתיאש, ותמשיך להיות אתה בקשר, ואני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שהכל יסתדר על צד הכי טוב.

העקר הוא תפלה - לבקש ממנו יתברך שיחוס וירחם עליך וכו', וכו', כי מה שתפלה פועלת - שום דבר בעולם לא פועל. יעזר הקדוש ברוך הוא שתבשר לי בשורות משמחות בקרוב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תפ.

**קבלנו את ברכתכם לישוב טוב ביבנאל, אך בעלי משנה
את דעתו בכל פעם**

שאלה:

מאת אוראלונה: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליטא. בראשית נברך אותך בבריאות איתנה. בט"ו בשבט זכינו להתברך מפי הצדיק לישוב טוב ביבנאל במהרה, אך מאז התרבו המניעות ואנו לא מוצאים דירה. בעלי משנה את דעתו בכל פעם, ומפחד וחושש מהמעבר מכיין שהוא עובד בירושלים, והדבר גורם לגלגול רב וחלישות הדעת. יש לי כסופים לעבר עם משפחתי ליבנאל, כי לדעתי זה המקום המתאים לגדל ילדים מתוך שמחה ואמונה. אבקש עצה דחופה איך לממש את הרצון, ולזכות לעבר ליבנאל מתוך ישוב טוב ושלום בית. בכבוד רב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות מסעי, כ"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל אוראלונה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, הקהלה הקדושה שלנו היא פתוחה לכל, כל אחד יכול לבוא ולראות איך קהלתנו הקדושה, שהיא חממה של אמונה, מתנהגת, ואיך כלם חיים בשמחה עצומה, אין לנו מה להסתיר שום דבר, יש לנו קהלה נפלאה מאד מאד, והמקום פורח ברוחניות. מי שרק נכנס שמה לא יכול להאמין מה שרואה לפני מראה עיניו, חושב שהוא נמצא בירושלים, או בבני ברק, או בברוקלין, בלי שום הגזמא.

קדם כל, יש מנינים מותיקין עד חצות לילה, שחרית מנחה וערבית מנין אחר מנין, שדבר כזה אין רק בעירות הגדולות, אבל לא באיזו מושבה נדחת שלא ידעו אף פעם איפה זה על המפה וכו', אחר כך יש לנו מקנה מפאר ענקי לגברים עם שלשה בורות לטבילה, וכן יש לנו מקנה טהרה מפאר לנשים (אגב, שמסגל מאד לפקידת עקרות, כי נבנה במסירות נפש הכי גדולה במחתרת כמו ברוסיה לפני שבעים שנה, כי זה שצריך להיות ממנה על הדת, הוא אשר עפב את בנית המקנה בכל מיני מסירות אשר לא יאמן כי יספר וכו').

וכן יש לנו מערכת חנוף שלמה, הינו שיש לנו פטוטונים, גנים לבנים ולבנות, בית ספר לבנות, וסמינר לבנות, תלמוד תורה לבנים, וישיבה קטנה, וישיבה גדולה לבחורים מציינים, וכן יש לנו ישיבה של בעלי תשובה, ומדרשה לבעלות תשובה, אשרי עין ראתה זאת כמו עיניו. מלבד זאת יש לנו כולל לבעלי בתים 'אור המאיר', שלומדים שמה קרוב למאה אברכים, וכן כולל להוראה ותפארת בנימין, שלומדים שמה חמשים אברכים את ההוראה, ותהלה לאל יש לנו 'בית הוראה' עם גאב"ד ועם שלש דינים, שהם פוסקי הלכות

המצויות וכו', ושואלים אותם את כל השאלות שיש לכל אחד, והמקום שוקק ביהדות.

ועל כלם יש לנו בית התבשיל - 'אהל אברהם' שבו מגישים אכל בחנם לכל מי שרק רעב, ובכל יום מתפלת ותיקין עד עשר בערב זה פתוח לכלם, גברים ונשים וילדים, ובכל יום מחלקים קרוב לאלף מנות אכל טרי וטעים. יש לנו במשך היום ששה שעורים נפרדים בדף היומי, ופה מדברים מאיזה מושבה נדחת שאף אחד לא ידע אף פעם איפה היא נמצאת וכו', ועכשו תהלה לאל יש כבר למעלה מארבע מאות משפחות חסידי ברסלב כן ירבו.

וזה למעלה משנתיים שפתחנו פה חנות ינדאיקה ברסלב סנטר - כל מה שיהודי צריך בנקדה אחת, ותהלה לאל יש מהפכה ביבנאל ביהדות, זה ארבעים שנה שמונעים מתושבי המקום להכעיס וברשעות את כל הקשור ליהדות וכו', ותהלה לאל מהרגע שנפתחה החנות התחילו תושבי המקום להכנס, וכל אחד קונה - זה מזוזה, זה ציצית, זה תפלין, זה טלית, זה כפות וכו' וכו', מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ, לא יאמן כי יספר קדשת כל בר ישראל, אשרי עין ראתה זאת.

וכן רואים איך שיש דו קיום בין תושבי המקום, חסידי ברסלב לא מפריעים לאף אחד וכו', אנו קהלה פתוחה וכו', בבחינת חיה ותן לחיות וכו', לא מתערבים בחיי אף אחד וכו', ויבנאל תהיה דגמא ומודל איך קמץ קטן של יהודים עם מסירות נפש יכולים להפך מדבר שמים מיהדות וכו' למקום פורח, ועוד רבות יספרו על זה, אחר חצי יובל שנים של רדיפות ומסירות וכו' וכו', שרודף ומוסר אותנו מי שרודף ומוסר וכו' וכו', ושם מקלות בגלגלים וכו', ומונע ומעכב כל דבר השיף לקדשה, ואף על פי כן בכח הרצון החזק שהכניס בנו רבנו ז"ל, הצלחנו להקים אימפריה כזו, ולא בחנם שרבנו ז"ל אמר (חיי מוהר"ן סימן ר"ח) "בעזרת השם איך האב אויס גיפירט אין איך וועל אויס פירן", "נצחתי ואנצח", ותהלה לאל אור הקדשה רק עולה,

וְחֶשֶׁךְ הַטְּמְאָה רַק נֶעְלָם עַד שְׂיִתְבַטַּל לְגַמְרִי, וְיִקְנִים (זְכָרִיהָ י"ג ב') "וְאֵת רוּחַ הַטְּמְאָה אֶעְבִּיר מִן הָאָרֶץ", וְלִכֵּן הַבְּחִירָה חֲפְשִׁית - מִי שְׂרוּצָה יָכוֹל לְבוֹא וּלְהִתְחַבֵּר לְקַהְלָתֵנוּ הַקְּדוּשָׁה, אֵינן לָנוּ מָה לְהִסְתִּיר. יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁנִזְכֶּה לַעֲשׂוֹת לוֹ נַחַת רוּחַ תְּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' תפא.

הָאֵם גַּם אָדָם שֶׁקֵּשָׁה לוֹ לְלַמֵּד יָכוֹל לְהַרְגִישׁ הַרְגָּשׁוֹת רוּחָנִיּוֹת וְדַבְּקוֹת בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אִשֶׁר זְעֵלִיג: לְכַבוֹד קִדְשַׁת הָאֲדָמוֹ"ר מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א, שְׁלוֹם וּבְרָכָה. אֲנִי מֵאֲחֵל לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, שְׂתִּהְיֶה בְּרִיא וְתוֹכֵל לְהִנְהִיג אֶת עַם יִשְׂרָאֵל עוֹד הַרְבֵּה שָׁנִים טוֹבוֹת, וְשִׁתְּשִׁמַּע וְתִתְבַּשֵּׂר רַק בְּבִשׁוּרוֹת טוֹבוֹת. רְצִיטִי לְשָׂאֵל: הָאֵם אִישׁ כְּשֶׁר וִיהוּדִי פָּשׁוּט, שָׂאִין לוֹ אֶת הַכַּח לְלַמֵּד וּלְהִבִּין בְּהַרְבֵּה סִפְרִים מְחֻמַּת חִלְשׁוֹת אוֹ בְּעִית רְכוּז וְהוּא לֹא יָכוֹל לְהִגִּיעַ לְמַדְרַגַּת צְדִיק, הָאֵם הוּא יָכוֹל לְפָחוֹת לְזֻכוֹת לַחַיִּים טוֹבִים בְּזֶה הָעוֹלָם, לַחַיּוֹת כַּבְּגֵן עֵדן וְלְהַרְגִישׁ אֶת הָעוֹלָם הַבָּא פֶּה בְּעוֹלָם שָׁבוּ אֲנִי חַיִּים, לְהַרְגִישׁ אֶת מְתִיקוֹת וְנַעַם וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ, וְלִרְאוֹת שֶׁהַכֹּל טוֹב וְהַכֹּל טְהוֹר וְהַכֹּל קִדְשׁ, אוֹ שֶׁכֵּל זֶה שֶׁיְּרַק לְחֻמְכִים וְגֹאֲוִיִּם וְצַדִּיקִים גְּדוֹלִים וְיוֹדְעֵי נִסְתֵּר, וְהָאִישׁ הַפָּשׁוּט יָכוֹל רַק לְחַלֵּם עַל דַּבְּקוֹת בְּהַשֵּׁם?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר מטות מסעי, כ"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אשר זעליג נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשובת חן לך על כל התפלות שאתה מתפלל עבורי, יעזר הקדוש ברוך הוא שאזכה לשלם לך חזרה בשמחות.

כל הבעיות שלך וכו', היא רק בעיה אחת - שחסרה לך שמחת החיים, כי אם היית שמח, לא היית שואל שאלה כזו וכו', כי באמת כל בר ישראל הוא צדיק, כמו שכתוב (ישעיה ס) "ועמך כלם צדיקים". כשבר ישראל תמיד שש ושמח עם נקדת יהדותו, וכל מצוה ומצוה שש הוא זוכה לקיים הוא שש ושמח אתה - הרי הוא צדיק, והוא חי חיים טובים ונעימים, ולכן כל בר ישראל אם רק יקח את עצמו בידו וישמח עם נקדת יהדותו "שלא עשני גוי", הוא כבר בגדר צדיק, והוא יחיה בזה העולם כדגמת עולם הבא, ששמה שורה רק השמחה.

כל המשג של צדיק מוכן בטעות בין בני אדם, שחושבים שכדי להיות צדיק צריכים להיות מי יודע מה וכו' וכו', ובאמת כל בר ישראל שרק שש ושמח עם נקדת יהדותו, ומקיים את מצוותיו ותברך בשמחה עצומה, הוא כבר נקרא צדיק, אשרי לו ואשרי חלקו, ומכל שכן וכל שכן כשמרגיל את עצמו גם כן לדבר אל הקדוש ברוך הוא בשפת האם שלו, וכל דבר שהוא צריך הוא מבקש ממנו ותברך, אין יותר מאשר ממנו.

ולכן חזק ואמץ מאד להיות בשמחה, ותכריח את עצמך רק להיות בשמחה, כי השמחה היא רפואה בין בגשמי בין ברוחני, וכשאדם שמח מתרחבת דעתו ויכול להתדיר בעצמו אמונה פשוטה בו ותברך, והרגע שחזק באמונה שאין בלעדו ותברך כלל והכל לכל אלקות גמור הוא, על ידי זה נפתח פיו לדבר אל הקדוש ברוך הוא כאשר ידבר איש אל רעהו, אשר זה התענוג הכי גדול, וטועם

טעם עולם הבא בעולם הזה, וכמו שכתוב (ויקרא כ"ו י"ב) "והתהלכתמי בתוככם והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם", ופרש רש"י: "אטיל עמכם בגן עדן כאחד מכם ולא תהיו מזדעזעים ממני" וכו', איזה תענוג זה שאדם מרגיש שמלא כל הארץ כבודו, והוא נמצא ואין בלעדו נמצא, והוא יכול לדבר עמו יתברך פנים אל פנים, ואל מדרגה זו רבנו ז"ל רוצה להביא אותנו, ואלה זוכים על ידי תקף השמחה, ולכן תמסר את נפשך להיות בשמחה.

ודעת לנכון שאשרי האדם שנוהר להתפלל את השלש תפלות שחרית, מנחה וערבית במנין דיקא, כי אז אפלו שיהיה הכי ירוד והכי פחות וכו', והכי מלכלך בעוונות וכו' - יצא זכאי, כמאמרם ז"ל (ילקוט בלק רמז תשע"א) מה נחלים הללו בני אדם יורדין לתוכן כשהן טמאין וטובלין ועוליין טהורין, כך בתי כנסיות ובתי מדרשות, בני אדם נכנסין לתוכן כשהם מלאים עוונות, ויוצאים מלאים מצוות; ואמרו חכמינו הקדושים (שיר השירים פרשה ב' סימן כ"ד) על הפסוק (שיר השירים ב' ט) "הנה זה עומד אחר כתלנו" - אחר כתלי בתי כנסיות ובתי מדרשות, "משגיח מן החלונות" - מבין כתפיהם של כהנים, "מצייץ מן החרכים" - מבין אצבעותיהם של כהנים; כי בבתי כנסיות ובבתי מדרשות שמתפללים שם והכהנים עולים לדוכן, על ידי זה ממשיכים את שכונת עזו יתברך אלינו, ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא דרב כהנא) כל זמן שישאל מעצרין בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, הקדוש ברוך הוא עוצר שכונתו עמהן.

ולכן אל תהיה בטלן, תמסר את נפשך לבוא לבית הכנסת להתפלל את השלש תפלות, ולא יהיה הדבר הזה קל בעיניך, כי אתה יכול לזכות לכל טוב אמתי ונצחי.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תפב.

**יש לי פחד מות מנשואין, אך ההורים שלי
לא מבינים אותי**

שאלה:

מאת יואל: לכבוד רבי ומורי כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. ראשית, אני רוצה להודות לצדיק שליט"א שהציל את נפשי מרדת שאול ברוחניות ובגשמיות. אני בגיל שלשים, ועדין אני מפחד פחד מות ואיני מסגל להנשא לאשה, פחד פנימי שקשה להסביר ההורים שלי בצער גדול שעדין אינני משתדף, אבל הם לא מבינים שקשה לי מאד, וקשה לי להסביר להם שהפחד הפנימי הוא העכוב. גם כשאני נמצא בין קבוצת אנשים אני בפחד גדול, אבל כשאני חושב על נשואין זה ממש פחד מות. אני מאד מבקש מהצדיק להתפלל בעבורי ולהגיד לי מה אני צריך לעשות. האמת שגם לכתב פחדתי, אבל משום שאני סובל כל כך, ואני יודע שהצדיק הוא הרופא, והצדיק הוא הרחמן, והצדיק הוא השדכן, החלטתי לכתב את הבלבולים והפחד שלי לצדיק כדי לקבל תקוה טובה ורפואה לנפשי. בתודה ובכבוד.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות מסעי, כ"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל יואל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה שחסר לך זה בטחון עצמי, ואתה צריך לבנות לעצמך את הבטחון העצמי, ולזה זוכים על ידי שמרגילים את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא בשפת האם, שזה נקרא אצל רבנו ז"ל 'התבודדות', וככל שתדבר אליו יתברך, כך תבנה האמונה אצלך, ואמר רבנו ז"ל

(לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"א) כמו שאדם צריך שיהיה לו אמונה בהקדוש ברוך הוא, כך צריך שיהיה לו אמונה בעצמו שהוא גם כן שנה וכו', ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן פ"ו) שכל הכשלוניות של האדם הם רק כשלא מאמין בעצמו, אז הוא צריך לעבד מאד מאד קשה, ואמרו חכמינו הקדושים (סוטה מ"ח:) מאי דכתיב (זכריה ד' י) "כי מי בו ליום קטנות", מי גרם לצדיקים שיתבזבו שלחנן לעתיד לבוא? קטנות שהיה בהן - שלא האמינו בהקדוש ברוך הוא; כי כשאדם אין לו אמונה בעצמו שגם הוא יכול לעשות נחת רוח להקדוש ברוך הוא, בזה הוא מראה שאין לו אמונה גם בו יתברך, ולכן הוא מתרשל מתורה ומתפלה ומקיום מצוות מעשיות וכו' וכו', וכנראה שמאז גיל קטנות שברו אותך והשפילו והציקו לך עד מאד וכו' וכו', ומזה בא שאבדת את הבטחון העצמי שלך, ולכן אתה צריך לעבד הרבה על הנקדה הזו, ולזה זוכים על ידי שמרבים בשיחה בינו לבין קונו, כי בזה שאדם מדבר אל הקדוש ברוך הוא, בזה הוא יוצא מעצמו, וכל החיים שלו משתנים לגמרי לטובה.

העקר תבקש ממנו יתברך הרבה על שמחה, כי השמחה מרחבת את הדעת ואת המחשבה, ועוזרת לאדם לצאת מעצמו, ומי יתן שתרגיל את עצמך לומר את התפלה הזו בכל יום, אפלו כמה פעמים ביום:

רבוננו של עולם! זכני להיות בשמחה תמיד, ואזכה להרגיש את השמחה ברמ"ח איברי ושס"ה גידי, עד שהשמחה תגיע לרגלי, שאזכה לרקוד בכל יום מרב שמחה על גדל החסד שעשית עמדי, שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכול לקיים את מצוותיך. אנא רחם עלי והרחק ממני את העצבות והעצלות, וזכני לדבר בכל יום עם אחרים משמחה, ואזכה לשמח את אחרים, ועל ידי זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה אזכה להכליל בה לגמרי, עד שלא אראה לפני עיני רק את אמתת מצואותך תתברך, איך שאתה מחיה ומהוה ומקיים את כל הבריאה פלה, וזכני לאמונה ברורה ומזככת שאזכה לדעת בידיעה ברורה שאתה נמצא ואין

בלעדיך נמצא, ועל ידי זה תמחל לי על כל עוונותי, ואזכה להכליל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בערך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תפג.

אני מרגישה שבעלי אדיש מאד כלפי, ובכלל לא אכפת לו ממני

שאלה:

מאת רות: שלום לצדיק. יש לי מריבות רבות עם בעלי, ונסינו ספעים רבות לעשות שלום-בית והתחלה חדשה. הצדיק כתב לנו: ודבר אתנו, ובכל זאת המצב לא משתפר אלא רק מחמיר.

חשבותי לא מעט והגעתי למסקנה שהשנוי חייב להיות ממני. קשה לי כי אני מרגישה מנצלת, אני צריכה לקבל את בעלי כמו שהוא ולהתמודד לבד עם הילדים, עם הבית ועם העניינים הכספיים. הבעיה העקרית היא שאין בינינו תקשורת וזמן אהד לשניה, ואנחנו כמו קוים מקבילים שלא נפגשים לעולם. לכן אני מרגישה שאין לי מה לצפות, כי מבחינתו הכל זורם, ולא משנה אם אני צועקת, אם אני בוכה או אם אני אדישה, הוא מסתדר עם הכל לבעלי אין בעיה והוא מוצא פתרונות: ללכת לתפלות, ללמד, לעשות חסד... העקר לא להיות בבית, ואז להגיד "בגללך אני בורח מהבית".

אני מרגישה שהשם יודע שאני מתאמצת מאד להיות הכי

טובה עם הילדים, בבית ובעבודה, אבל אתו לא הולך לי.
גרושים זה לא פתרון טוב, אבל קשה לי מאד להיות פריארית.
מה הצדיק מציע לי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות מסעי, כ"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל רות תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

תאמיני לי, אם היית נותנת תשומת לב לבעלך וכו', והיית מראה לו אהבה וכו', ולא היית עושה עליו בקרת וכו', הוא היה משתנה לגמרי מהקצה אל הקצה וכו'. יש נשים שיש להן טבע רע שהן צריכות לעשות בקרת על הבעל על כל שעל ופסיעה שרק הולך ועושה וכו', כאלו הוא עדין ילד קטן וכו', והאשה כל כך הרגילה את עצמה לזה, עד שהיא לא שמה לב שהיא אשה מלאה דקירות וכו', על כל שעל ופסיעה היא רק דוקרת את בעלה עם הלשון החדה שלה וכו', והיא חושבת שזה לא כואב וכו', והיא חושבת שבעלה הוא רובוט שיכולים לעשות אתו מה שרוצים וכו', אך גם לבעל יש רגשות וכו'... ולכן לדעתי זו הבעיה, ואת לא שמה לב שמרב אהבה שיש לך אל בעלך את מעבירה עליו רק בקרת וכו'. ועכשו אשאל אותך: כמה אדם יכול לקבל בקרת בלי להגיב?

את צריכה לזכור טוב טוב אשר איש ואשה צריכים להיות ותרנים אחד להשני, ולתת תשומת לב אחד לשני, וזו שלמות הבית, ועל ידי זה ממילא יש אהבה והבנה הדדית, אבל הרגע שאחד רוצה להשתלט על הזולת, דעו לכם שזה הסמ"ך-מ"ם שפא לשבר את הבית. הזהר הקדוש קורא איש לבדו פלג גופא - חצי גוף, נמצא כשאדם מתחתן זה גוף שלם, כמו שכתוב (בראשית ב' כ"ד) "וידבק באשתו והיו לבשר אחד", הינו שניהם חצי חצי, וביחד הם שלם, מה שאין כן כשאחד רוצה להשתלט על הזולת, זה הסמ"ך-מ"ם, הינו ששים על ארבעים, אני יותר ממך וכו', והרגע שהבעל או האשה

חושבים שאַחַד יוֹתֵר מֵהַשְּׁנַי עִם עֲשָׂרָה אַחֲזוּזִים, וְהוּא פְּחוֹת מִמְּנֵי עִם עֲשָׂרָה אַחֲזוּזִים, זֶה כָּבֵד נִקְרָא סֵמ"ךְ-מ"ם - שְׁשִׁים עַל אַרְבָּעִים.

וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁרוּצָה שְׁלוֹם בֵּית אִמְתִּי, צָרִיךְ לְדַעַת שְׁהֲאִישׁ וְהֲאִשָּׁה הֵם גּוּף אֶחָד, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר הַחֶכֶם מְכַל הָאָדָם (קֹהֶלֶת ד') "טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן הָאֶחָד אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם שְׂכָר טוֹב בְּעַמְלָם: כִּי אִם יָפְלוּ הָאֶחָד יָקִים אֶת חֲבֵרוֹ וְאֵילוּ הָאֶחָד שִׁפּוֹל וְאֵין שְׁנֵי לְהַקִּימוֹ: גַּם אִם יִשְׁכָּבוּ שְׁנַיִם וְחָם לָהֶם וְלֹאֶחָד אֵיךְ יָחַם", וְלִכֵּן אִם רוּצִים שְׁלוֹם בֵּית אִמְתִּי, זֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת מִשְׁנֵי הַצְּדָדִים, הֵן מִהַבְּעַל וְהֵן מִהֲאִשָּׁה, וְלוֹתֵר אֶחָד לְשֵׁנִי, וְאִז הֵם חֲצִי חֲצִי שְׁתַּפִּים שְׁלָמִים, וְתַמִּיד יִחִיו בְּיַחַד בְּאַהֲבָה וּבְהִבְנָה הַרְדִּית, וְיִצְלִיחוּ בְּחַיֵּי נְשׂוּאֵיהֶם.

וְלִכֵּן אִם רַק תַּתְּחִילִי לְהִרְאוֹת לְבַעַלְךָ אֶהְבָּה, וְלִהְכַנִּיס אוֹתוֹ גַּם כֵּן בְּעִנְיָנִים וְלִשְׁמַע גַּם אֶת דַּעְתּוֹ וְאֶת מַה שֵּׁיֵשׁ לוֹ לוֹמַר, וְלֹא רַק אֶת תְּהִי הַשּׁוֹלֵטת בְּבֵית וְכו', וְכו', אִז הֵיית רוֹאָה שְׁנוּי גְּדוֹל בְּבַעַלְךָ, וְלֹא הֵיית מְכִירָה אוֹתוֹ יוֹתֵר, כִּי הוּא יִשְׁתַּנָּה לְגַמְרֵי מִהַקְצָה אֶל הַקְצָה, כִּי אִשָּׁה צָרִיכָה לְדַעַת שְׂגָם לְבַעַל יֵשׁ מַה לְהַגִּיד, וְגַם הוּא חֵלֵק מִהַבֵּית וְכו' וְכו'.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שִׁיְהִי לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי תִשְׁכְּלִי וְתִצְלַחִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' תפד.

אני מורה לחנוך מיחד. האם כדאי לי לגדל בכתי תכים כדי לשמח את הילדים?

שאלה:

מאת דן: שלום לכבוד הצדיק. אני מלמד בכתי ש'ל תלמידים המגדלים כילדי חנוך מיחד. האם מתר לי לגדל בכתי תכי או אוגרים בשביל לשמח את הילדים ולתת להם אוירה חיובית, או שיש להמנע מכך מפני שבעלי החיים האלו טמאים, וזה לא מתאים לגדל אותם במקום שמתפללים ולומדים תורה? אודה לרב על תשובתו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות מסעי, כ"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל דן גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין לתאר ולשער את גדל הזכות שיש לך שאתה מלמד תלמידים המגדלים ילדי חנוך מיחד, וזו זכות מאד מאד גדולה לחזק ולעודד ולשמח אותם, אבל לא כדאי להכניס לכתי חיות וכו', כי צער בעלי חיים זה דאורייתא, ומה גם שהן חיות טמאות, ולא צריכים שהילדים יסתכלו עליהן בכל פעם וכו', ותאמין לי שהיום יש כל מיני שיטות איך לחזק ולעודד ולשמח ילדים כאלו, ויש כל מיני משחקים וכו', ויש כל מיני כלי זמר שמחזיק את התלמידים מרתקים שעות על גבי שעות.

הקדוש ברוך הוא יתן לך הצלחה מפלגת, כי מה שאתה עושה זו מצוה מאד גדולה, יעזר הקדוש ברוך הוא שנוכח להיות תמיד לעזר לנשמות ישראל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תפה.

אחותי לא מדברת אתי ועם אמי. מה אני יכולה לעשות בעניין?

שאלה:

מאת מרים חן: שלום רב לצדיק היקר. ראשית, רציתי לומר לך שאני רואה בחוש שלכל קונטרס וקונטרס יש כתבת שאליה הוא צריך להגיע, וברוך השם לקחתי על עצמי להיות שתפה בהפצת הקונטרסים הנפלאים שמחיים אנשים רבים. אחותי ואני לא מדברות כבר מספר חודשים, דבר שמפריע לי מאד. הקרע נוצר כאשר חליתי והיא לא היתה שם בשבילי, לטענתה היא היתה עסוקה בדברים אחרים שהטרידו אותה. אני יודעת שזמן זה הוא זמן לסליחה, אחדות, וקרבה בין איש לרעהו.

אחי נסה לדבר אתה, אף היא מסרבת לדבר כעת, ולטענתה היא צריכה זמן עם עצמה. אני לא מקפידה עליה, מנסה להוריד מעצמי, ובטח למחל על כבודי. לצערי, גם עם אמי היא איננה מדברת ואני מרגישה את צער אמי על כך.

כל המשפחה שלי זכתה להיות באומן, והשנה לקחתי את אמי לשם, רק אחותי לא הגיעה. אני מאד רוצה לשכנע אותה לנסע לרבינו הצדיק יסוד עולם, אשר בתורתו הנפלאה הוא מקרב אותנו לקדוש ברוך הוא, ואני מאמינה בעמקי נשמתו שכל הגאווה, השחצנות והכעסים שלה יעלמו ברגע שהיא תגיע לשם ותתחבר אל חסידות ברסלב המטהרת. מה אתה מציע לי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות מסעי, כ"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל מרים חן תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי תעזבי את אחותך ואל תתערבי בענינים שלה, את תשתדלי מאד לקיים מצות כבוד אם, ושלא תכנסי בתחום של אחרים וכו'. מה את יודעת מה שעובר על אחותך וכו', ואם היא לא רוצה לדבר איתך וכו', אף שזה כואב מאד וכו', עם כל זאת את לא יכולה להכריח את אף אחד שילך לפי הראש שלך. ולדעתי תראי לשמח מאד מאד ולהיות רגילה לדבר אל הקדוש ברוך הוא, וכן לדבר ולעזר נשים אחרות, וכך תהיי תמיד עסוקה, ותרדי מאחותך וכו'.

אסור להגיד שיש לזולת גאווה, שחצנות וכעסים וכו' וכו', כי מה את יודעת מה שעובר עליה וכו'? ולכן לדעתי תעזבי אותה, ותתעסקי רק עם עצמך - שתהיי שמחה ועליזה, וכן תשמחי נשים אחרות, ולא תתבלבלי ממה שקורה בחוץ וכו'.

יעזר הקדוש ברוך הוא שתמיד תהיי שמחה ועליזה, ותמיד תזכי לעשות מצוות ולעזר לזולת, ומי שלא רוצה לקבל את העזרה שלך - גם כן טוב, כי אי אפשר להלחיץ את אף אחד. הקדוש ברוך הוא ימתיק ממך את כל הדינים על ידי פלא עליון.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תפ"ו.

**חֲבַרְתִּי הַטּוֹבָה לֹא זָכַתָּה לְפָרִי בֶטָן, וּבְגַלֵּל זֶה הִיא
'כּוֹעֶסֶת' עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְעַל רַבְנוּ**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת שְׂרוּן: שְׁלוֹם לְכַבוֹד מוֹהֲרֵא"ש שְׁלִיט"א. בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם
אֲנִי טָסָה לְאוֹמֵן בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ אֶלּוּל בְּשָׁנָה הַשְּׁלִישִׁית בְּרִצִּיפוֹת.
יֵשׁ לִי חֲבֵרָה שְׂמֻצְטֵרֶפֶת אֵלַי תְּמִיד, וְאוֹתָהּ חֲבֵרָה לֹא מְצַלִּיחָה
לְהַפְקֵד מִזֶּה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה. אֵין קֶבֶר שֶׁל צְדִיק שֶׁהִיא לֹא
פְּקָדָה, וְגַם אֶצֶל רַבְנוּ הִיא הֵיטָה שְׁבַע פְּעָמִים, הִיא נִסְתָּה אֶת
כָּל הַסְּגָלוֹת שִׁיכּוֹלוֹת לְהִיּוֹת, וְהַשְׁתַּתְּפָה בְּעַרְבֵי תְּפִלָּה וְכו'.

הַיּוֹם הִיא בְּשָׂרָה לִי שֶׁהִיא כּוֹעֶסֶת וְעֶצְבָּנִית, וְלֹא רוֹצֶה לְנָסֵעַ
לְאוֹמֵן, כִּי מִמֶּשׁ נִמָּאָס לָהּ שֶׁעֵדִין הִיא לֹא קִבְּלָה יִשׁוּעָה, וְמָה
גַּם שֶׁהִיא עֹשֶׂתָה בְּשָׁנָה שֶׁעֲבָרָה 'הֶסְכֵּם' עִם רַבְנוּ, וְהוּא 'לֹא
עֵמֵד בּו'...

נִסִּיתִי לְדַבֵּר אִתָּהּ, אָבֵל הִיא מִמֶּשׁ עֶצְבָּנִית וְעַל סֶף יְאוּשׁ...
אֲנִי מוֹבִינָה אוֹתָהּ, אַךְ אֵין לִי כָל-כֶּף מַה לְהַגִּיד לָהּ, כִּי מִי אֲנִי
בְּכֻלָּ? וְהֵאֵם זֶה חֲכָמָה שְׂאֲנִי, שֶׁזְּכִיתִי בְּרוּךְ הַשֵּׁם לִילְדִים,
אֲחִזֵּק אוֹתָהּ? הֵאֵם תּוֹכֵל לְכַתֵּב לָהּ חֲזוֹק שִׁיעוּר אוֹתָהּ שׁוֹב
לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם? וְהֵאֵם כְּדֹאֵי לְהַפְצִיר בָּהּ שֶׁתִּסַּע עוֹד פְּעַם
לְאוֹמֵן לְמִרוֹת שֶׁעֵדִין לֹא זָכַתָּה לִישׁוּעָה? תּוֹדָה רַבָּה, הַשֵּׁם
יִשְׁמַר אוֹתָךְ וְיִתֵּן לָךְ עוֹד הַרְּבָה שָׁנִים טוֹבוֹת.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מִטּוֹת מְסַעֵי, כ"ב תְּמוּז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל שְׂרוּן תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

דְּעִי לָךְ שְׂאִין עוֹד צַעַר כְּמוֹ צַעַר שֶׁל אִשָּׁה שֶׁעֵדִין לֹא נִפְקָדָה

בזרע של קימא, ולכן את צריכה לדון אותה לכף זכות, ואפלו שהיא פולטת מהפה שלה מלים מאד מאד קשות, צריכים לדון אותה לכף זכות, כי מרב צרתה וכאבה היא פולטת מלים פאלו, אבל מבפנים היא אוחזת אחרת.

רבנו ז"ל הבטיח לנו שיעזור לנו בכל מה שאנחנו צריכים, וכשנבוא על קברו הקדוש ונתפלל שם - נראה ישועה, ובדאי כל נסיעה שהיא נסעה אל ציון רבנו ז"ל, קרבה כבר את הישועה שלה, אבל תגידי לה שתלמד מחנה, שגם היא היתה עקרה ואף על פי כן היא לא התיאשה, אלא באה יום יום אל המשכן, והתפללה על ילדים. ואף שעלי הכהן חשד בה שהיא שכורה, כמו שכתוב (שמואל א' א' י"ד) "ויאמר אליה עלי עד מתי תשתכרין הסירי את יינד מעליך: ותעז חנה ותאמר לא אדני אשה קשת רוח אנכי ויין ושכר לא שתיתי ואשפך את נפשי לפני הוי"ה: אל תתן את אמתך לפני בת בליעל כי מרב שיחי וכעסי דברתי עד הנה", ואף על פי כן חנה לא התפעלה, אלא הרבתה להתפלל להקדוש ברוך הוא, ואת כל הלכות תפלה לומדים ממנה, איך שהיא היתה עקשנית, ולא עזבה את הקדוש ברוך הוא, עד כדי כך שדרשו חכמינו הקדושים (מדרש שמואל פרשה ב) "והיה כי הרבתה להתפלל לפני הוי"ה" וגו' - מכאן שכל המרבה בתפלתו נענה.

ולכן תראי לחזק אותה שלא תפנס ביאוש ובדכאון ושלא יהיה לה שום כעס כביכול על הקדוש ברוך הוא וכו', ועל הצדיקים וכו', כי סוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב, והיא תזכה להפקד בזרע של קימא, בשמים רוצים ממנה עוד כמה תפלות, ועוד כמה תפלות.

ולכן אסור לה להתיאש, ועליה להמשיך ללכת לקברי צדיקים, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות צדיק סימן קע"ג) על ידי השתטחות על קברי הצדיקים הקדוש ברוך הוא עושה לו טובות אף על פי שאינו ראוי לכהן.

יש לנו ביבנאל מקנה של נשים, שכל אשה שלא נפקדה, אם היא טובלת שמה, היא תפקד בזרע של קימא, יעזר הקדוש ברוך הוא שתבשרו לי בשורות משמחות בקרוב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תפז.

מרב העמס והלחץ שרובצים עלי, אני פוגעת בהורי ולא מתיחסת אליהם כמו שצריך

שאלה:

מאת שיר: לכבוד הרב, שלום. שתזכה להמשיך להפיץ אור ושמחה באהבה רבה, ותזכה לאריכות ימים ובריאות, אמן. שמי שיהי, אני בת שמונה עשרה, תלמידת כיתה י"ב, ולאחרונה מאד קשה לי בענין השמחה. אני מאד לא רגועה, וזה מתבטא ביחס לא מתאים להורי. אני מעריכה אותם מאד, ומודה על הזכות שנתנה לי - שזכיתי להורים כאלה, ואני יודעת שהיחס הלא טוב שאני נותנת להם לא מגיע להם, ובכל זאת נורא קשה לי.

פעם לא הייתי ככה, אך מרב כל העמס אני מרגישה שאני לא אני, ויש בי חלשה לא מספרת... מה עלי לעשות? אשמח לתשובה, תודה רבה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום א' לסדר מטות מסעי כ"ב תמוז התשע"ג

שלום רב אל שיר תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

תעשי כל מה שביקלתך להשלים עם ההורים שלך וכו', ותדוני

אותם תמיד לכף זכות, כי את לא יכולה לתאר מה שההורים עוברים וכו' וכו', ולכן תעשי כל מה שביכולתך לשמח אותם, ואל תקחי אישית את זה שעושים עליך בקרת וכו'.

אין מלים להסביר לך מה זה כבוד אב ואם, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פ' רש"ה כ"ו) כל העולם כלו של הקדוש ברוך הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם; ואמרו) פסיקתא רבתי) חמורה שבחמורות כבד את אביך ואת אמך; ואמרו (קדושין ל:) שלשה שתפין הן באדם, הקדוש-ברוך-הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש-ברוך-הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבדוני; רואים מזה שאם מכבדים את אבא ואמא - בזה מכבדים את הקדוש-ברוך-הוא.

ולכן תראי להשתנות לגמרי מן הקצה אל הקצה, ותעשי כל מיני נחת רוח להורים שלך, ובזכות זה יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתזכי למצוא בן זוג, ותבני בית נאמן בישראל, ותהיי הכי מאשרת בחייה. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תפח.

שמעתי שי"ש אנשים שאסור לדון אותם לכף זכות. על אילו אנשים מדבר?

שאלה:

מאת נעם: לכבוד צדיק הדור כבוד קדשת מוהרא"ש, השם יאריך שנותיו בנעימים ויוסיפו לו שנות חיים ובריאות ויוכל להגדיל תורה ולהאדירה, אמן.

אני מודה לכבוד הרב שמשתדל לענות לי על שאלותי, ואיני יכול לתאר את גדל התחזקותי מספריי ומכל מכתב שהרב עונה לי בפרטיות ובהבנה גדולה, כדי שאמשיך ללכת

בדרך הנכונה והטובה על-פי רבנו ז"ל ועל-פי כבוד קדושת מוהרא"ש. אני משתדל לדעת וללמד את כל ספרי רבנו ז"ל, אבל עדן אינני מספיק בקיאה, ומה שאני לא יודע אני שואל את כבוד הצדיק כדי שלא יטעו אותי. שמעתי ממגיד שיעור אחד, שיש אנשים שרבנו ז"ל אמר שאסור לדון אותם לכף זכות, ורציתי לשאל: על אילו אנשים מדבר? ומה המקור לכך? ומדוע לא לדון אותם לכף זכות? בתודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות מסעי, כ"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל נעם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רפ"ב) שצריכים לדון לכף זכות אפלו רשע גמור, כי אם תחפש ותבקש, אזי תמצא שגם בו יש נקודות טובות, שזה הפרוש (תהלים ל"ז) "ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו"; הינו שהפסוק מזהיר לחפש אצל כל אחד, אפלו רשע גמור עוד מעט טוב, ובדאי תמצא את הטוב אצלו, כי כל בר ישראל יש בו טוב, כמאמרם ז"ל (בבב"ב נ"ז). על הפסוק (שיר השירים ד') "כפלח הרמון רתך" - מאי רתך? אפלו ריקנין שבה מלאים מצות כרמון; ועל ידי שאתה מוצא בו טוב - והתבוננת על מקומו ואיננו, כי הוא כבר אדם אחר לגמרי. והזהירנו רבנו ז"ל מאד מאד ללכת בדרך זה, לחפש ולבקש זכות על כל בר ישראל, וזה היה יסוד היסודות אצל רבנו ז"ל. ואמר מוהר"ן ז"ל אם היינו הולכים בדרך זו, היינו יכולים להחזיר את כל העולם פלו למוטב, והתחיל את ספריו הקדושים 'לקוטי הלכות' עם המאמר הזה - שצריכים לחפש ולבקש ולמצא את הטוב שיש בכל אחד ואחד, וכן בעצמו, וזה יהיה כל הענין של משיח צדקנו, לחפש ולבקש את הטוב שיש בכל אחד ואחד, ועל ידי זה יחזיר את כלם בתשובה, ואמר רבנו ז"ל

(ספר המדות אות למוד סימן ל"ו) לא ניחא להקדוש ברוך הוא שיהיו דנים את ישראל לכף חוב; הרי שלף לפניה, שצריכים לבקש ולחפש רק את הטוב שיש בכל בר ישראל.

עם כל זאת, גלה לנו רבנו ז"ל (ספר המדות אות מריבה סימן פ"ח) אין מלמדין זכות על המסית; הינו אחד שמסית ומדיח נגד הקדוש ברוך הוא ונגד כל הקדוש לעם ישראל, על האדם הזה אסור ללמד זכות, כי הוא הכי גרוע שרק יכול להיות, וכמו שכתוב (דברים י"ג ז') "כי יסיתך אחיך וגו'", "לא תאבה לו ולא תשמע אליו ולא תחוס עינך עליו ולא תחמל ולא תכסה עליו", הרי שלף לפניה, שאדם שמסית ומדיח נגד הקדוש ברוך הוא, הוא הכי גרוע, ומורידן אותו ולא מעלין.

וההפך הוא, רשע גמור הוא מסכן, תפס אותו יצרו ועובר עברות חמורות וכו', כי יצרו מתגבר עליו, ולכן אמר רבנו ז"ל תחפש ותבקש אצלו נקדות טובות, ועל ידי זה יחזר בתשובה שלמה, מה שאין כן מסית ומדיח נגד הקדוש ברוך הוא, על זה אין שום למוד זכות, כי הוא יודע את רבונו ומתכוון למרד בו, ולכן אסור ללמד עליו זכות, וצריכים להתרחק ממנו בתכלית הרחוק, ולהבדל ממנו לגמרי.

הקדוש ברוך הוא ירחיקנו מכל אלו המסיתים ומדיחים נגד הקדוש ברוך הוא, ונגד תורתו הקדושה, ונגד כל הקדוש לעם ישראל, יאבדו הם וכיוצא בהם.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תפט.

**מֵאֵז שָׁאֲבִי הַקְּפִיד עָלֵינוּ, אֲשֶׁתִּי לֹא נִפְקֶדֶת. הָאֵם יִתְכַן
שְׁבִשְׁמִים מִקְּפִידִים עָלֵינוּ?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת עֵדוֹ: שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְצִדִּיק מִיַּבְנָאֵל. בְּרוּךְ הַשֵּׁם יֵשׁ לָנוּ
יֶלֶד אֶחָד בֶּן שְׁלֹשׁ וְחֻצִי. כְּשֶׁהוּא נוֹלֵד, אָבִא שְׁלִי רָצָה לְהִיֹּת
הַסְּנֵדָקָה, אֲרֵי אֲנִי וְתַרְתִּי לֹאֲשֶׁתִּי שֶׁהַסְּנֵדָק יִהְיֶה סְבֵא שְׁלָה.
בְּאוֹתוֹ יוֹם אָבִא שְׁלִי הַקְּפִיד עָלֵינוּ וְעִזַּב אֶת הַבְּרִית, וּמֵאֵז
אֲשֶׁתִּי לֹא נִפְקֶדֶת.

הִיזָם אֲנִי בִּיחְסִים טוֹבִים עִם אָבִי, אָבֵל לֹא בִקְשָׁתִי מִמֶּנּוּ
סְלִיחָה עַל הַטְּעוֹת. הָאֵם בְּשִׁמִּים מִקְּפִידִים עָלַי, וְאֲנִי צָרִיךְ
לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ סְלִיחָה?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מִטּוֹת מְסַעֵי, כ"ב תמוז ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל עֵדוֹן נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

לְדַעְתִּי אֶתָּה כֵּן צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ סְלִיחָה מֵאָבִיךָ וְכוּ', כִּי כְּבוֹד אָב
וְאֵם הִיא מִהַחֲמוּרָה שֶׁבְּחֲמוּרוֹת, עַד כְּדֵי כֵּף שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(תְּנֵא דְבִי אֵלֶיהוּ רַבָּה פְּרָשָׁה כ"ו) כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִין
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִבְּקֵשׁ מִהָאָדָם רַק שֶׁיִּכְבֵּד אָב וְאֵם; וְאֲמָרוּ (פְּסִיקְתָא
רַבְתִּי) חֲמוּרָה שֶׁבְּחֲמוּרוֹת כְּבֵד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ; וְאֲמָרוּ (קִידוּשִׁין
ל:) שְׁלֹשָׁה שׁוֹתֵפִין הֵן בְּאָדָם, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאָבִיו וְאִמּוֹ. בְּזִמְן
שְׁאָדָם מְכַבֵּד אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעֲלָה אֲנִי
עָלֶיהֶם כְּאִילוֹ דְרַתִּי בִּינֵיהֶם וְכַבְּדוּנִי; וְרֹאִים מְזָה שְׁאֵם מְכַבְּדִים אֶת
אָבִא וְאִמָּא - בְּזָה מְכַבְּדִים אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזָה מְאֵד מְאֵד
חֲמוּר, וְאֲנִי בְּטוֹחַ שְׁלֹא רְצִיתִי לְבִישׁ אֶת אָבִיךָ וְלְצַעְרוֹ, אֲלֵא יֵצֵא כְּפִי

שִׁיצָא וכו', אַבְל אַבִּיךָ הִיָּה לוֹ צַעַר וְעַגְמַת נַפֶּשׁ מְזֵה, וְגַם בְּזִיוּנוֹת וכו', כִּי עֲזַב אֶת הַבְּרִית בְּשִׁבִיל זֶה.

וְלָכֵן לְדַעֲתִי תִּבְקֶשׁ מִמֶּנּוּ סְלִיחָה בְּחֻקְמָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וּתְפִיִּס אוֹתוֹ שֶׁזֶּה לֹא הִיָּה בְּכֹנֶנָה וכו', כִּי הָעוֹוֹן לְצַעַר אָבָא וְאִמָּא הוּא מְאֹד מְאֹד חֲמוּר, וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁמְבֹזֵה אוֹתָם אֶפְלוּ בְּלִבּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַרְמְב"ם (פָּרָק ה' מֵהַלְכוֹת מִמְרִים סִימָן ט"ו) כָּל הַמְבֹזֵה אָבִיו אוֹ אִמּוֹ אֶפְלוּ בְּדַבְרִים וְאֶפְלוּ בְּרַמְזֵיהֶן, הֲרִי זֶה אֲרוּר מִפִּי הַגְּבוּרָה, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כ"ז ט"ו) "אֲרוּר מִקְלָה אָבִיו וְאִמּוֹ", וְהֲרִי הוּא אוֹמֵר (מִשְׁלֵי ל' י"ד) "עֵינַי תִּלְעַג לְאָב וְתִבְזוּ לִיקָהֵת אִם" וְגו', וַיֵּשׁ לְבֵית דִּין לְהַכּוֹת עַל זֶה מִכַּת מְרֻדוֹת וְלַעֲנֹשׁ כְּפִי מִה שִׁירָאוּ; וּמוֹבָא (סֵפֶר חֲרָדִים פָּרָק ט' סִימָן ל"ה) שֶׁאֶפְלוּ אִם מְבֹזֵה אוֹתָם בְּלִבּוֹ בְּלִבְדּוֹ, הֲרִי הוּא בְּכָלֵל אֲרוּר זֶה, עֵינַי שָׁם. וְלָכֵן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מֵאֲמָצִים שֶׁבִּידָךְ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ סְלִיחָה.

הָעֵקֶר תִּשְׁמַר מְאֹד עַל הַכְּבוֹד שֶׁל אֲשֶׁתְּךָ, וּתְחַזֵּק וּתְאֲמִץ וּתְשַׁמַּח אוֹתָהּ, כִּי אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַזְּכוּת שֶׁל זֹוג שֶׁמְכַבְּדִים וּמִיקָרִים אַחַד אֶת הַשְּׁנַי, וַיֵּשׁ בֵּינֵיהֶם אֲהָבָה וְהִבְנָה הַדְּרִית, שֶׁזֶּה גוֹרֵם יְחוּד בְּשָׂמִים, כִּי (סוֹטָה יז.) אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶן, וְאָמְרוּ (ירוּשְׁלַי בְּרֻכּוֹת פָּרָק ט' הֵלָכָה ח') אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ אִי אֶפְשָׁר לְשְׁנֵיהֶן בְּלֹא שְׂכִינָה. וּבְמִקוֹם שֶׁהַשְּׂכִינָה נִמְצָאת שָׁם הַבְּרָכָה מְצוּיָה, רַק שִׁיחָה בֵּינֵיהֶם שְׁלוֹם וְאֲהָבָה גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי 'שְׁלוֹם' אָמְרוּ חֻקְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שַׁבָּת י.) זֶה שָׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלָכֵן אִם מְכַנְיָסִים אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתוֹךְ הַבֵּית, זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם בֵּית, הֵינּוּ שָׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתוֹךְ הַבֵּית.

וְלָכֵן אִם זֶה הִיָּה מִצַּד אֲשֶׁתְּךָ, אַל תַּעֲרַב אוֹתָהּ חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי אַתָּה צָרִיךְ מְאֹד מְאֹד לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אֲשֶׁתְּךָ.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ שִׁיחָה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' תצ.

רב אחד אמר לי שגאני חוסמת לעצמי את המזל. מה דעתך בנושא?

שאלה:

מאת צפנת: אני בת עשרים ואחת, ורוצה למצא זוג, אף אף פעם לא היה לי בן זוג רציני. הייתי אצל רב מאפקים, והוא אמר שיש לי בעיה - שגאני חוסמת לעצמי את המזל, ולכן אנשים לא יכולים לראות מי אני באמת, כי יש משהו שמפריע להם. הייתי רוצה לשמע את דעתך ועצתך בנושא. תודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות מסעי, כ"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל צפנת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי החסימה שלך זה מפני השם שלך, כי אין לך שם בכלל, כי השם הזה הוא לא שם, ואין לזה שום משמעות, ולכן מאחר שאין לך שם, זה מה שמעכב את מציאת הזוג שלך, ולכן תראי להוסיף שם, ושהשם יהיה שם תנכ"י על שם האמהות, או על שם הנביאות, והקדוש ברוך הוא יזמין לך את בן זוגך, ותזכי לבנות בית נאמן בישראל, ותהיי הכי מאשרת בחייה.

צריכים מאד מאד לשמר איזה שם נותנים לילדים, לא כמו שנהוג היום שנותנים שם מצוץ מהאצבע, שאין לו שום משמעות, ואחר כך הילדים סובלים מזה.

יעזר הקדוש ברוך הוא שתציטי אותי, ותראי שתכף ומיד יתגלה לך בן זוגך בסימן טוב ובמזל טוב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תצא.

אינני מספיק ללמד 'שנים מקרא ואחד תרגום' במשך היום. האם אני יכול לעשות את זה בערב?

שאלה:

מאת אורי יעקב: אני עובד בכל יום עד לפנות ערב, ולכן אינני מספיק לקרא שנים מקרא ואחד תרגום בשעות היום. האם אפשר להשלים את זה בערב? תודה על עבודת הקדש שאתם עושים, אשריכם.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות מסעי, כ"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אורי יעקב נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אף שעל פי האריז"ל אסור ללמד מקרא בלילה, עם כל זאת מובא בפוסקים שאם לומדים עם פרוש רש"י, יכולים ללמד גם בלילה אם לא היה לו פנאי ביום.

אשרי מי שחזק מאד מאד ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום מפרשת השבוע, שזו סגולה לאריכות ימים ושנים, כמאמרם ז"ל (ברכות ה.) לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום, שכל המשלים פרשיותיו עם הצבור מאריכין לו ימיו ושנותיו. ומובא בשלחן ערוך (ארח חיים סימן רפ"ה סעיף ג') מיום ראשון ואילך חשוב עם הצבור; וכתב המשנה ברורה (שם) בספר מעשה רב כתב בהנהגת הגר"א, שהיה נוהג תכף אחר התפלה בכל יום לקרא מקצת מהסדרה שנים מקרא ואחד תרגום ומסיים בערב שבת. (ולאחרונה ראיתי שהביאו בספר שהגאון רבי יוסף שלום אלישיב זכר צדיק לברכה שהיה יחיד בדור בהתמדתו בתורה כידוע לכל, גם כן התנהג ככה).

ולכן ראה להיות חזק וללמד כל יום חמש ורש"י עם התרגום, וזה יציל אותך מעברות, כי כך אמר הצדיק הקדוש רבי יששכר דב מבעלזא זכותו יגן עלינו שביום שלומדים חמש ורש"י על ידי זה נצולים מחטאים, ולכן תהיה חזק בזה, והקדוש ברוך הוא ישמר אותך מכל רע, ונשמע ונתבשר תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תצב.

איך זוכים להיות עקביים בגשמיות וברוחניות?

שאלה:

מאת נתן: לכבוד הרב. הרבה תודה על כל החזקים, והלואי שהקדוש ברוך הוא יתן לך בריאות איתנה ואריכות ימים להמשיך ולחזק אותנו.

רציתי לשאל: איך אפשר לקחת עסק או מקצוע ולהתמיד בו הרבה זמן, בלי להחליף אותו בכל יום למשהו חדש שצץ, כמו שהרב במשך שנים לא זז בהתמדתו בענין של רבנו? איך גם אני יכול לזכות להתמדה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות מסעי, כ"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל נתן גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך להיות שלם עם עצמו, ואז כששלים עם עצמו, אף אחד לא יכול להזיז אותו, וזה שיך בכל דבר, לדגמא - אדם צריך להתעסק בעבודה או בעסק שהוא אוהב, ולא לקחת דבר שיתחרט עליו אחר כך וכו', כי אין לדבר סוף, פעם ירצה עסק זה ופעם ירצה

עסק אחר, וכן בכל פעם יחליף עסקים, כי הוא לא שלם עם עצמו וכו'.

אותו דבר הוא ברוחניות, אדם צריך להיות חזק בעצמו ולדעת מה הוא רוצה, אם הוא רוצה לסיים את כל התנ"ך, או את כל ששה סדרי משנה, או את כל הש"ס, או את כל ד' חלקי שלחן ערוך - הוא צריך להיות עקשן גדול על דבר זה, ולא להתבלבל משום מונע ומעכב, אלא ללמד בכל יום ויום כסדרן בעקשנות גדולה, ועד שלא יסיים הוא לא יניח את מקומו, ואפלו שיקח כמה וכמה שנים הוא צריך לדעת שיש לי יעוד בחיים, ואני צריך לממש אותו.

ובכר ספר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן קט"ו) שהיה לו התחזקות גדול בעבודתו יתברך, ולא הניח עצמו לבלבל כלל. ודרכו היה שהיה בויר לו איזהו דרך ישרה איך להתנהג בעבודת השם יתברך, והתחיל להתנהג באלו ההנהגות ובאותו הדרך, שבחר לו. והיה מתנהג באלו ההנהגות איזה זמן, וכך מה שהיו באים עליו מחשבות אחרות לבלבלו מהנהגה זאת ולהתנהג בדרך אחר, לא היה שומע לאלו המחשבות כלל, והיה דוחה את אלו המחשבות מדעתו, ולא הניחם להכנס בדעתו כלל, רק היה חזק ואמיץ בדעתו מאד, והיה הולך ומתנהג בדרך שבחר לו איזה זמן. אף אחר כך בהמשך הזמן, אחר כמה שבועות, חזר וכא על דעתו איזה מחשבות, שצריך להתנהג בדרך אחר, ואז אחר שכבר עבר זמן ארוך, אז ישב עצמו ובחר לו איזה דרך וסדר אחר, כפי שהיה נראה לו אז. אבל לא הניח עצמו לבלבל בכל פעם מעבודה לעבודה ומדרך זה לדרך אחר, רק היה חזק לילך בדרך אחד זמן גדול; וזה סוד ההצלחה של האדם - שיש לו בטחון עצמי והוא יודע מה הוא רוצה מעצמו הן בגשמיות והן ברוחניות, ולכן אף אחד לא יכול להפילו ולבלבלו.

חזק ואמיץ גם אתה בדרך זו, ואל תבלבל את עצמך משום דבר, כי גדול אדונינו ורב להושיע, ואם תהיה עקשן שגם אתה יכול - אזי תזכה להגיע לזה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תצג.

פְּתַחְתִּי מִכְתָּב אִישֵׁי שְׁהִיָּה מִיַּעַד לְמִישָׁהוּ אַחֵר, וְזֶה
מִי־סוֹר אוֹתִי מֵאֵד

שאלה:

מצאת נועה: לכבוד הצדיק שלום וברכה. מישהו מהמשפחה העביר לי מכתב אישי מאד כּדי שאמסר אותו לכן משפחה אחת אף לא עמדתי בנפיון, ומרב סקרנות פתחתי את המכתב וקראתי אותו. אף אני יכולה לתקן את מה שעשיתי? זה מיסור אותי מאד! אודה לצדיק אם הוא יתן לי תשובה וכפרה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות מסעי, כ"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל נועה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

דעי לך, אשר על כל דבר יש תשובה, ולכן תראי לחזור בתשובה שלמה, ועקר התשובה היא חרטה על העבר וקבלה להבא שלא לעשות יותר דבר כזה, ולהתודות להקדוש ברוך הוא, והוא ימחל לך, כמו שכתב הרמב"ם (פרק א' מהלכות תשובה הלכה א') כל מצות שבתורה, בין עשה בין לא תעשה, אם עבר אדם על אחת מהן בין בזדון בין בשגגה, כשיעשה תשובה וישוב מחטאו חייב להתודות לפני האל ברוך הוא, שנאמר (במדבר ה') "איש או אשה כי יעשו" וגו' "והתודו את חטאתם אשר עשו" - זה ודוי דברים. ודוי זה מצות עשה, כיצד מתודין? אומר: אנא השם! חטאתי עויתי פשעתי לפניך, ועשיתי כך וכך, והרי נחמתי ונשתי במעשי, ולעולם איני חוזר לדבר זה, וזהו עקרו של ודוי. וכל המרבה להתודות ומאריך בענין זה הרי זה משבח.

ולכן מאחר שאת מתחרטת, ראי להתודות להקדוש ברוך הוא, ושבו ומחל לך, ואת לא צריכה להתבלבל יותר מזה, וזה עקר התשובה, שהיא מאד מאד חשובה בעיניו יתברך.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תצד.

אני מאד רוצה ללמד בספרי הצדיק ולהתחזק, אך היצר הרע לא נותן לי לעשות זאת

שאלה:

מאת מרסלה: שלום וברכה לכבוד צדיק הדור, מוהרא"ש הקדוש. השם ישלח לכבוד הרב רפואה שלמה.

אני בחורה שמתקרבת לגיל עשרים, ולמדתי בבית-ספר 'בית יעקב'. רציתי להתייעץ עם כבוד הרב: בתקופה האחרונה אני מאד רוצה לפתח את ספרי הצדיק, ועוד ספרים שיחזקו אותי, ללמד בהם ולספג מהם קדשה ורוחניות, אבל נורא קשה לי לפתח ספר והיצר הרע לא מאפשר לי זאת. מייד כשאני רואה את הכתב נהיה לי חשף בעינים, הכתב מבלבל לי את המחשבה, ואני נכנסת ליאוש ומיד סוגרת את הספר. מה עלי לעשות בנוגע לזה?

כמו-כן רציתי לדעת האם שמי הוא טוב או שעלי להוסיף או לשנות שם?

תודה רבה ואשמח לקבל תשובה כי זה מאד חשוב לי. תודה והצלחה מרבה בכל אשר תפנה, אמן כן יהי רצון.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות מסעי, כ"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל מרסלה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הבעיה שלך היא שאת ממרמרת תמיד וכו', וחסר לך בטחון עצמי וכו', וכל דבר קטן מבלבל אותך וכו', ואת נמצאת תמיד בעצבות ובמרירות ובדכאון פנימי וכו', ולכן תתחזקי מאד להיות בשמחה, כי השמחה זו ההצלחה של האדם, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות שמחה חלק ב' סימן א') מי שהוא שמח תמיד על ידי זה הוא מצליח.

ולכן אם את רוצה להצליח בחייה, תשתדלי עם כל הכוחות להיות רק בשמחה, ואף שאני יודע שזה מאד קשה לך להגיע לשמחה, מרב הבלבולים שעוברים עליך וכו' וכו', עם כל זאת תכריחי את עצמך להיות בשמחה, ותראי שתהיה לך הצלחה בחיים, ותרגילי את עצמך לשמע הרבה קלטות של שמחה, שזה יגביה את רוחך, ועל ידי שמחה, אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן י"י) מתרחב הדעת והמח וכו', וכך תוכלי לעיין בספרי צדיקים ולהתחזק, כי באמת הצדיקים מחזקים ומעודדים ומשמחים את נשמות ישראל, וצריכים זכות מאד גדולה להבין את דבריהם. יעזר הקדוש ברוך הוא שיתרחב לך בגשמינות וברוחניות, ותהיי תמיד שמחה ועליזה.

בענין השם, בודאי זה לא שם בכלל, ולכן תעשי כל מה שביכולתך להוסיף שם תנכ"י בנוסף לשם שלך, כדי שישתנה מזלך לטובה, ואל תקחי את זה בקלות, כי כל הסבל שסובלים, זה רק מפני שאין לו שם, ולצערנו הרב חדשים מקרוב באו והתחילו לתת שמות בדויים מהאצבע, כדי לעקר את הנשמה משרשה וכו', ונותנים שמות על דומם ועל צומח וכו', ואת צריכה לדעת אשר לשם של האדם יש משמעות רוחנית, כמו שכתוב (בראשית ב') "וכל אשר יקרא לו האדם

נפש חיה הוא שמו", כי השם הוא הנפש. ולכן צריכים מאד מאד לשמר לא לתת שמות בדויים לילדים שאין להם שום ערך וכו'.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תצה.

בננו בן העשר רוצה שנקנה לו אופנים ליום ההלדת. מה דעתכם בענין?

שאלה:

מאת אשורת: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. ברוך השם אנו גרים ביבנאל, ואנחנו מאד מאשרים כאן! בננו בן העשר מאד מאד רוצה אופנים למתנת יום הולדת. הסברנו לו שאתם לא מסכימים לילדי אנשי שלומנו ביבנאל לרכב על אופנים בגלל הסכנה הגדולה, אך הוא ממש רוצה, וסכמנו אתו שנשאל אתכם, ומה שתאמרו הוא יקבל בהבנה. מה דעתכם בענין? תודה רבה על הכל!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות מסעי, כ"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום רב אל אשורת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

תסבירי לבנך שהסבה שאני אוסר לילדים ביבנאל לרכב על אופנים, היא משום שיש שמה המון עליות וירידות בכבישים, ולפני הרבה שנים קרה אסון נורא שבאו משפחת אורחים בקיץ, והבן

שְׁלָהֶם נִסַּע עִם אוֹפְנִים, וְנִכְנַס בְּתוֹךְ מִשְׁאִית שֶׁהִרְגָה אוֹתוֹ עַל הַמָּקוֹם רַחֲמָנָא לִי צִלָּן.

וְלִכֵּן צְרִיכִים לְדַעַת שְׁאוֹפְנִים זֶה דְבַר מְסַכֵּן מְאֹד, וּבִפְרָט בִּיבְנֵי אֵל, שֶׁבְכַבֵּי שֵׁים יֵשׁ יָרִידוֹת חֲדוֹת מְאֹד, שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְעַצֵּר אֶת הָאוֹפְנִים, וְלֹא פַעַם אַחַת הִתְהַפֵּף יֶלֶד וְהִזִּיק אֶת עַצְמוֹ, וְזוֹ כָּל הַסְּבָה, וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (חולין י) חֲמִירָא סְבִנְתָּא מְאִיסוּרָא; וְלִכֵּן אֲנִי מֵיעֵץ לְבֵן שֶׁלְךָ שֶׁלֹּא כְּדָאֵי שִׁיְהִי לּוֹ אוֹפְנִים.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמַר אֶת הַיְלָדִים שֶׁלְךָ, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תְּמִיד.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' תצו.

**הָאֵם הַשְּׂתַדְלוֹת לְמִצִּיאת שְׂדוּךְ אֵינְנָה בְּגִדְר 'אָסוּר
לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה'?**

שְׁאֵלָה:

מֵאת בְּנֵי מִין: שְׁלוֹם לְכַבוֹד הָרַב הַצְּדִיק רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁלֹמֹה שִׁיק. אֲנִי רוֹק בֶּן עֶשְׂרִים וְשֵׁבַע, וּבְחֻסְדֵי הַשֵּׁם לִפְנֵי מִסְפָּר שְׁנַיִם הִתְקַרְבְּתִי לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. אֲנִי מְאֹד רוֹצֵה לְהַקִּים בֵּית קְדוֹשׁ וְטָהוֹר וְאֲנִי מוֹשְׁתַּדֵּל לְחַפֵּשׁ שְׂדוּךְ, אֲבָל לֹא הוֹלֵךְ לִי כָּל כָּךְ.

הַשְּׁאֵלָה שְׁלִי: הָאֵם אֲנִי צָרִיךְ פָּשוּט לְחַכּוֹת וּלְקַבֵּל אֶת זֶה שֶׁהִכַּל בְּהַשְׁגָּחָה מִהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְכִשְׁהוּא יִרְצֵה זֶה יְקָרָה, אוֹ שְׁעָלִי לְהַשְׁתַּדֵּל לְחַפֵּשׁ יוֹתֵר וְיוֹתֵר? וְהָאֵם זֶה לֹא נִקְרָא 'לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה'?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות מסעי, כ"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל בנימינ נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

תאמין לי שלא חסרים שדוכים, אלא הבעיה שלך ושל כל הרוקים - שהם בררנים, וזה מה שמעכב להם את השדוכים. בודאי הכל בהשגחה פרטית, ואדם צריך לבקש ממנו יתברך בכל יום ויום שיחוס וירחם עליו שיזכה למצא את בת זוגו, ויהיה רגיל בתפלה זו:

רבוננו של עולם! חוס וחמל עלי וזכני למצא את בת זוגי, ואתה בעצמך יודע שאני מוכן כבר להתחתן כדי להנצל מעברות חמורות, אך מפני מעשי המגנים והרעים שעשיתי עד עכשו, התעכבה מציאת זוגי, ואני נמצא בצער גדול מאד, כי אתה גלית על ידי חכמינו הקדושים כל השרוי בלא אשה - שרוי בלא שמחה, ובלא תורה, ובלא חומה, ובלא שמירה. ולכן הנני מתחרט על כל עוונותי שעשיתי עד עכשו, ואני מקבל על עצמי לחזור בתשובה שלמה, וגלית לנו על ידי התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי (תקוני זהר תקון י"ד) עם כל דא דחזר בתשובה, חזר ויהיבנא ליה בת זוגיה, והנני שב בתשובה שלמה. ולכן תזמין לי את בת זוגי, ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות רצונך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

עם כל זאת עליך לדעת ולזכור מה שחכמינו הקדושים אמרו (יבמות סג.) נחית דרגא נסיב איתתא; אתה צריך לרדת מדרגה ואז תמצא את הזוג שלך, כי בדרך כלל בחור הוא גאותן וכו', ולא מתאים לו לקחת את זו או את זו וכו', וחושב לעצמו: "אני הכי חכם והכי יפה וכו', אקח את זו?" או "אני הכי חכם והכי יפה והכי משכיל וכו', אקח את זו?", והוא מסתובב ומחפש את הבת זוג שלו כפי הדמיון ששנכנס בו כאלו מי יודע מה הוא, והוא רוצה שיבוא לו

זווג משהו שעדין לא נברא וכו', ועל ידי זה מחפש וכו' ומסתובב ויוצא לפגישות, פן ואולי אמצא את בחירת לבבי שתבוא אלי על סוס לבן עם שקים מלאים פסן וכו'... ובשביל זה הבחור מחכה עד שיולד זווג כזה, ובין כך הוא לא קולט שהזמן לא מחכה, כמאמר החכם "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", ועד שתופס את עצמו הוא רואה שהוא כבר בגיל שלשים, ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עצה (במות ג.) נחית דרגא נסיב איתתא; תרד מדרגה ואל תחזיק מעצמך כל כך גדול וכו', ואז תמצא בקלות בת זוג שתתאים לך.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ב' תצז.

אומרים שביום ששי של השבוע בו קוראים את פרשת חקת לא כדאי לנסע לשום מקום. האם זה נכון?

שאלה:

מאת דב: שלום וברכה לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. אומרים שביום ששי בשבוע של פרשת חקת יש סכנה גדולה לנסע נסיעות. האם זה נכון?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות מסעי, כ"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל דב נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כְּשַׁחַל ו' בַּתְּמוּז בְּעֶרֶב שַׁבַּת קֹדֶשׁ פְּרֻשֶׁת חֲקֵת, יֵשׁ שְׁמַתְעֵנִים אַז, כִּי הַנוֹצְרִים שָׁרְפוּ קְרוֹנוֹת שְׁלָמִים עִם סַפְרֵי קֹדֶשׁ, וּבִפְרֻט שְׂאֲסָפוּ אֶת כָּל הַש"סִים וְשָׁרְפוּ אוֹתָם, וְכָתַב בְּסֵפֶר אֲלֵיהֶוּ רִבְהוּ (אֵרַח חַיִּים סִימָן תק"פ סעיף ח') הַתּוֹרָה שֶׁנִּשְׂרְפָה וְכוּ', רְאוּי לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל לְבַכּוֹת עַל שִׁרְפַת הַתּוֹרָה שֶׁמִּכַּח זֶה נִמְסְרָה לְקַלְפוֹת (כְּתָבִים), וּבַתְּנִיָּא סִימָן נ"ח - בַּחֲמֻשַׁת אֲלָפִים וְאַרְבַּע בְּשֵׁי פְרֻשֶׁת חֲקֵת נִגְהוּ יַחֲדִידִים לְהַתְעַנּוֹת, שֶׁנִּשְׂרְפוּ עֲשָׂרִים קְרוֹנוֹת מְלֵאִים סַפְרִים בְּצַרְפַּת וְלֹא קָבְעוּ אוֹתוֹ בִּימֵי חֲדָשׁ, מִפְּנֵי שְׁמַתוֹךְ שְׂאֵלֶת חֵלוֹם נוֹדַע לָהֶם שִׁיּוֹם הַפְּרֻשָּׁה גוֹרָם. זֹאת חֲקֵת הַתּוֹרָה מִתְרַגְמֵינָן דָּא גְזִירַת אוּרִיָּתָא, וְכָתַב מִגֵּן אַבְרָהָם: גַּם בְּשֵׁנַת ת"ח נִחְרְבוּ שְׁנֵי קְהֵלוֹת גְּדוֹלוֹת בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם; עֵינֵי שָׁם. וְלִכְּן יוֹם זֶה הוּא יוֹם צַעַר, וְיֵשׁ שְׁמַתְעֵנִים, אֲבָל אֵין קַפִּידָה לֹא לְנִסְעַ בְּדַרְכִּים.

וְצָרִיף שֶׁתַּדַּע שְׁחַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (וְיוֹשְׁלָמֵי בְּרוֹכוֹת פָּרָק ד' הַלְכָה ד') כָּל הַדַּרְכִּים בְּחֻזְקַת סִכְנָה; וְלִכְּן קֹדֶם שִׁיּוּצָאִים לְנִסְעַ לְדַרְךָ, אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק א' סִימָן ל"ד) צְרִיכִים לְתַת צְדָקָה, וְכֵן לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ שִׁישְׁמַר אוֹתוֹ מִכָּל רַע, וּמִכָּל פֶּגַע, וּמִכָּל מַשְׁחִית וְכוּ', וְנִכּוֹן מְאֹד שֶׁכָּאֲשֶׁר אָדָם יוֹצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ שִׁישִׁים אֶת יָדוֹ עַל הַמְּזוּזָה, וַיִּבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי יוֹצֵא עַכְשָׁו מִפֶּתַח בֵּיתִי, תַּחֲזִירֵנִי בְּרִיא וְשָׁלֵם, וְשׁוֹמֵר עָלַי בְּכָל הַדַּרְךָ, וְכִשְׁחֻזַּר בְּשָׁלוֹם לְבֵיתוֹ, רְאוּי לוֹ לוֹמַר רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי נוֹתֵן לְךָ תּוֹדָה שֶׁהַחֲזַרְתָּנִי לְבֵיתִי בְּרִיא וְשָׁלֵם, וְשִׁמְרַתְּ עָלַי. זֶה לּוֹקַח רַק כְּמָה שְׁנִיּוֹת, אֲבָל תְּפִלָּה שֶׁמִּתְפַּלְלִים לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ - הִיא מְאֹד מְאֹד חֲשׁוּבָה בְּשָׁמַיִם.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ב' תצח.

**מאז שהתקרבותי לחסידות ברסלב יש לי הרבה צרות.
למה?**

שאלה:

מאת בנימין: שלום למורנו ורבנו מוהרא"ש שליט"א. ארף ימים ושנות חיים יוסיפו לך. אני מקרב לרבנו הקדוש כפר שלש שנים, אך מאז שהתקרבותי לחסידות ברסלב יש לי הרבה צרות, התעוררה עלי מחלקת גדולה ומציקים לי מאד. ברוך השם אני חזק בדעתי שאת רבנו הקדוש לא אעזב לעולם, יהיה מה שיהיה, כי אני מרגיש שהוא הצדיק היחיד שמבין אותי ומעודד אותי, אבל בכל זאת יש לי עגמת נפש גדולה וחלישות הדעת מכל הצרות והמחלוקות שהתחילו מאז שהתקרבותי לרבנו. למה זה צריך להיות ככה, הרי כתוב "הבא לטהר - מסייעין בידו", ואצלי קורה ההפך בדיקה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות מסעי, כ"ב תמוז ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל בנימין נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שרבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קמ"א) כשאדם חוטא בפגם הברית, הוא בורא קלפות ומשחיתים, שביותר מלויים אותו אחר מיתתו, וגם בחייו הקלפות מתלבשים בבני אדם שמונעים אותו מלהתקרב אל הצדיק האמת שהוא יכול לתקן אותו, וכמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות נאוף סימן כ"ו) על ידי הוצאת זרע לבטלה, בורא קלפות המתלבשים בבני אדם מתנגדים וחולקים

עליו, ועושים לו יסורים; והם הם המונעים אותו מלהתקרב אל הצדיק האמת.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קנ"ב) כשבא נשמה קדושה לעולם עם הענפים השיכים לה, אזי הקלפה מסבכת אותה. רק נשאר פתח נגד אמונה, שכנגד האמונה הפתח פתוח. ומחמת פגם הענפים חס ושלום, משליכין אותם משם, דהינו שמשליכין אותם מן האמונה. ואזי אין יכולין להכנס, דהינו להתקרב אל שרשם, שהוא הנשמה. [הינו הצדיק הגדול במעלה נוראה ונפלאה מאד שיכול לתקן את כלל נשמות ישראל, רק מחמת הפגמים של בני אדם שהם באמת ענפים השיכים להצדיק הזה, על ידי זה הקלפות מתגברות ומסבכות את האדם מאד, והעקר שמפילים אותו מאמונה ומאמונת חכמים].

והנה סתימת הפתח, דהינו האמונה, על ידי פגם הענפים הוא רק לפי שעה, ואחר כך נפתח הפתח כבתחלה. הינו שבעת שצריכין להשליך לחוץ את מי שאין ראוי להתקרב, אזי הקלפה המסבכת אותם, עם כל זאת שיש בה פתח כנגד אמונה, היא מתגברת ומתקרבת ומתפשטת גם על הפתח, ואזי אין יכול להכנס. ותכף אחר כך, חוזר הפתח ונפתח כבתחלה. וכשיש חס ושלום, רבוי פגמים הרבה, שעל ידי זה יש כח להקלפה להתפשט על הפתח לכלי להניח להכנס אליו, אזי מתיראין וחוששים שלא יסתם הפתח לגמרי חס ושלום, על ידי התגברות הקלפה המסבכת אותה. ואזי מעמידין שם בפתח ירא שמים, שהוא בעצמו עומד לשמר שלא יכנסו שם [שזה מה שרואים שהרבה פעמים ראש ישיבה ומשגיח וכו', הם המונעים מלהתקרב אל רבנו ז"ל, אף שהוא ירא שמים, פי שמים אותו לשמר על הפתח]. ואף על פי כן הוא תועלת נגד הקלפה המסבכת את הצדיק, שאי אפשר לה להתקרב ולהתפשט על הפתח, מחמת הירא שמים שעומד שם. ועל ידי מסירת נפש, דהינו שמוסר נפשו בשביל לנסע ולהתקרב להצדיק, על ידי זה אפשר לדבק עצמו אליו.

ולכן אתה צריך למסר את נפשך פשוטו כמשמעו לא לברח
 מרבנו ז"ל בשום פנים ואפן, ורב רבם של אנשי שלומנו שזכו
 להתקרב אל רבנו ז"ל, עברו את המניעות והעכובים והבלבולים
 האלו, וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קפ"ה) שכל מי שיש
 לו יגיעות וטרחות יותר בתחלת ההתקרבות להשם יתברך, דהיינו
 שיש לו מניעות רבות וגדולות, כגון מאביו ואשתו וחותנו או משאר
 בני אדם שמונעים ומעכבים אותו מאד, ומניעות מחמת ממון ושאר
 מניעות ועכובים ובלבולים, שמשתטחים לפניו ומונעים אותו מאד,
 והוא צריך להתיגע ולטרוח מאד לשברם, כל אלו היגיעות והטרחות
 שיש לו בתחלת ההתקרבות, הם טובה גדולה להאדם, כי על ידי
 זה זוכה אחר כך לקבל הרבה קדשה וטהרה, כי על ידי היגיעות
 שבתחלה נעשה הכלי, וכל מה שיש לו יותר יגיעות וטרחות וכו',
 יש לו כלי גדול ביותר לקבל אחר כך בתוכו שפע קדשה וטהרה
 להתקרב להשם יתברך; עיין שם.

ולכן אל תבלבל את עצמך משום דבר, אף שזה כואב מאד
 מאד, עם כל זאת אני לא יכול להסביר לך מה שאני סבלתי מאז
 שהתקרבותי אל רבנו ז"ל, היו לי צרות ויסורים ומרירות ומכאובים
 הרבה מאד, והעיפו אותי מהישיבה וכו', ורדפו אותי עד חרמה וכו',
 וגם קבלתי מכות על זה וכו', עם כל זאת עמדתי חזק מאד ולא
 נכנעתי בשום פנים ואפן, ומאז ועד עתה יש עלי מחלקת גדולה
 מאד וכו' וכו', ועם כל זאת אני לא מתפעל מאף אחד, ובשביל זה
 הקדוש ברוך הוא משלם לי חזרה לטעם טעם אור הגנוז שהוא אורו
 של רבנו ז"ל, ועל כן ראה גם אתה לא להתפעל מכל מה שעובר
 עליך, וסוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב, ותרגיש את הנעימות שיש
 בהתקרבות לרבנו ז"ל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

הספר הקדוש הזה

נדפס לזכות

יחנא שפרה בת סאסיא

הקדוש ברוך הוא ישלח לה

רפואה שלימה

רפואת הנפש ורפואת הגוף

גם יחד

בכל איבריה ובכל גידיה

ובכל טיפי דמיה.

בזכות שנדבו להדפסת הספר

הקדוש הזה לזכותה

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הגאון הצדיק
רבי מנחם זאב זי"ע
בן הגאון הקדוש
רבי אלכסנדר זי שא הי"ד
נפטר ד' תשרי ה'תשס"ג
ת.נ.צ.ב.ה

***

ולעילוי נשמת
הרבנית הצדקת
מרת מלכה ע"ה
בת הגאון הצדיק
רבי חיים שלמה ז"ל
נפטרה חי' חשוון תש"ן
ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הגאון הצדיק
רבי אשר ישעיה הלוי
ראטטענבערג זצ"ל
נלב"ע ר"ח ניסן ה'תש"ע
ת.נ.צ.ב.ה

***

ולעילוי נשמת
הרבנית הצדקת
מרת סאסיא ע"ה
נלב"ע ט' סיון ה'תשמ"א
ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה נדפס

לעילוי נשמת

הגאון המפורסם

רבי בנימין ז"ל

בן הגאון הצדיק

רבי מנחם זאב זי"ע

נפטר ה' אלול תשס"ח

ת.נ.צ.ב.ה.

הספר הבא

יכול להיות לזכותך...

באפשרותך להקדיש ספר:

לעילוי נשמת, לרפואה שלמה,
לזרע בר קיימא, לשלום בית,
לזיווג הגון, להצלחה...

התקשרו עכשיו:

טלפון: 04-6650050

פקס: 04-6650049

הספר הקדוש

הזה נדפס לזכות

כ"ק מוהרא"ש שליט"א

ותינוקות של בית רבן

ולרפואת הרבנית יחנא שפרה בת סאסא
ולהצלחת בית התבשיל "אהל אברהם"

ולזכות

משה ניסים בן שרה ויצמן
אביה, יעל, אדל בנות זהבית
מיכאל נתן בן משה ניסים
מכלוף בן סוליקה ויצמן
שרית שרה בת פאני

מאיה בת שרה
אילן בן שרה
שרה בת אילנה

דוד גואל בן רבקה בר גיורא ומשפ'
אריאל אביחי בן רבקה ומשפ'
אברהם בן אמה ומשפ' (אנחוב)

משה זריהן בן מרסל ומשפ'
יוסף אלישע בן מרדכי בן לאה ומשפ'
שילת כוהן בן רחל ואילן ומשפ'

הספר הקדוש הזה הודפס
לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים
שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

מרים בת אסתר מלכה
פיגא בת אסתר מלכה
אופיר רפאל בן גאולה
גאולה בת סיסה
אתי אסתר בת דליה
יעחק בן לאה
אסתר בת דונה דבורה
אורית בת חנה
ישראל בן ורדה
שילת בת אורית
לירן אליהו בן משה דוד
אורה בת אסנת
אלון אהרון בן גילה
נורית בת נעמי
יונה בן שולמית
ספיר הודיה בת גלית
מאיר בן זינה
אלינור בת שמחה
פרחיה בת רינה
לרפ"ו תמר בת שמחה
ויונה בת רחל
אליהו אליעזר בן יעל
לאה חפציבה בת דליה
אברהם בן חדוה
יסכה בת רוזטל
אליעזר שלמה בן יסכה
רחל בת יסכה
אסתר מלכה בת יסכה
פיגא בת יסכה
רפאל נועם מאיר בן חנה
גליה בת יעל
יניב בן תקוה
אליעזר שלמה בן יניב
מלכה בת יניב
רמי חיים בן תקוה
הרצל טוביה בן לאה
דינה בת גרסיה
ישי בן שרה סוטה
חנה ברכה בת נחמה

מלכה בת גילה
בנימין בן אהרון
הדסה בת תמר (נאנאג"א)
עמוס בן גילה
דבורה בת רבקה
ישראל בן אראלה
כרמית בת שרה
יוסף חי בן אורלית
בת אל שמחה בת אסנת
יעקב עמרם בן שרה
אורלית בת שרה
נחמן ישראל בן אורלית
סימא בת ברכה
שרגא בן חנה
ציפורה פייגא בת שרה וב"ב
שפיקה בת מרים
תקוה בת שפיקה
יעל בת שרה
אברהם בן דוי
אריה בן רות
רונית שפרה בת מינה
מרים בת שרה
מיכאל דוד בן חנה
דרור יעחק בן דליה
דליה בת רוברט
טל כהן בן רות מסעודה
חנה אניטה בת שרה
ניסים רועי בן טובה
חיה מושקא בת רוחמה רחמנא
שלום בן יעל
יעל בת ציביה
מרים בת רבקה
רחמים בן יאסי
יעקב בן רחל
שלומית בת אורה
רונן בן ריימונד
שולמית בת מנוחה
עוז אפרים בן בלומה
רבקה בת לאה

לרפואת הרבנית
יחנא שפרה בת סאסיא
לרפ"ו לירן בן סוזאן
אברהם בן פרידה
סוזאן בת רבקה
פליקס בן גוליה
שולמית בת לאה
חנה בת יפה וב"ב
שמעון מאיר בן חנה
שחר הדסה בת חוה
צוף ישעי בן תמר
בת שבע בת רוחמה
אסתר בת רוחמה
דן בן אסתר
יעל טובה בת עירית
רחלי בת דורית
יוסף בן יפה
אסף בן כרמלה
רוז בן יעל
משפחת אריאל
מיכל בת לאה
נאורה בת מיכל
יעקב בן לאה
מעין אדל בת גילה
דוד בן רחל
כרמלה בת שרה
רינה בת זיול
חובב בן רינה
אליעזר שלמה שמעון בן מרים
מאיר אליהו בן דליה
גולן בן אסתר
כרמית בת מרים לזרע בר קיימא
ישראל בן פרידא פיגא
שרה בת שרה
גל נחשון בן לאה
מורן נחשון בת מוול
לרפ"ו ליאת שרה בת צילה
עמית נועה בת ציפורה
אביאל בן סגולה

הספר הקדוש הזה הודפס לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

אנדריי בן בלה
משפחת טויטו
משפחת טרייסמן
שיוראל בת אורית
אביאל משה בן אורית
יעל בת אורית
אדל בת אורית
סמדר בת אורית לורע בר קיימא
משפחת עובד

***

לעילוי נשמות

חיים בן מרים
מרים בת מסעודה
רחל בת שרה
תומר עמוס בן רבקה
הלן בת דוד ואסתר
יורי בן סופיה
סופיה בת יודקה
שרה ריבה בת אטה
מרים טבנסקי בת יודקה
איליה בן גינדה
פרץ בן יחזקאל
חנה בת רגינה
ניסים עבדלכק בן ועישה
מזל בת מסעוד ופרחה אמיתי
אורלי בת עליזה
ישעיהו ישראל בן לאה איטה
ר' אליהו בן עיישה
רחמים בן אהובה
שרה בת יקוט
יקוט בת חנה

מרדכי אליהו בן גילה
אסתר בת יפה
אליעזר שלמה בן אסתר
יאיר בן עדינה
מלכה בת שמחה
עידו בן מיכל ליאור
שושנה בת אורלי
נחמן בן אדל
שרה בת יפה
מרים בת שירה יהודית
תהילה בת שירה יהודית
שלמה בן שרה
אברהם בן מזל
אסתר בת רינה
יעקב בן סילביה
יפית בת אילנה
דורית בת שושנה
עומר רחמים בן סלימה
ליאור יצחק בן רות
סמדר בת ריזין
מלכה בת סמדר
אליעזר שלמה בן סמדר
נתן בן רחל
לודמילה בת סופיה
דוד בן לודמילה
משפחת תפוחי
ודים בן גינדה
גליה בת קולט
דוד רועי בן שרה אורית
שלמה בן קלודין שרה
אביעד בן קלודין שרה
מיכל בת קלודין שרה
אסתר מלכה בת ליהי
אדל בת ליהי
גולן בן מרגלית
רחל בת דונה דבורה
רויטל בת רות
משפחת שמחי
אברהם בן ישי וב"ב

אופיר בן אילנה
אבישג בת דינה שמחה
מיכל בן ברוריה
מיכל רונית בת שרה
אברהם בן ורד
הודיה רחל בת ורד
יהודה בן שרה
רבקה בת לאה
יוסף בן סומבול
מנשה בן חנה
שמואל ג'פרי בן נוגה
לרפו מלכה בת זהבה
מנחם זאב בן מלכה
מלכה בת דבורה דיל-ברא
רוגן בן מזל
אליעזר שלמה בן רות אביגיל
יואב בן שושנה
שמעון בן תרצה
יצחק ישראל בן מרים
מורן בת בריז'ט
מאיר בן רחל וב"ב
נחמן נתן בן שמחה
שרה בת מרים
יעקב בן שרה קולטילד
יפה בת חנה
יצחק בן בטזה
דנסה בת בטזה
נפתלי בן רחל
רבקה בת מרים
נתן בן רחל
פנינה חנה בת יהודית
אדי בן רונית ליווג
שאול בן עליזה
אסף בן רונית
ליאור בן עליזה
אליעזר שלמה בן רינה
סהר שני שושנה בת ענת
עבי בן חנה טובה
רבקה בת חנה טובה

הסדרה המרתקת שכבשה רבות קוראים ברחבי הארץ והעולם

סדרת "שאלות ותשובות בחסידות ברסלב" היא אוסף שאלות שהגיעו מכל רחבי העולם, ונשלחו ללשכת כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א – הצדיק מיבנאל, אשר השיב עליהן באפן אישי. התשובות אוצרות בתוכן עצות נוראות ונפלאות בעבודת השם יתברך, איך להחזיק מעמד בכל מה שעובר על כל אחד ואחד, מקטן ועד גדול, ברוחניות ובגשמיות, ואיך להתמודד עם כל בעיות החיים בזה העולם.

49 ש"ח בלבד למנוי ומקבלים:

כל כרך חדש שיוצא עד הבית
2 הקדשות בכל כרך להצלחה או לעילוי נשמת

להזמנת מנוי:

טלפון: **04-6650050**

דוא"ל: **6650050@gmail.com**

ניתן להזמין כרכים בודדים

סוד ה' לִירָאוּ וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
זֶה שְׁמוֹ נֶאֱמָה לוֹ

תִּקּוּן הַכֹּלְלִי

תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכֻלְלִיּוֹת
הַחֻטָּאִים וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמֵנָא לִיעֲלֵן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפִרְנֶסֶה וּלְהַצְלָחָה
בְּכֹל הָעֲנִינִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכֹל יוֹם

*

יְסֹדוֹ, תִּקְנוּ, גְּלוּ וְצִוְהָ לְפִרְסְמוֹ לְכֹל
יִשְׂרָאֵל, רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא,
אוֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפוּן, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה,
אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

טוב לומר לפני אמירת העשרה מזמורים:

הַרְיֵנִי מִקְשֶׁר עֲצָמֵי בְּאֲמִירַת הָעֶשְׂרָה מְזֻמָּרִים אֵלֶּי לְכֹל הַצְּדִיקִים
הָאֲמִתִּיִּים שְׁבֻדוֹרְנוּ, וּלְכֹל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם, קְדוֹשִׁים
אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּהָ, וּבַפֶּרֶט לְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ, צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, נַחַל
נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, רַבְּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּיגָא, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, שְׁגִלָּה
תְּקוּן זֶה.

לְכוּ נִרְנְנָה לֵי נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדְּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת
נְרִיעָה לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְיָ, וּמִלְךָ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר:

הַרְיֵנִי מְזֻמָּן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי, לְשֵׁם יְחֻד
קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתָּה בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוּ עַל יְדֵי הַהוּא טְמִיר
וְנַעֲלֵם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טז * מִכְּתָם לְדוֹד, שְׁמֵרְנֵי אֵל כִּי חֲסִיתִי בְךָ: ב אֲמַרְתָּ
לֵי אֲדֹנָי אַתָּה, טוֹבָתִי בַל עָלִיךָ: ג לְקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
הַמָּהָ, וְאֲדִירִי כָּל חֲפְצֵי-בָם: ד יָרְבוּ עֲצָבוֹתֶם אַחַר מְהָרוּ
בַל אֲסִיף נִסְפִיהֶם מִדָּם, וּבַל אֲשָׂא אֶת שְׁמוֹתֶם עַל שְׁפָתַי: ה
יְיָ מִנֵּת חֲלָקֵי וְכוֹסֵי, אַתָּה תוֹמִיךָ גּוֹרְלִי: ו חֲבָלִים נִפְלוּ-לִי
בְּנַעֲמִים, אֶף נַחֲלַת שְׁפָרָה עָלַי: ז אֲבָרְךָ אֶת יְיָ אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי,
אֶף לִילוֹת יִסְרוּנֵי כְלִיּוֹתַי: ח שׁוֹיֵתִי יְיָ לְנִגְדֵי תְמִיד, כִּי
מִימֵינִי בַל אֲמוֹט: ט לֶכֶן שְׁמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אֶף בְּשָׂרִי
יִשְׁכַּן לְבַטַח: י כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא תַתֵּן חֲסִידְךָ
לְרֵאוֹת שְׁחַת: יא תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים שְׁבַע שְׁמַחוֹת אֶת פָּנֶיךָ,
נַעֲמוֹת בִּימִינְךָ נִצַּח:

לב * לְדוֹד מִשְׁפִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה : ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יַחֲשֵׁב יִי לוֹ עוֹן, וְאִין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה : ג כִּי הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֲצָמִי, בְּשִׂאֲגָתִי כָּל הַיּוֹם : ד כִּי יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדָךְ נְהַפֵּךְ לִשְׂדֵי, בְּחִרְבְּנֵי קִיץ סֵלָה : ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי, אֲמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִי, וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סֵלָה : ו עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֵד אֵלֶיךָ לַעַת מִצּוּא רַק לְשֹׁטֵף מִיָּם רַבִּים, אֲלִיו לֹא יִגְיעוּ : ז אַתָּה סֹתֵר לִי* מִצַּר תִּצְרֵנִי רְנִי פֶלֶט תִּסּוּבְּבֵנִי סֵלָה : ח אֲשִׁכִּילֶךָ וְאוֹרֶךְ בְּדַרְךָ זֶה תִּלְךָ, אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי : ט אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרָד אִין הָבִין בְּמַתַּג וְרִסֵּן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֵלֶיךָ : י רַבִּים מִכְּאוֹבִים לְרַשָּׁע וְהַבּוֹטֵחַ בִּי, חֹסֵד יִסּוּבְּבֵנוּ : יא שְׂמַחוּ בִּי וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב :

מא * לְמַנְצַח מִזְמוֹר לְדוֹד : ב אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יִי : ג יִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ, וְאֵל תִּתְּנָהוּ בְּנַפְשׁ אִיבִיו : ד יִי יִסְעֲדֵנוּ עַל עֶרֶשׁ דְּוִי, כָּל מִשְׁכָּבוֹ הִפְכֵת בְּחֵלּוֹ : ה אֲנִי אֲמַרְתִּי יִי חֲנֻנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי חֲטָאתִי לָךְ : ו אוֹיְבֵי יֵאמְרוּ רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ : ז וְאִם בָּא לְרֵאוֹת שׁוּא יְדַבֵּר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אֶזְרָא לֹא יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר : ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שֹׁנְאֵי, עָלַי יַחֲשִׁבוּ רָעָה לִי : ט דַּבֵּר בְּלִיעַל יִצּוּק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לָקוּם : י גַּם אִישׁ שְׁלוּמִי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב : יא וְאַתָּה יִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם : יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי חֲפֵצֶת בִּי, כִּי לֹא יִרְיעַ אִיבֵי עָלַי : יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכֵת בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם : יד בְּרוּךְ יִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן :

* אחר אתה סתר לי - צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

מב * למנצח משכיל לבני קרח: ב כאיל תערג על אפיקי
 מים, כן נפשי תערג אליך אלהים: ג צמאה נפשי לאלהים
 לאל חי מתי אבוא, ואראה פני אלהים: ד היתה לי דמעתי
 לחם יומם ולילה, באמר אלי כל היום איה אליך: ה
 אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי פי אעבר בסף אדם עד
 בית אלהים בקול רנה ותודה המון חוגג: ו מה תשתוחחי
 נפשי ותהמי עלי הוחילי לאלהים פי עוד אודנו ישועות
 פניו: ז אלהי עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ
 ירדן, וחרמונים מהר מצער: ח תהום אל תהום קורא
 לקול צנוריה כל משבריה וגליה עלי עברו: ט יומם יצוה יי
 חסדו ובלילה שירה עמי, תפלה לאל חי: י אומרה לאל
 סלעי למה שכחתי למה קדר אלך בלחץ אויב: יא ברצח
 בעצמותי חרפוני צוררי, באמרם אלי כל היום איה אליך:
 יב מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים פי
 עוד אודנו ישועת פני ואלהי:

נט * למנצח אל תשחת לדוד מכתם בשלח שאול וישמרו
 את הבית להמיתו: ב הצילני מאיבי אלהי ממתקוממי
 תשגבני: ג הצילני מפעלי און, ומאנשי דמים הושיעני: ד
 פי הנה ארבו לנפשי יגורו עלי עזים, לא פשעי ולא חטאתי
 יי: ה בלי עון ירצון ויכוננו עורה לקראתי וראה: ו ואתה
 יי אלהים צבאות אלהי ישראל הקיצה לפקד כל הגוים אל
 תחן כל בגדי און סלה: ז ישובו לערב יהמו ככלב ויסוכבו
 עיר: ח הנה יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם, פי מי
 שמע: ט ואתה יי תשחק למו תלעג לכל גוים: י עזו אליך
 אשמרה פי אלהים משגבי: יא אלהי חסדי יקדמני, אלהים
 יראני בשררי: יב אל תהרגם פן ישפחו עמי הניעמו בחילך

והורידמו, מגננו אדני: יג חטאת פִּימוֹ דְּבַר שְׁפָתֵימוֹ וְיִלְכְּדוּ
 בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֵה וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלְה בַּחֲמָה כִּלְה וַאֲיִנְמוֹ
 וַיִּדְעוּ כִּי אֱלֹהִים מִשְׁלַ בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ
 לְעָרֵב יֵהֱמוּ כִּכְלָב וַיִּסּוּבְכוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיַעוֹן לְאַכְל, אִם
 לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיִנוּ: יז וַאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְנָן לְבַקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי
 הִיִּית מִשְׁגָּב לִי וּמְנוּס בְּיוֹם צָר לִי: יח עֲזִי אֱלִיָּה אֲזַמְרָה, כִּי
 אֱלֹהִים מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז א לְמִנְצַח עַל יְדוּתוֹן לְאַסְף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי *אֵל אֱלֹהִים
 וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֵל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: ג בְּיוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי
 דְרָשְׁתִּי יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג, מֵאַנְה הַנְּחָם נַפְשִׁי: ד
 אֲזַכָּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה וְתַתְעַשֵּׁף רוּחִי סֵלָה: ה
 אֲחֻזַּת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
 מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכָּרָה נְגִינְתִי בְּלִילָה עִם לִבִּי
 אֲשִׁיחָה, וַיַּחֲפֹשׂ רוּחִי: ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנִּי, וְלֹא יִסְיָף
 לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאָפֶס לְנֻצַח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י
 הַשְּׁכַח חֲנוֹת אֵל אִם קִפְץ בְּאֵף רַחֲמֵי סֵלָה: יא וְאֲמַר חֲלוֹתִי
 הִיא שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: יב אֲזַכּוֹר מַעֲלָלֵי יְהוָה כִּי אֲזַכָּרָה
 מִקֶּדֶם פְּלֶאֶף: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּךְ, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
 יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכְךָ מִי אֵל גְּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל
 עֹשֶׂה פֶלֶא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָךְ: טז גֹּאֲלֵת בְּזֵרוּעַ עַמְךָ בְּנֵי
 יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה: יז רְאוּךָ מִיָּם אֱלֹהִים רְאוּךָ מִיָּם יַחֲלוּ,
 אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת קוֹל נִתְנוּ שְׁחָקִים, אֵף
 חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָךְ בְּגִלְגָּל הָאִירוּ בְּרִקִּים תִּבְל, וְ
 רְגִזָּה וְתַרְעֵשׂ הָאָרֶץ: כ בֵּים דְּרָכְךָ וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים
 וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְּעוּ: כא נְחִית כְּצֹאן עַמְךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

** באמרוך אל אלהים תכוון המילוי כזה: אליף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

צ * תפלה למשה איש האלהים אדני מעון אתה היית לנו בדר ודר: ב בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל, ומעולם עד עולם אתה אל: ג תשב אנוש עד דפא, ותאמר שובו בני אדם: ד פי אלף שנים בעיניך פיום אתמול פי יעבר ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציץ וחלף, לערב ימולל ויבש: ז פי כלינו באפה, ובחמתך נבהלנו: ח שתה עונתינו לנגדה, עלמנו למאור פניך: ט פי כל ימינו פנו בעברתך, פלינו שנינו כמו הגה: י ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה ורהבם עמל ואון, פי גז חיש ונעפה: יא מי יודע עז אפה, וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו פן הודע, ונבא לבב חכמה: יג שובה יי עד מתי, והנחם על עבדיך: יד שבענו בבקר חסדה, ונרננה ונשמחה בכל ימינו: טו שמתנו פימות עניתנו, שנות ראינו רעה: טז יראה אל עבדיך פעלה, והדרך על בניהם: יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

קה * הודו ליי קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו: ב שירו לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב מבקשי יי: ד דרשו יי ועזו, בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפטי פיו: ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו: ז הוא יי אלהינו בכל הארץ משפטינו: ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור: ט אשר פרת את אברהם, ושכועתו לישחק: י ויעמידה ליעקב לחק, לישראל ברית עולם: יא לאמר לה אתן את ארץ כנען, חבל נחלתכם: יב בהיותם מתי מספר, כמעט וגרים בה: יג ויתהלכו מגוי אל גוי, מממלכה אל

עם אחר: יד לא הניח אדם לעשקם, ויוכח עליהם מלכים: טו אל תגעו במשיחי, ולנביאי אל תרעו: טז ויקרא רעב על הארץ, כל מטה-לחם שבר: יז שלח לפניהם איש, לעבד נמפר יוסף: יח ענו בכבל רגלו, ברזל באה נפשו: יט עד עת בא דברו, אמרת יי צרפתהו: כ שלח מלך ויתירהו, משל עמים ויפתחהו: כא שמו אדון לביתו, ומשל בכל קנינו: כב לאסר שריו בנפשו, וזקניו יחכם: כג ויבא ישראל מצרים, ויעקב גר בארץ חם: כד ויפר את עמו מאד ויעצמהו מצריו: כה הפך לבם לשנא עמו, להתנכל בעבדיו: כו שלח משה עבדו, אהרן אשר בחר בו: כז שמו כם דברי אתותיו, ומפתים בארץ חם: כח שלח חשך ויחשך, ולא מרו את דברו: כט הפך את מימיהם לדם, וימת את דגתם: ל שרץ ארצם צפרדעים, בחדרי מלכיהם: לא אמר ויבא ערב, כנים בכל גבולם: לב נתן גשמיהם ברד, אש להכות בארצם: לג ויך גפנם ותאנתם, וישבר עץ גבולם: לד אמר ויבא ארבה, וילק ואין מספר: לה ויאכל כל עשב בארצם, ויאכל פרי אדמתם: לו ויך כל בכור בארצם, ראשית לכל אונם: לז ויוציאם בכסף וזהב, ואין בשבטיו כושל: לח שמח מצרים בצאתם, כי נפל פחדם עליהם: לט פרוש ענן למסך, ואש להאיר לילה: מ שאל ויבא שלו, ולחם שמים ושבועם: מא פתח צור ויזובו מים, הלכו בציות נהר: מב כי זכר את דבר קדשו, את אברהם עבדו: מג ויוצא עמו בששון ברנה את בחיריו: מד ויתן להם ארצות גוים, ועמל לאמים יירשו: מה בעבור ישמרו חקיו, ותורתיו ינצרו הללויה:

קלז א על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו, בזכרנו את ציון: ב על ערבים בתוכה תלינו כנרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה, שירו לנו משיר ציון: ד

אִיךָ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְיָ עַל אֲדַמַּת נֹכַח : ה אִם אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַם
 תִּשְׁכַּח יְמִינִי : ו תִּדְבֹק לְשׁוֹנֵי לֶחְכֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֵי אִם לֹא
 אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחֲתִי : ז זְכֹר יְיָ לְבְנֵי אָדוּם
 אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ, עַד הַיְסוּד בָּה : ח בַּת
 בְּכַל הַשְׂדוּדָה אֲשֶׁרִי שִׁישַׁלֵם לָךְ, אֶת גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלַת לָנוּ : ט
 אֲשֶׁרִי שִׁיאַחֲזוּ וְנִפְץ אֶת עַלְלִיךָ אֶל הַסֶּלַע :

קב * הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶל בְּקֹדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ : ב
 הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתִיו, הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדָלוֹ : ג הַלְלוּהוּ בַּתְּקַע
 שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בַּנִּבֵּל וּכְנֹר : ד הַלְלוּהוּ בַּתֶּף וּמְחוּל,
 הַלְלוּהוּ בַּמְנִים וְעַגְב : ה הַלְלוּהוּ בַּצִּלְצְלֵי שְׁמַע, הַלְלוּהוּ
 בַּצִּלְצְלֵי תְרוּעָה : ו כָּל הַנְּשָׂמָה תִהְלֵל יָהּ הַלְלוּיָהּ :

אחר שסיים תהלים יאמר זה :

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יי שבות עמו יגל יעקב ישמח
 ישראל : ותשועת צדיקים מיי מעוזם בעת צרה : ויעזרם יי ויפלטם
 יפלטם מרשעים ויושיעם כי חסו בו :